[860895]

H 28

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Research Library, The Getty Research Institute

http://www.archive.org/details/derzielenweideof00derr

# DER ZIELEN WEIDE, OF GEMOEDSVERLUSTIGING in de Geestelijke gemeenschap met God en den Heere Jezus.

Behelzende

Een Samenvoegsel van vijftig korte

ZINVERKLAARINGEN:

Bestaande in

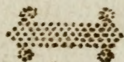
Schriftuurteksten, Zinspreuken, Maatgedichten, Leerreedentjes, en Gezangen:

Opgepronkt met de

Natuurlijk verbeeldende Tafereelen.

Door

HENDRIK DERRENTON.



Te AMERSFOORT.

In de eerste Jaaren der negentiende Christeneeuw.

Ziet, de Heere HEERE zal komen te=
gen den sterken, eñ Zijn arm zal heer=
schen: ziet Zijn loon is bij Hem, eñ Zijn
arbeidsloon is voor Zijn aangezigte. Hij
zal Zijne kudde weiden gelijk een Her=
der: Hij zal de lammerkens in Zijne ar=
men vergaderen, eñ in Zijnen schoot dra=
gen: de zogende zal Hij zachtkens leiden.

(Jezajas XL: vers 10, en 11.)



DER

ZIELEN-WEIDE,

Of

Gemoeds-Verlustiging.

H:D.

# HET HOOFDTAFEREEL
## Uitgeleid.

Hier slaat d' opregte ziel haar' oogen
Op 't schoon gebouw van 't groot Heeläl,
En roemt den Schepper, Wiens vermogen
Haar wondren aantoont zonder tal.
Daar neigt de reingezinde d' ooren
Naar 't heilig woord, van hem, die door
Gods last, zich achter haar laat hooren:
„Dit is de weg, betreedt dat spoor!" (a)
De zanglust kan 't gemoed verrukken,
Vereend met orgelklank en fluit;
Terwijl zij d' eêlste vrugt mag plukken,
Die haar verkwikt, óf droefheid stuit.
De zoete bloemreuk geeft verkwikking
Haar, die z' inädemt met vermaak:
De kennis van Gods wijze schikking
Spreidt dus haar' geur uit ieder' zaak. (b)
Men smaakt ook 't voedsel van dit leeren
Hun opgedischt en meer gebragt:
Zoo is 't genaêwoord ons gegeven
Tot zielsversterking, heil en kragt.
Ginds ziet men in de schaapswei' rusten
Een, die zich, met d' onwelkbre tak
Van vreed' in haare hand, verlusten
Verblijden mag, daar niets ontbrak.

(a) Jez. 30 : 21.
(b) 2 Korint. 2 : 14.

* 2. VOOR=

# VOORVERKLAARING
## Aan den
# LEEZER.

Doorwandel, ô heilbegeerige LEEZER! hier, met uwe geloovige aandacht en opmerkzaamheid, eene Lustplaats vā leerrijke en nutte Beschouwingen, welke Saamenstelling mij niet ongevoeglijk voorkwam, om ze met den benaaming van DER ZIELEN WEIDE te betitelen, naardien de bijbelsche zinverbeeldingen, van de heilrijke rust, verkwikking en verleevendiging van Gods volk onder de openbaaring en bediening van Jezus evangelieleer, mij een genoegzaame reede opgeeven, om dus de Hoofdnaam van dit Werkje te stellen, naar eige ondervindingen in 't goede en de heilzaame verlustingen, hierin vervat.

Hier ziet gij, als met leevendige kleuren, u duidelijk voorgeschildert der geloovigen zielsverlustingen in God en hunnen Verlosser Jezus Christus; hier, in deeze blaaden, wordt u voor oogen gestelt die troostrijke gemeenschap en verbindtenis met den Heere; hier worden u telkens herinnert die duurbaare verbonds=

bondsbeloften van Gód aan ons, menschen, ja aan ons, zondäars, gedaan, en in Jezus bevestigd en verëeuwigd: Schoon ook, als behoorlijk en zeer dienstig, hier somwijlen de allerstrengste wraakoeffenende geregtigheid van eene getergde Gódheid ten toone gespreidt wordt. Want wil men zich en elkänderen tót geloove en boetvaardigheid opwekken; men moet zoo wel de wraakbazuin van Sinaï doen hooren, (Exod. 19: en 20: vs. ) als het heuglijk feestgeklank van het jaar der vrijlaatinge, (Lev. 25: 9. Luk. 4. ) De bewerkmiddelen tót onze verbeetering zijn zoo wel tuchtingen als zeegeningen.

De inhoud dan van deeze verklaaringen, bevat, eerstelijk, een beschouwing van Góds eeuwige grootheid en almagt, door bespiegeling in Zijne natuurwerken, en een noodzaaklijkheid van Zijne eer, door 't gansche geschapene al; (Zinverklaaring 1 en 2.) dan, Góds onderwijs door Zijn Woord; (3.) voorts, der geloovigen ziels verlustiging in en zoete gemeenschap met Gód en Christus; (4 en 5.) wederom, een verheven aandacht op Góds grootheid, beschouwd in 't maateloos rijk der natuur; (6.) dan een ver=

heuging in 't uitzigt op Jezus; (7.) ook, een erkentenis van Zijn heil; (8.) voorts, wat Straf de ongehoorzaame, en wat zeegen de gehoorzaame van Hem te wachten heeft: (9 en 10.) daarna, hoe wij aan onze eeuwige gelukkig wording moeten arbeiden: (11 en 12.) verder, de kortheid van ons leeven en al wat wij hier aanschouwen; (13 en 14.) nu, hoe men Gód moet zoeken terwijl het tijd is; (15.) dan Góds heil voor Zijn vólk en hun gelukstaat in Hem; (16, 17 en 18.) vervólgens, Zijn verbond met den zondaar, in Christus opgerigt en bevestigd; (19, 20, 21 en 22.) wijders, een af=schuwing van den weg des verderfs; (23.) ook, een kiezing van 't pad des leevens; (24.) wederöm, verheuging in Góds heil- en waar=heidslicht; (25.) voorts, de nietigheid onzer deugden; (26.) daarna de liefde tusschen Gód en den mensche; (27.) vervólgens, het voorbeeldig gedrag der christenen; (28. en 29.) wederöm, van de arbeid in 't werk van Góds dienst; (30.) dan ook, vertrouwen op Gód; (31 en 32.) verder, Góds oordeel over de gódloozen; (33 en 34.) nu, van liefde tót Gód; (35.) dan, van 't heil, 't welk Jezus Zijn vólk mededeelt; (36.) hier, wordt de vroome ge=troost in de onveränderlijkheid van Góds verkiezing; (37.) daar, beschouwt de wijze Góds eigenschappen in 't verband; (38.) vervólgens, wordt de waare keuze be=tracht; (39.) verder, wordt een werkeloos hoor=

der verworpen; (40.) voorts, wordt onze gedeeltige kennis en Gódsdienst ingezien; (41.) daarbij, geeft de geloovige alles voor Jezus over; (42.) wederom, herhaalt men, met eene andere gelijkenis, des menschen vergangelijkeleeren; (43.) daarna, beklaagt men zijne onkennis van Gód; (44.) vervolgens, betreurt men zijne onmagt in geestelijke strijd, met bemoediging in Jezus verzoenend lijden en sterren; (45.) verder, een verhaal van Góds noodiging door Zijne gezanten; (46.) nu, wordt de opregte in Góds vreede beschut en behoedt; (47.) dan, neemt hij zijnen weg onder de genademiddelen tot den Heere; (48.) daarna, wordt de duisternis geschroomt, en ze ontvlo=den; (49.) en eindelijk, maakt men zich vaardig tot een uitzigt op de eeuwige ruste; (50.)

De saamenstelling van deeze op derzelver natuurlijke verbeeldingen gepaste zinverklaaringen, bevat, ten eersten, na de zinverbeeldende tekst, onder het tafereel, een zinspreuk van twee regels, ten tweeden, de hoofdtekst van de verklaaring, die, ten derden, een rijmgedicht is, en gevolgt wordt van, ten vierden, een kleine leerreede, met eene gepaste tekst beginnende, en, ten vijfden, tot besluit, een gezang.

# VOORVERKLAARING.

In deeze Verlustiging, vermaakt en weidt zich het opregt gemoed, in de verheffingen van Góds eere, in de tevreedenheid in Zijnen wille, en alle Zijne werken, en in de betrachtingen Zijner geboden: hierin wordt de bekommerde ziele, uit Góds woord, met Zijn troost verkwikt, de raadeloeze opgebeurt en gesterkt, de twijffelmoedige verlicht en verheugt, en de zwakke bekrachtigt en bemoedigt: hier wordt het kwaad geschuwt, de ijdelheid verwezen, de valschheid gehaat, terwijl men de hoogste prijs stelt op de deugd, de geregtigheid, de heiligheid, de waarheid, en de kennisse van Góds wijze en goede wille.

En ófschoon hier de eene en andere zaaken óf woorden, eens óf meermaal herhaalt worden, terwijl de zommigen, ook in de Schriftuure te vinden, hier weinig óf niet aangeroert worden; echter worden hier de hoogstnoodigen, tot Góds eere en onze zaaligheid strekkende, voor oogen gestelt, terwijl de zielverkwikkende Naam van Jezus het gemoedsgestel des leezers moet veräangenaamen en verblijden.

Zoo kan ons het regtgesneden woord van Gód, met zijne zuivere en waaräch-

tige

tige uitleggingen verklaart, bij het onder=
houden van de in 't zelve bevolen zaaken, ons
tot een lieffelijke Weide verstrekken; ge=
lijk, bij de profeet Ezechiël, (kap. 34: 11 tot 16.)
van de stand en bedieninge der Kerke onder
't Nieuwe Testament, dus gesproken wordt:
„ Want zoo zeid de Heere HEERE: „ Ziet
„ „ Ik, ja, Ik zal naa Mijne schaapen
„ „ vraagen, eñ zalze opzoeken. Gelijk een
„ „ herder zijne kudde opzoekt, ten dage
„ „ als hij in 't midden zijner verspreide
„ „ schaapen is, alzoo zal Ik Mijne schaa=
„ „ pen opzoeken: eñ Ik zalze redden uit
„ „ alle de plaatsen, daar heenen zij ver=
„ „ strooit zijn, ten dage der wolkeeñ der
„ „ donkerheid. Eñ Ik zalze uitvoeren
„ „ van de volken eñ zalze vergaderen uit
„ „ de landen, en brengen ze in haar land:
„ „ eñ Ik zalze weiden op de bergen Israëls,
„ „ bij de stroomen, en in alle bewoonelijke
„ „ plaatsen des lands. Op eene goede wei=
„ „ de zal Ik ze weiden, eñ op de hooge ber=
„ „ gen Israëls zal haare kooie zijn; aldaar
„ „ zullen zij neder liggen in eene goede kooie,
„ „ eñ zullen weiden [in] eene vette weide op
„ „ de bergen Israëls. Ik zal Mijne schaapen
„ „ weiden, eñ Ik zal ze legeren, spreekt
„ „ de Heere HEERE. Het verlorene zal
„ „ Ik zoeken, eñ 't weggedrevene zal Ik
„ „ we=

„„wederbrengen, eñ 't gebrokene zal Ik ver-
„„binden, eñ 't kranke zal Ik sterken: maar
„„het vette eñ 't sterke zal Ik verdelgen:
„„Ik zal ze weiden met oordeel." "
Och of wij ook allen, gelijk de Dichter
van den honderdnegentienden Psalm,
ons hoogst en zoetst vermaak schepten
in het Godlijk Woord, zoo als het in
zijne geheelen omtrek zich, met bevee-
len, beloften, bedreigingen, leerstuk-
ken, en vertroostingen aan ons verklaart!
dat elk van ons zich door Gods Geest mog-
te laaten leiden en weiden, in de bepein-
zingen en overdenkingen der heilige
Schriften, om deeze vreugdetaal te kun-
nen laaten hooren: „Hoe zoet zijn Uwe
„reedenen mijn gehemelte geweest!
„meer dan honig mijnen monde:" (Ps.
119: 103.) „O HEERE! ik verlange naa
„Uw heil: eñ Uwe wet is al mijne ver-
„maakinge:" (vs. 174.) Gave God, dat
het Evangelie Zijns Zoons alöm, bij elk
gekend, van iedereen en van allen, als
het duurbaarst kleinood, wierde aan-
genomen en hooggeschat; dat de reuk
Zijner kennisse, door Zijne dienäars,
al meer en meer openbaar gemaakt
wier-

wierde in alle plaatsen. 2 Kor. 2:14.

(Mij worde toegestaan, hier een tusschenstelling in te lassen, van mijne eigene ervaaringen, hoe ik dit Werk in vervolg van ettelijke jaaren, van tijd tot tijd, verrigt heb, somtijds onder veele kommerlijke omstandigheden, somtijds onder eene invloed van verschrikkelijke zielsverzoekingen, dan onder een reeks van moeijelijke bezigheden, hoewel schier niets van dat alles hier aan hinderlijk geweest is, dan dan het alleen de tijd verlengt heeft.)

God geve over dit Ontwerp nu Zijne zeegen! en Hij doe de blijde boodschap Zijns heils in Jezus alöm, door Zijnen goeden en heiligen Geest, van ons en allen aangenomen worden! Dit is mijn wensch, dewelke ik met die van Paulus dus besluit: „De God nu des vreedes, „Die den grooten Herder der schaapen door „het bloed des eeuwigen Testaments uit „den dooden heeft wedergebragt, [naamelijk] onzen Heere Jezus Christus: Die „volmaake u in allen goeden werke, op „dat gij Zijnen wille mougt doen: werkende in u 't geene voor Hem welbehaagelijk is, door Jezus Christus: Denwelken

# DANKLIED.

„ken zij de heerlijkheid in alle eeuwig„heid"! Amen." Hebr. 13:20,21.

O! dat wij dan nu geduurig de godsdienstige welstand van't Christendom, zoo als ze tegenwoordig onder Zijnen zegen aanweezig is, dankbaar voor God erkennen:

Dank hebb' Uw goedertierenheid,
O God, Die in all' aardrijks deelen
Uw woord zendt met geducht beleid! (a)
Dat wij, vermaand door Uw' bevelen,
Uw heilwoord in zijn' vollen glans
Uw' eerdienst in haar' schoonen luister
Ervaaren mogen, om ons tans
Te redden van het eeuwig duister.
Dat, Heer, Uw heir nog dapper strijdt,
Ook overwint, en blijft in 't leeven;
Daar G' onze handen, t'allertijd,
Met den geloofsstaf opgeheven,
Nog onderstcunt, door Geest en woord: (b)
Dat ook bij ons de zeegestanders
Van Uw verbond nog, ongestoord,
Zijn opgerigt, voor hemellanders.
Nu zeegepraalt het kruisgeloof,
Door 't Evangelie der genaade: (c)
Zoo maakt geen wanhoop ons ten roov';
Want Jezus liefde slaat ons gade. (d)

(a) Ps. 147:15. (b) Exod. 17:9-12. (c) 1 Kor. 2:2. Gal. 3:1,2. (d) 2 Kor. 5:14.

# De Eerste ZINNEBEELDING



*In den beginne schiep God den Hemel en de Aarde.*
*(Genesis I: vers 1.)*

## De Eerste ZIELVERKWIKKING.

God gaf aan alles 't weezen:
Hij word alöm gepreezen!

Ziet, des HEEREN uwes Gods is de hemel, en de hemel der hemelen, d' aarde en al wat daar in is.
(Deteronomium X: vers 14.)

Als wij met diep ontzag Gods werken gadeslaan,
En 't groot heelal met een verwonderend oog beschouwen,
Zien wij Zijn wijsheid, magt en gunst, waarop 't betrouwen
Van alle Schepselen altoos alleen moet staan.

Hoe wonderlijk van raad, hoe groot, hoe sterk in daân
Is Hij, (a) Die 't alles heeft gemaakt, Wien lof w' ontvouwen,
JEHOVAH, Die alleen is d' Oorsprong dier gebouwen!
't Is al Zijn eigendom, 't brengt Hem Zijn glorie aan.

Zie, aard en hemel is ons als een boek voor d' oogen
Waar in al 't Schepselenheir, als letteren, ons 't vermogen,
De liefd' en 't wijs beleid van d' eeuwge Godheid leert.

Laat ons het schepsel niet, maar God, den Schepper, prijzen
En dienen in het geen' Zij Zelf van ons begeert.
Dat wij Hem, door Zijn Zoon, in alles dank bewijzen. (b)

(a) Jez. 40:29. (b) 1 Tess. 5:18.

„De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns „zelfs wille," leert Salomon, de wijste der koningen, Spreuken 16: vs:4., dat is, dat Jehovah alleen, door Zijn wijsheid en alvermogen, naar 'twelbehaagen van Zijn eeuwig en onberouwelijk voorneemen, alle dingen, zoo kwaade als goede, in hunne juiste staat en voortgang geschapen en bepaalt heeft, op dat men Hem daarom in alles, gelijk Hem alleen toekomt, heerlijkheid en eere geeve, gelijk die wijze man dus zijne reede vervolgt: „Ja ook den godloozen tot den „dag des kwaads." Dies is het regt betaamelijk, dat een iegelijk van ons, met volle vergenoeginge in Zijn welbehaagen, Hem in al Zijn werk en bestuuren aller dingen, in waarheid prijze en de eer geeve van Zijne regtvaardigheid en vrijheid in Zijn wil en doen; en dat wij tevreeden zijn, wat kwaad wij ook zien of wat leed ons wederwaare, en desgelijks verheugd wanneer wij heil zien, en als het goede ons overkomt.

Deeze betrachting, uit ongeveinsde liefde, is voor een ziel, die God bemint, altoos de zoetste verlusting, vreede en blijdschap, naadien men door de zelve, in Jezus, zoo nauw met God vereenigd wordt: van welke heilstaat elk, die de wereld of zijn natuurlijk leeven lief heeft, vervreemd moet blijven, zoo lang hem het licht der goddlijke kennis niet

niet straalt in de oogen van zijn geweeten; Zoo dat een dwaas zelfs in zijn herte somtijds durft zeggen: „Daar en is geen God." het zij 't geschiedt uit enkele onweetendheid of verduisterdheid zijns verstands dat alle zijne gedachten zijn, dat er geen Gôd en is, Psalm 10: vs. 4, of dat hij zich vleit met dit zeggen: „De HEERE en ziet het niet, ende „God Jakobs en merkt het niet." Psalm 94: vs. 7. te weeten, het bedrijven zijner ongeregtigheden en gruwelen; zoo dat dan zijn zeggen, als Psalm 14: vs. 1. en 53: vs. 2., verhaalt wordt: „Daar en is geen Gôd," meer een loos wenschen, dan een daadelijk gelooven zou wezen, dat 'er geen God zij; op dat hij voor zijne booze daaden geene vergeldinge of straffe mogte te wachten hebben. Maar dat blijkt van hem gansch anders, wanneer hem leed overkomt of eenig onheil bedreigt in vreeze van dood of plaagen; waarom wordt hij dan zoo ras met schrik, met vrees en angst bevangen, zoo hij geen hooger Magt heeft te duchten, of indien hij, gelijk de beesten, met het einden van dit leeven, nae ziele en lichaam geheelen voor eeuwig vernietigt zou worden: want dan was het na den uitgang van deezen zijnen leevensloop ook altoos alles met hem uit.

Dus is ook in den mensch natuurlijk eeningeschapen kennis van eene eeuwige en almogende Godheid, Die alleen alles geschapen heeft en nu voorts onderhoudt, gelijk de Apostel van de menschen getuigt, dat het geene van God kennelijk is, in haar openbaar is, naadien God het haar heeft geopenbaart. Rom. 1: v. 19. „Want, zeid hij, Zijne onzienelijke „dingen worden van de scheppinge der wereld „aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, „beide Zijne eeuwige kracht en Goddelijk„heid, op dat zij niet te verontschuldigen en „zouden zijn:" vers 20.

Zoo betaamt het ons allegader, uit een ongeveinsd en dankbaar herte, met Job te zeggen deeze vraagreede: „Wie en weet niet „uit alle deeze, dat de hand des HEEREN „dit doet?" En dat wij onszelven met onze ziele of ons aandacht nimmer aan eenig schepsel overgeven of binden; maar vooräl en alleen aan God, den Schepper, Behouder en Bestuurer aller dingen, om door onze gedachten, woorden en werken, ja door ons gansche leeven, Hem Zijne eer en dankte bewijzen, gelijk Hij voormaals heeft gesproken: „Dit volk hebbe Ik Mij geformeert; zij zullen Mijnen lof vertellen:" Jez. 43: v. 21. Want Hij heeft, als Hij ons ook door Zijnen profeet liet verkondigen, de

uar=

aarde, toen Hij ze gemaakt en bevestigt heeft, niet geschapen, dat ze ledig zijn zoude, [maar] heeft ze geformeert, opdat men daar in woonē zoude; Jez. 45: vs. 18. Het welk genoegzaam te kennen geeft, dat Hij ons in de wereld gesteld heeft, als met waare kennis van Zijne oppermagt en Zijn Góddelijk bestaan, gevormd, boven Zijne andere Schepselen, opdat wij Hem, wegens Zijne grootheid en alle Zijne daaden, Zijne eere geeven en verheerlijken: naadien Hij alleen (en geen der Schepselen) zulks waardig is, gelijk Hij voorts bij de gemelde reede bevestigt, als Hij zeid: „Ik ben „de HEERE, eñ niemand meer:" Jez. 45: vs. 18.

Laat ons dan ééndragtelijk onze stemme opheffen tót Gód, en zeggen: „Heere! Gij „zijt de Gód, Die gemaakt hebt den hemel, „en de aarde, eñ de zee, en alle dingen die „in de zelve zijn:" Handel. 4: vs. 24.

Zoo voegt het ons blijmoedig Zijnen lóf
aan te heffen, met dit

GEZANG.
(Stem: Psalm 33.)

vers 1.
Wij geeven Gód ons hart, als zoonen, (a)
Die Hij geteelt heeft tót Zijn eer,
Om, naar Zijn' lust, bij Hem te woonen
Die ons een Vader is en Heer. (b)



(a) Prov. 23: 26. (b) Mal. 1: 6.

't Is ons vergenoegen,
Zich alleen te voegen
Naar Zijn' wil en woord:
Dat w' aan Hem verkleeven,
Die, als Bron van 't leeven,
Onze smeeking hoort.

2.

Wat is de kennis van Gods Weezen
En Zijn' volmaaktheên voor 't gemoed
Van die Zijn' magt en hoogheid vreezen,
En Hem beminnen, heuglijk zoet!
Wil, ô Heer der heeren!
Ons Uw' grootheid leeren;
't Oog van ons verstand,
Naar Uw woord, verlichten; (c)
Al ons aandacht rigten,
Als aan Uw pand.

3.

O onwaardeerlijk eeuwig leeven!
O kennis van één waare God
En Jezus Christus, ons gegeeven, (d)
Wat zijt gij ons al heilgenot!
Geef, ô Magt der magten!
Op Wiens hulp wij wachten,
Dat alöm op aard
Elk U regt moog' kennen,
En aan U gewennen,
Die ons hoedt en spaart.

(c) Efez. 1:18. (d) Joan. 17:3.

De tweede ZINVERBEELDING.




*De hemelen vertellen Gods eere, en het uitspansel verkondigt Zijner handenwerk:*
(Psalm XIX: vs. 2)

DER ZIELEN WEIDE.

De tweede ZINVERKLAARING.

De Hemel meldt Gods eer:
Al 't schepsel prijst den Heer.

Ziet, de hemelen, ja de Hemel der hemelen
en zouden U niet begrijpen.
(1 Koningen VIII: vers 27.)

Hoe duidelijk en klaar bewijst
Het hemelrond, vol glans en luister,
Gods grootheid, dien al 't Schepsel prijst,
Bij dag, in 't licht, bij nacht, in 't duister!
Dit eindloos ruim, zoo rijk versierd
Met flonkerlichten, groote ronden,
Kan ons de Kracht, Die 't al bestiert,
De Godheid, Die ze schiep, verkonden.
Is dit heeläl, zoo groot, zoo sterk,
Oneindig wijd, uit niet gereezen;
Hoe eeuwig groot en zonder perk
Of maat of tijd zijn Oorsprongweezen!
Dat zulk een groot ontelbaar tal
Van groote lichaams, hoog van waarde,
Hun vasten stand en gang vooräl
Doet houden, en ons allen spaarde:
De God Die ons geschapen heeft;
Ons 't leevenslicht en alles geeft. (a)

(a) Hand. 17:25

„Heft uwe oogen op om hooge, en ziet, wie deeze dingen geschapen heeft, Die in getale haar heir voortbrengt: Dieze alle bij naame roept, „van wegen de grootheid [Zijner] krachten, en „[om dat] Hij sterk van vermogen is, daar en „wordt 'er niet één gemist:" dus luidt des HEEREN woord, door den profeet Jezaïas, kap. 40: vs. 26. tót beschaaminge en gewisse overtuiginge van allen, die beelden eere aandoen óf dienen, en van alle ijdelheid beminnaars; op datze weeten en gelooven, dat 'er is een eeuwig, zelfstandig en volmaakt WEEZEN, als de eenige Fontein en Grond waar uit alle zigtbaare en onzigtbaare dingen alleen ontstaan zijn.

Want als wij opzien naar den hemel, die, als een onmeetelijke en eeuwige ruimte, in de welke wij des daags door de groote glans en het licht der zon, en des nachts door zoo een onëindig getal van heldre starren zulk een onbegrijplijk wonder aanschouwen, aan zich ons, (als medeschepselen) een gewis en klaar en on wederspreekelijk merkteeken toont van een onëindige eeuwige almagtige en in alles volmaakte Gódheid, hoe onverduisterlijk moet het onze aandacht binden aan 't bepeinzen van Góds grootheid, heerlijkheid en majesteit, en met welk een ontzag moet het ons noopen, om Hem Zijne eere

eere te geven, en Zijn lóf en dank te verbreiden, wegens alle Zijne werken en onderhoudinge en regeeringe der zelven.

Wie tóch als hij deeze tijdelijke dingen, zoo groot en wonder in 't bestaan, aanziet kan niet beseffen en gelooven, dat ze ganschlijk niet zijn nóch blijven kunnen, zonder een eeuwige, zelf-standige en alvermoogende Kracht? Want geene spraake, nóch geene woorden zijnder, daar de stemme der heemelen niet en worde gehoort, Ps. 19:4. Dus is oock het geluid van het Evangelie is over de geheele aarde uitgegaan, en de woorden van 't zelve tot aan het einde der weereld, Rom. 10:18.

Daaröm moeten, op het zien van Zijne vreezelijke daaden, als voornaamelijk onweder, waarmeede de hemelen Zijne geregtigheid verkondigen, en alle volken Zijne eere zien, beschaamd worden alle, die de beelden dienen, die haar op afgoden beroemen. Ps. 97.

Dat dan een iegelijk van ons, als vooräl betaamelijk is, Hem erkenne als die eenige waare God, de Oorsprong, de Maaker en Onderhouder van alles, en zegge: „O HEERE! hoe „groot zijn Uwe werken! zeer diepe zijn Uwe „gedachten! Psalm 92: vs. 6.

Wij zullen dan, met hertelijke vreugde, gestadig Hem prijzen en op 't hoogst verheerlijken met dit volgende

GE=

## GEZANG.

(Stem: Psalm 97.)

Vers 1.

Wie vreest Gods hoogheid niet?
Zijn' magt, die 't al gebiedt?
Waardoor ons d'adem, 't leeven
En alles wordt gegeeven. (a)
Dat schaamrood rugwaards wijk'
Wie meent, dat God gelijk
Een nietig schepsel is (b)
Dat door Zijn kracht gewis
Zijn' grootheid strekt ten blijk.

2.

De hoogste Majesteit,
Die woont in d'eeuwigheid (c)
In plaats noch tijd bijzonder, (d)
Onmeetlijk groot en wonder,
Wil zulken gadeslaan,
Die merken op Zijn' daên, (e)
Hem vreezen, all' Zijn' eer
Verbreiden keer op keer,
En voor Zijn' waarheid staan.

(a) Hand. 17:25. (b) vs. 29. (c) Jez. 57:15. (d) Jer. 23:23, 24.
(e) Ps. 28:5.

De

## De dirde ZINVERBEELDING.



*Wij hebben het profeetiſche woord dat zeer vast is, eñ gij doet wel, dat gij daar opacht hebt, als op een licht, ſchijnende in een duiſtere plaatſe, tót dat de dag aan lichte, eñ de Morgenſterre opgaa in uwe herten:*

*(2 Petri I: vers 19.)*

## De derde ZINVERKLAARING.

God leert ons door Zijn woord en geest
Zijn waarheid en genaade 't meest.

Uw woord is een lampe voor mijnen voet, en een
licht voor mijnen pad.
(Psalm CXIX: vers 105.)

't Allerhoogst en eeuwig Weezen,
Door Wiens onbezweeken kracht,
't Gansch Heeläl is voortgebragt,
Laat ons Zijn volmaaktheid leezen
In de Schriften, die weleer
Door Zijn' dienäars zijn beschreeven;
Die, door Zijnen Geest gedreeven,
Niets bedoelden, dan Zijn' leer'.
Oudtijds heeft Gods vólk op aarde,
In huns leevens duistren nacht,
Lang 't voorzegde heil verwacht,
't Welk hun Gód steeds openbaarde
Door 't profeetisch woord, dat zij
Tot een heldre Lamp genooten,
Die hunn' blijdschap bleef vergrooten,
Tot het daglicht kwam nabij.
O wat blijdschap in 't geweeten,
Dat wij haast der zonden nacht
Zullen hebben doorgebragt
Bij de Lamp Zijns Woords gezeten!
Daar wij tans al in ons hart
Zien de Morgenstar verrijzen,
Die de dag ons aan komt wijzen,
Tot geneezing onzer smart.

Want

Want gelijk dat volk voor deezen
Hoopt' op 's Heilands komst in 't vleesch,
Daar hun heildag meê verrees;
Moet nu onze hoop ook wezen
Op d' ontbinding onzer ziel
Om bij Christus te verblijven, (a)
Die hun n' nacht ook wegkwam drijven,
Als hun leeftijd hun ontviel.

(a) Fil. 1:23.

„Maakt u op, wordet verlicht, want uw licht „komt; eñ de heerlijkheid des HEEREN „gaat over u op. Want ziet, de duisternis zal „de aarde bedekken, eñ donkerheid de vol„keren: doch over u zal de HEERE opgaan, „eñ Zijne heerlijkheid zal over u gezien wor„den:" wordt, door den dienst van den profeet Jezaïas, (kapittel 60: versen 2,) uitgeroepen tót alle uitverkorenen: gelijk Paulus hen op deeze zelfde manier van noodiging ook dus uit den slaap der zonden poogt op te wekken: „Daaröm zegt Hij: (naamelijk, de „Heer) „Ontwaakt gij, die slaapt, eñ staat „op uit den dooden, eñ Christus zal over u lich„ten.!" (Efez. 5: vers 14.) Dus wekt hij de zondäars tot de regte bekeeringe gestadig op, om alle zonden te verlaaten en te komen tót de kennisse van den waaren God, en tót het licht Zijns heils en Zijner heerlijkheid.

Maar 't behoort wel, dat wij ook een weinig

nig van den Slaap spreken: want de slaap, zoo als ze ons in de heilige Schrift hier en daar wel voorkomt, moet niet al te maal op éénerlei wijze verstaan worden, maar op meererlei; want op de eene plaats wordt gesproken van den Slaap, als zijnde de natuurlijke of lichaamlijke rust, Levit. 26: 6. op de andere plaats werde gemeldt van den slaap des doode, Joann. 11: vs. 11 en 13.; nu wordt er gewag gemaakt van de gerustheid der ziele, als er gezigt wordt van hem die den HEERE vreest: „Zijne ziele zal ver„nachten in het goede;" Ps. 25: vs. 13. zoo als in en na dit leeven plaats heeft, gelijk ook andermaal van de zulke, in opzigt van na dit leeven, dus getuigt wordt: „Zij zal ingaan „[in] de vreede: zij zullen rusten op haare slaap„steden: een iegelijk, die [in] zijne opregtigheid „gewandelt heeft." Jeza. 57: vs. 2. zoo rust de ziel van elk, die de deugd en de waarheid volkomen en standvastig aankleeft, beide nu en namaals, in God: dan wordt er gehandelt van den slaap der zonden, Rom. 13: 11. 1 Tess. 5: vs. 6. dewijl die als met eene dikke bedwelmdheid des menschenharte zoo verduisteren en verdooven dat hij het licht der waare kennisse van God, hoe klaar het ook is, niet zien kan, noch Zijne liefde gloed en vrugt verwekkende koesteringen gevoelen; zoo mag dan die slaap met regt ook wel een doodslaap genoemt worden, als

de

de Apostel dus wil te kennen geven, daar hij zeid: „Ontwaakt gij die slaapt, en staat op „uit den dooden"; ja wij mogen die zin ook naader verstaan, wijl hij deeze reede te neersten vervolgt met dit beloven: „En Christus „zal over u lichten;" Ef: 5: vs. 14.

Wij zijn tans, zoo lang we in dit leeven zijn nóg als in den nacht, daar de duisternis en de doodsschaduwen, aangaande het kwaad en de zonden, ons nóg omringen en vervaaren: in welken nacht nu ook God Zijn woord, met krachtdaadige medewerkingen van Zijne Geest ons doet verstrekken tót een helder licht, dat ons troost en ons den weg ter zaligheid doet kennen, ja zelfs volkomen aanwijst, het welk wij, in 't waar geloof als een lamp óf kaars genieten en blij aanschouwen; gelijk Jezus, Die in Zijne Zelfstandigheid natuur en eigenschap het waaráchtig en eeuwig Woord van God is, Joh. 1: vs. 1. daar met regt werdt genoemt, vs. 9. „het waaráchtige Licht, het Welk verlicht een iegelijk mensche, komende in de wereld; Hij Die ons voorkomt, als de waare Morgenster, Die ons in 't gemoed verlicht, vertroost, en hoope geeft op den aanstaanden eeuwigduurenden Dag van zaligheid en leeven, tót Hij ons eindelijk eens als de Zon van geregtigheid opgaaen, als ons eeuwig Licht, ons geeve den vollen dag, die eindeloos bestaan zal, waar in Hij eeuwig ons bestraalt.

Dat wij dan in alle zaaken opregt zijn: opdat wij in het licht mogen wandelen en blijven, en het licht, dat in ons is, geen duisternis zij, maar daar door ook de duisternis zelf verdwijne. (Matth. 6: vs. 23.) Want het licht der regtveerdigen zal zich verblijden; maar de lampe der goddeloozen zal uitgebluscht worden: Prov. 13: vs. 9. Ja, het licht is voor den regtveerdigen gezaait, en vrolijkheid voor de opregte van herten: Psalm 97: vs. 11. Opdat wij, wegens onze eigen welstaat, vrijmoedig durven zeggen: „De nacht is voorbijgegaan, en de dag is „nabijgekomen. Laat ons dan afleggen „de werken der duisternisse, en aandoen „de waapenen des lichts. Laat ons als in „den dag, eerlijk wandelen!" Rom. 13: vs. 12, 13. en elk van ons ook tot God Zelf dus spreken mooge: „Gij doet mijne Lampe lichten, „de HEERE, mijn God, doet mijne duisternisse opklaaren:" Psalm 18: vs. 29.

Dan mogen wij ook met een blij gemoed
Hem heerlijkheid geeven, door dit

GEZANG.

(Item: Psalm 119.)

Vers 1.

O God! Gij, Die gezegt hebt; „dat het licht,
„Tot 's menschen troost, zou uit het duister schij-
„nen;" (sticht,
Doet Zelf ook, door Uw woord, dat hoort en
En door Uw' Geest, uit al ons hart verdwijnen (a)

Den

(a) 2 Kor. 4:

Den doodschen nacht der zonden, die 't gezigt
Van U voor ons verbergt, doen ons aêed kwijnen.(b)

2.

Thans moogen wij, door Uwe gunst geleidt,
In vreede gaan,(c) den 't levenspad betreden,
Daar wij in 't gemoed den dag der zaligheid(d)
Zien rijzen, die wij tot Uw dienst besteden.
Uw heilgenot, daar onze ziel in weidt,
Verkwikt ons nu en tot in eeuwigheden.

3.

Uw heilig woord, dat 's menschen ziel bekeert,(e)
Kan ons door 't licht der zuivre waarheid streelen;
't Getuignis, dat met kracht d' onwijzen leert,
Blijft ons met troost van zaligheid bedeelen.
Laat onze ziel, die 't levenslicht begeert,
Nooit dwaalen van den weg van Uw bevelen.(f)

4.

Zoo blijven wij Uw komst verbeiden, Heer:(g)
Uw olie is 't, die onze lamp doet lichten.(h)
O Morgenstar,(i) zoo vol van glans en eer,
Verlicht ons hart, en doe het duister zwichten;
Verdrijf den nacht der zonden meer en meer;
Dat wij in den dag all' onze wandel rigten.(k)

(b) Jez. 59:2. (c) Luk. 2:29. (d) 2 Kor. 6:2. (e) Ps. 19:8. Rom. 1:16. (f) Ps. 119:10. (g) Hab. 2:3. Luk. 2:30. (h) Kant. 1:3. Matt. 25:4. Ps. 18:29. (i) Openb. 22:16. (k) Rom. 13:13.

De vierde ZINNEBEELDING.




Verlust u in den HEERE; zoo zal Hij u geeven de begeerten uwes herten.

(Psalm XXXV. [illegible]: vers 4.)

# DER ZIELEN WEIDE.

## De vierde ZINVERKLARING.

De rust en vreugd in God
Is 't zoetste heilgenot.

Ik zal u ruste geven: (Matth. XI: vers 28.) en gij zult ruste vinden voor uwe zielen: (vers 29.)

Zie, hoe zich 't wollig vee met rusten
In groene beemden mag verlusten,
Daar 't dag op dag zijn voedsel treft en aan
Een frissche beek om laaffenis kan gaan;
Daar dauw en dropplend nat
En koele wind de hitte bluschten
Van alle groent' en blad;
Waarna de zon, met zachte gloed,
Geboomt' en gras, zoo mild gevoed,
Weêr koestert en verkwikt, ja welig groeijen doet.
Zoo zal gestaâg uw ziel, ô vroomen!
Met blijdschap rusten, en niet schroomen,
In 't heil van God, Wiens Woord u spijze geeft,
Wiens Geest u drenkt, opdat gij eeuwig leeft:
Uw dauw en regen vloeit:
Gods Geest doet u de hitt' ontkomen,
Zoo dat uw voedsel groeit,
In 't heilig en waarächtig licht
Van Gods vertroostend aangezigt:
'T is Jezus, door Wiens glans uw angst en kommer zwicht.
Gij hebt gebrek noch leed te vreezen,
Dewijl uw heildag is gerezen:
Uw Herder houdt op u een waakend oog.

Hij is getrouw; wat onheil naadren moog',
Hij weert dat t'allen stond'.
Uw hemel zal geen koper weezen,
Uw aard geen ijzre grond: (a)
Uw Zon zal nimmer ondergaan: (b)
Gods Lieflijkheid zal u belaên
Met vreugd, terwijl gij rust in Zijn volmaakt
bestaan.

(a) Deut. 28: vs. 23. (b) Jez. 60: vs. 20.

„De HEERE is mijn Herder; mij en zal niets „ontbreeken. Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtkens aan zeer stille waateren;" zoo was het woord, het welk David wegens zijne troostrijke heilstaat in God, zijn Behoeder, mogt spreeken; (Ps. 23: vs. 1 en 2.) en is dus ver van naar gelijkenis van de rust en 't noodig genot van het vee dat in lieffelijke gras- en waterrijke streeken of valleien weidt; in zonderheid van de Schaapen, wijl bij dezelven de geloovigen, om hunne onnozelheid, gedweeheid en opregtigheid, gemeenelijk geleken worden; 2 Sam. 24: 17. Ps. 74: vs. 1., 77: vs. 21., 79: vs. 13., 80: vs. 2., 95: vs. 7. en 100: vs. 3. Jez. 40: vs. 11. Ezech. 34: 31. Joh. 10 doorgaans, en Hebr. 13: 20. ziet ook Matth. ...

Eerstelijk zeid de zachtmoedige geloovige van God, zijnen Herder, en genoegzaame Behoeder, op Wien hij zich vertrouwt: „Hij „doet mij nederliggen in grazige weiden;" dat is, ten eersten, dat Hij hem zich doet gerust nederleggen op de grond van Zijne genadige en eeuwige ontferming, in de geregtigheden die

Hij

Hij hem om Jezus verdiensten en voldoening schenkt en deelächtig doet blijven, waarin Hij met een hem bestraalt met het heillichte van Zijn liefde en den glans van Zijn troostrijk aangezigt, en keer op keer verkwikt en mild bevogtigt en verkoelt met Zijne zielbehoudenden Geest, door Wiens kracht hij dus zich op 't zoetst in Hem, Die zijn getrouwe Herder is, mag verlustigen en verblijden, en te vreden, dat Zij hem doet gerust wezen in al Zijn welbehaagen en Zijnen wille aangaande het besturen, bepaalen en laaten geschieden aller dingen, om die, het zij tot heil of tot leed, steeds met vreugd t' aanschouwen, in een gewis betrouwen op Zijne onveranderlijke genaade en barmhartigheid, dat hem nooit iets aan zijne zaligheid zal mogen deeren of schaadelijk zijn.

Ten anderen, voegt die opregte hierbij: „Hij voert mij zachtkens aan zeer stille waateren;" Ps. 23: vs. 2, waarmede hij te kennen geeft, dat God zijn Herder hem ongestoord en veilig leidt aan de klaare en frissche stroomen van Zijn gunst, de waateren des levens, Kantik. 4: vs. 15. Ezech. 47. Apok. 21: vs. 6. en kap. 22: vs. 1. en hem drenkt uit de beek van Zijne wellusten, Ps. 36:9.

Zoo mag de vroome zijn rusten zielververmaak onder Gods bewaaringe en hoedinge genieten, ook terwijl hij nog hier in 't vleesch is, 't welk men steeds bij gras ver-

gelijk, Jez. 40:6., als uit de aarde voortgekomen, Gen. 2:7., waarin woonende, hij zich als in het eeuwigdurend groenende gras nederleidt in de zoetste rust en verheuginge in zijnen God, Die zoo volmaakt, zoo genoegzaam en zoo heerlijk is, Die ook alle ding zoo wijs regeert en bestuurt. Dit was ook die heilgenieting, waarop David zag, als hij den HEERE noemde de God des blijdschaps zijner verheuginge, Ps. 43: vs. 4.

Van deeze zalige gemeenschap met God, en die zoete gerustheid en verheuginge in Hem, is een huichelaar of geveinsde vroome, gelijk elk der wereldlingen, verstoken, ja geheel vervreemd; gelijk Job, daar ook de geestelijke bevinding tot de waare kennisse naars van God zoo gewisselijk leert en in 't geweeten doet begrijpen, van de zulke gewag maakt, daar hij steeds vraagt; Job 27: vs. 10., „Zal hij zich verlustigen in de „Almagtigen? zal hij God aanroepen te „aller tijd?"

Laat ons dan, al 't kwaad haatende, nooit aan de ijdelheid van dit leeven, maar altoos aan den Oorzaak van ons eindig en oneindig leeven zich verbinden, opdat wij niet in 't vergangelijke, maar in 't onvergangelijke Goed, namelijk Jehovah, onze zielverlusting, onze vreede, troost, verkwikking, licht en vreugde alleen, ja volkomen mogen vinden, en elk van ons, met

volle

volle vergenoeginge en reeds vrijmoedig moge zeggen: „Ik ben zeer vrolijk in den „HEERE, mijne ziele verheugt haar in mij„nen God!" Jez. 61:10. en dagelijks: „Ik ben „vervuld met vertroostinge, ik ben zeer „overvloedig van blijdschap;" ook daar bij voegende, als met den Apostel: „in alle on„ze verdrukkinge!" 2 Kor. 7:vs. 4. tot dat hij eens uit het zelve lijden door eene genadige verlossinge en uitkomst des Heeren mag overgaan in de volzalige ruste en blijdschap des eeuwigen leevens, daar als dan geen boosheid ons de zinnen of gedachten meer beroeren, noch smart of vrees op het gemoed meer hechten kan.

Dat wij hiertoe, nu ons leeven lang, met weldoen, God als de eenige Bron onzer vreugde achten, gelijk wij dus vermaand worden: Rom. 12:12. „Verblijd u in de hoope:" en 1 Tess. 5:16. „Verblijd u alle tijd:" en Fil. 4:4. „Verblijd u in den Heere alle tijd; wederom „zegge ik, verblijd u." Laat ons dus Hem loven: „Hoe dierbaar is Uwe goedertie„renheid, ô God! dies de menschenkin„deren onder de schaduwe Uwer vleu„gelen toevlugt nemen. Zij worden dron„ken van de vettigheid Uwes huizes, en „Gij drenkt ze uit de beeke Uwer wellusten." Psalm 36:vs. 8 en 9.

Dat wij dan ook t' elkens Zijne eere verbreiden, met dit volgende

# GEZANG.

(Stem: Gij, ô Heer! zijt mijn. enz.)

Vers 1.

Zalig mag men z'immers noemen,
Die, met een opregt gemoed,
God, Die elk bewaart en hoedt,
Rein beminnen en Hem roemen,
Als hun hoogst en zalig goed!

2.

Zalig zij, die in dit leeven,
s'Hoogsten magt en wijze daân
Met all' eerbied gadeslaan,
In Zijn' dienst zich overgeven
En met lust Zijn' heilweg gaan!

3.

Zalig gij, tot wien Zijn zeegen
Dagelijks uit Sion vloeit!(a)
Uw verlusting wast en bloeit:
Want Hij geeft geen stof voor reegen
Op uw land (b) waar 't heil opgroeit.

4.

Zalig mag ik mij bevinden,
Zoo'k bij Jezus blijv' bekwaam,
Die in 's HEEREN kracht en Naam
Weidt, (c) en alle Zijn' beminden
Zijne schaapen brengt te saam'.

5.

Zalig leef ik in 't geleide
Van mijn God, Wiens troostrijk licht
Mij hier straalt in 't aangezigt,
In Zijn' liefelijke weide,
Daar al 't aardsch vermaak voorzwicht.

(a) Ps. 128:5. (b) Deut. 28:24. (c) Mich. 5:3.

De vijfde ZINVERBEELDING.




Jezus dan zeide wederom tót haar: Voorwaar voorwaar zegge Ik u, Ik ben de Deure der Schapen. — — Ik ben de Deure: indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden: eñ hij zal ingaan eñ uitgaan, eñ weide vinden:

(Johannis X: vers 7, en vers 9.)

## De vijfde ZINVERKLAARING.

*Wel hem, die zich tot Jezus wendt,*
*Om heil en redding uit d'ellend'.*

De HEERE zal uwen uitgang en uwen ingang bewaaren, van nu aan tot in der eeuwigheid:
(Psalm CXXI: vers 8)

Alwaar ik mij op aarde heen moog' keeren,
Of in wat staat van voor- of tegenspoed
Ik zich bevind', ik heb voor mijn gemoed
In Jezus rust, Dien 'k als mijn heil wil eeren.

Zoo 'k door 't geloof mij aan dien Heer der heeren
Verbind', en Hem beminn' als 't hoogste goed,
Blijf ik alöm beveiligt en behoedt
Waar 'k gaa of ben; dit kan mijn troost vermeêren.

Zoo vindt het Schaap zij 't alöm zijn veiligheid,
't Zij 't in of uit de Stal zich keert, ja 't weidt
In 't grazig veld in aangenaame Streeken.

O JEZUS! 'k noem U als de Heildeur aan,
Door Wien wij tot den Vader mogen gaan;
Gij maakt me vrij, en laat mij niets ontbreeken.

9 „Voorwaar, voorwaar, zegge Ik u, die Mijn woord
„hoort, en gelooft Hem, die Mij gezonden heeft,
„die heeft het eeuwige leeven, en en komt niet
„in de verdoemenisse; maar is uit den doode
„overgegaan in het leeven;" is het woord van
onzen Zaligmaaker, Joh. 5: vers 24., tot o-
vertuiginge van Zijne tegenstanders, doch
tot waare troost van alle Zijne medegenoo-
ten. Zoo mag dan de ziel van elke geloovan-
ne en opregte geloovige, waar zij op aarde
de oogen heenen keeren, of waar of in welke
staat zij zich bevinden, haare veiligheid
en vrede, overal en te allen tijde genieten
in God en den Heere Jezus Christus, door Zij-
nen Heiligen Geest. en eerstelijk, zoo lange
zij in dit leeven zijn, al treffen hen dik-
wijls aan lijf en ziele de zwaarste en bit-
terste onheilen of smarten, nochtans be-
vinden hunne zielen dan de zoetste ge-
rustheid, vergenoeginge en blijdschap
in God, den Oorsprong aller dingen,
het allerhoogst en eeuwig Weezen.

Zus laat nu de Heere Zijne dienstknech-
ten gaan in vreede, naa Zijn woord, Luk. 1:79.
gelijk ook de Profeet (Psalm 119:165) dus ver-
klaart, zeggende tot God; „Die Uwe Wet be-
„minnen, hebben grooten vreede, en zij en heb-
„ben geenen aanstoot." Ten tweeden, na de
verscheidinge, zullen hun zielen in eene
allerveiligste en onverstoorbaare rust,
bij, en met Jezus verblijven, tot dat, ten
derden na den laatsten dag dezer aarde, ook
hun

hun lichaamen weder met dezelven vereenigt zullen zijn en herleeven zullen, aan Christus heerlijk Lichaam gelijk gemaakt, om eeuwig met Hem te leeven. Dan zullen zij wezen en eeuwig hun woonplaats hebben in den derden hemel, 2 Kor. 12:vs. 2, dan zijn zij voor den troon Gods, en dienen Hem dag en nacht in Zijnen tempel, Apok. 7:vs. 15.)

Laat ons dan den HEERE kennen in alle onze wegen, Prov. 3:vs. 6, en van Hem alleen alle voorspoed en hulpe aan lijf en ziele verwachten, gelijk van Jabes die heerlijker was dan zijne broeders gemeldt word: „Want Jabes riep den God Israëls aan „zeggende: „Indien Gij mij rijkelijk zegenen „zult, en mijne landpaale vermeerderen „zult, en Uwe hand met mij zijn zal, en „met het kwaad [al zoo] maaken, dat het „mij niet en smerte:" En God liet komen wat hij begeerde:" 1 Chron. 4:vs. 9 en 10.) Zoo mogen wij gewis met God vereend zijn en blijven en Hem behaagen, gelijk wij van Henoch leezen; „Henoch wandelde met God:" Gen. 5:22. en een weinig verder, vers 24, herhaalende: „Henoch dan wandelde met God; en hij en „was niet [meer:] want God nam hem weg.") Ziet ook dit Hebr. 11:vs. 5.) Dies zij dan onze reede, met Azaf: „Het is mij goed nabij God „te wezen:" Ps. 73:vs. 28.)

En wij zullen nu Zijnen lof en roem vrolijk verbreiden met dit

# GEZANG.

(Stem: Psalm 139.)

(Vers 1.

O God! ô Bron van zaligheên!
'k Ben vergenoegd, op 't hoogst te vreên
Zoo ik, op 't pad van Uw' geboôn,
Verëend met U en Uwen Zoon,
Door Uwen geest geleidt, moog' loopen,
En op de zaalge rustplaats hoopen.

2.

Dat ik me, door Uw' tucht en leer,
Aan U gewenn' en tot U keer,
En nooit met U in tegenheid
Meer wandel', door het kwaad misleid,
Zoo wandelt Gij m' ook, in Uw' wegen,
Met zevenvoudig slaan, niet tegen. (a)

3.

Gelukkig hij, die, wat hem treft,
Zijn oogen naar tot Jezus heft!
Tot Hem, Die ons een' effen baan
Geruimt heeft, om tot God te gaan!
Hij spreekt: „Ik ben, wie M' aan wilt leerē,
„De Weg, de Waarheid en het Leeven."

4

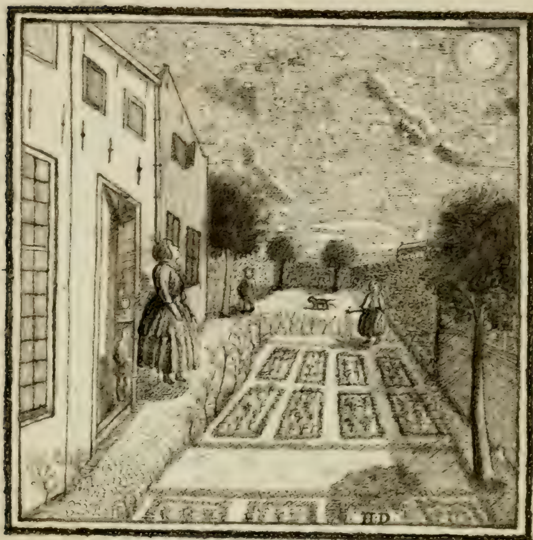
Voorts zeid Hij: „Niemand, wie het zij,
„Komt tot den Vader, dan door Mij." (b)
Want Hij voldeedt voor ons Gods regt.
O Jezus! 't is en blijft gezegd;
„Dat G' ons in 's Vaders liefde spaaren
„En U aan ons zult openbaaren." (c)

De

(a) Lev. 26:23,24. (b) Joh. 14:6. (c) vs. 21.



De zesde ZINVERBEELDING.




*Als ik Uwen hemel aanzie het werk*
*Uwer vingeren, de maane eñ de ster-*
*ren, die Gij bereidt hebt; Wat is de*
*mensch, dat Gij zijner gedenkt?*
*(Psalm VIII: vers 4, en 5. )*

De zesde ZINVERKLAARING.

'k Bepeins, wat groot' en wondre Kracht
Het ganfch Heelal heeft voortgebragt.

O HEERE! Uw woord beftaat in der eeuwig-
heid in de hemelen:
(Psalm CXIX: vers 89.)

Zan eens de dag met een' doordringend' uit-
spraak leeren
Het grondeloos verftand en d'eeuwge kracht
des Heeren;
(der blijk
Ziet d'avond of de nacht toont ons geen min-
Van 't eeuwig Weezen, zoo volmaakt en ze-
genrijk. (a)
Wat kan 't verlicht verftand, door dienst van
's lichaams oogen,
Al groote wondren zien van 't eindloos Al-
vermogen,
Van d'eeuwge Godheid, Die in tijd noch plaats
noch maat
Begin, verändering of eind heeft, wat vergaat!
O hoe betaamlijk is 't, dat wij dien Schepper vree-
zen,
(zen,
Die 't alles, wat wij zien of hooren, bragt in wee-
Ja zelfs uit niet, en, door Zijn kracht, nog on-
derhoudt!
(trouwt!
Gelukkig die Hem mint, en zich op Hem ver-
Hoe kwaad en bitter is 't, den HEERE te ver-
laaten!
(ten! (b)
De vreez' van onzen God t' ontwijken of te haa-
Ons leeven, ons bestaan en alles, wat wij meer
Genieten is uit Hem, der legerschaaren
HEER.

De

(a) Ps. 19:3. (b) Jer. 2:19.

De dag is d' Uw', ô God! dus ook de nacht en 't duister;
Gij hebt de zon en 't licht bereidt, vol glans en luister:
Deez' aard' hebt Gij bepaalt in tijd en plaats en gang,
Dat zaaitijd, zomer, oogst en winter komt naar rang. (c)

(c) Ps. 74: 16, 17.

„ Hij telt het getal der sterren; Hij noemt „ ze alle bij naamen:" zeid de profeet, Psalm 147: vs 4., als hij, uit liefde voor God, door een hoog verlichte kennis, met verbaazing Zijne onbegrijpelijke grootheid, magt en wijsheid aanmerkt uit de geschapene dingen, die altemaal zeer verwonderenswaardig zijn: Hij spreekt van God: „ Hij telt het „ getal der sterren:" dit is niet als of iemand, de eene óf de andere zaaken trachtende naa te gaan, die van stuk tot stuk, zooveel in zijn vermogen zij, de eene na de andere vervolgens opreekent; maar hiermede geeft hij te verstaan, dat nooit één óf de minste van die naar den mensche gesproken talloo ze óf oneïndige menigte der sterren voor God vergeeten kan wezen, óf van Zijne toezigt óf alles onderhoudende en bestuurende kracht verstoken óf verborgen, gelijk ons in de woorden van den Profeet Jezaïas bescheidenlijk op deeze zelfde wijze dus wordt verklaart:

klaart: „Heft uwe oogen op omhooge, en „ziet, Wie deeze dingen geschapen heeft, „Die in getale haar heir voortbrengt: Die „ze alle bij naame roept, van wegen de grootheid [Zijner] Krachten, en [om dat] Hij sterk „van vermoogen is daar en wordt 'er niet „één gemist:" Jez. 40: vers 26: Voorts vervolgt hij dus zijne reede: „Hij noemt ze „alle bij naamen:" Psa. 147: 4., dit moet men ook niet verstaan, dat het is, als of de mensch slechts een afhangelijk Schepsel van Hem, het onäfhangelijk Weezen, zijne medemenschen, beesten of andere dingen, door onderscheidene naamwoorden aan zich en anderen doet bekend weezen; maar, dit is dat Hy te allen tijde die allen, tót één toe, met hunne gansche volheid, volkomen kent, en naar Zijn wil en woord, door alle eeuwen heen, bestuurt en regeert.

Wie dan met een verlicht verstand, van deeze gódlijke zaak een klaar begrijp kan of mag genieten, zal zeekerlijk met groote verwondering de grootheid en 't gunstrijk alvermogen van God, Die meer is, dan ons herte, en alle dingen kent, 1 Joh. 3: 20., uit de schepselen verstaan en doorzien; Rom. 1: vs. 20., en Hem, als de groote en eenige Maaker van alles, op dit zielverrukkend en verwonderend

rend gezigt van deeze tijdelijke dingen, wegens dezelven verheerlijken en op't hoogst loven: gelijk David, Psalm 8., Hem voorkomt, als hij, ziende op Zijne eeuwige grootheid, dus zingende uitroept: „ Ô HEERE, onze Heere! hoe „heerlijk is Uwe Naam op de gansche aarde! „Die Gij Uwe majesteit gesteld hebt boven de „hemelen!" (vs. 2.) Voorts neemt hij in opmerkinge, hoe de HEER de kinderen der menschen van jongs af aan, en inzonderheid Zijne gunstgenooten, in de kennis van Zijne waarheid en Zijnen wille, tót Zijnen lof, onderwijst en opvoedt, tót nederwerping en verbreeking van al wat zich trotsch en vijandig daartegen stelt en verheft. (vs. 3.) Daarna herinnert hij zich, met waare dankërkentenis tót God, de grootheid en heerlijkheid van Hem, den almagtigen en getrouwen Schepper van alles: daarbeneven de geringheid der menschen in 't oozigt van dit grootheid, terwijl hij dat, met heilige aandacht, aan 's hemels ontelbaar heir beschouwe, (vs. 4.) en zonderling in 't oozigt van de eeuwige hoogheid en volmaaktheid des Scheppers, Jez. 40:15-17, terwijl hij door die beschouwing Hem in alle Zijne grootheid en onbegrijpelijke wonderheden meer en meer leert kennen: als hij, met een ontzag toonend en nederig gelaat, dus doet hooren: „ Als ik Uwen hemel aan„zie het werk Uwer vingeren; de maan, ende „sterren, die Gij bereidt hebt: Wat is de men„sche,

„sche, dat Gij zijner gedenkt?" Ps. 8:4, enz.

Dit kan ons genoeg verklaaren, dat de profeet hiermede heeft gezien op de oneindige en onbegrijpelijke grootheid en het alvermogen van God, den Maaker en Behouder van alle deeze dingen, waarbij onze aardkloot met haare gansche volheid maar als een einig stipje gereekent word, waarop ook de mensch nog maar een klein en gering stipje van dezelve is, die echter het waardigste schepsel deezer tijdelingen is, vanwegen zijne onsterflijke ziel.

Verder is ook het woord van den Psalmist: „En (wat is) de Zoone des menschen, dat Gij „Hem bezoekt?" Psa. 8:vs.5., hier bedoelt hij bezonder ook onze Heiland, Jezus, Dien Hij ons, Zijne beminnaars, als 't Lichaam van Hem, ons Hoofd, en als Zijn waardig Heiligdom, heeft onderdaanig gemaakt, en vorders alle dingen heeft onder Zijne voeten (dat is, onder Zijn bewind) gestelt: vs. 6,7, enz.)

Laat ons dan, met David, dien grooten en dien hoogen God dus heerlijkheid geeven: „Die op de einden woonen vreezen voor Uwe „teekenen: Gij doet de uitgangen des morgens „en des avonds juichen!" Ps. 65:vs.9.

En wij vernoegen Zijnen heiligen Naame met dit

GE=

# GEZANG.

(Stem: Psalm 24 of 111.)

Vers 1.

Wie moet op 't zien van 't groot Heelâl
Hier niet verwonderd staan? wie zal,
O hooggeloofd Drieëenig Weezen!
U over all' deez' wonderheên,
Die werken zijn van U alleen
Niet looven, en Uw' hoogheid vreezen?

2.

Wij kunnen uit Uw' wonderdaên
Uw' magt en goedheid klaar verstaan.
Wat zien w' ook schoone flonkerlichten
In 't eeuwig ruim van Uw' genaê,
Die, talloos veel, ons, vroeg en spaê,
In 't duister, op het heilpad rigten!

3.

Gelukkig die, in 's weereldsnacht,
Bij dit verdraaid en krom geslacht,
Op deeze lichten 't oog magh houden (a)
Zoolang hij 't leevenspad betreedt;
Op dat door voorspoed noch door leed
Zijn vuurge liefde moog' verkouden!

4

Want, HEER, wat aftrek ons verstoor',
Er zal toch een gedenkboek voor
Uw aangezigt geschreeven blijven
Voor die U vreezen en, met vreugd,
Gedenken aan Uw' Naam en deugd. (b)
O JEZUS! wil onz' angst verdrijven.

De

(a). Fil. 2: 15. (b). Maleachi 3: 16

# De zevende ZINVERBEELDING.



[Daar zal zijn] een Heerscher over de menschen, een Regtveerdige, een Heerscher [in de] vreeze Gods. En Hij zal zijn gelijk het licht des morgens, [wanneer] de zonne opgaat: des morgens, zonder wolken, [wanneer] van den glans na den regen, de gras scheutkens uit der aarde [voortkomen.]

(2 Samuël XXIII: vs. 3 en 4)

## De zevende ZINVERKLAARING.

O Jezus, Levenslicht!
Straal m' eeuwig in 't gezigt.

Gij zijt alle kinderen des lichts, en kinderen des daags: wij en zijn niet des nachts, noch der duisternisse.

(1 Tessal. V: vers 5.)

Gelijk de zon, ten blijk van 's Hoogsten zegen,
Des morgens, na een aangenaamen reegen,
Uit 's aardrijks schoot de teere grasscheut doet
Ontluiken, door haar glans en zachte gloed:
Daar zij, terwijl geen wolken tusschenbeiden
Getrokken zijn, haar stralen komt verspreiden
Door d' open lucht tot op den grond der aard:
Zoo heeft aan ons ook Jezus Zich verklaard.
Men moet Hem als het Licht des levens roemen, (a)
Hij is 't alleen, gelijk Hij Zich kwam noemen
't Waarachtig Licht, Dat licht en leven geeft
Aan elk, die in de wereld voor Hem leeft. (b)
O Jezus! mogt ik, in geloofsvertrouwen,
Ten allen tijd, U als mijn Zon, aanschouwen,
Ja zonder wolk of neevel van mijn kwaad,
In d' ochtendstond des daags, die eeuwig staat!
Dat ik, besproeid met dauw en zachte reegen
Van Uwen Geest, door koestring van Uw zegen
En liefdegloria, wier glans Gij alom verspreidt,

C Be=

(a) Joh. 8:12. (b) kap. 1: 4, 9.

Bekwaam word' tot Uws Vaders heerlijk-
heid. (de,
Dat alle vleesch Uw grooten Naam belij-
Vaan roep' en verhooge t' allen tijde.
Verblijd ons hart, dat ons gebeente groen'
Als teeder gras:(c) dat w' Uw behaagen doen.

(c) Jez. 66: vs. 14.

„De wijsheid is goed met een erfdeel: eñ
„de geene die dezonne aanschouwen, hebben
„voordeel [daar van.]" „Het licht is zoet, eñ
„het is den oogen goed de zonne te aanschouwen";
dus is het woord van Salomon, Predik. kap. 7:
vs. 11. en kap. 11. vs. 7. Ja dit is een omhelswaar-
dige waarheid: want hoe oneindig verver-
schilt de duisternis van het licht! en wat
is de duisternis verschrikkelijk aakeligen
naar! daar het licht zoo verkwikkend, vro-
lijk en lieflijk is.

Deeze reeden van den Prediker zijn ons
zeer nuttig en heilzaam te aanmerken; „De
„wijsheid is goed, met een erfdeel;" zeid hij,
Ekklesiastes 7: vs 11. Deeze wijsheid, waar
van hij dus gewaagt, is onweersprekelijk
goed, want haar beginsel is de vreeze des
HEEREN; want alle die ze doen hebben
goed verstand, zoo dat zij weeten en dank-
baar erkennen, dat Zijn lof bestaat tot
in der eeuwigheid, Ps. 111: 10. en deeze wijs-
heid van God brengt aan alle haare
bezitters een allerheerlijkst erfdeel me-
de,

de, want de HEERE is hun erfdeel: Deu. 18: vs. 2. in Wien zij hun volkomen zaligheid genieten, te weeten, hun troost, vergenoeging en vreede, in waare kennis, gerechtigheid en heiligheid. Op dat wij, dus Hem eigen zijnde, met blijdschap danken den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel [te hebben] in de erve der heiligen in 't licht: Kolos. 1: 12.

Voorts vervolgt de Prediker dus zijne reede: „En de geene, die de zonne aan„schouwen, hebben voordeel daar van:" Ekkl. 7: vs. 11., gelijk, Kapitt. 11: vs. 7. wederom: „Het „licht is zoet, en het is den oogen goed, de „zonne te aanschouwen:" Dit doet ons zich herinneren, daar, naar de uiterlijke waarheid deezer woorden, de natuurlijke zon voor die ze aanschouwen zeer voordeelig, haar licht zoet, en haar te aanschouwen voor de oogen, door haaren grooten en schitterenden glans, schoon die wel voor een oogenblik door de krachtigheid ons zwak gezigt verdonkert, goed is, dat deeze woorden, in hunne eigenlijker zin opgemerkt, geestlijk zien op God en den Heere Jezus Christus: gelijk ons Ps. 84: vs. 12. verklaart wordt met deeze heuglijke reede: „Want God, de HEERE is een Zonne en „Schild." Zoo beschrijft ook Johannes

van Jezus; „Dit was het waarächtige „Licht, het welk verlicht een iegelijk „menſche, komende in de wereld:" Joh. 1: 9. Zoo heeft ook Jezus Zelf dit, tot troost voor alle Zijne beminnaars, geſproken, zeggende: „Ik ben het Licht der wereld: „die Mij volgt en zal in de duiſternisſe „niet wandelen; maar zal het licht des leevens hebben:" kap. 8: 12. Gelijk Hij ook, een iegelijk van ons en ons allen vermaanende, Hem te gehoorzaamen, kap. 12: vs. 46 en 47, wederöm dus verklaart: „Ik ben een Licht „in de wereld gekomen, opdat een iegelijk „die in Mij gelooft, in de duisternisſe niet „en blijve. Eñ indien iemand Mijne woordē „gehoort, eñ niet gelooft en zal hebben, „Ik en oordeele hem niet: Want Ik en ben „niet gekomen opdat Ik de wereld oordeele; „maar opdat Ik de wereld zaligmaake:" waarbij Hij terstond verklaart, hoe het woord, dat Hij geſproken heeft zulkëenen zal oordeelen ten laatſten dage; vs. 48.

Hij is de opperſte, de eeuwige en zelfſtandige Wijsheid van God, zoo onëindig in goedheid, in Wien wij ons éénig erfdeel hebben; ô wat voordeel hebben wij van Hem zoo dikwijls wij Hem, onze Heilzon, aanſchouwen: hoe zoet is Zijn licht! en hoe goed voor de oogen van ons verstand, Hem, die Zon van geregtigheid, te aan=

ſchou=

schouwen! ô ja! hoe troostelijk is de belöfte, die ons wordt toegeschreven in Johannis Evangelieboek, daar wij leezen: „Dit „is de wille des geenen, Die Mij gezonden „heeft, dat een iegelijk, die den Zoone aan„schouwt, eñ in Hem gelooft, het eeuwige „leeven hebbe: eñ Ik zal hem opwekken „ten uitersten dage!" kap. 6:39. 40.

O vroomen! verheug u altoos, met de grootste en zoetste vergenoeginge, in dat allerheerlijkst en onwaardeerbaar Licht, Waarin u het leeven en de gelukzaligheid van God alleen, zoo genaadig, beschoren is! en, of schoon gij dikwijls, door vervaarlijke neevelen der zonden en vreeslijke wolken van Góds toorne, het vriendelijk aanschijn van dien Heilzon moet missen, weet dit, en troost u, dat de Satan, die, daar hij zelve onder de uiterste duisternisse van Góds gramschap voor eeuwig gebonden is, niet dulden kan, dat gij in 't onëindig licht van Góds genaade leeft, uwe zwakke zielen gedurig trekt en beneevelt, doch niet overwinnen kan. Want Góds Heilige Geest zal alle die zwaarigheden, rampen en duisterheden geheel en al wegdrijven en voor eeuwig doen verdwijnen. Zoo zal ulieden, die des HEEREN Naam vreest, de Zonne der geregtigheid opgaan: Maleachi 4:2.

Laat ons tot onze eenige en hoogste ziele vreugd trachten in dat licht te blijven, en dien waaren Zon nimmer te ontwijken, in Wiens glans wij het zalig leeven alleen genieten. Die God is onze zaligheid, Sela! Ps. 68:19.

Dat wij nu ook Zijnen roem verheffen met dit

## GEZANG.

(Stem: Psalm 140.)

Vers 1.

O Jezus, in Wiens glansrijk' oogen
Ik 't heuglijk leevenslicht aanschouw!
'k Steun op Uw' gunst en alvermogen,
Mij toegekeerd, door 's Vaders trouw.

2.

Gij zijt Gods Wijsheid, (a) mij ten goede;
Mijn allervergenoegendst deel.
Hoe heerlijk zie 'k Uw' glans te moede,
Dat mij Uw liefde koestrend streel'.

3.

O Licht en sterkte der opregten!
Gij, Die met heil en vreê hen kroont!
Doe mij zich aan Uw waarheid hechten;
Zoo wordt door mij Uw eer' vertoont.

4

Ik zie Uw aanschijn mij verblijden,
Mijn Heer, mijn God, dat liefdelicht;
Wiens eeuwge troost mij helpt uit lijden:
Elk groen' als gras, daar door gesticht!

(a) 1 Kor. 1:30.

De

De achtste ZINVERBEELDING.




*Hij zal neaerdaalen als een regen op het nagras; als de dröppelen die de aarde bevochtigen:*

*(Psalm LXXII:vers 6.)*

De achtste ZINVERKLAARING.

Wel hem, die, tót zijn' laaffenis,
Door Christus Geest bevogtigd is!

Uw herte zal vrolijk zijn, eñ uwe beenderen zullen groenen, als het teedere gras: (Jezaïs LXVI: vers 14.)

Indien nu God het gras des velds dat heden is, eñ morgen in den oven geworpen wordt, alzoo bekleedt, en zal Hij u niet veel meer [kleeden,] gij klein geloovige? (Mattheüs VI: vers 30.)

Ai! zie tóch, hoe verkwikklijk is 't
Voor 't nagras, als, na felle droogte,
De reegen, die al d' aard' verfrischt
Al dróppleend neêrdaalt uit de hoogte!
Wat geeft dit ons ook t' overdenken?
Een' reegen, die de ziel' verkwikt,
Komt God ons overvloedig schenken
Als wij, door heete druk (a) verschrikt
Door 't zondenvuur zich voelen krenken.
'T is Christus Zelf, Die ons wil drenken
Met Zijnen Geest, Die 't al beschikt.
Op dat wij, voor Zijn' heilig' oogen,
Hem t' allen tijd' behaagen moogen.
Geloofd zij Hij, Die eeuwig leeft;
Ons vreede, troost en blijdschap geeft;
Die ons in geen' bekommering,
Hoe diep wij zijn ter neêrgebogen,
Verlaat; maar zelfs ons alle ding
Ten goede keert, om, hoe 't moog' loopen,
Op Zijne liefd' en troost te hoopen! (b)

C 4 „All

(a) 1 Petr. 4: vs. 12. (b) Rom. 8: 28.

„Alle vleesch is gras, en alle zijne goeder=
„tierenheid als een bloeme des velds. Het gras
„verdort, de bloeme valt af, als de Geest des
„HEEREN daar in blaast: voorwaar het
„volk is gras. Het gras verdort, de bloe=
„me valt af: maar het Woord onzes Gods
„bestaat in der eeuwigheid:" dus leezen
wij in des Profeeten Jezaïas verklaaring,
kap. 40: vs. 6, 7 en 8. 't Is noodig en nuttig, dat
wij deeze reede wel opmerkende in 't oog
van ons verstand houden; op dat wij ten
allen tijde gedenken aan de kortstondig=
heid en broosheid van ons vleeschlijk lee=
ven, gelijk die in de Schrift ons zoo dik-
werf en op verscheiden plaatsen wordt
herïnnert; en dat wij tevens zich mogen
troosten wegens 't besluit van die reede:
„Het Woord onzes Gods bestaat in der
„eeuwigheid:" Wij verstaan, niet tegen=
staande dat dat woord ook is de reede, die
God gesproken en aan ons geopenbaart heeft,
inzonderheid van dat Woord Gods eigen
Zoon, Die, (Johann. 1: vs. 1.) ons als het eeuwig
en waarächtig Woord van God voorgestelt
wordt.

Indien wij dan opregt met Jezus, Gods
Zoon, vereënigd zijn en blijven mogen, heb-
ben wij een zeeker en vast vertrouwen, dat,
al is 't dat ons vleesch, als de Geest des HEE-
REN

REN daarin blaast, om den ouden mensch met zijne begeerte en werken in ons te doen sterven, na veele kwelling en verdriet eindelijk eens moet vergaan, echter onze ziel, die onsterflijk is, met Hem, het Woord onzes Gods, in eeuwigheid bestaan zal.

Hij immers is Het, Die ons leeven lang, ons met milde droppelen van heil, vertroosting en vreede besproeien zal, door Zijnen Geest, uit kracht van Zijne verdiensten en voldoening, en dus ons zoo lang wij in dit vergangljk vleesch woonen overvloedig drenken en verkwikken, gelijk de reegen het nagras doet, wier droppelen de aarde bevogtigen.

Laat ons, tot onzen troost, altoos Hem beminnen, Die tot onze eeuwige behoudenis uit den hemel is nedergedaalt: en Zijne leere en reede, des heils, die, gelijk Mozes, die Zijn profeetisch voorbeeld was, deedt hooren als een reegen en een dauw, als stofreegen op de grasscheutjes en als droppelen op het kruid, op ons, nederdruipt en vloeit, met vreugd in alle zaaken gehoorzaamen: op dat wij op het woord van Gods belofte mogen hoopen, en dies tot Hem zegge: een iegelijk van ons: „Dit is mijn troost in „mijne elende: want Uwe toezegginge heeft „mij leevendig gemaakt:" Ps. 119: vs. 50.

En laat ons onzen Heiland prijzen, met dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 72.)

(Vers 1.

O Jezus, Bron van troost en leeven,
Die 't kwijnend hart verheugt!
Gij kunt en wilt mij redding geeven,
Verkwikking, heil, en vreugd;
Als ik, tót U, ô Gód! mijn' handen
Steeds ophef, daar mijn ziel
Zich als een dorstig land voelt branden,
En krachtloos nederviel. (a)

2

Wees ons gelijk de vrugtbre reegen,
Die 't laate gras besproeit
En doet herleeven; schenk Uw' zeegen,
Waar door Uw gunstvólk groeit:
Wil ons als milde dróppels wezen,
Die d' aard' en all' haar' vrugt
Bevochtigen; dat wij niet vreezen
Voor leed óf ongenugt.

3.

Niets kan mijn ziel verkwikking geeven
Dan Uw bevochtiging:
Gij zijt mijn Licht, mijn heil, mijn leeven
Mijn sterkt' in alle ding:
Nooit zal ik Uwen Geest verzaaken;
Maar Dien all' oogenblik
Begeeren, om tót U te naaken,
Op dat Hij mij verkwikk'!

(a) Psalm 143: 6.

De



De negende ZINVERBEELDING.



Alzoo zeid de Heere HEERE, Ziet Ik legge een Grondsteen in Sion, eenen beproefden Steen, eenen kostelijk en Hoek steen. Die wel vaste gegrondvest is, wie geloofd die en zal niet haasten.

(Jezaias. XXIIII: vers 16.)

## De negende ZINVERKLAARING.

Góds Zoon moet, eeuwiglijk gepreezen,
Den mensch een val óf opstaan wezen.

De Steen, [dien] de bouwlieden verwórpen hadden, is tót een Hoofd des hoeks geworde. Dit is van den HEERE geschiedt, [eñ] het is wonderlijk in onze oogen:
(Psalm CXVIII: vers 22 en 23.)

Hoe droevig is't, wanneer de mensch zich laat
verblinden
Door ijdelheid en kwaad; zoo dat hem 't
Woord van Gód
Een Steen des aanstoots is; terwijl Het voor Zijn'
vrinden
Een eeuwig Steunsel blijft, een grond van 't
zaligst lót.
Zoo loopt de dwaas, verblind, van't effen spoor
geweken, (aan,
Doldriftigheên; en stoot zijn' regtervoet zelfs
Den Hoeksteen van 't Gebouw, waarin Zich
Gód laat smeeken:
Zoo valt de trotsche neêr, daar andren
veilig gaan.
Dus vallen zij, die Gód, den Róts des heils,
weêrstreeven.
Wie heeft zich tegen Hem verhardt, en
vreê gehadt? (a
Maar die zich, om genaad' en troost, tót Hem
begeeven,
Behoudt Hij: wijl hun hart zijn' sterkt' in
Jezus vat.

(a) Jób.

Ge=

Gelukkig is de mensch, die, aan Gods Zoon verbonden,
Gods vreez' en dienst en lóf betracht, en wijkt van zonden.

„Zalig is hij, die aan Mij niet en zal geërgert worden," sprak Jezus tót de disscipelen van Johannis den Dooper, als wij zien kunnen in 't elfde hoofddeel van Mattheus Evangelieboek (vers 6.)

Laat ons onszelven troosten en sterken met deeze grondwaarheid, naar het woord onzes Heilands, dat elk van ons zalig is, zoo hij aan Hem, Gods Zoon, niet geërgert wordt, Die, indien wij, den Vader kennende, Die Hem gezonden heeft, Hem beminnen, met zachtmoedige gehoorzaamheid, alleen het voorwendsel is voor onze zonden.

Daaröm mag de geloovige Hem deeenige Grond van zijn eeuwig heil, zijne volkomene zaligheid noemen: want Hij is die grondsteen, die beproefde steen, die kóstelijke hoeksteen, dien de Heer Jehovah in Sion gelegt heeft, en wel vastgegrondvest, en, tót onzen troost, daarbij toegezeid: „Wie gelooft, die en zal niet „haasten;" Jez. 28:16., dat is, niet onvoorzigtig zijn, óf in ongereegelde driften,

nóch

nóch, door mismoedigheid, in de zonden voortloopen: want de trouwe Heer bewaart altoos de zulke, dat die niet afwijke ter regter- of ter slinkerhand: (Prov. 4: vs. 27.) daaröm wordt dit om onzen troost te verëeuwigen, ook op eene andere plaats der Schrift dus bevestigt: „Ziet Ik legge in „Sion eenen uiterften hoek steen, Die uit„verkoren [en] dierbaar is: en, die in Hem „gelooft en zal niet beschaamt werden!" 1 Petr. 2: vs. 6.

Zoo mag dan zich ook welzalig bevinden elk mensch, wiens sterkte in den HEERE is, eñ in wiens herte de welgebaande wegen zijn, (Ps. 84: vs. 6.) dewijl Jezus Christus hem een eeuwige onbeweegbaare grond en steun is, Hij, Die de uiterste Hoek steen is des fondaments der Apóstelen eñ profeeten, waaröp Zijn huis Zijne heilige tempel, te weeten, Zijne Gemeente, de uitverkoren schaar der geloovigen, gebouwt is; daar, in tegendeel, ieder, die Gód vergeet, en zich neigt tót kromme wegen (Ps. 125: 5.) als de gódlooze, geen vreede heeft, (Jez. 48: vs. 22.) dewijl hij tegen Góds Zoon zich aankant, Die hem daaröm ook een Voorwerp van aan-
stoot

stoot is, tót zijne schrikkelijke val. Dit is 't geen ons door Petrus, de Apóstel, reeds duidelijk verkondigt wordt met deeze reede: „U dan, die gij gelooft, is Hij dierbaar: „maar den ongehoorzaamen [wordt gezegt] „„De Steen, Dien de bouwlieden verwórpen hebben, Deeze is geworden tót een „„Hoofd des hoeks, en een Steen des aanstoots, eñ een Rótse der ergernisse:" „Den geenen, [naamelijk,] die haar aan 't „Woord stooten, ongehoorzaam zijnde, „waartoe zij ook gezet zijn:" 1 Petr. 2: vs. 7 en 8. Hier van heeft Jezus, na de profetie uit den honderdáchttienden Psalm, op Zich zelven, den Steen, dien de bouwlieden verwórpen, maar die echter, door Góds wonderbaar bestuur, tót een Hoofd des hoeks geworden is, (vs. 22 en 23,) uitduidende, verklaart te hebben, (Matth. 21: vers 42.) ook Zelf dus gewag gemaakt: „Wie op deezen Steen valt, die zal verplettert worden: eñ op wien Hij valt, „dien zal Hij vermorselen:" (vers 44.) met welke gelijkenisse Hij inzonderheid de overpriesters eñ farizeeuwen bedoelde.

't Is zeeker, wie Jezus niet bemint, haat beiden Hem, eñ Zijnen Vader, (Joh. 15: 23 en 24.) naardien Hij eñ de Vader één zijn. (kap. 10: vs. 30.)

vs.30.) en gewis doet de zulke zich daardoor de allerbitterste en onlijdbaarste smarten aan.

Laat ons dan met waar ontzag, met vreeze en eerbiedigheid zich wachten ook zelfs voor de allerminste ongehoorzaamheid tegen God: en gestadig in gedachten houden, dat Job zeide: „Hij is wijs van herten, en sterk van kracht: „wie heeft zich tegens Hem verhardt, eñ vree= „de gehadt?" Job 9: vs. 4. En laat ons Jezus, in den Vader, beminnen en prijzen, (Ps. 50: 5 en 11.) Smeekende om de genadige hulpe van Zijnen Heiligen Geest, en in gedachten houdende de beweegreede van Paulus, waarmede hij ons, waarschuwende, voorstelt wat zwaare straf zal overkomen dien, die den Zoone Gods vertreeden heeft, eñ het bloed des Testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, eñ den Geest der genaade smaadheid heeft aangedaan: Hebr. 10: vs. 29. Op dat wij, zulke zonden ontvliedende, God regt kennen mogen en erkennen in Zijne hoogheid en eeuwige volmaaktheid, en den Heere Jezus Christus, als de eenige Rotssteen van ons vertrouweñ, de Grond van onze zaligheid, in Hem, be= minnen en vasthouden; zeggende: „Jeho= „vah leeft! eñ geloofd zij mijn Rotssteen! eñ „verhoogd zij de God mijns heils!" Ps. 18: vs. 47.

Dus betaamt het ons ook Jehovahs lof te ontvouwen met dit

GE=

# GEZANG.

(Stem: Psalm 56.)

Vers 1.

Hoe goed is 't ons, in 't rein geloof te ſtaan;
In God Zijn Woord te prijzen (a) en te gaan
In 't effen ſpoor van d' aangewezen baan
Van Zijn bevel en reede!
Wat geeft het ons al blijdſchap, heil en vreede,
Nu w' op Góds Zoon zich bouwen, om Daarmede
Een geestlijk Huis te zijn, wiens dank en bede
Hij neemt te'n óffer aan! (b)

2.

Blijf tóch, ô mensch! voorzigtig en opregt: (c)
Wees niet, als 't paard, weêrſpannig, trótsch
óf ſlegt,
Nóch, als een muil, aan domheid vast gehecht,
Wier drift men in moet toomen.
Wie Gód verlaat moet ſchrikken, ſiddren,
ſchroomen; (men. (d)
Daar ſmert op ſmert hem aankomt, als met ſtroo=
Zoo valt hij ſtraks, ja zonder op te komen,
Die zich in 't onregt vlecht. (e)

3.

Maar elk, die op den HEER 't vertrouwen
ſtelt, (zelt. (f)
Vindt zich met Zijn' goedgunstigheid ver=
Wie in Góds Zoon, Die ieders doen vergeldt
Gelooft, zal eeuwig leeven;
Maar wie Hem niet gehoorzaam aan wil
kleeven (bleeven. (g)
Leeft niet; maar ziet op zich Gódstoorn ge=
God zal op Zijn gebergt' ontwinding geeven
Aan 't oog, dat naar Hem helt. (h)

De

(a) Ps. 56:5. (b) 1. Pet. 2:5. (c) Mat. 10:16. (d) Ps. 32:9, 10 (e) Ps. 36:13. (f) Ps. 32. (g) Joh. 3:36. (h) Jez. 25:7.



De tiende ZINNE-AFBEELDING.



Hoe menigmaal hebbe Ik uwe kinderen
willen bijéén vergaaderen, gelijkerwijs
eene henne haare kiekenen bijeen ver-
gaadert onder de vleugelen, eñ gijlieden
en hebt niet gewilt: (zeid Jezus, onze
Liefderijke Behoeder: )

(Matth. XXIII: vers 37.)

## De tiende ZINVERKLAARING.

*Wie gehoorzaam is*
*Vindt behoudenis.*

*Komt herwaards tot Mij, alle, die vermoeid eñ belast zijt, eñ Ik zal u ruste geeven:*
*(Mattheüs XI: vers 28.)*

Ik hoor de Stem mijns Zaaligmaakers klinken;
Hoe troostrijk roept Hij ons dit heilwoord toe:
„Kom hier, tót Mij, gij, alle, die moest zinken,
„Door groot' ellend, bezwaard, belast en moê:
„En Ik geef u dan rust, ja overvloedig.
„Ai! neem Mijn juk op u, en leer, met vlijt,
„Van Mij; dat Ik, wie Mij bemint, zachtmoedig
„En neederig van hart ben t' allen tijd'.
„Dan zult gij rust voor uwe ziele vinden.
„Want, wat men denk', Mijn juk is wonder
„zacht,
„En, schoon men schroomt aan Mij zich te
„verbinden,
„Mijn last is ligt, en eischt geen groote kracht."
Laat ons dan niet, als Zalems kindren waren,
Onwillig zijn om tót den Heer' te treên.
Hij roept, en wil ons aan Zijn' zij' vergaêren,
Gelijk een hen haar' kuikens gaêrt bijeen
En overdekt met uitgespreide vleuglen.[a]
Welzalig elk, die zich tót Hem begeeft,
Die 't vleesch in all' zijn' weêrwil kan beteuglen,
En, zonder vreez',[b] in 's Vaders liefde leeft.[c]

(a) Matth. 23:37. (b) 1 Joh. 4:18. (c) 1 Joh. 2:15.

„Die ooren heeft om te hooren, die hoore!"
zeid onze lieve Zaaligmaaker in't dertiende
hoofddeel van Mattheüs Evangelieboek, vers
43., „ooren om te hooren," zeid Hij; hierdoor
verstaan wij dat Hij spreekt van degehoor-
zaamheid van eene ziel, die Hem opregt be-
mint en aankleeft, in tegenstellinge van dē
geenen, die hoewel ze hooren, het geene zij
hooren, niet ter harte nemen, maar, als niet
hoorende, vergeeten óf verwerpen. naarde
profeetische reede, die Hij van de zulken,
in't voorgaande verhaal van't zelfde ka-
pittel, aldus verklaarde: „In haar wordt
„de profetie Jezaïë ververvult, die zegt:
„„Met het gehoor zult gij hooren, eñ geen-
„„zins verstaan; eñ ziende zult gij zien, eñ
„„geenzins bemerken. Want het herte dee-
„„zes volks is dik geworden, en zij hebbē
„„met den ooren zwaarlijk gehoort;
„„eñ haare oogen hebben zij toegedaan; op
„„dat zij niet te eeniger tijd met den ooge-
„„nen zouden zien, eñ met den oorenhoo-
„„ren, eñ met der herten verstaan, en haar
„„bekeeren, eñ Ik haar geneeze."" vs. 14 en 15.
O ongelukkige menschen, zoo lang gij op
zulke een dierbaare leere, als onsallen
van den hoogen God, van Jehovah eerst
door de aardsch vadenren profeeten en daar
na

na door Zijne eigen Zoon zelf en Zijne leerlingen, bevolen is, geen acht geeft, daar wie ze volgt in dezelfde een kracht van Gód ter zaaligheid bevindt: Rom. 1: vs. 16.)

Jezus roept ons gestadig om tót Hem te komen, om af te wijken van het booze en het goede aan te hangen: Rom. 12:9. Hij wijst ons niet van Zich af, om onze zonden; maar heeft daar voor aan Zijnen Vader betaalt en voldaan, om ons eeuwig vrij te maaken, en bewijst ons, dat het voor ons nóg is de genade-tijd, de tijd van welbehaagen, om tót Gód te komen en aan Hem te gewennen. Ons uitwendig leeven, de tegenwoordigheid van Zijn beschreeven woord, onze kennis van hetzelfde tót onderscheidinge van goed en kwaad, onze gezondheid, ons gezigt, ons gehoor, en alle de weldaaden, die wij meer van Hem genieten, zijn tekens van Zijne liefde, dat Hij ons nóg de vindenstijd, de tijd om Zijn heil te bekomen, vergunt: ja Jezus is — gekomen om zondäars tót bekeeringe te roepen, Matth. 9: 13., en om te zoeken en te zaalig te maaken dat verloren was, Luk. 19:10. Zoo dat Jehovah door de genaadige werkingen van Zijnen Geest ons hart tót Hem doet zeggen: „ Gij zegt: „ Zoekt Mijn aange„ zigte:" Dat ook elk van ons Hem hier op,

 met

met een opregt gemoed, met zijn genschelee=
ven, antwoorde: „Ik zoek Uw aangezigte,
„ô HEERE!" Hiermede mogen wij geloo=
ven en vertrouwen, dat Hij ons nooit zal
verstooten, maar in genaade aanneemen:
want Hij spreekt: „Ik en hebbe tót dē zaa=
„de Jakobs niet gezeid: „Zoekt Mij terver=
„„geefs:"" Jez. 45:19.)

O hoe ziellokkende luidt de stem on=
zes Heilands tót alle de geenen, die met
groote en veele zonden zijn belaaden! daar
Hij, met kracht en met zulk een naadruk,
uitroept: „Komt herwaards tót Mij, alle die
„vermoeid eñ belast zijt!" Hoe troostlijk
vólgt hier op Zijn belofte, als Hij er bijvoegt:
„En Ik zal u ruste geeven!" Hoe vergenoege=
lijk is Zijn bevel, dat Hij dus leert eñ betuigt:
„Neemt Mijn jók op u, eñ leert van Mij, dat
„Ik zachtmoedig ben eñ nederig van herte!"
Met welke eene heuglijke toezegginge begun=
stigt Hij die betrachting, zeggende: „En gij
„zult ruste vinden voor uwe zielen!" En
wie zal daar bij niet gevoelen en bevinden,
't geene Hij hier, tót besluit, dus bijzeidt: „Want
„Mijn jók is zacht, en Mijn last is ligt."

Hij noodt eene groote schaar Zijner ge=
loovigen, ja die allen, dat zij tót Hem
komen, op dat Hij ze bij Zich vergadere,
gelijk een hen haare kuikenen onder de
vleugelen, zoo als Hij weleer Jeruzalems
kin=

kinderen wilde doen, die in tegendeel ongehoorzaam en wederspannig waren. Wees toch ô mensch! niet, nevens die, wederwillig. Weet, dat God ons niet heeft geroepen tót onreinigheid, maar tót heiligmaakinge. Zoo dat dan die [dit] verwerpt, geen mensche verwerpt, maar God, Die ook Zijnen Heiligen Geest in ons heeft gegeven: 1 Tessal. 4: vs. 8.

Laat ons dan, met betrachting, overwegen dat wij Christus moeten lief hebben, hoe wij Hem moeten liefhebben, en om welke reede wij Hem moeten liefhebben: wij moeten Christus liefhebben met ons gansche harte, met onze gansche ziele en met alle onze krachten, en dat niet voor een tijd, maar zonder scheiden voor eeuwig en onveränderlijk; ja onbewoogen, wat voorspoed óf tegenheid ons wedervaare en dus in die liefde eeuwiglijk berusten: Wij moeten Hem zoo lief hebben, dat wij om Zijnent wille het kwaade en alle zonden volkomen haaten, deeze weereld verzaaken, het vleesch bedwingen, en alle zijne begeerlijkheden te rugg' zetten, en betoomen, om Hem, door Wien alleen, wij, uit des Vaders krachten, ons uit- en inwendig leeven en de zaaligheid hebben: Ook moeten wij Hem om deeze reede liefhebben, dat Hij onze Maaker is, en wij met alle andere Schep=

Selen, Zijn maakSel zijn. Och of wij Hem in alles regt gehoorzaamden, op dat elk van ons, met Thomas, Hem mooge noemen: „Mijn Heere, „en mijn Gód!" Joh. 20:28., en zegge: „Bij U schuile ik!" Ps 143:9.

Wij eeren Hem dan ook door dit Gód verheerlijkende

GEZANG.
(Item: Psalm 57.)
Vers. 1.

Wien zouden wij, ô Jezus, Die ons leert
Dat 's Vaders wil en kracht een mensch bekeert!
In onz' ellend', tóch zoeken, tot Behoeder,
Dan U alleen, Die Zelf ons hebt begeert,
Wilt voeden en bewaaren, als een moeder.

2.

Tót wien, ô Heer! zal onze heeengang zijn?
Gij, Die ons troost en redt uit angst en pijn,
Gij hebt alleen de woorden van het leeven,
Dat eeuwig duurt: (a) Uw weldoen is geen schijn.
Wij willen zich geheel U overgeeven.

3.

Wat is 't m' een rust, zoo 'k Jezus, naar Zijn' reên,
Gehoorzaam blijf, en met Zijn vólk vereén',
De groote schaar' van die in Hem gelooven.
U loof ik, Heer, en zing, met U te vreên,
In schaduw van Uw' vleuglen weggeschoven. (b)

(a) Joh. 6:68. (b) Ps. 63:8. en 57:2.

De

De elfde ZINNEBEELDING.



Jezus zeide tot hem: Niemand, die zijne hand aan den ploeg slaat, eñ ziet nâa 't geene achter is, en is bekwaam tot het Koningrijke Gôds.
(Lukas IX: vers 62.)

## De elfde ZINVERKLAARING.

*Wie ploegt moet lijdzaam hoopen;*
*Niet rugwaards zien of loopen.*

Om onzent wille is (het) geschreven: over=mits die **ploegt**, op **hoope** moet **ploegen:**
(1 Korinthen IX: vers 10.)

Een Ploeger wendt de pooging aan,
Om goede vrugt te kunnen wachten;
Hij ziet niet achter om in 't gaan,
Maar spoedt zich voort met all' zijn krachten.

Zoo moogt gij, die, naar wijs beraên,
Met werken, woorden en gedachten
Gods wil betracht, naar 't heilgoed staan.
De hemel zal uw leed verzachten:

Gij, die, in arbeid, moeit' en druk,
Hier ploegt, om vrugt van 't waar' geluk
Te wachten, na een droevig zaaien;

Zie niet naar 't geen' reeds achter is; (a)
Ploeg voort, op hoop', en zaai gewis;
Verslap niet; en gij zult eens maaien. (b)

(a) Luk. 9:62. (b) Gal. 6:9.

„Alles

"Alles wat uwe hand vindt om te doen, "doet [dat] met uwe magt: want daar en "is geen werk, nóch verzinninge, nóch wetenschap nóch wijsheid in het graf, daar "gij heenen gaat:" was het vermaan van Salomon, in zijn boek der prediking, Ekklez. 9: vs. 10. Dus leerde hij den mensche, dat hij al wat hij door 't geloof, als door zijne regtehand, waar door hij Gód, door Christus en Zijne verdiensten zich, naar Zijne beloften, toe te eigenen, aan vat, van Gód en gódlijke zaaken, tót Góds eere en zijns zelfs zaligheid, bevindt, moet vast houden, en Gód daar in dienen met alle vlijt en met al zijn vermoogen, terwijl het nóg in de tijd en het jaar van des HEEREN welbehaagen is, waar in Hij ons Zijne barmhartigheid en eeuwige ontferming aanbiedt, door geloove en liefde te moogen verkrijgen van Hem, ons zoo uitneemend beminende.

Zoo behooren wij nu door Gods genaadige hulpe alle onze vlijt en krachten te werk stellen, om tót genietingen Zijns heils eens te mogen komen. Wij moeten, naar de leere onzes Zaligmaakers, op dat wij bekwaam mogen zijn tót het Koningrijk van Gód, dus de hand aan de ploeg slaan, en niet omzien naa 't geene achter is, zoodat

wij

wij alle de voorspoeden en tegenheden, die ons in dit leeven wedervoeren, vergeeten, dat wij ons wegens aardsche voorbijgegaane welstand óf vermaaken niet bedroeven, nóch om uitgestaan lijden of over onze begaane dwaalingen en zonden tót mismoedigheid begeeven. maar zoo wanneer wij nóg aan die zaaken gedenken, dat het ons tót verheuginge in Zijne wil en troost in Zijne genade, Hem tot lóf, gedije.

Laat ons dus, met volle vergenoeginge, vergeeten 't geene achter is, en zich strekken tót het geene dat vooren is, jaagende naar het wit, tót den prijs der roepinge Góds, die van boven is in Christus Jezus: Fil. 3:1[illegible]., op dat in 't eind niemand van ons en schijne achter gebleeven te zijn. Hebr. 4:1. Dat wij, hoe 't ook gaa, het geloove en een goede konsientie behouden, (Tim. 1:[illegible].) zoo raakt niemand van ons ooit schuldig aan die gruwelijke onvergeeflijke zonden, dewelken onze Zaaligmaaker noemt lasteringen tegen den Heiligen Geest, Matt. 12:31, 32., Mark. 3:[illegible]., en Luk. 12:10., ons daar voor waarschuwende.

Dat dan elk van ons, met volle genegenheid en toestemminge spreeke: „Ik zal U hartelijk „liefhebben, HEERE, mijn sterkte!" Ps. 18:2.

Wij willen dan zich zelven en anderen stich-

ten, tot Góds verheerlijking, met dit

## GEZANG.

(Stem: Het zieltje dat was krank, enz.)

Vers 1.

Wat is't een zielevreugd, dat w' onöphoudlijk denken
Aan 't werk van ons geloof, en d' arbeid, dien wij doen
Uit liefde voor den Heer', en, wat ons schijnt te krenken,
Verdraagzaam zijn, met hoop op Góds volmaakt behoên!

2.

Zoo mogen w' op den Heer', op onze Jezus wachten,
Op Christus, door Wiens húlp wij gaan tót onzen Gód. (betrachten.
En Vader, Die ons doet Zij'n' dierbren dienst
'T is Gód, Die ons verkoos tót zulk een heilrijk lót. (a)

3.

Geliefde broeders, wees standvastig onbewoogen;
Doe overvloedig 't werk des Heerent' allen tijd';
Als weetende, dat nooit uw arbeid, hoe beloogen,
Is ijdel in den Heer, Die u van smert bevrijdt. (b)

4.

Ploeg dan maar voort, en laat u d' arbeid nooit verdrieten; (werk:
Strooi rijkelijk uw zaad; verslap niet in uw
Gij zult in d' eeuwigheid uw vrugt daar van genieten.
Ik ploeg, ik zaai, op hoop': dit maakt mij blij en sterk.

(a) 1 Tess. 1: 3, 4. (b) 1 Kor. 15: 58.

De

# De twaalfde ZINNEBEELDING.




Die met traanen zaaijen, zullen met gejuich maaijen. Die het zaad draagt, dat men zaaijen zal, gaat al gaande eñ weenende: [maar] voorzeeker zal hij met gejuich wederkomen draagende zijne Schooven:

(Psalm CXXVI: vs. 5 en 6.)

De twaalfde ZINVERKLAARING.

*Wie in den oogst wil maaien,*
*Moet in de lente zaaien.*

De droefheid naa God, werkt een onberouwelijke bekeeringe tót zaligheid: maar de droefheid der wereld werkt de dood:
(2 Korinten VII: vers 10.)

Zie hoe de bouwman met een droevig aangezigt,
In goed en vrugtbaar 'aard' zijn duurbaar zaad gaat zaaien.
Wat blijde hoop mag hem, schoon hij door moeite zwicht,
Versterken in zijn' vlijt, dat hij eens vrugt zal maaien!
Hij acht niet op verlies, op onrust, moeit' óf druk:
Maar spaart nóch zórg nóch kracht, nóch schat, hoe waard in d' oogen:
Dewijl hij wacht, dat Hij, door zeegning en geluk
Des hemels, 't kóstlijk graan haast zal erlangen mogen.
Wanneer 't zijn rijpheid heeft, door 't koesteren van de zon,
Door frissche daauw en door de vroeg' en spadereegen.
Gij, die nu treurt en weent, na dat uw hand begon
Aan 't werk om waare spijz, wordt schaam=rood nóch verleegen:
Uw traanen, die gij stort, terwijl ge, met geween,

Het

Het zaad draagt, dat gij zaait, (a) bij dit bekommerd leeven,
Gaêrdt God in Zijne flesch; (b) Zijn heil daalt naar beneên;
Hij zal een' rijken oogst van goede vrugten geeven.
Wat wenscht' ik meer, dan Zijn' vertroosting en genaê?
O hemel voor de ziel! ô rustplaats voor' geweeten!
Beroогtig, koester en verkwik mij vroeg en spaê.
Het tarwgraan wint niet, zoo't niet wierd in d' aard gesmeeten. (c)

(a) Ps. 126:5, 6. (b) Ps. 56:9. (c) Joh. 12:24.

„Zaait uw zaad in den morgenstond, en en „trekt uwe hand des avonds niet af: want gij „en weet niet wat regt wezen zal; of dit, of „dat, of dat die beide te saamen goed wezen „zullen:" dit is 't bevel van den Prediker, Ekkl. 11:6: om ieder mensch te leeren, dat hij, met waarheid en opregtigheid, de eigenheden zijns tijdelijken of vleeschelijken leevens en deszelfs vermaakelijkheden en lusten wegwerpe en uitstrooie, om te doen sterven, op hoop van beeter en bestendige vrugten daar na te zullen mogen genieten: en dat hij zulks, in geloove en liefde, steeds aanvaardt in de ochtend zijns leevens, te weeten zijne jongheid, die er de bekwaamste tijd toe is. Met deeze zin en mee-

ning

ning vermaant ook Salomo, in 't volgend
hoofddeel, de jeugd, daar hij spreekt: „Ge=
„genkt aan uwen Schepper, in de dagen u=
„wer jongelingschap, eer dat de kwaa=
„de dagen komen, eñ de jaaren naade=
„ren, van dewelke gij zeggen zult: „Ik
„„en hebbe geenen lust in dezelve:" "Ek=
klesiastes 12: vs. 1. Eñ de Prediker vermaant
den mensch, daar hij zeid: „En laat uwe hand des
„avonds niet af;" dat hij, om in dat weldoen te
volharden, het waar geloof behoude, terwijl
hij de avond van dit leeven, naamelijk, zijne ou=
derdom, heeft.

Dit is de les, die hij aan ons allen heeft gegee=
ven, waarbij hij ons ook leert, dat wij zulks
getrouw waarneemende, voorts alle zaaken
en omstandigheden aan Gods albestuur en al=
öm verspreide voorzienigheid alleen, met ver=
genoeginge in Zijnen wille, altoos zullen o=
verlaaten; op dat wij, schoon niet weetende
wat de uitwerking daarvan zal wezen, ver=
trouwen, dat ons alle dingen zullen medewer=
ken ten goede: Rom. 8: vs. 28.

Dit zaaien, dat hier de opregten doen, ge=
schiedt, volgens het verklaaren van dē pro=
feet, Ps. 126: vs. 5. dikwijls met traanen en
zuchtingen wegens hunne ellendige en be=
drukte staat, aangaande de zonden en
zwakheden, waarin zij zich bevinden, ende pran=
gen=

gende tegenheden, die hun dagelijks in dit lee-
ven wedervaaren. Dit is de oorzaak, waar-
om elk, die het zaad draagt, dat men zaai-
en zal, namelijk het zaad der opregtheid
en waarheid, in deezen leevensloop, al
gaande gaat weenen; Ps. 126:6. Want alle
de tegenwoordige kastijding schijnt geen [zaa-
ke] van vreugde, maar van droefheid te zijn:
dóch daar na geeft zij van haar een vreed-
zaame vrugt der geregtigheid den geenen, die
door de zelve geoeffend zijn: Hebr. 12: vers 11.

O heilbegeerige zielen! die met zulk een
verlangen, met zoo veel ijver en liefde naa
Gód zoekt! Strooit, met verloocheninge van
uzelven, de regte kennisse van Gód en van Zij-
nen dienst, om hen te leeren en te voeden tót
hun geestlijk welzijn, voor alle menschen uit;
en dat niet met schaarsheid, maar zeer
rijkelijk, als ook de Apóstel leert, daar hij
spreekt: „ Dit [zegge ik;] „ Die spaarzaame-
„ „ lijk zaait, zal ook spaarzaamelijk maai-
„ „ en: eñ die in zeegeningen zaait, zal ook
„ „ in zeegeningen maaien:" " 2 Kor. 9:6. Doet
dit ook gewillig en blijmoedig, zoo als voorts
het bevel van Paulus luidt: „ Een iegelijk
„ [doe] gelijk hij in [zijn] herte voorneemt: niet
„ uit droefheid ofte uit noodd wang: Want
„ Gód heef eenen blijmoedigen geever lief:"
vers 7. Denk ook hoe deeze Apóstel wat
verër

verër den lóf van ieder, die zulks in waarheid betracht heeft, uit de heilige Schrift aldus herhaalde: „Hij heeft gestrooit, hij „heeft den armen gegeeven: zijne geregtigheid blijft in der eeuwigheid:" vs. 9.
Troost u dan ook met dit zijn zeggen: „Die het „zaad den zaaier verleent, Die verleent ook „brood tót spijze: eñ vermenigvuldigt uw gezaaisel, eñ vermeerdere de vrugten uwer ge„regtigheid: Dat gij in alles rijk wordet tót alle „goeddaadigheid, welke door ons werkt dank„zegginge tót Gód:" vers 10 en 11.
Verflaauw dan niet in uwe liefdevlijt: Is't ook dat gij 'er tegenwoordig de vrugten niet van kunt maaien, gij zult het in 't einde doen, en dat in overvloed: krijgen ze in de tijd hun rijpheid nóg niet, in de eeuwigheid zullen ze die volkomen hebben: kunt gij 'er u nu niet genoeg mede verlustigen, namaals zult gij'er door met waare vreugde verzaadigt worden, in liefelijkhedē voor Góds aangezigte, aan Zijne regterhand en dat eeuwiglijk: Psalm 16:11.
Laat ons goeddoende niet vertraagen: want te zijner tijd zullen wij maaijen, zoo wij niet en verflappen: Gal. 6:9. en laat ons altijd Gode voor Zijne milde gunst en húlpe danken, zeggende: „Geloofd zij de Heere! dag „bij dag overlaadt Hij ons:" Ps. 68: vs. 20
Dies zullen we ook Zijne eere en betaamelijkheid verbreiden met dit
GE-

# GEZANG.

(Stem: Psalm: 126.)

Vers 1.

Wie zich om Jezus will' verzaakt
En Hem bemint, wordt eens volmaakt:
Maar hoe rampzalig is de staat
Van elk, die Hem vergeet óf haat!
Och mensch! óch laat u tóch gezeggen:
Wil deeze zaak wel overleggen:
Weet dat wie in zijn vleesch hier zaait,
Ook uit het vleesch verderfnis maait. (a)

2.

Maar wie zijn zaad werpt in den Geest,
Maait eindlijk, blij en onbevreesd,
Het eeuwig leeven, 't zalig goed,
Zelfs uit den Geest, en smaakt het zoet. (b)
Wij dooden staâg onz' aardsche leden: (c)
't Natuurlijk lichaam, hier beneden,
Verwerpen wij (d) op dat daar uit
Veel vrugt tót eeuwge welvaart spruit'.

3.

't Geen iemand zaait, dat spaait hij niet: (e)
Het zaad versterft, terwijl men ziet
Zijn graan verdubblen meer en meer. (f)
Verkwik, bevogt uw vólk, ô Heer!
Gelijk de zuider waaterstroomen. (g)
Doe ons gezaai ter rijpheid komen,
O Heilzon! zend Uw' glans en gloed:
Zoo wordt ons leed met heil verzoet.

(a) Gal. 6:8. (b) Gal: 6:8. (c) Kol. 3:5. (d) 1. Kor. 15:44. (e) 2. Kor. 9:6. (f) Joh. 12:24. (g) Ps. 126:4.

De dertiende ZINVERBEELDING.




Immers wandelt de mensche [als] in een beeld:
(Psalm XXXIX: vers 7.)
De mensche is de ijdelheid gelijk: zijne dagen zijn als een voorbijgaande schaduwe:
(Psalm CXLIV: vers 4.)

## De dertiende ZINVERKLAARING.

De mensch gaat, hier beneên,
Gelijk een Schaduw heen'.

Ik gaa heenen gelijk een schaduwe, wanneer ze haar neigt:
( Psalm CIX : vers 23.)

Wat is ons leeven kort van duur!
Hoe nietig is de mensch op aarde!
Hoe zwak hoe klein en zonder waarde!
Zoo wenkt de dood ons uur op uur; (a)
Zoo gaat de mensch, hoe sterk van leden,
Als in een beeld daar heenen treden.
De mensch is d' ijdelheid gelijk:
Gelijk een Schaduw gaan zijn dagen
In 't kort voorbij, met vreugd óf klaagen.
Och dacht elk mensch, 't zij arm óf rijk,
Altijd op zijn vergang'lijk leeven!
Hoe dat eerlang zal moeten sneeven.
Dus zij elks woord: „Ik gaa straks heen'.
„Gelijk een Schaduw, die, bij 't daalen
„Van 't glansrijk' licht der zonnestraalen,
„Verdwijnt, door donkerheid bestreên."
Heer! laat ons nooit, wat w' ondervinden,
Aan 't aardsche leeven zich verbinden.
Bereid ons tegen 't wis verlies
Van 't leemenhuis, dat wij bewoonen: (b)
Wil ons van zond' en straf verschoonen:
Geef dat ons hart het weldoen kiez';

E Op

(a) Ps. 89: 48. (b) Job. 4: 19. 2 Kor. 5: 1.

Op dat wij, om U te verhoogen,
Door Jezus namaals leeven moogen.

„Mijne dagen zijn als een afgaande scha-
„duwe:" zeid de Psalmist, in zijn gebed des
verdrukten, als hij, door ellende en droe-
fenisse overstelpt, zijne klagte uit stort voor
het aangezigte des HEEREN: Psalm 102:12.
Zoo bewijst de profeet, hoe hij altijd gedacht
heeft, dat zijn leevensdagen, gelijk de
Schaduw, die van het licht der zonne óf
eenig ander licht, ontleent, van uur tót
uur verwisselt en afneemt, tót dat ze in't
korte geheel en al verdwijnt en te niet gaat,
gestadig afgingen, en, zonder te kunnen
wederkeeren óf stilstaan, van tijd tot tijd,
ja van oogenblik tot oogenblik, verminder-
den, zoo dat hij daarmede zijn einde al met
wisse schreden zag naderen; gelijk wij ook
verstaan uit het onderwijs van Ethan, Ps. 89.
daar hij tót den HEERE biddende zeid: „Ge-
„denkt van hoedanige eeuwe dat ik ben :
„Waaröm zoudt gij aller menschen kin-
„deren te vergeefs geschapen hebben? Wat
„man leeft er die den dood niet zien en
„zal? die zijne ziele zal bevrijden van het
„geweld des grafs? Sela! vs. 48 en 49.

't Is ons iederéén van nooden, dat wij
altijd, en in wat staat wij zijn, deeze
zaak

zaak in gedachten houden, dat wij bij onszelven geen oogenblik van ons tijdlijk leeven verzeekerd zijn, en echter 't zelve, wie weet hoe schielijk dat misschien al zou' kunnen gebeuren?, eens verliezen moeten: waaröm wij hier als vreemdelingen zijn en geen blijvende plaatse hebben. Zoo verstaan wij ook van David, dat hij tot [den HEERE] zeide: [„Wij zijn vreemdelingen en bijwooners voor „Uw aangezigte, gelijk alle onze vaders: on„ze dagen op aarde zijn als een schaduwe, „eñ daar en is geen verwachtinge:" 1Kron. kapitt. 29: vs. 15.]

Wij weeten, en bevinden het dagelijks, dat, gelijk Job verklaart, [de mensch vlugt, als een schaduwe, eñ niet bestaat: Job 14: 2] Hier van behoort ons te leeren, dat wij nooit onze harten óf zinnen binden aan zaaken deezer aarde, dat wij onszelven met geen ding ooit bezwaaren, en dat wij niets lós óf ligtlijk voorneemen, om in de vólgende tijd te zullen doen; gelijk de Apóstel ons vermaant zeggende [„Welaan nu gij, die daar zegt: „Wij zul„„len heden ófte morgen naa zulk en stad „„reizen, eñ aldaar een jaar overbrengen „„eñ koopmanschap drijven, eñ winste doen: „Die gij niet en weet, wat morgen [geschieden zal]: „Want hoedanig is uw leeven? want het is een „damp die voor een weinig [tijds] gezien wordt „eñ daarna verdwijnt:" Jak. 4: vs. 13 en 14.]

Hoe nuttig is 't ons, dat wij, zoo veel dooddreigende verdrukkingen en tegenheden ons ziende omringen, in allen staat als wijs zijnde, op ons einde merken, Deut. 32: vs. 29., en, met David, Gód bidden: „HEERE, maakt mij bekend „mijn einde, en welke de maate mijner dagen „zij; dat ik weete, hoe vergangelijk ik zij!" Waarbij hij deeze reede bijvoegt: „Ziet, Gij hebt mijne da„gen een handbreed gestelt, en mijn leeftijd „is als niets voor U; immers is een ieder men„sche [hoe] vast hij staat, enkel ijdelheid, Se„la!" Ps. 39: 5, 6.

't Is goed, dat elk van ons alle oogenblik gedenke aan het uiteinde zijns leevens, aan die vreeslijke onveränderlijke en eindelooze eeuwigheid, en aan dat schrikkelijk verderf, 't welk een natuurlijk mensch, wegens de zonden, te wachten heeft: Ja 't is ons voordeelig, dat de schrik voor de helle, Góds eeuwige toorn en verbólgenheid, in dit leeven, nu en dan onze harten met maatelijke benaauwdheid vervulle, op dat wij des te meer een afschuwing van alle zonden krijgen, en zoo veel begeeriger zijn, om waarte neemen al 't geene Gód ons geboden heeft.

Laat ons te aller tijd gedenken aan de kortheid van onze dagen en de brooshcid onzes tijdelijken leevens, en, met Mozes, den Heere bidden: „Leert [ons] alzoo onze dagen „tellen, dat wij een wijs herte bekomen:" Ps. 90: vs. 12.

vs. 12. Op dat wij met het wegvaaren onzer dagē ook onze verwachtinge niet verliezen; maar dat bij het minderen van ons vleeschlijk leeven, ons geestlijk leeven echter van tijd tot tijd aangroeie en gesterkt worde door [den Geest des Heeren] om den wille van [Góds ééngeboren Zoone onzen Zaaligmaaker] dat wij daaröm ook wanneer wij dit leeven verliezen niet hebben te vreezen voor 't verderf maar het eeuwige leeven van Gód genietē, en, óf schoon Hij [eens beweegt den hemel en de aarde, wij] van Hem [een onbeweeglijk Koningrijk ontvangen: Hebr. 12:27,28.] In welke ver=wachtinge wij den eeuwig leevenden verheerlijken met deeze woorden: „[Gij, Heere, hebt in „den beginne de aarde gegrondet en de hemelen „zijn werken Uwer handen: Dezelve zullen „vergaan; maar Gij blijft altijd: en zij zullen „alle als een kleed veröuden: En als een „dekkleed zult Gij ze in één rollen, en zij zullē „verändert worden: maar Gij zijt dezelve, en U=„we jaaren en zullen niet ophouden:" Hebr. 1:10, 11 en 12. Zie ook Psal. 102:26–28.]

Dus zal nu onze tong ook Góds lóf en grootheid vermelden met dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 90.)

Vers 1.

Grootmagtig Gód, oneindig Opperweezen,
O Grond, Waaruit al 't schepsel is gereezen!

Leer ons Uw' Naam en majesteit tóch vreezen.
't Is schijn, wat ons van d' aard' wordt aangepreezen,
't Verdwijnt, gelijk ons leeven niet bestaat:
Maar Gij, ô Heer! blijft staande, wat vergaat.

2.

Wat zielvermaak zou mij de weereld geeven?
Eerlang is haar gedaante weggebleeven,
Die gaat voorbij: (a) maar Gij zult eeuwig leeven,
In heerlijkheid en majesteit verheeren.
Mijn leeven is een wind, en keert niet weêr; (b)
Dies zoekt mijn ziel Uw' eeuwge goedheid, Heer!

3.

Wat zijn het ook al smertelijke plaagen,
Die, in de tijd van onze leevensdagen,
Nog beurt om beurt ons kwijnend hart doorknaagen.
In zulk' ellend' leid nu mijn ziel, verslagen
En zwaar gekrenkt, terwijl z' op Jezus wacht
Tot Hij haar red en al haar leed verzacht.

4.

Mijn hoop is, dat dees krankheid, die mij vreezen
En zuchten baart, niet tót de dood zal wezen,
Maar tót Góds eer, ten hoogsten top gereezen,
Op dat Hij word' verheerlijkt en gepreezen. (c)
Hoe meer ik nu mijn dagen weg zie vliên,
Hoe eer ik zal een eindloos leeven zien.

(a) 1 Kor. 7:31. (b) Job 7:7. Ps. 78:39. (c) Joh. 11:4.

De veertiende ZINVERBEELDING



De mensche, van eene vrouwe geboren,
is kort van dagen en zad van onruste.
Hij komt voort als een bloeme, en wordt
afgesneden; ook vlugt hij, als een schaduwe
en en bestaat niet:
(Job XIV: vers 1 en 2.)
In den morgenstond zijn ze gelijk het
gras, [dat] verändert:
(Psalm XC: vers 5. )

Dertiende ZINVERKLAARING.

Wat Schoon ons oog verblijd',
't Vergaat in korten tijd.

De dagen des menschen zijn als het gras: gelijk een bloeme des velds, alzoo bloeit hij. Als de wind daar over gegaan is, zoo en is zij niet [meer] eñ haare plaatse en kent ze niet meer. Maar de goeder-tierenheid des HEEREN is van eeuwigheid eñ tot eeuwigheid over de geene die Hem vreezen eñ Zijne geregtigheid aan kinds kinderen:
(Psalm CIII: vers 15, 16 en 17.)

Met welk' een zielsverwondering
Moet ik op uwe Schoonheid merken,
O sierlijk kunstStuk van Gods werken,
GeSchapen met de derde kring! (a)
O teeder gras! ô Schoone bloemen!
Uw zoete reuk en eedle glans
Verkwikt ons hart en oogen tans.
Waarom w' ook uwen Schepper roemen.
Maar ach! uw Schoonheid moet in 't kort
Met u vergaan, het zij ge 't leeven
Verliest door uw natuurlijk Sneeven,
Of Schielijk afgeSneden wordt.
Laat ons, zoo jong als oud, zich Saamen
BeSpiegelen aan dit figuur
Van gras en bloemen, kort van duur.
Dat wij geen ijdelheid beraamen.
Des menSchen Schoonheid gaat voorbij,
Zijn kracht verdwijnt, zijn dagen vlugten,
In welStand en in ongenugten,



(a) Gen. 1: 11 -- 13.

Hoe waard, hoe groot, hoe sterk hij zij.
O mensch! laat u geen vleesch verleiden;
Vertrouw op menschen kracht ook niet.
Gelukkige, die alles ziet
Om 's Hoogsten glorie uit te breiden.

„Alle vleesch is als gras, eñ alle heerlijkheid „des menschen is als een bloeme des gras: Het „gras is verdorret, eñ zijn bloeme is afgeval=„len. Maar het Woord des Heeren blijft in „der eeuwigheid:" herhaalt de Apostel Petrus, uit het veertigste hoofddeel van 't profetisch boek van Jezaïas, in zijne eerste algemeene Zendbrief, kap. 1: vs. 24 en 25.

Deeze reede moete ons doen gedenken, dat dit ons vleeschlijk leeven, of schoon wij in het zelve, door God gesterkt, tót zeventig óf tachtentig jaaren, Ps. 90:10 ja al was 't ook tót hooger, mogten opklimmen, gelijk gras en bloemen, verwelkert en eindelijk geheel en al verdwijnt, ja dat het somtijds van deeze óf dien in zijne jeugdigste bloei, 't zij door een natuurlijk sterven óf door 't eene óf 't andere ongeluk snellijk als in een oogenblik wordt afgesneden. Zoo behoort een iegelijk van ons zich te gewennen en te waarschuwen, als of hij leeft in 't laatste uur, ja 't uiterste oogenblik zijnes leevens, dewijl een mensch niet weet óf het misschien ook al zijn laatste dag óf uur

óf

of oogenblik is: Hiertijgedenkenwe ook aan 't schrij-
ven van Johannis, dat hij zeid: „Kindertjes, 't
„is de laatste uure;" 1 Joh. 2: vs. 18. Zoo mogen
wij 't ons altijd voorstellen, naadien niemand
weet de dag, noch de uure, in welke de Zoon des
menschen komen zal: Matt. 25: vs. 13.

Daaröm dan, gij allen, die nog zoo zorgeloos
heen leeft, herinnert u, hoe schielijk uw tijd
kan een einde neemen; ja laat u toch gezeg-
gen, om het kwaade te haaten en te schuwen
en de deugd te beminnen en aan te neemen;
op dat u de dag of 't uur des doods niet onvoor-
ziens overkome en als een strik bevange, waar
tegen ons de Heiland, met Zijn dierbaare ree-
denen zoo zorgvuldig waarschuwt: Luk. 21: 3

Laat ons dan de weereld niet liefhebben, noch
het geene in de weereld is; 1 Joh. 2: vs. 15, maar ons-
zelven en al wat aardsch of verganglijk is, ver=
loochenen, om den wille onzes Zaaligmaakers
Matth. 10: 24. door Wiens genaade wij bij 't ver-
liezen onzer leevensdagen, noopende op een
eeuwig leeven in Gods goedgunstigheid, tot
God mogen zeggen, Hem tot lof en ons ten ver=
troostinge: „Uwe jaaren zijn van geslachte
„tot geslachte:" Ps. 102: vers 25.

Elk van ons behoort ook Zijns Scheppers eer
te verbreiden en Hem te looven met dit

G E Z A N G.

(Stem: 'k Ben met rijkdom overlaaden, enz.)

(vers 1.)

Als een schaduw, gaan mijn dagen

 Spoe-

Spoedig af; 'k verdor als gras. [a]
't Aardsche beeld, dat wij hier draagen,
Moet, als 't sierlijk bloemgewas,
Haast vergaan, hoe schoon verheven. [b]
O gelukkige, die 't beeld
Namaals draagt van 't hemelsleeven,
Dat naar God zelfs is geteelt! [c]

2.

Wat zou mij de weereld maaken?
Wat de schoonheid van het vleesch,
Of voor oogen staande zaaken?
Wat men waardig hield of prees.
Niets kan mij verkwikking wezen,
Dan de hoogste Majesteit,
Die, volmaakt en nooit volpreezen,
Leeft tot in all' eeuwigheid.

3.

Zie de rijke gaat op aarde
Als een bloem in 't gras voorbij,
Die haar schoon gestel en waarde,
Hoe volmaakt haar aanschijn zij,
Straks verliest en moet verdwijnen: [d]
Ja wat zich begeerlijk toont
Wordt, hoe duurzaam 't ook mogt schijnen,
Haast te niet, en niet verschoont.

4

Jezus, 't eeuwig Woord des Heeren,
D'onverwelkbre schoonste Bloem, [e]
Wil ik tot mijn heil begeeren,
Daar ik Hem bemin en roem.

De

(a Ps. 102: 12. (b) 1 Kor. 15: 49: Ps. 103: 15. (c Efez. 4: 24. (d Jak. 1: 10, enz. (e) Kant. 2: 1.

De vijftiende ZINVERBEELDING.




Geevet eere den HEERE, uwen God, eer dan
Hij het duister maake, eñ eer uwe voeten zich
stooten aan de scheemerende bergen: dat gij
naa licht wachtet, eñ Hij dat zelve tót eene
schaduwe des doods stelle, eñ tót eene don-
kerheid zette:
(Jeremias XIII: vers 16.)

## De vijftiende ZINVERKLAARING.

'T Is nu nog vindenstijd
Voor wie aan God zich wijdt.

Zoekt den HEERE terwijle Hij te vinden is: roept Hem aan terwijle dat Hij nabij is.

(Jezaïas LV: vers 6.)

Wie wijs is zoekt terwijl hij 't licht nog ziet
Zijn dagreis naar zijn oogwit te volbrengen,
En in zijn loop vertraagt hij immers niet:
Hij wil geen rust of sluimering gehengen,
Tot hij ter plaatse eens komt daar hij behoort:
Hij wacht zich dat zijn voeten zich niet stooten
Aan 't berg geraamt', met scheemering beschoten;
Door d'avond die elks werk en ijver stoort:
Zoo eischt Gods wet, dat wij, in dit tijdlijk leeven,
Den HEER', dien God, Wiens eigendom wij zijn,
Steeds dienen, met vermaak en niet in schijn,
En hoe het gaa, in alles d'eere geeven.
Terwijl Hij ons nog kracht en tijd wil gunnen,
En 't licht doet zien. Het is nog vindenstijd (a)
Waarin wij nu tot God genaaken kunnen, (b)
Opdat Hij ons van schuld en straf bevrijd:
De stem, die dus ons toeroept, hooren wij:
„Zoek toch den HEER', terwijl Hij is te vinden:
„Ai! roep Hem aan, terwijl Hij is nabij!" (c)

O

(a) Ps. 32:6. (b) Jak. 4:8. (c) Jez. 55:6.

O mensch! wil u aan Zijne waarheid binden.
Wees niet verschrikt, als óf zond'en kwaad
Zoo groot was, dat Hij z'u niet zou vergeeven;
O neen! Hij schenkt aan zulke dooden 't leeven:
Hoop op Zijn' gunst: het is nóg niet te laat.
Keer weêr tót Hem, hoe ver g'ook zijt geweken:
Hij is toch vol ontferming en genaê.
't Berouw is u een heilverwachtingsteeken:
Vertrouw; Hij slaat u nóg in liefde gaê.
Genaak tót Hem; houd aan met Hem te
smeeken: (schuld
Grijp moed; gedenk, dat Jezus voor uw'
Volkomen heeft voldaan, Góds regt ver=
vult,
Uw' vloek en straf gedraagen en geleden;
Op dat gij met Hem leeft in eeuwigheden,
Daar Hij, op 't hoogst verheerlijkt, eeuwig
leeft.
Laat ons den HEER', terwijl Hij 't licht
ons geeft,
En regt verstand om zich tót Hem te keeren,
Uit liefd' in all' Zijn' weg en werken eeren.

„Nóg een kleinen tijd is het licht bij u=
„lieden: wandelt terwijle gij 't licht hebt,
„op dat de duisternisse u niet en bevange.
„En die in de duisternisse wandelt, en weet
„niet waar hij heenen gaat. Terwijle gij het
„licht hebt, gelooft in het licht, op dat gij kin-
„deren des lichts meugt zijn:" Dit is 't woord,
het welk Jezus, Joh. 12: vs. 35 en 36., tót waar-
schuwinge en vermaaninge, tot de schaa-
re,

re zie, ten gevolge van eene vraag zonder wetenschap. Zijne nabijheid en verhooginge in den regten zin niet verstonden, vers 34.) weleer gesproken heeft: 't Is ook de vermaaninge en beweegreede, waarmede Hij ons allen eerst tót het begin en voorts tót de volvoeringe der waare bekeeringe wil opwekken, trekken en onderwijzen, gelijk wij ook door den profeet onderrigt en vermaant worden, „den HEERE te zoeken terwijle Hij „te vinden is, en Hem aan te roepen terwijle dat Hij nabij is," Jez. 55:6.)

Wij hebben hier dan aan te merken en in acht te neemen, dat wij het licht van het Evangelie nu eenen kleinen tijd aanschouwen mogen, door 't welke wij een klaar berigt en een goede gelegenheid verkrijgen om, door Christus verdiensten, tót God, den Heere, te komen, en, als waare aanbidders, in geest en waarheid, Hem aan te bidden, (Joh. 4:24.) Zoo behooren wij dan nu in dit licht, terwijl 't nóg schijnt, te wandelen, dat is, dat wij, van 't kwaade afwijken, en in onzen voortgang van deugd tót deugd volharden, dat wij 't begin van den weg onzer bekeering, om tót God te gaan, naa onze verlichte kennisse, aanneemen, en voorts niet naalaaten, tót het einde en de volmaaktheid van dezelve voort te streeven op dat wij behouden mogen worden eer de duisternis ons bevange, en

het

het duste laat zij; dat wij met ons gansch herte aan Gód verkleeven en zich aan Zijnen dienst gewennen, uit reine liefde en waare geneegenheid, eer 't ons belet wordt, het zij door de onvermijdbaare lichaamelijke dood, het zij door de dooddreigende tegenheden, die dikwerf den mensche hier wedervaaren, als ziekte, krankheid, armoede, twist=omstandigheden óf de eene óf de andere ontrustende gevaaren, óf door zielverzoekingen óf aanvechtingen van den boozen vijand, door twijfelmoedigheid, mistroostigheid, óf te diep óf ver uitgestrekte bekommerdheid over de zonden, óf benauwdheid, schrik en vrees voor Góds eeuwig oordeel wegens de zelven, door die donkere schaduwen, die dikke neevelen, die zwarte duisternissen, óf dat schrikkelijk onweder van Góds verbólgenheid, óf door onzinnigheid óf ontbeeren van reedelijk verstand, door 't 't verliezen van kennisse der waarheid, óf verduisterdheid van regtzinnig oordeel, welke zwaarigheden uit zulke zielsonbekwaamheden somwijle ontstaan konnen; of door de vermindering van geheugen, zwakheid in 't geweeten, verstomming van de uiterlijke zinnē, óf door eenige andere onbekwaamheid des lichaams, dewelke dikwijls de gevolgen zijn van 's menschen ouderdom. Want wanneer iemand die van jongs af aan tót het kwaad en de ijdel
heid

heid gewend is, en in zulke eene onbekeerde en rampzaalige natuurStaat zijnde in zulke jammerlijke zwaarigheden geraakt, hoe zwaarlijk zal 't hem wezen, om in die onbekwaamheid tot bekeeringe te komen! daar men ook gansch niet weet, hoe ras men in een zulker onbekwaamheden vallen kan, of, behalven dat de dood zoo Schielijk, als in een ooyenblik, alle hoop en gelegenheid van tot God te komen kan om ver Smijten en vernietigen. hoe haastelijk en onverwacht men in eenen zee van zulke zielbederrende plaagen kan bedólven worden, dat het zelfs onmoogelijk is tot bekeeringe te komen.

Laat ons in deeze heilzaame tijd der genaade, terwijl hier het licht der waarheid de zuivere kennisse van 't Evangelie nóg in ons geweeten woog Straalt, en terwijl wij nu met een nóg onvervallen verStand door 't zelve een goede gelegenheid weeten en hebben om zich aan God te verpanden en den weg ter zaaligheid te vinden, zich aan Jehovah en Zijnen vreedzaamen dienst gewennen. Op dat wij in dat licht wandelende, weeten waar wij heenen gaan, en dus kinderen des lichts mogen zijn. Want Hij heeft tot het zaad van Jakob niet gezeidt: „Zoekt Mij te „vergeefs:" Jez. 45:19., en Jezus, de eeuwige Wijsheid van God, zeidt: „Die Mij vroeg zoeken „zullen Mij vinden:" Prov. 8:17. Laat ons

dan

dan dit in waarheid betrachten, op dat elk onzer mag met vertrouwen zeggen: „De HEERE is mijn Licht en mijn heil; voor „wien zoude ik vreezen?" Ps. 27: vs. 1.

Dat wij ook nu onzen Behouder verheerlijken met dit

GEZANG.

(Stem: Mijn waarde Ziel, hoe. enz.)

Vers 1

O Bron van licht, van troost en vreugd!
Gij zult elk', die voor U wil leeren,
In U gelooft, en 't pad van deugd
Betreedt, het licht des leevens geeven. (a)

2.

Geef, dat w' in deez' genaadetijd
Zich aan Uw' liefd' en dienst gewennen,
Op dat w' Uw heil, dat ons bevrijdt,
Ten vollen tot het eind' erkennen. (b)

3.

O gódgezinden! houd toch moed,
Al schijnt ge bij uzelv' verlooren,
Uw schrik voor 't kwaad' en lust in 't goed'
Bewijst, dat Gód u heeft verkooren.

4

Uw liefde voor Góds Naam en eer
Kan u genoeg verzeekring geeven,
Dat gij een kind zijt van den Heer
En eeuwig zult met Christus leeven.

(a) Joh. 8:12.

De

De zestiende ZINVERBEELDING.




Ik zal u doen rijden op de hoogten der aarde:

(Jezaïas LVIII: vers 14.)

De zestiende ZINVERKLARING.

Wat blijdschap, heil en vreede
Deelt Gód Zijn gunstvólk mede!

Al die den Sabbath houdt, dat hij dien niet en ontheilige, eñ die vaste aan Mijn verbond houden: Die zal Ik ook brengen tót Mijnen heiligen berg:

(Jezaïas LVI: vers 6 en 7.)

Wat is het heugelijk en zoet,
Op een' verheeven baan te rijden!
Wanneer men ziet aan alle zijden
Den heerelijken overvloed!

Wanneer men 't onöntbeerlijk goed
Beschouwt, van 't geen' one kan bevrijden
Voor armoed' óf gebrek te lijden,
Door d' Oppermagt, Die 't al behoedt!

Zoo mag Gods vólk ook, hier beneden,
Op Zijn' verheeven' bergen gaan:
Daar schouwen zij Zijn' wondren aan:

Zij zien Zijn heil; dus hoeven zij
De tijdelijke zwaarigheden
Niet t'achten: want Hij maakt hen vrij.

„De Sabbath is gemaakt om den mensche;
„niet den mensche om den Sabbath. Zoo is
„dan de Zoone des menschen een Heere
„ook van den Sabbath:" dus luidt de taal
onzes Heilands, die Hij sprak tegē de heil-
looze farizeeuwen, dewelke Hem te onregt
tegenspraken, dat Zijn jongeren op den
Sabbath, of Rustdag, airen plokken en
aten, naardien zij honger hadden: Mark.
Kap. 2: vs. 27 en 28.

Hier uit blijkt zeer klaar, dat Christus met
ditzelve woord wil leeren, dat Gód Zijn hei-
lig gebód, aan de menschen heeft gegeven,
om hunne verdórven natuur in haare onge-
reegelden loop en booze uittógten te stuiten
en hen te bedwingen om Hem te eeren en, in
een deugdzaam leeven, te dienen: want de
wet is nevens Gódsbelóftenisse, om der
overtreedingen wille, daar bijgestelt:
Gal. 3: 18, 19. Zoo is dan de Sabbath gemaakt
om den mensche, en niet den mensche om dē
Sabbath, waar van wij verstaan de zeven-
de, naar oudtijds reekening, maar tans naar
onze tijd, de eerste dag van de week, Joh. 20:
vs. 19. 1 Kor. 16: vs. 2., de Rustdag, om op dezel-
ve de dienstöeffening van Gód waar te nee-
men, zoo in 't alleen wezen als in de saamen
komsten der gemeente tót onderzoekinge
Zijns woords en om Zijnen Naam te looven:

en

en bezonder óf bij uitnecmendheid, ver=staan wij hier van de waare rust der verlossing van alle zonde en straf, door Jezus bloed, en der werkinge der geregtigheid, waarvan de profeet spreekt: Jez. 32: 17. welke rust nu onder 't Nieuwe Testament in volle glans en luister ons voor oogen staat: daar de zelve, niet zonder aanmerkenswaardigheid, ook van den heiligen Johannis genoemt wordt de dag des Heeren, Openb. 1: vs. 10. en van de hooge God Zelf eerst door Zijnen profeet, en daarna door den grooten Apostel en verlichter der heidenen herrat de tijd des welbehaagens of de welaangenaame tijd, en de dag der zaaligheid: Jez. 49: vs. 8. 2 Kor. 6: vs. 2.

Dit is de Sabbath, van de welke wij onzen voet, naar des HEEREN bevel, moeten afkeeren, dat wij ze' er niet aan stooten; dat wij niet doen onzen lust op Zijnen heiligen dag: en dus moeten wij den Sabbath noemen een verlustinge; op dat de HEERE geheiligt worde, Die te eeren is; en wij moeten Dien eeren, dat wij onze wegen niet doen, nóch onze eigen lust vinden, nóch een woord daarvan spreeken. Dan zullen wij ons verlustigen in den HEERE; en Hij zal ons doen rijden op de hoogten der aarde, en Hij ons spijzigen met de erve onzes vaders

Jakob: : Want de mond des HEERE heeft [het] gesproken: Jez. 58: vs. 13 en 14.

Hiermede wil JEHOVAH ons leeren, hoe Hij elk, die Hem lief heeft en Zijn verbond bewaart, langs een verheven weg ten hemel wil opleiden; al waar zij, met de zoetste rust, vergenoeging en blijdschap bezield, door Hem ver boven het aardsch gewoel verheven worden, en dies zich daar aan niet kreunen, maar in tegendeel van rondom Zijne daaden, oplettende, en ontzag en eerbied aan Hem betoonende, met verheuginge aanschouwen. En dus doet Hij Zijn volk rijden op de hoogten der aarde: wijl zij Zijnen dag vieren, te weeten, met hun gansche leeven Hem dienen en behaagen; waar van zij den zevenden of eersten dag der week, met Hem in gezang, gebed en uitspraaken te verheerlijken, Hem tot een verbeeldenis heiligen, die een voorbeeld is van de eeuwige zaligheid na dezen. Hierin hebben wij ook bij uitnemendheiden in een ruimen zin te verstaan, dat de Leviten, tot eene blijde dankerkentenis, tot den HEERE uit riepen: „Gij hebt hen Uwen heiligen Sab„bath bekend gemaakt:" Nehem. 9: vs. 14.

Zoo zingt ook Mozes van God en de verkoren schaare Zijns volks van Israël: „Hij dede hem rijden op de hoogten der aar„de:" Deut. 32: 13. Dit beteekend hun zegepraal

praal en verheerenheid boven alle andere volken, niet alleen in hunne lichaamelijken staat, waar in zij bijzonder van God met uiterlijke zeegeningen zoo mildelijk bekroont wierden, en door sterkte en overwinninge, die Hij hun mededeelde, alöm een schrik in elks herte verwekten, als wij zien Deut. kap. 28. maar in zonderheid in hunne geestelijke staat, in de welke zij, daar Zijn genade verbond en de beloften van Zijn eeuwig heil, de waare kennisse van Zijnen dienst mogten genieten: Hij maakt Jakob Zijne woorden bekend: Israël Zijne inzettingen en Zijne regten. Alzoo en heeft Hij geenen volke gedaan: en Zijne regten die en kennen zij niet: Ps. 147: vs. 19 en 20.

Laat ons dan den Sabbath houden, zoo dat wij dien niet ontheiligen, en laat ons onze hand bewaaren van eenig kwaad te doen.* Op dat wij God opregtelijk mogen bidden: „Zend Uw licht en Uwe waarheid, dat „Die mij leiden; dat Ze mij brengen tot den „berg Uwer heiligheid en tot Uwe wooningen!" en dus bevinden, dat de HEERE der heirschaaren zal op deezen berg allen volken een vette maaltijd maaken. Dies roepe een iegelijk Zijnen lof uit: „Heere, mijn God! ik zal „U met mijn gansche herte loven, en ik zal „Uwen Naame eeren in eeuwigheid! Ps. 86: 12.

Dat wij dan Hem tot heerlijkheid ook zingen dit



* Jez. 56: 2. * Ps. 43: 3. * Jez. 25: 6.

## GEZANG.

(Stem: Psalm 92.)

Vers 1.

Wat mag zich t'allen tijden
De ziel, die Gód bemint
En zich aan Hem verbindt,
In al Zijn heil verblijden!
En, met gerust vertrouwen,
Zijn werk en wonderdaên
Aandachtig gade slaan
En, tot Zijn roem, aanschouwen!

2

Al toont het aardsche leeven
Ons oog veel schoon en zoet;
Ons hart en aandacht moet
Hier hoog en hooger streeven;
Om op Góds daên te letten,
En ons betrouwen sterk
Op 't groot genadewerk
Van Zijnen Zoon te zetten.

3

O Jezus, Die door lijden
En smertelijken dood
Ons redt uit allen nood,
En kunt van straf bevrijden!
Uw uit den dood verrijzen
Gaf ons een dag van rust,
Om Gód, met liefd' en lust,
In eeuwigheid te prijzen!

De

De zeventiende ZINVERBEELDING.



Gelijk een Hert schreeuwt naa de waater=
stroomen; alzoo schreeuwt mijne ziele tót U,
ô God!
(Psalm XLII: vers 2.)

Dezeventiende ZINVERKLAARING.

'T is Gód Die ons verkwikt en hoedt,
Wanneer de vijand op ons woedt.

Alle gij dorstige komt tot de waateren:
(Jezaïas LV: vers 1.)
En Hij ſprak tót mij: „Het is geſchiedt. Ik
„ben de Alfa en de Omega, het begin en het
„einde: Ik zal den dorstigen geven uit de
„fonteine van het waater des leevens voor niet.
(Openbaaringen XXI: vers 6.)

Gelijk een hert, door 's jaagers woed' en Strijd
En honden wreed gedreeven, zich verblijdt,
Wanneer hij, door het vlugten afgemat,
Ter plaatSe komt, daar hij zich veilig Schat
En laafnis vindt aan klaare waaterStroomen
Die uit een bron van 't hoog gebergte komen,
En wijd en zijd door beemden en valleien
Tot vrugtbaarheid der landen, zich verSpreien:
Zoo is mijn ziel verheugt, als zij 't geweld
Des vijands, die haar naarjaagt en ontStelt,
Ontvloden is en mildlijk wordt gedrenkt
Uit Stroomen van Góds gunst, die Hij ons schenkt.
O Troostfontein, mijns leevens HeilsSpring=
äder!
O zuivre beek der wellust (a) van den Vader
Der lichten, zoo volmaakt, vol goede gaaven! (b)
Wil onze ziel met heil verfrisSchen, laaven.

(a) Ps. 36: 9. (b) Jakobus 1: 17.

„Mijne ziele dorstet naa Gód, naa den lee=
„vendigen Gód! wanneer zal ik ingaan,
„eñ voor Góds aangezigte verschijnen?"
Dus riep David, met zulk een Gódbegeerend
zielverlangen, uit, Psalm 42: vs. 3. in een tijd,
als hij door zijne vijanden vervólgt en ver=
drukt werdt, en daar door den toegang tót de
openbaare bijëënkomst ter Gódsdienst öe=
feningen moest derven, tót zijne bittere
smerte. Is dit niet ook de zielswensch en
heilbegeerte van een geloovige, die door de
jaaginge en bestrijdinge van zijne gees=
telijke vijanden alle oogenblikken in doods=
gevaaren is, en dies in angst en groote be=
naauwdheid moet omzwerven en vlugten
om hun geweld te ontvlieden. Hoe begeerig
is de ziel van zulk een ellendige naar de fris=
sche waateren van Góds liefde en ontferming!
Hoe hijgt en dorst zulk een ziel naar de waa=
teren van Siloah, die zachtjes gaan! Jez. 8: 6.,
naar Jezus, Die, als de waare Silo, van de
vólkeren gehoorzaamt wordt, Gen. 49: 10.
Die weleer ook riep: „Zoo iemand dorstet, die
„kome tót Mij en drinke. Die in Mij gelooft, ge=
„lijkerwijs de Schrift zegt, stroomen des lee=
„venden waaters zullen uit zijnen buik vloeien."
Eñ dit zeide Hij van den Geest, den Welken
ontvangen zouden, die in Hem geloove n: Joh.
7: vs. 37, 38 en 39. Hij is ook, gelijk het badwaa=
ter Siloam, dat overgezet wordt; „Uitge=
„zonden," in 't welke de oogen van een blinde
ge=

geboorenen, door de wasschinge, geopent) en verklaart worden, dat regte Badwaater Siloam, van God de Vader t'agezonden Gal. 4:4., om de oogen onzes verstands door Zijnen Geest te verlichten, om elk, die, hoe blind hij ook mogte wezen, zich tót Hem begeeft, om door Zijn bloed en Geest, van alle zijne zonden en onbekwaamheden tót het goede, gewasschen te worden, een helder gezigt te geeven, dat die Zijne wonderheden en werken aanschouwe, en de openbaaring van Zijnen wil verstaa: dus zal Hij elk een van Zijne geloovigen behoeden naar 't voorbeeld van Zijn wonderwerk aan die 'n blindgeboorenen gedaan, waarvan, Johannis 9, gemeldt wordt.

Laat ons in alle onze nooden en benaauwdheden tót God, Die de Fontein is van alle heil, onzen toevlugt neemen, en bij Hem alleen in Jezus onzen troost zoeken, als David deed, daar hij tót Hem riep: „Ik breide mijne handen uit „tót U: mijne ziele is voor U, als een dorstig „land! Sela!" Ps. 143: vs. 6. Elk van ons roepe dan tót Hem, gelijk David, als hij was in de woestijne van Juda: „Mijne ziele dorstet „naa U; mijn vleesch verlangt naa U, in een „land, dor, en mat, zonder waater!" Ps. 63:1, en 2. en zegge, Hem ten dankbewijze, van de geloovigen: „Gij drenkt ze [uit] de beeke U„wer wellusten. Want bij U is de fonteine des „leevens!" Ps. 36: 9, 10.

Laat ons onzen Heiland ook verheerlijken met dit

# GEZANG.

(Stem: Psalm 63.)

Vers 1.

Gij, Jezus, Die voor onze schuld
Geheel voldaan hebt aan Uw' Vader,
Gij zijt die milde Zeegenäder,
Die ons met heil en troost vervult.
O Leevenswel! Uw frissche waatren.
Die zachtjes vloeien, zijn gewis
Voor onze ziel tót laaffenis
Terwijl zij vliedt voor all' haar' haatren.

2.

Wat rust óf vreugd zou d'aard ons zijn?
Geen ijdle wellust van dit leeven
Kan ons vermaak óf blijdschap geeven,
In onze nooden, angst en pijn.
Gij zijt Het, Heer, tót Wien wij zuchten,
En, door den vijand fel gejaagd,
Vervólgd, bestreden en belaagd,
Om rust en laafnis heenen vlugten.

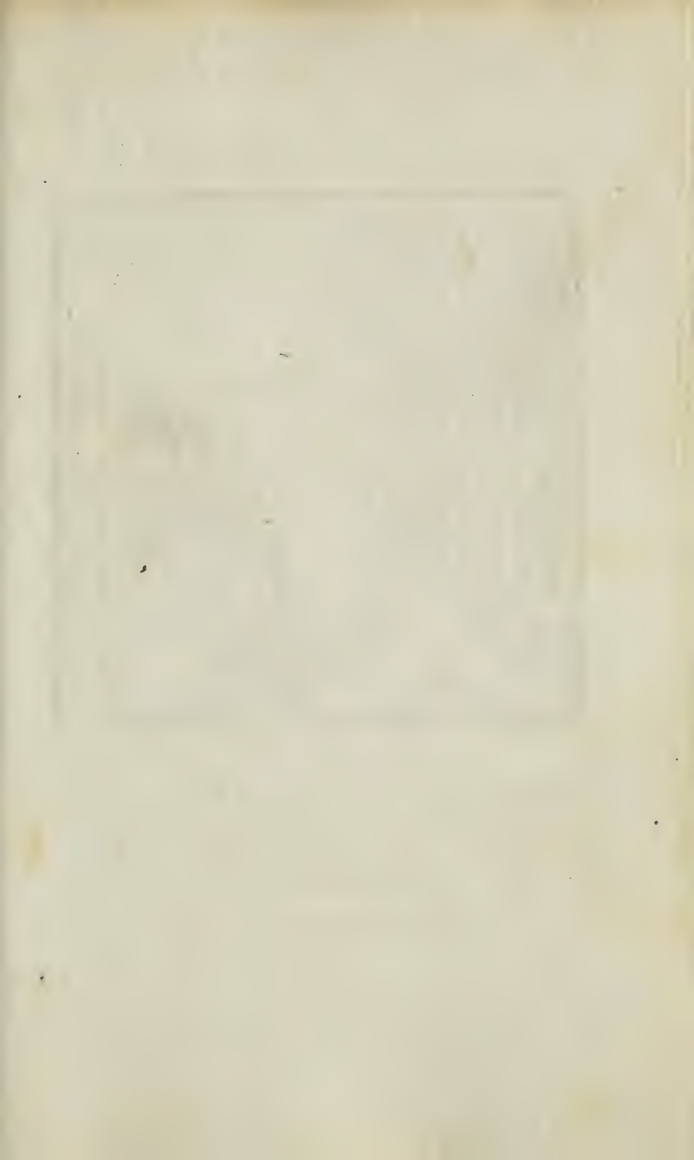
3.

Gelukkig elk, die God bemint,
En 't kwaade haat, met all' zijn' krachten!
Hij mag op Zijn' vertroosting wachten:
En, schoon hij rust nóch blijdschap vindt
In 't aardsche leeven; maar gestadig
Van alle boosheid wordt bestreên,
Hij acht tóch God zijn heil alleen,
Zoo vol ontferming, zeer genaadig.

4

Wij dorsten naar Uw' leevensstroom,
O Jezus! tót wij onze nooden
In d' eeuwigheid eens zijn ontvloden,
Bevrijd voor alle schrik en schroom.

De






Als zij door het dal der moerbeezieboomē doorgaan, ſtellen zij Hem tot een fonteine; ook zal de regen haar gansch rykelijk overdekken:
(Psalm LXXXIV: vers 7.)

De achttiende ZINVERKLAARING.

*God ontmoet, op naare wegen,*
*'t Volk, dat Hem bemint, met zeegen.*

Al ging ik ook in een dal der schaduwe des doods, ik en zoude geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij!

(Psalm XXIII: vers 4.)

Wanneer men, als de zon des middags steekt en brandt,
Een verre reiz' heeft, door gevaarelijke Streeken
Van bosschen of geboomt, daar hem, in 't heete zand,
Wel schuwelijk gediert bespringen kan of Steeken;
Wat valt dat smertlijk! maar 't vooruitzigt van zijn doel
Bezielt hem t' allen tijd met blijdschap, moed en krachten.
Hoe lieflijk laaft hem dan een bron! wat mag 't gevoel
Van milden reegen zijn' vermoeide leên verzachten!
Wat wonder is 't ook, dat Gods volk hier treurt en zucht?
Daar z' op hunn' reiz', als door het dal der moerbeiboomen, (a)
Door hitte van den druk (b) en bitter ongenugt
Bestreên, steeds voortgaan, om in 't Rijk van rust te komen.
Dees weg valt hun wel bang: doch 't zoet vooruitzigt van
Hun eeuwge rust verblijdt en sterkt hen al hun leeven.
Hoe zeer verkwikt hen Gods vertroosting nu en dan!
Wat komt Zijn milde gunst hun heil en krachten geeven!
O algenoegzaam God, zoo grondloos in genaê.

Zoo

(a) Ps. 84:7. (b) 1. Petr. 4:12.

Zoo rijk van zegening! hoed onze ziel' voor Schaê.

„Gijlieden zult waater scheppen met vreugde uit „de fonteinen des heils:" zoo worden door Jezaias woord, Kap. 12: vs. 3. getroost alle geloovigen, die, om God te zoeken en te komen tót den troon Zijner genaade, door een' weg van ellenden en allerlei verdrukkingen moeten heenen gaan of de dagen van hunnen leevensloop ten einde brengen.

Wanneer iemand naar de plaats zijner begeerte toe wil, heeft hij niet te verkiezen de gemaklijkste wegen, de groenste valleien óf de vermaaklijkste beemden; maar de paden die hem regt naar zijn oogwit kunnen brengen: hij acht niet op de laagheden of Steilten van dezelven; maar gaat Steeds onbeschroomd voor alle tegenheden en wederwaardigheden, voort tót hij zich in zijne gewenschte of langgezochte plaats bevindt. Zoo moet ook elk, die zich onderwindt, om met vrijmoedigheid toe te gaan tót den troon der genaade, van alle weereldsche wellusten afwijken, en dies door een' weg van veelerhande bestrijdingen van kwaad en ijdelheden heen' wandelen, tót hij zich in de eeuwigheid in rust bevindt: want zoo moet een waar christen naavolgen de voetstappen, 1 Petr. 2: 21., en, terwijl hij hier in 't lichaam is, mede vervullen de overblijfselen der verdrukkinge en des lijdens van Christus, Kol. 1: 24.

Fil.

Fil. 1:29.; Die, om ons van straf te verschoonen en weêr met God te verzoenen, voor de vreugd die Hem voorgesteld was, het kruice heeft verdragen eñ schande veracht, waarna Hij is gezeten aan de regter-[hand] des troons Gods: Hebr. 12:2. Hij eischt dat elk van ons tót Hem kome, het kruis opneeme eñ Hem vólge; Mark. 10:21., in tegenstellinge van hun, die zich in de aardsche weelde en vleeschelijke wellusten vermaaken, van wien de Apóstel weenende zeide, dat zij vijanden des kruices Christi zijn, Welker einde is het verderf, welker Gód is de buik, eñ [welker] heerlijkheid is in haare schande, de welke aardsche dingen bedenken: Fil. 3:18, 19.)

Hoe zoude het kunnen weezen, dat een mensch, die door den hemelsche Geest gedrenkt en overgoten is, zich nog in de nietige vermaakelijkheden deezer weereld zoude vergenoegen? hoe zoude zulk een daar in blijven berusten? Al zijn vergenoeginge, blijdschap en vreede is en zoekt hij te genieten en behoudē in God en den Zaaligmaaker, door dē Geest der genaade.

O verwachters van de zaaligheid, die hier zonder ophouden geen weg, gevaar of arbeid ontziet om tót dezelve te komen, gedenk dat ge door veele verdrukkingen moet ingaan in't Koningrijk van Gód, Hand. 14:22.; dat de Bruid of de Beminde van Christus, in zeeker opzigt, tans zwart is om dat de zon haar bescheenen heeft, (hier van verstaan

wij

wij de zon van aanvechtingen.) maar dat zij dus nu hier wel zwart, doch lieflijk is, Hoogl. kap. 1:5, en 6., en dat voor eeuwig, om hier na volmaakt met Jezus vereend te wezen. Stel in alle uwe tegenspoeden uw' hoope en vertrouwen op den Heere, steun op Zijne eeuwigege naade en ontferming, met een onöphoudelijk en onvertraagd weldoen; want daar door moogt gij u Jezus voldoening en verdiensten, ja Zijne volkomen heiligheid, toeëigenen en dus, wat ramp óf nooden ge u voelt bestrijden, het verderf ontvlugten en het zaalig leeven bekomen, tót in eeuwigheid.

Neem dan uzelven de troostvraag, waarmede Jób van zijnen vriend Elifas versterkt wierd, dewelke dus luidt: „Gedenkt doch „wie is de onschuldige, die vergaan zij; en „waar zijn de opregte verdelget?" Jób 4:7. En verblijd u, dat u na dit lijden of vooräl na dit leeven, ja dan volkomen, en oneindig, een beeter lót beschooren is: Gij zult der moeite vergeeten, [en haarer] gedenken als der waateren, die voorbijgegaan zijn: kap. 11: vs. 16. Uw herte zal de verschrikkingen overdenkē, [zeggende;] „Waar is de schrijver? „waar is de betaalsheere? waar is hij die „de torens telt?" Jez. 33: 18.

Laat ons al te saamen zich beijveren om Gód te zoeken; dat, tót ons zaaligst welzijn, onze sterkte in Hem zij; en in ons herte de welgebaande wegen zijn. Op dat wij als wij hier door een' weg van tegenspoeden

en

en rampen, gelijk oudtijds Góds vólk door het dal der moerbezieboomen, doorgaan, Hem stellen tót een Fonteine, ook de reegen ons gansch rijkelijk overdekke: Ps. 84:7. Laat ons den Vader der lichten, Die alle goedegaave en alle volmaakte gifte van boven, tót ons, doet afkomen, (Jak. 1:17.) ook bidden; „dat „Hij ons, gelijk Israëls vólk in de woestijne, „zeer milden reegen doe druipen, en ons, „als Zijn erffenisse, sterke, als ze mat is „geworden:" Ps. 68:10.: laat ons zien op Jezus, den overstem Leidsman en voleinder des geloofs, en Hem dus aanroepen: „O Her„der Israëls! neemt ter ooren: Die Jozef als „schaapen leidet: Die tusschen de Cherubim „zittet, verschijnt blinkende. O Gód! brengt „ons weder, en laat Uw aanschijn lichten, „zoo zullen wij verlóst worden:" Ps. 80:2 en 4. en laat ons onzen troost, onze zielverkwikking en sterkte geduurig afsmeeken van dē Heiligen Geest, door Welken wij roepen; „Abba Vader!" Rom. 8:15. en Die ons in 't gebed, in alle onze aandacht en in alle gódlijke zaaken, te húlp komt, vers 26. elk roep, met verlangen naar dat heil, steeds uit: „O Fonteine der hoven! put der leevende „waateren, die uit Libanon vloeien! Ont„waakt Noordenwind, en komt gij Zuiden„wind, doorwaait mijnen hóf, dat zijne spe„serijen uit vloeien!" Hoogl. 4:15, 16. En dat we ons aan de hooggeloofde Drieëenheid dus verbinden, en Hem ons toeëigenen: „Want deeze „Gód is onze Gód eeuwiglijk en altoos: Hij zal „ons geleiden tót ter dood toe:" Ps. 48:15.

Elk

Elk van ons doe ook des Hoogsten dankërkentenis hooren, met zijnzelfs bede, in dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 42.)

Vers 1.

Heilge leevenswaaterwellen
Van een'zuivere rivier, (a)
Die m'op deeze reiz'verzellen,
Door Gods gunst en wijs bestier!
Laat uw' frissche stroom mijn'ziel,
Die te krachtloos nederviel,
Door veel moeit'en vrees bestreeden
Laaven tot in eeuwigheden.

2.

Reine droppen, zachte reegen (b)
Van Gods Woord en Geest, die ik,
Op deez'moeiclijke weegen,
Voel, op dat ik mij verkwikk'!
Laat mijn'afgematte geest,
Die de zwaarste rampen vreest,
Nooit uw heilzaam vogt ontbeeren,
Waar ik zich ook heen'moog'keeren.

3.

Wie volhardt in 's Heeren paden;
Hij wordt staâg Zijn'hulp gewaar;
Ramp noch onheil zal hem schaaden:
God zal hem in't heetst gewaar,
Zelfs als 't hoopeloos schijnt te zijn,
Spaaren, en uit angst en pijn
Straks verlossen, ja doen leeven
Om Zijn'goedheid d'eer'te geeven.

(a) Apok. 22:1. (b) Deut. 32:2. Ps. 72:6. Jez. 44:3.

De negentiende ZINVERBEELDING




Als Ik bij u voorbijging, zoo zag Ik u vertreden zijnde in uwen bloede; en Ik zeide tot u in uwen bloede; „Leeft!" ja Ik zeide tot u in uwen bloede; „Leeft."
(Ezechiël XVI: vers 6.)

De negentiende ZIN VERKLAARING.

Wat is Góds liefd' en weldaad groot,
Die Hij 't ellendig Schepsel boodt!

Ik ben elendig en nooddruftig; O Gód! haast U tót mij: Gij zijt mijne húlpe, en mijn bevrijder: HEERE, en vertoeft niet:
(Psalm LXX: vers 6.)
Op U heb ik gesteunt van den buik aan; van mijns moeders ingewand aan zijt Gij mijn uithelper: mijn lóf is geduuriglijk van U!
(Psalm LXXI: vers 6.)

Dat elk, steeds dankbaar en verblijd,
Góds liefd' en voorzórg t'aller tijd
Bepeinz' en blijr' herdenken;
Hoe Hij Zijn' húlp wou schenken
En Zijn' genaad' aan een' ter dood verwezen ziel',
Die, als verlaaten en vertreên, in ēlend heid viel:
Hij heeft haar zelfs zoo teêr bemint,
Daar zij als een eerstgeboren kind,
Een dogtertje, dat, t'erens
Van 't onderhoud haars leevens (trein,
Ontbloot, in 't open veld gewórpen en ver-
Gansch naakt en húlploos leid, tót schrik voor iedereéén. (a)
Van alle heil en húlp ontbloot,
Verwórpen lag, ja tót den dood
En 't naar bederf verwezen:
Hij kwam haar' smert geneezen,
Hoe walglijk zij ook was, Hij heeft Zich over haar (gevaar.
Erbarmt, haar opgebeurt, gehoedt voor al 't

G Mijn

(a) Ezech. 16:

Mijn ziel, erken dit tot den dood:
Gij laagt in 't veld, zoo naakt en bloot,
Zoo ras ge waart geboren:
U scheen geen heil beschooren,
Daar g', onbesnoeid, in drek en in uw bloed vertreên,
Gansch hulploos nederlaagt; toen rêdd' u Gód alleen.
O Jezus! ik ben door Uw bloed
En Geest gereinigd en behoedt.

„ Gij zegt: „ Ik ben rijk, eñ verrijkt geworden, eñ en hebbe geen dings gebrek:" eñ „ gij en weet niet dat gij zijt elendig eñ jammerlijk, en arm eñ blind, eñ naakt:" dus heeft Jezus door Zijnen dienstknecht Johannis, doen verstaan aan de Laodiceërs, Openb. 3:vs.17. En deeze gewisse reede mag een ieder van ons, zich zoo wel als die Gemeente, wel herinneren, als meede op ons gepast: Want elkëen van ons is, wegens zijne verdórvenheid door de zonden, gansch naakt en ontbloot van alle geregtigheid en heiligheid en deugd, en dies van Góds heilig ooy, in opzigt van Zijne onkreukbaare regtvaardigheid, verworpen en tot ieders afschrik en smaad, húlpeloos op de vlakte des velds gelegen. Zoo dat het alleen is Góds liefde en eeuwige ontferming, dat wij door middel van Zijns Zoons voldoening en verdiensten voor ons, van onze zonden geregtvaardigt en aan Zijnen dienst geheiligt:

mo=

mogen wezen, naar Zijn welbehaagen.

Deeze ellendige en verdorven staat des menschen heeft JEHOVAH door den profeet Ezechiël ons, met zieltreffende woorden afgeschildert van Jeruzalem, onder gelijkenis van een dogtertje dat zoo ras het geboren was, jummerlijk weggeworpen en verlaaten wierd, waarmede nu de geheele gemeente tesaamen, en elk lid derzelve in 't bijzonder, afgebeeldt is, alwaar de profeet zich dus doet hooren: „Voor-
„ naer geschiedde des HEEREN woord tot mij,
„ zeggende: „ Menschen kind, maakt Jeruza-
„ „lem haare grouwelen bekend: En zegt:
„ „ „ Alzoo zeid de Heere HEERE tot Jeru-
„ „ „ zalem: „ Uwe handelingen, en uwe geboor-
„ „ „ „ ten zijn uit het land der Kanaaniten:
„ „ „ „ uw vader was een Amoriter, en uwe
„ „ „ „ moeder eene Hethitische. En aangaan-
„ „ „ „ de uwe geboorten, ten dage, als gij ge-
„ „ „ „ boren waart, en wierde uwe navel niet
„ „ „ „ afgesneden; en gij en waart niet met
„ „ „ „ waater gewasschen, doe Ik [u] aan-
„ „ „ „ schouwde: gij en waart ook geenzins
„ „ „ „ met zout gewreven, nochte in winde-
„ „ „ „ len gewonden. Geen oog een hadde
„ „ „ „ medelijden over u, om u een van deeze
„ „ „ „ dingen te doen, om zich over u te erbar-
„ „ „ „ men: maar gij zijt geworpen geweest op
„ „ „ „ het vlakke des veldes, om de walgelijk-
„ „ „ „ heid van uwe ziele, te dage, doe gij ge-

„ „ „ „ boren waart. Als Ik bij u voorbijging,
„ „ „ „ zoo zag Ik u vertreden zijnde in uwen
„ „ „ „ bloede; en Ik zeide tot u in uwen bloe-
„ „ „ „ de; „ Leeft!" ja Ik zeide tot u in uwen
„ „ „ „ bloede; „ Leeft!" Ik hebbe u tot tien=
„ „ „ „ duizend, als het gewas des velds, ge=
„ „ „ „ maakt; en gij zijt gegroeit, en groot
„ „ „ „ geworden, en zijt gekomen tot groote
„ „ „ „ cierlijkheid: [uwe] borsten zijn vastge=
„ „ „ „ worden, en uw hair is gewassen: doch
„ „ „ „ gij waart naakt en bloot:" " " "Ezech.
kap. 16: vs. 1 tot 7. Dit doet ons met naauwer
herinnering gedenken aan onze ellende
en jammerstaat, dat de HEER na het
verhaal van die zeegeningen, eindelijk daar
bijvoegt: „ Doch gij waart naakt en bloot."

O wat dankerkentenis zullen wij God
toedraagen voor deeze groote en onuit-
spreeklijke weldaad, dat Hij ons, daar
wij van onzen grooten vijand, den duivel,
vertreden, in ons bloed, ons leevenssap, ge=
wentelt, en dus van alle geregtigheid en
deugden bloot, nederlagen, weder verschoont
en geholpen dat Hij ons, toen wij dood wa-
ren door de misdaaden en de zonden, weder
leevendig gemaakt heeft, met Christus, alle
onze misdaaden ons vergevende! Efez. 2: 1.
Kol. 2: 13. Ja wat onuitspreeklijke en blijde dank=
betuiging moet Hij van zulke een ter dood ver-
wonde ziel voor deez weldaad en liefde ont-
van=

vangen!

Laat ons, met een goede betrachtinge acht nemen op het vermaan, 't welk de Heer Jezus ons voorhoudt, daar Hij tot de Laodicenzen, als tot ons allen, spreekt: „Ik raade u, dat „gij van Mij koopt goud, beproefd, komen„de uit het vuur, op dat gij rijk moogt worden: „eñ witte kleederen, op dat gij moogt bekleedt „worden, eñ de schande uwer naaktheid „niet geopenbaart en worde: eñ zalft uwe „oogen met oogenzalve, op dat gij zien moogt." Apoka. 3: vs. 18. 't Staat ons ook te herdenkē, dat God den mensch tot reinigheid en kuisheid roept, en daar bij doet: „Op dat Ik ze „niet naakt uit en stroope, en zette ze als tē „dage doe zij geboren werdt:" Hoz. 2: 2. En Ik onzer spreeke tot Godseere: „Ik „ben wel elendig en nooddruftig: [maar] „de Heere denkt aan mij!" Ps. 40: 18. En elk blijve Hem dus voor Zijne hulpe en behoedinge danken en prijzen: „Alle „mijne beenderen zullen zeggen: „HEE„„RE! wie is U gelijk? Die Gij den elen„„digen reddet van dien, die sterker is dan „„hij: eñ den elendigen eñ nooddruftigen „„van zijnen beroover." " Psalm 35: 10.

Dat ook een iegelijk van ons zijne eigene ellende en armoede en in tegendeel Godsliefde en genaade, tot Zijnen lóf, erkenne met het hiervólgende

# GEZANG.

(Item: Zeker ben ik arm en bloot.)

Vers 1.

Trouwe Vader, groote God!
't Was alleen Uw mededoogen,
Dat mijn ziels rampzaalig lot,
Mijn ellend, U heeft bewogen:
Uw ontferming en genaê
Hoedde mij voor schand' en schaê.

2.

'k Zag, zoo ras ik, door Uw kracht,
Aan mijzelv' ontdekt mogt wezen, (a)
Dat ik, jammerlijk, veracht,
Naakt en bloot, vol smart en vreezen,
Neêrlag als in 't vlakke veld,
Daar geen hulp mij was besteld.

3.

Als ik moedloos klaagde en zei:
„Heer! ik ben van voor Uw oogen
„Afgesneên!" mijn angstgeschrei
Heeft U dan nóg ras bewogen:
Naar mijn smeekstem, naar het woord
Mijns geroeps, hebt Gij gehoort. (b)

4.

Gij, ô Jezus! waart alleen,
Die met troost mij kwaamt te voeren:
Daar ik in mijn bloed vertreên
Hulploos lag, deedt Gij mij hooren:
„Leeft, ja leeft, van smart bevrijdt!"
Dat ik dit erkenn' altijd.

(a) Jer. 31:19. (b) Ps. 31:23.

De

Dertwintigste ZINNEBEELDING.




O gij bewoonster der hoven! de medgezellen merken op uwe stemme: doet [ze] Mij hooren:
(Kantika VIII: vers 13.)
Uw gehemelte (is) als goeden wijn, die regt tot Mijnen beminden gaat doende de lippen der slaapenden spreeken:
(kapitt. VII: vs. 9.)
Doe was ik in Zijne oogen als eene dierre=de vindet:
(kap. VIII: vers 10.)

De twintigste ZINVERKLAARING.

*Mijn ziel zij eeuwiglijk verkleefd*
*Aan Die haar aangenomen heeft!*

Rigt u merkteekenen op, stelt u spitse pilaaren; zet uw herte op de baane [op] den weg, [dien] gij gewandelt hebt: Keert weder, ô Jongvrouwe Israëls! keert weder tot deeze uwe steden:
(Jeremias XXXI. vers 21)

Als óf een maagd, in 't jeugdigst haarer dagen (gen
Door liefde wordt geprangt, om te behaa-
Wie haar bekoort; zoo dat zij uitgespreidt,
Als in den Slaap zich zelv' ontbloot en vleit, (ten,
Daar 't leevensSap haar afvloeid, in haar' lus-
Zij voorts in haar' begeerte blijft berusten,
En t'evens door een jongling wordt bedekt,
Die zich met haar in echtverbindtnis trekt,
Zoo moye mijn ziel, als met ontvloeide krachten (n,
Van leevensvogt, haar' zinnen en gedach-
Wel strekken naar een voorwerp van haar' lust
En liefde, daar all' haar' begeert' in rust
Wie wou dat zijn? wou Hij toen Zelf 't niet weezen,
Die Zich voor haar in 't bitterst leed voor deezen (zij',
Begeeren heeft? Die kwam haar, aan haar'

Met vaste liefd' en heilbelóften bij
Bemin den Heer' in 't bloeien van uw leeven,
En wil uw hart niet aan de weereld geeven,
O vólk, dat hier geen waarheidkennis mist!
Opdat g'u van Zijn' liefde vergewist.
Laat ik m' aan U, ô Zielenbruîgom binden:
Zoo mag ik in Uw' oogen vreede vinden. (a)
Mijn hart is tóch, ô Jezus! uitgebreidt
Tót U' tót U alleen, Die 't voedt en weidt.

(a) Kant. 8:10.

„Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, eñ ziet, „uwe tijd was de tijd der minnen: zoo breidde Ik „Mijnen vleugel over u uit, eñ dekte uwe naakt„heid: ja Ik zwoer u, eñ kwam met u in een ver„bond, spreekt de Heere HEERE, eñ gij wierdt „Mijne:" Daarna wiesch Ik u met waater, eñ „Ik spoelde uw bloed van u af, eñ zalfde u met „olie" Ezechiël 16: vers 8 en 9. Ziehier de betooging van de gunst en liefde van Jehovah, waarmede Hij ten tijde van Israëls vólk, die Gemeente voorkwam, en Zich aan haar verbondt, als Hij met een kort verhaal door den profeet verkondigt, daar deeze en nóg veele anderen van Zijne weldaaden haar indachtig gemaakt worden, maar beklaaglijk is't, dat Hij, Die 't onregt niet duld, daar een verwijt heeft moeten bijvoegen van haar afdwaalen wederspannigheid; hoe zij, zelfs een Koningrijk geworden zijnde, door die menigvuldige zeegeningen zoo verheeren,

(vers 13)

(vers 13.) vertrouwt heeft op haare schoonheid, (vs. 15.) die volmaakt was door Zijne heerlijkheid, die Hij haar opgeleidt hadde, (vs. 14.) en haare hoererij heeft doen blijken: (vs. 15.

Wij verstaan bezonder hier van, hoe Gods Zoon met teedere liefde allen en een iegelijken geloovige voorkomt, en zelfs in een' tijd, wanneer dezulke, door welvaarendheid der jeugd, tót die juiste trap van natuirlijke kennis opgeklommen zijnde, naar een voorwerp van zijne liefde uitziet; in een' tijd, in welke hij, nóg in eene onbekeerden staat, zijn harte zeer lichtelijk aan de weereld, op haare aanlókselen en bekooringen, zou verpanden. Zoo wil Christus dan dezulken behoeden, reinigen en Zich met hem in één verbond trekken: Zoo mag die opregte ziel in Jezus rusten en bij Hem haare vreede vinden.

Laat ons van onze jeugd aan, die ons de bekwaamste tijd wel is, om zich aan Gód te wennen, onze ziele de weereld ontrukken, en ze overgeven voor den Naame onzes Heeren Jezus Christus: Handel. 15:26. Op dat wij geen schijn óf ijdelheid beminnen; maar Hem in 't harte houden, en, door die genade en eere van Gód, met verheuginge mogen uitroepen: „Ik ben mijnes Liefsten, en Zijne „geneegenheid is tót mij!" Hoogl. 7:10.

Dat dan elk van ons ook Zijnen lóf vergroote met dit

# GEZANG.

(Stem: Psalm 72.)

Vers 1.

Mijn hart en mond moet Jezus liefde
Verheffen t'allen tijd'.
Wat vleeschlust iemands zin ooit griefde,
Ik heb mijn' ziel gewijdt
Aan Hem, door Wien zelfs alle zaaken
Van tijd en eeuwigheên
Hun weezen hebben: mijn vermaaken
Is reeds in Hem alleen.

2.

Men hoort Hem tot Zijn' bondling zeggen:
„Als Ik nu bij u kwam
„En, in 't voorbijgaan, u zag leggen;
„Zie, waar Ik acht op nam,
„Uw' tijd, nog vrij van band en teugel,
„Was toen de tijd der minn':
„Zoo breidd' Ik over u Mijn' vleugel
„Steeds uit, met blijden zin.

3.

„Dus kwam Ik uwe naaktheid dekken:
„Ja! 'K zwoer u toen terstond,
„En kwam, om u tot heil te strekken,
„Met u in een verbond,
„Dus zeid de HEER, en gij werdt Mijne.
„Ik wascht u, 'K spoeld uw bloed
„Met water af; Mijn zalf was 't fijne
„Der olie, voor uw' vloed."

4.

Heer! doe mij denken, hoe 'k voor deezen
Lag in mijn bloed vertreên,
Gansch naakt en bloot, en gij woudt weezen
Mijn hulp en heil alleen.
Ik zal Uw' liefd', ô Jezus! prijzen,
Waarin Gij Uw trouwverbond
Met mij, dien Gij ze woudt bewijzen,
Voor eeuwig hebt gegrond.

De

# De 25ste ZINNEBEELDING.




„Bergen zullen wijken, en heuvelen wanke-
„len; maar Mijne goedertierenheid en zal
„van u niet wijken, en het verbond Mijnes
„vreedes en zal niet wankelen. (zeid de
„HEERE, uwe Ontfermer.) Gij verdrukte,
„door onweder voortgedrevene, ongetrooste;
„ziet, Ik zal uwe steenen gansch cierlijk leg-
„gen, en Ik zal u op safyren grondvesten: „

(Jezaïas LIV: vers 10 en 11.)

De 21ste ZINVERKLAARING.

Gods toorn verschrikt den vroomen; maar
Zijn liefde redt hen uit gevaar.

Gaat heenen, Mijn volk, gaat in uwe binnenste kaamers, en sluit uwe deuren na u toe: verbergt u als eenen kleinen oogenblik, tot dat de gramschap overgaa:
(Jezaïas XXVI: vers 20.)

Hoe verschrikklijk en te vreezen
Is Godstoorn en wraakgerigt!
Wie, wie is'er, die niet zwicht
Voor 't gezag van 't hoogste Weezen?

Is 't door wien Hij wordt geprezen
Zulk een doodlijk tijdgewricht,
Als Hij hun Zijn aangezigt
Houdt een oogenblik ontreezen; (a)

Wat ondraagbre smart en pijn
Zal 't dan voor den boozen zijn,
Die Zijn' gramschap eeuwig voelen!

God, Die 't onweêr der natuur
Geeft en eindigt, zal verkoelen
't Onweêr van Zijn toornevuur.

„ Hij

„Hij vermorselt mij door een onweder;" dit verstaan wij dat Job, door nood geperst, van God uitdrukkelijk, wegens zijn grievend en bitter leed, gesproken heeft; Job 9:17. Heeft deze godvrugte man, van wiens deugden en verdraagzaamheid in de Schrifture zoo bijzonder gewag gemaakt wordt, Job 1 en 2. Ezech. 14:14. en Jak. 5:11. des Allerhoogsten toorn zoo zwaar en smertlijk zich voelen drukken, dat hij, met billijke reeden, zulk een bittere klagte uitstortte; hoe geducht, hoe schrikkelijk zal Gods gramschap blaaken over de godloozen, die van 't goede vervreemd zijn? klaagde deeze, die God nacht en dag met lust voor oogen hieldt en Hem tót zijn vertrouwen stelde; met dit jammer = woordt, zoo vol nadruk: „Hij vermorselt „mij door een onweder! en vermenigvuldigt „mijne wonden zonder oorzaake,!" Job 9:17, als óf hij hiermede zijne onschuld óf vroomheid wilde verklaaren; hoe smertelijk zal dan het onweder van Gods verbolgenheid zijn voor hun, die Hem verlaaten en Zijne hulp niet zoeken? Was deeze tuchting van eenen korten tijd deezen zoo gevoelig en onver = draagbaar zwaar; wat zal dan het oordeel van God, de straf, die eeuwig duurt, den anderen een onlijdelijke pijn en benaauwdheid wezen? Want dit wordt ons door den profeet dus duidelijk indachtig gemaakt: Jere. 23:

23: vs. 19. „Ziet een onweder des HEEREN,
„eene grimmigheid, is uitgegaan; ja een pijn=
„lijk onweder: het zal blijven op der goddloo=
„zen kop:" Geheel anders wordt door de psalmist
van de opregten gemeldt, daar hij zingt: „Wel-
„geluk zalig is de man, ô HEERE! dien Gij
„tuchtigt: en dien Gij leert uit Uwe wet, Om
„hem ruste te geven van de kwaade dagen:
„tot dat de kuil voor de goddloozen gegraa=
„ven werde!" Ps. 94: vs. 12 en 13.

Wij hebben hier met ernstig overleg te aan-
merken, wat Job door dit onweder te ver=
staan geeft, waarom hij zijn verdrukking of
Gods regtvaardige tuchtroede dus uitdrukt
die noemende, „een onweder;" dit schijnt
vooräl overëenkomstigte zijn met de woorden
van Heman, die tot God klaagt: „Van aan jeugd
„aan ben ik bedrukt en doodbraakende:
„ik draage Uwe vervaarnissen: ik ben twijf=
„felmoedig! Uwe hittige toornigheden gaan
„over mij: Uwe verschrikkingen doen mij ver=
„gaan!" Psalm 88: vs. 16 en 17. Wij verstaan ook
dat in de Schrift Gods gramschap, die somtijds
als tot een tuchtiging en beproeving over
Zijn volk wel heenen gaat, een onweder=
genoemt wordt: als tot de Kerk, de bemin=
de des Heeren, gezeid wordt: „Gij verdruk=
„te, door onweder voortgedreevene, onge=
„troostte." Jez. 54: vs. 11. Op zulke een wijze
moeten wij ook aanmerken, dat Job van de
verdrukkingen en onheilen, die God hem deed
overkomen, dus gesproken heeft.

Dies

Dies zullen wij dan ook eens acht neemen op het geene ons, Job, kap. 1 en 2, en verder, word verklaart van Jobs verdrukkingen en ellenden: Want die waren zeer zwaar, als hij ook zelf betuigde, kap. 6: vs. 2 en 3. en kap. 30: vs 16., niet alleen, dat hij wierde bestreden door de elementen, die, nevens zijne vijanden, de Sabewers en Chaldewers, van zijne zoonen en doghteren, vee en goederen hem beroofden; maar ook daar bij, 't welk nog zoo veel schrikkelijker, onverdraagelijker en smartelijker is, dat de satan hem aan lijf en ziele zoo deerlijk aantastte en plaagde, dat hij, door Gods trouwe voorzorg en bewaaring, alleenlijk zijn leeven behield, daar hij van 't hoofd tot de teën van de satan was geslagen met booze zweeren, Job. 2, en aan de ziele zoo ijzelijk bestreden en gekwelt met zwaare aanvechtigen; Job 10:17, en 16: vs. 7 -- 14, en 30: vs. 14, en 15, : zoo dat hij in zijne groote droeffenisse klaagde: „ Mijne ziele is verdrietig over mijn „ leeven; ik zal mijne klaage op mij laaten, ik „ zal spreeken in bitterheid mijner ziele!" Job 10: vs. 1.

Zoo is de verzoeking des boozen, wanneer ze den geloovigen overvalt, voor denzelven schrikkelijk en smartelijk, daar hem die dooddreigende plaag voor de ziele, nu steeds, van de eene zijde beschouwt, wel toeschijnt als een bewijs van Gods regtvaardig oordeel en een teeken

van

van Zijne verstoordheid over de zonden en ongeregtigheden, maar echter, van de andere zijde aangezien, is zij een klaare blijk van Zijne liefde tot hem, waarin Hij hem kastijd met bestraffingen, Ps. 39:12. Openb. 3:19. dit maakt hem van de eene kant wel twijffelmoedig en beducht voor Zijne eeuwige straffe; maar van de andere kant kan het hem vertroosten en verblijdt maaken, dat hij waardig geacht was, om Zijns Naams wille smaadheid te lijden, Handel. 5:41. : dus wierdt Job, hoewel hij in zijne droeve klagten uitriep: „De verschrikkingen „Gods rusten zich tegen mij!" Job 6: vs. 4., door één zijner vrinden, tot zijn troost en sterkte, vermaant: „Ziet, geluk zalig is „de mensche, den welken God straft: daarom „en verwerpt de kastijdinge des Almagtigen niet. Want Hij doet smerte aan, en „Hij verbindt: Hij doorwondt, en Zijne handen heelen:" kap. 5:17 en 18.

Laat ons dan geduldig en met weldoen Gods kastijdinge en tucht verdragen, en laat elk van ons, met den profeet, Hem bidden: „Kastijd mij, HEERE, doch met mate; niet in Uwen toorn, op dat Gij mij niet te „niete en maaket:" Jer. 10: vs. 24.

Dat wij, tot verheerelijking van Gods wijze wille en goedheid, zich vermaaken met dit

GE=

# GEZANG.

(Stem: Psalm 143.)

Vers 1.

Godvrugtige, die vroegen ſpade
Een heilig afſchrik hebt van 't kwaade,
Verdraag Góds tuchting met geduld,
En bid uw' Regter om genaade, (a)
Voor Wien gij haast verſchijnen zult.

2.

Men hoort in 't woord: „Zie tóch, wil leren,
„Een onweêr van den HEER der heeren,
„Een grimmigheid is uitgegaan,
„Aanhoudend onweêr; 't zal niet keeren
„'t Zal der gódloozen kóp verſlaan." (b)

3.

Klinkt dit zoo ſchrikklijk in onz' ooren;
Dat ſtrafgeregt van 's Hoogsten tooren
Berust op Zijn' beminnaars niet:
Zij zullen eeuwig zien en hooren
Zijn' liefd' en gunst, die Hij hun biedt.

4.

Baart u uw zond' ook angst en vreezen;
Gód wil u door Zijn' Zoon geneezen:
Uw lust en liefd' om tót Zijn' eer
Te leeven mag uw ſteunzuil wezen.
Prijs Gód, verblijd u in den Heer!

5.

O Gód! dat ons de ſtrenge roede
Van Uw' kastijding ſtrekk' ten goede;
Ten teeken van Uw' liefde zij
Dat Jezus weldoen ons behoede!
Op Uw' vertroosting hoopen wij.

De

(a) Job 9:15. (b) Jer. 30:23.

# De 22ste ZINVERBEELDING.



*Gód zeide: Dit is het teeken des verbonds dat Ik geeve tusschen Mij eñ tusschen ulieden, eñ tusschen alle leevendige ziele, die met u is; tót eeuwige geslachten. Mijnē boog hebbe Ik gegeeven in de wolken: die zal zijn tót een teeken des verbonds tusschen Mij, eñ tusschen de aarde:*

*(Genesis IX: vers 12 en 13.)*

## De 22ste ZINVERKLAARING.

God toont ons, in gevaar en rouw,
Een teeken van Zijn' liefd' en trouw.

In eenen kleinen toorne hebbe Ik Mijn aangezigte van u een oogenblik verborgen: maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zeid de HEERE, uwe Verlósser. Want dat zal Mij zijn [als] de wateren Noachs, doe Ik zwoer, dat de wateren Noachs niet meer over de aarde en zouden gaan: alzoo hebbe Ik gezworen, dat Ik niet [meer] op u toornen, nóch u schelden en zal :

(Jez. LIV: vers 8 en 9.)

Als wij, in 't geile wolkgevaart,
Deez' boog aanschouwen, over d'aard
Met drieërlei verheven kleuren,
Strekt z' ons tot een beteekenis,
Dat Gods verbond bevestigd is,
Om d'aard' van 't waater vrij te keuren.
God gaf aan Noach en zijn kroost
Dit teeken, tót der menschen troost;
Dat Hij deez' aard' niet weêr verderven,
Verwoesten zal door waatervloed.
Op 't zien hier van dank' ons gemoed
Hem, door Wiens gunst wij heil verwerven!
Laat ook onz' aandacht hooger gaan,
En Góds belóften gadeslaan
Van 't eeuwig heil, 't welk Hij wou schenken:
Hij zwoer ons, dat, wat nood ons drukk',

De waateren van ongeluk
Ons nimmer zullen doôn óf krenken.
Van dit genaâverbond gaf Hij
Ook een gedachtenis,[a] die wij
Hier in een' groote wolk getuigen (b)
Aanschouwen, als een' reegenboog
Met groen en geel en rood, voor 't oog.
Laat ons zich voor Zijn' grootheid buigen.

(a) Ps. 111: 4. (b) Hebr. 12: 1.

„De rivieren verheffen, ó HEERE! de ri=„vieren verheffen haar bruischen; de ri=„vieren verheffen haare aanstootinge! " dit was de klaagreede van de Psalmist tót Gód, Wiens almagt, grootheid en alregeering hij in 't begin van zijn gezang (Ps. 93: vs. 1 en 2.) met lóf uitgalmde, in vertrouwē op Zijne eeuwige onveränderlijkheid, waar na hij vervólgens die klaagstem tót Hem ophief, vs. 3.

Wat de inhoud van de zin van deeze rivieren is, valt niet zwaar, om te begrijpen, dewijl David in zijne dagen zoo zeer niet gedreigt wierdt door de eigenlijke waaterstroomen deezes aardkloots, die, vólgens hunne natuurelijken loop, nu gemaatigd heen vloeien, en dan, tót 's vólks beangstiging, zich hoog en woedende verheffen, maar door groote en magtige vólken, die hem en zijne onderdaanen hunne gezegende vrijheid benijdden, en dies met vervolginge en

Sterk

sterk geweld hun dood en ondergang dreigden: hier van merken wij aan het bruischē van de rivieren, naardien de groote menigte van woeste volken bij eene riviere, en de heirlegers der vreemde natien, bij groote waaterē óf bij de zee, en het rumoer der volkeren bij het bruischen haarer golven, vergeleeken wordt, Jez. 8:7. Ps. 18: vs. 17 en 18. Ps. 144: vs. 7. Luk. 21:25. en Ps. 65: vs. 8.

O gelukkige regtgezindheid, door welke een geloovige, bij omstandigheid van zulk gevaar, verlicht en gesterkt wordt, om op Gód te vertrouwen! zoo dat hij, naa deeze klagte geüit te hebben: „De rivieren verheffen, O HEERE! de rivieren verheffen haar bruischen, de rivieren verheffen haare aanstootingen!" Ps. 93: vs. 3., echter ook terstond uitroept: „[Dóch] de „HEERE, in der hoogte, is geweldiger „dan het bruischen van groote waateren, „[dan] de geweldige baaren der zee:" vers 4.

O! dat ook elk onzer dus op Góds almagt en genaade steunen mogte, en vertrouwen, dat de waateren der zielverdrukkingen, de magten onzer doodvijanden, de stroomen van ongeregtigheden, óf de baaren van Góds grimmigheid, het waater Zijner verschrikkinge, (Ps. 69: vs. 2 Ps. 124: vs. 4 en 5. Ps. 65: vs. 4. en Ps. 88: vs. 8 en 18.) ons niet meer zullen overdekken: gelijk Jehovah

Zelf gezworen heeft, dat Hij niet meer op ons toornen, nóchons schelden zal, gelijk Hij in Noachs tijd zwoer, dat de waateren der zundvloed nooit weder de gansche aarde zullen verderven: Jez. 54: vs. 9.

Van dit genaade verbond hebben wij hier op aarde ook een blijkbaar waar teeken, te weeten, dat 'er, als Johannis verklaart, drie zijn, die getuigen op de aarde, de Geest, eñ het waater, eñ het bloed; en die drie zijn tót één, 1 Joan. 5: 8. 't Getuigen van den Geest is het uitvoeren en vaststellen van die onwederspreekelijke en bovennatuurlijke wonderwerken, dien Jezus en Zijn Apóstelen alleenlijk door den Geest gewrócht hebben; tót opbouwinge en bevestiginge van 't christendom; van het waater verstaan wij de groote schaar van allerlei vólk, die, door de zelve Geest en de leere des woords, de gemeenschap met Christus aangenomen hebbende, zoo wijd en zijd verspreidt is geworden: het bloed, dat van zoo veelen, die, als der zelver voornaamste voorstanders, de waarheid van Gód hebben beleden, erkent, en bemint, aangaande die zaak, onschuldig, door de haaters der waare deugd, vergooten is, heeft, in hun zaalig volhardend sterven, de waarheid van 't christendom bevestigt, als

een

een eeuwig en onveranderlijk testament; deeze betekenis van Gods heilverbond kan ons in alle tijd van vreeze, wanneer de wolkē Zijner gramschap ons voor oogen komen, troost en sterkte geven in Zijne onvergangelijke en onveranderlijke liefde, dat wij niet vergaan zullen door eenige teegenheid: met dit vertrouwen mogen ons ook de zigtbaare teekens van Zijn heilig verbond, als ded doop en 't avondmaal, in het geloove sterken, indien wij de beduidenis en de kracht van de zelven met ons gansch leeven en gedrag beantwoorden en toestemmen.

O goedertieren God! wat groote ontferming, wat liefde heeft U bewogen om weder een eeuwig verbond van genaade en heerlijkheid met doemwaardige schepselen op te rigten!

Laat ons, met een oplettend hart, zich wachten voor de ontheiliging van dit trouwverbond des Heeren; maar deszelven ons aangeboden voorwaarden, met wederliefde, al ons leeven, betrachten en onderhouden. Wij zullen God ook dank bewijzen, Die Zijns verbonds gedenkt tot in der eeuwigheid, des woords, dat Hij ingestelt heeft tot in duizend geslachten. Ps. 105: vs. 8.

Zoo zullen wij ook tot des Hoogsten glo=rie, wegens Zijn eeuwig genaade verbond, aanheffen dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 89.)

Vers 1.

O vaste steun op Gods beloften van genaê!
Gelukkig wien gij sterkt en bijblijft hoe het gaê!
God heeft Zijn' wondren een gedachtnis willen maaken:
Opdat wij tot Zijn' troon vrijmoedig moogen naaken
Zij Die genaadig en barmhartig is, blijft denken
Aan Zijn verbond, om ons Zijn eeuwig heil te schenken. (a)

2

Geef, ô Jehovah! dat Uw' troost mijn ziel verkwikk',
Wanneer de waatren van Uw' toorn mij angst óf schrik
Verwekken, óf de vloed des afgronds mij doet beeven.
Gij woudt in 't wolkgewelf van Uw' getuigen (b) geeven
Een teeken Uws verbonds van heil en gunst bewijzen,
Ons in Uw' Zoon bereidt, opdat wij U eeuwig prijzen.

(a) Ps. 111:4. Hebr. 12:1.

De

De 23ste ZINNEBEELDING.



*Wijd is de poorte, en breed is de weg die tot het verderf leidt; en veele zijnder, die door dezelve ingaan:*
*(Mattheüs VII: vers 13.)*

## De 23ste ZINVERKLAARING.

*De weg van ijdelheden*
*Word allermeest betreden.*

Daar is een weg die iemand regt schijnt; maar het laatste van dien, zijn wegen des doods:
(Spreuken XIV: vers 12.)

't Verwonderd ons niet, dat de mensch, met wijde schreeden,
Steeds voortstapt in den weg van zond' en ijdelheden,
In 't ruim vermaak van zooveel wellust deezer aard,
Die ieder, wie ze zoekt, verdriet en onrust baart.
Hoe kon 't bedorven hart, zoo God het niet van 't kwaade
Door Jezus heeft verlost, weêrhouden door genaade
En strenge tuchting, zich betoomen in zijn' lust
Tot buitensporigheid, waarmeê 't zichzelv' ontrust?
Zoo is 't gedichtsel van des menschen hart en zinnen
Van zijnen jeugd aan boos, om d' ondeugd te beminnen.(a)
Dies schijnt de breede weg in iemands oog wel regt; (b)
Maar schoon die, in 't begin, bestrooid met roozen legt,
Het eind daar van is zelfs een weg van dood en smarte, (c)
Wier streng gedachtenis verschrikking baart in 't harte.
Dus kan 't vooruitzigt van 't verderf geen schrik bevroên



(a) Gen. 8:21. (b) Matt. 7:13. (c) Spreuk. 16:25.

Aan die hun harde hart met valschen vreede
voên.
Het tegenwoordige vermaak van 't ijdel leeven
Verblindt der menschen oog, om steeds geen acht te
geven
Op 't naadrend' einde van hun pad, alwaar
de gloed
En vlam, door hun bedrijf ontstoken, hun
ontmoet: (d)
Daar gaat de zwarte rook van hunne pijni-
gingen
Steeds op in eeuwigheên, naar 's Hoogsten
regtsgedingen. (e)
Wijk van uw doolpad af, keer weêr, ô
mensch! geloof 't
Eer gij, van ademtogt of leevenssap beroofd,
Den tijd om in Gods rust te komen, (f) moet ont-
beeren: (ren. (g)
Genaak tot God, en Hij zal Zich eens tot u kee-

(d) Jez. 30:11. (e) Openb. 14:11. (f) Hebr. 3.12,13. en kap. 4:1. (g) Jak. 4:8.

"De weg der godloozen is den HEERE "een grouwel;" zeid Salomon, (Prov. 15:9. Want zij gaan gestadig voort met hunne leevenswijze in en tot dingen, die God in Zijn' wet verboden heeft, die aan de ververdorven nature des menschen wel vermaakelijk toeschijnen; maar straks niet dan verdriet en smert opwerpen: dit is de weg, die iemand regt schijnt, waarvan het laatste wegen des doods zijn, Pro. 16:12. Dies heeft de HEER een grouwel aan die weg van de goddeloozen.

En

En derhalven moet het einde van dat spoor een weg des doods wezen.

Men zoekt in dit leeven de ruimte; men gaat zonder moeite door de wijde poorte: men wandelt met vermaak in een (breede weg; die, hoe schoon ze schijne, niet goed is. Mat. 7:13. Ps. 36:5.) en dus brengt men zich zelve in den strik des duivels, gelijk eens wijzen reede dus luidt: „De weg des luiaarts is „als een doornhegge;" Prov. 15:19. men doet zichzelven het grootst en vermaar-lijkst ongeluk aan; als een heilig profeet verklaarde: „En doet gij u dit niet zelfs; „[doordien] gij den HEERE uwen God ver„laat, ter tijd als Hij u op den weg leidt?" Jer. 2:17. Ja men bereidt zich eene eeuwige smerte, waarvan door Jezaïas ook geschreven staat: „Ziet, gij alle die een „vier aansteekt, die u met sprankken „omgordet: wandelt in de vlamme van „uw vier, ẽn in de sprankken [die] gij ont„steken hebt; dat geschiedt u van Mij„ne hand; in smerte zult gijlieden lig„gen!" Jez. 50:11.

O vólk! doolt tóch niet verér voort in een schadelijke weg; maar voeg u tót het spoor der geregtigheden. Mogt de afschuwlijkheid van 't verderf een krachtige indruk op der menschen zielen doen, tót boet-

vaardigheid en berouw, op dat ze de weg der zaligheid vonden!

Laat ons allen valschen pad haaten; Psa. 119: vs. 128., en God in 't gebed dus aanroepen: „Ziet of bij mij een schadelijke weg zij: eñ „leidt mij op den eeuwigen weg:" Ps. 139:24.

En dat wij Zijne waarheid erkenenmet dit

## GEZANG.

(Stem: Psalm 17.)

Vers 1.

Ons hart heeft van des zondaars pad
Een afkeer, schoon ons vleesch 't moog'lokken;
't Word' nimmer daar door heen' getrokken
Naar 't spoor, dat heil noch deugd bevat.
Hoe veelen van Gods waarheid wijken;
De wijde poort is ons een schrik,
De breede weg all' oogenblik
Afschuwlijk, vol van onheilsblijken.

2.

O God! bewaar ons t' aller tijd;
Dat w', in 't verblijf van 't aardsche leeven,
Ons niet uit Uw gelei begeeren,
Waar in wij altoos zijn bevrijdt.
Ai! laat ons nimmer afgaandwaalen
In 't woud, daar zwaaren haagel valt.(a)
Versterk, bestier ons hart; zoo zal 't
Nooit wijken buiten waarheidspaalen.

(a) Jez. 32:19

De

De 24ste ZINNE.BEELDING.




De poorte is enge, eñ de weg is nauwe, die tot het leeven leid; eñ weinige zijnder die dezelve vinden:

(Matt. VII: vers 14.)

## De 24ste ZINVERKLAARING.

*Weinig zullen, als Gods vrinden*
*'t Pad van vreed' en leeven vinden.*

Strijdt om in te gaan door de enge poorte:
(Lukas XIII: vers 24.)

Smalle deuren, naauwe wegen,
Zijn veeltijds niet welgelegen
Voor den mensch, om door te gaan:
Dus bespeurt men, hier beneden,
Dat de Stad van ijdelheden
Bijna toegemuurd wil staan.
D' uitgang, om haar te verlaaten,
Is zeer naauw: al wie haar haaten,
Moeten door een' enge poort
En een weg, die elk doet schroomen
Voor haar 'naauwte', om door te komen
Met veel strijd en moeite voort.
Nochtans valt voor all' opregten,
Die aan 's Hoogsten dienst zich hechten,
Deeze door- en voortgang ligt:
's Leevens weg leidt, hoog te looven,
Den verstandigen naar boven,
Op dat hij, naar regt en pligt,
Afwijk' van de hell' beneden. (a)
Heer! bevestig onze schreden;
Leid door d' enge poort 'ons heen';
In den weg van Uw' geboden,
Tot dat wij, 't verderf ontvloden
Bij U zijn, met Jezus één.

n Gaat

(a) Prov. 15: 24.

„Gaat uit het midden van haar, eñ scheidet
„u af, zegt de Heere, eñ en raakt niet aan
„het geene onrein is, eñ Ik zal uliedenaan
„nemen. Eñ Ik zal u tót een Vader zijn, eñ
„gij zult Mij tót zoonen eñ dógteren zijn, zegt
„de Heere, de Almagtige:" Dus heeft de
heilige Paulus met deeze herhaalde ree-
denen der profeeten, Jez. 52:11. en Jer. 31:vs. 1,
de Korintheren vermaant; 2 Kor. 6:17, 18.
als uit last van Gód, gelijk welëer de pro-
feeten, door wier dienst Hij op zoo meni-
gerlei wijzen Zijn vólk tót Zich geroepē
heeft: dus vinden we ook in Jezaïas woor-
den, kap. 48: vs. 20. „Gaat uit van babel, vliedt
„van de chaldeeën:" eñ in Johannis Openba-
ringboek, roept Jezus tót allen, die Hem
beminnen: „Gaat uit van haar, Mijn vólk,
„op dat gij aan haare zonden geen ge-
„meenschap en hebt, eñ op dat gij van haar
„plaagen niet en ontvangt:" Openb. 18:4.

Deeze vermaaningen moeten wij in
hunne volle nadruk ter herte nemen, en
dat in eene geestelijke zin om ze te vólgen
dat wij alle boosheid, die in deeze tegen-
woordige weereld heerscht, en de zondi-
ge vermengingen met hun, die daar in lee-
ven, verlaten en met afgrijzinge daar
van ontvlieden.

De bekooringen en aanlóksclen van de
ijdelheid en 't kwaad zijn zeer groot en sterk,

zoo

zoo dat 'er weinig zijn, die de banden van dat verderf komen te ontvlugten. De geloovigen moeten hier als door eene enge poorte, uit de Stad der ijdelheden uitgaan, en dan voorts wandelen in eene nauwe weg, die zoo smal is, dat men daar bijna niet door kan gaan; waaröm de huichelääs ook in dezelve niet volharden kunnen, maar straks weder terugge keeren naar hunne vorige ruimte der onregtige wandelingen en snoode werkẽ.

Dochechter kunnen de opregten in het genót of bijwezen dier boosheden zich niet vermaaken; wat schijnschoon het vleesch ooit mogt streelen, het kan hunne zielen tóch nimmermeer behaagen. Dies spannen zij door de inwendige ijver van Gód, die hen aandringt, en zijne liefde, die hen sterkt, alle hunne krachten in, om er van te ontkomen en te streeven naar een' weg, die hun tót het leeven en de vreede voorgeleid is, en voorts gestadig, om in deeze heilweg tót hun leevenseind voort te gaan, op dat zij eens hun wensch mogen bekomen, van God volmaakt te dienen en te verheerlijken in eeuwigheid, waar toe zij in dit leeven niet kunnen geraaken; want dat is hun beeter eñ blijvend goed, in de hemelen. Hebreën 10: vers 34.

Wat

Wat zal, wat moet ons ook deeze weg, of schoon ze eene perijkeleuze reizeberat, een heuglijk vredepad wezen! want al is het dat het kwaad ons van alle zyden op dit Spoor komt bespringen en met magt ons van 't zelve zoekt af te rukken en te verdelgen, nochtans kan 't zelve ons, zoo wij voor alle dingen deugd beminnen, ons leeven lang vergenoegen, op dat we, met Sterkte en blijdschap bezield, volstandig voortgaan, wijl wij weeten, dat dit de weg van Gods geboden is en daarom het einde daarvan vreede en heerlijkheid wezen zal. Dit is ook 't geen Salomo in 't oog had, als hij sprak: „De weg des HEE„REN is voor de opregten sterkte; maar „voor de werkers der ongeregtigheid ver„stooringe:" Prov. 10: vers 29. Dus is 't, dat, wanneer men een iegelijk, wiens lust is in booze werken, in dien weg van Gods geregtigheid wil leiden, die verstoort wordt.

Wees dan, ô gij geloovigen! niet te zeer ontsteld of verlegen, nóch mismoedig, als gij door groote verzoekingen komt te struikelen óf te vallen: neem stadig tót uwe troost en versterking de belóftewoorden van behoudenisse, voor hen, die in dit Spoor tót het einde blijven voortgaan, als David dus verklaart heeft: „De HEE„RE ondersteunt de regtveerdige:" Ps. 37: vs. 17. en, vs. 23, en 24. „De gangen [deszel„ven] mans worden van den HEERE be„ves=

„vestigt; eñ Hij heeft lust aan zijnen weg. Als „hij valt, zoo en wordt hij niet weggeworpen: „want de HEERE ondersteunt zijne hand." ook zeidt Salomon: „Wie in opregtigheid wandelt, wandelt zeeker:" Spreu. 10:9. die ook spreekt, hoe men door dit spoor te betreden zich voor veele haat en bestrijdingen der menschen beveiligt, zeggende: „Als iemands „wegen den HEERE behaagen, zoo zal hij „ook zijne vijanden met hem bevreedigen:" kap. 16:7.

Laat ons dan 't kwaade verlaten en naar 't goede heen' streeven: want, De baane der opregten is, van het kwaad af te wijken: hij behoedt zijne ziele, die zijnen weg bewaart: Spreuk. 16:17. en dat wij alle de tegenheden, die ons hier weêrvaaren, voor God, als Zijne vaderlijke kastijdingen erkennen: want, Het pad tot het leeven is des geenen die de tucht bewaart: maar die de bestraffingen verlaat, doet dwaalen: kap. 10:17. en laat ons met lijdzaamheid loopen de loopbaane die ons voorgesteld is, Ziende op den oversten Leidsman en Volëinder des geloofs, Jezus: Heb. 12: vs. 1 en 2. Dan zal God met ons zijn, opdat wij, zoo van onszelven als van anderen, tot Hem mogen zeggen: „Gij ontmoet den vrolijken, „eñ die geregtigheid doet; den geenen die „Uwer gedenken op Uwe wegen!" Jez. 64:5.

Dat ook elk van ons met liefdërkentenis tot Zijn glorie zinge dit

GE-

# GEZANG.

(Stem: Psalm 118.)

Vers 1.

Neen, weereld! uw vermaak en weelde,
Hoe groot, hoe ruim, benaauwt mijn hart.
't Is mij verdriet, wat andren streelde;
Hun wellust baart mij wee en smart.
Wel hem, die, door de weêrgeboorte
Vernieuwd, door 's Heeren Geest alleen, (a)
Steeds in mag gaan door d' enge poorte
En 't naauwe leevenspad betreên!

2.

O Jezus! door Wiens liefd' en zeegen,
Wij, dien Gij Zelf hebt vrijgemaakt, (b)
Den toegang tot den Vader kregen, (c)
Gij hebt de ketenen geslaakt,
Die ons in zond' en ijdelheden
Gevangen hielden: maak, dat wij,
Opregt van hart en rein van zeeden,
U dienen: blijf ons eeuwig bij.

3.

Getrouwe God! wil mij bewaaren:
Geleid mij door Uw Geest en woord:
Behoed op reiz' mij voor gevaaren;
Leer m' Uw' geboôn, (d) tot ik de poort,
Waardoor d' opregten binnen komen, (e)
Mag ingaan, in de vreedestad:
Zoo zij mijn magt, met alle vroomen,
Aan 's leevens Boom, (f) mijn hoogste schat!

(a) Matth. 19:28. Joh. 3:3 en 5. (b) kap. 8: vs. 36. (c) Efez. 2:18. (d.) Ps. 119:19. (e) Ps. 118:19 en 20. (f) Apokal. 22:14.

De

## Deszste ZINNEBEELDING.



*Ik delge uwe overtredingen uit, als ee=*
*nen neevel, en uwe zonden, als een wolk:*
*keert weder tot Mij; want Ik hebbe u ver=*
*lost: (dus troost Jehova Zijn volk:*
*Jezaias XLIV: vers 22.)*

De 23ste ZINVERKLARING.

Wie zich vasthoudt aan Gods waarheid
Ziet het levenslicht in klaarheid.

Want God de HEERE is een Zonne en Schild, de HEERE zal genaade en eere geven: Hij en zal het goede niet onthouden den geenē die in opregtigheid wandelen:

(Psalm LXXXIV. vers 12.)

Hoe liefljk is het luchtgelaat,
Wanneer, door zoel' of zachte winden,
De bruine neevel heenen gaat,
Zoo dat wij steeds verkwikking vinden,
Terwijl het duister wolkgevaart
Uit ons gezigt straks gaat verdwijnen;
't Azuurgewelf wordt opgeklaart,
En dus de schoone zon komt schijnen!
Is ons bekend, dat dit gestel
Van lucht en weêr, ons, na veel' schrikken
Voor leed en ramp, door 't licht zoo wel
Als door zijn' frischheid, kan verkwikken:
Laat ons dan denken, welk een smart,
Wanneer de neevels onzer zonden
En wolken van Gods toorn ons hart
Bezwaarden, wij al ondervonden.
Wat is 't ook ons een blij vertoog,
Als God door Zijnen Geest dat duister
Verdrijft uit ons geweetensoog,
En wij de Heilzon zien, vol luister!
O groote Jezus, Die alleen
De vijandschap hebt weggenomen,

 Die

Dit, om onz' ongeregtigheên,
Was tusschen ons en God gekomen. (a)
Doe 't overtreên van ons, Uw volk,
Straks als een' nevel gansch verdwijnen,
En onze zonden, als een' wolk: (b)
En wil tót onze vreugd verschijnen: (c)
Op dat w' in Uw vertroostend licht,
O Heilzon! 's Vaders liefde prijzen,
En, door Uw Geest geleidt, gesticht,
U voor Uw' weldaên dank bewijzen!

(a) Efez. 2:15, 16. (b) Jez. 44:22. (c) kap. 60:5.

„Ik, Ik ben Het, Die uwe overtredingen uit„delgt om Mijnent wille, en Ik en gedenke uwer zonden niet:" Dit is de vrijspreeking, waarmede Jehovah, God, de Vader, Die de hoogste Rigter is, om Zijnes Zoons voldoen en verdiensten, Zijn gunstvolk, het volk van Israël, door Jezaiás woord getroost heeft, Jez. 43:25. Het was ook de zielesterkte van David, waarover hij, bij 't gevoelen en bekennen van zijne zonden en de doodwaardigheid wegens dezelven, Psalm 103: vs. 1, 2, enz., den HEERE prijst, looft en dankt, in welke psalm hij vervolgens zingt in vers 8, 9 enz. „Barmhertig en genadig is de HEE„RE, langmoedig en groot van goedertie„renheid. Hij en zal niet altoos twisten, noch „eeuwiglijk [den toorn] behouden. Hij en doet „ons niet na onze zonden, en en vergeldt ons „niet na onze ongeregtigheden." Ja dit is immers ook de troostbelófte van Jehovah

Zelf,

Zelf, die Hij door des profeeten dienst Zijn
volk dus aangekondigt heeft (Jez. 57: vs. 16): „Ik
„en zal niet eeuwiglijk twisten, noch Ik en
„zal niet gedurriglijk verbolgen zijn: want
„de geest zoude van voor Mijn aangezigte
„overstelpt worden, en de zielen die Ik
„gemaakt hebbe."

O hoe groot is deeze liefde, de welke God aan
ons die niet alleen nietige, maar ook ver-
dorven en dies verworpen schepsels wa-
ren, bewezen heeft, en Zijne barmhar-
tigheid, door welke Hij ons, in de voldoe-
ning Zijns Zoons, van onze zonden en 't
eeuwig verderf verlost heeft! En wat
krachtige, wat klaare en onweerspreekelij-
ke bewijsteekenen heeft Hij ons van dit
volkomen zoenwerk voor onze zaaligheid
voor oogen gestelt in Zijn beschreven
woord, ja hoe vast heeft Hij ons van ons
eeuwig heil, door die verzoeninge ons ge-
schonken, verzeekert door de evange-
liebeloften!

't Is ten hoogsten noodig, ja zelfs van het
grootste belang, dat we die onuitspreeke-
lijke weldaad van God nooit vergeeten; maar
dat wij altijd in gedachte houden, dat het
alleen is Zijn eeuwige ontfermende ge-
naade, waardoor wij verlost zijn uit onze
verdorvenheid en doemwaardigheid die
ons van onze eerste voorouderen in de

natuur geworteld is, gelijk elk van ons in zich zelven daaglijks bevindt, hoe de boosheid nembijlegt, hoe ook zelfs onze eigen zinnen en gedachten geduurig ons aanporren en met kracht trekken tot alle kwaaden om God te tergen. Wij moeten met waare dankerkentenis denken, dat God, Die rijk is in barmhertigheid, door Zijne groote liefde, daarmede Hij ons lief gehadt heeft, ook toen wij dood waren door de misdaaden, [ons] heeft leevendig gemaakt met Christus: (dat wij uit genaade zijn zalig geworden: en Hij [ons] heeft mede opgewekt, en [ons] heeft mede gezet in den hemel in Christus Jezus. Opdat Hij zoude betoonen in de toekomende eeuwen den uitnemenden rijkdom Zijner genaade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus; voor deeze groote weldaad dankt Paulus God, en begeert, in zijne brief, dat de gansche Efezer schaar dezelfde erkentenisse aan God zoude bewijzen, naardien zij eertijds, als een heidensch en afgodisch volk, gelijk het negentiende hoofddeel van de Apostelhandelingen te kennen geeft, waren zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoope hebbende, en zonder God in de wereld:} maar (toen) in Christus Jezus, zij, die eertijds verre waren, waren nabij geworden door 't bloed van Christus: Efez. 2.

Gij

Gij dan, ô geloovigen! herdenkt en bekent, dat gij uit genade zijt zalig geworden door het geloove; eñ dat niet uit u; maar dat het is alleen Gods gaaf, Efez. 2:8. dat het ook niet is uit de werken; op dat niemand roeme: vs. 9. Verblijdt u steeds in God, en in Christus, door Wiens weldoening gij verlossinge van 't verderf verkreegt, dat uwe oogen geopent werden, eñ gij bekeert wierdt van de duisternisse tot het licht, eñ [van] de magt des satans tot God: op dat gij vergevinge der zonde ontfangt, eñ een erfdeel onder de geheiligde, door 't geloove in Hem, namelijk Christus: Handel. 26:18.

Laat ons onze misdaaden voor God belijden, en naar Zijne onfeilbaare beloften, en zeker op Zijne oneindige barmhartigheid ter vergevinge van de zelve euveldaaden, rusten: en laat ons, in dit vertrouwen, niet op ons zelven, maar op God, Die de dooden verwekt. Hem alle onze liefde en dank waardig houden, ja Hem, Die ons uit zoo grooten dood verlost heeft eñ [noq] verlost, op Welk en wij hoopen, dat Hij [ons] ook noq verlossen zal: 2 Kor. 1:9. 10. Opdat wij, met Johannis, onzen weldoenden Verlosser en Zaligmaaker met deeze lofreede de eere geven: „Hem, Die „ons heeft liefgehadt, eñ ons van onze zonden ge„wasschen heeft in Zijnen bloede, Eñ Die ons ge„maakt heeft tot Koningen eñ Priesters Gode „eñ Zijnen Vader: Hem [zegge ik] zij de heer„lijkheid eñ de kracht in alle eeuwigheid! A„men! Apok. 1:5. 6.

Wij zullen nu ook tot roem van de goddelijke barmhartigheid aanheffen dit blijde

GEZANG.

(Stem: Psalm 25.)

Vers 1.

Heer der heeren, Wiens bescherming
Ons beveiligt, doe het licht
Van Uw vaderlijk' ontferming
Ons toch straalen in 't gezigt.
Gij, Die goedertieren zijt,
Zult niet eeuwig toornig blijven: (a)
Uw genaê zal, met den tijd,
Onze zondensmert verdrijven.

2.

Delg ons overtreên als neevel,
Onze zonden, als een wolk, (b)
Gunstig uit; weer twisten wreevel
Uit het hart van ons, Uw volk.
Uw genaê doet ons bestaan,
Want Uw Zoon, Die z' ons deedt vinden,
Heeft den dood te niet gedaan; (c)
Jezus kwam dien gansch verslinden. (d)

3.

D' onverderflijkheid en 't leeven
Heeft Hij aan het licht gebragt;
't Evangelie ons gegeeven,
Meldt dit heil aan wie 't verwacht. (e)
Trouwe Jezus, Die weleer
Zich in plaats van onze zielen
Heeft gesteld, Gij zijt de Heer
Die ons hielpt, wanneer wij vielen.

De

(a) Jer. 3:12. (b) Jez. 44:22. (c) 2 Tim. 1:10. (d) Jez. 25:8. 1 Kor. 15:54. (e) 2 Tim. 1:10.

De 20.ste ZINVER.BEELDING.



Wij alle zijn als een onreine, eñ alle onze geregtigheden zijn als een weg-werpelijk kleed; eñ wij alle vallen af als een blad, eñ onze misdaaden voeren ons heenen weg als een wind:

(Jezaïas LXIV°: vers 6.)

De 16ste ZINVERKLARING.

De tijd, deez' aard, dit leeven
Kan geen volmaaktheid geven.

Wij zijn van onszelven niet bekwaam iet te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God:
(2 Korinten III: vers 5.)

Wie zijn' hand hier steekt
In zijn' boezem neder,
Trekt die tans niet weder
Dan melaatsch, verbleekt. (a)

't Kleed, dat gansch verbreekt,
Deugt niet voor den kleeder,
Daar hij 't straks gereeder
Wegwerpt, dan men spreekt.

Onz' opregtigheên
Kunnen ons niet kleên:
Daar we, als 't blad, straks vallen.

Onze misdaên doen,
Als een wind, ons allen
Zich tot d'aarde spoên.

(a) Exod. 4:6.

„Wan-

„Wanneer gij zult gedaan hebben al het-
„geene u bevolen is; zoo zegt: „Wij zijn onnut-
„„te dienstknechten; want wij hebben [maar]
„„gedaan het geene wij schuldig waren te
„„doen." " Zoo wij voor God deeze waare be-
kentenis wegens alle onze goede werken doē
als ons de Zaligmaaker leert in 't zeven-
tiende hoofddeel van Lukas Evangelie,
vers 10.) na dat Hij Zijne Apostelen de pligten
van slechts eens menschen dienstknecht in
gedachten had gebragt, betreffende, hoe die
voor zijne tijdige en ontijdige dienstwaar-
neming zelf, van die hem zulks aanbevo-
len heeft, geen dankwaardigheid zich kan
toeeigenen; vers 5, 7, 8 en 9. daar Hij hen
tot zoo veel eigenlijker en pligtlijker onder-
werping, als van hun, als de maaksels aan
God, als de Maaker Zelf, wil onderwijzen
en ernstig vermaanen, zeggende (in het 10-
de vers): „Alzoo ook gij, wanneer gij zult
„gedaan hebben al 't geene u bevolen is,
„zoo zegt: „Wij zijn onnutte dienstknech-
„„ten; want wij hebben [maar] gedaan
„„het geene wij schuldig waren te doen."
zoo moet onze ziel immers in vernee-
dering wegzinken voor dien hoogen
God, Dien wij, als aan onzen eenigen
Schepper, Onderhouder en Weldoe-
ner, alle eere liefde, vreeze en dienst
Schul-

schuldig zijn. Op dat wij, naar de reine belijdenis van zoo een onnoemelijk getal geloovigen, steeds weeten en bekennen, dat wij zijn niet alleen nietige voortbrengsels der natuur, maar ook door zonden bedórven, en dies ten hoogsten strafwaardige kreatuuren, van onszelven geneegen tot alle kwaad, en gansch niet bekwaam tót iets goed.

O zagtmoedigen herdenk, dat het alle menschen betaamt en elks pligt is, Gód te vreezen en Zijne geboden te houden: Ekkl. 12: vs. 13. naardien Hem alleen, als 't hoogste, 't algenoegzaame, eeuwige, almagtige, heilige, regtvaardige, goedertierene en in alles volmaakte Weezen, de vreeze en de heerlijkheid Zijns Naams toekomt: Op. 15: vs. 4. Jer. 10: vs. 7. Maar houd het daar voor, dat het volmaaktste deezer pligtwaarneemingen onze geregtigheid voor Gód niet kan weezen. Neen; Christus alleen zoo wij volharden in alle deeze onze pligten, noemen wij, Jehovah, Onze GEREGTIGHEID: Jer. 23: 6.

Laat ons daaröm ook, gelijk de vieren twintig Ouderlingen, vallende voor Hem Die op den troon zat, eñ aanbiddende Hem, Die leeft in alle eeuwigheid, hunne kroonen wierpen voor den troon, alle onzeere en waardigheid voor Gód als alleen van Hem erkennen, en met hun zeggen:

„Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de
„heerlijkheid, eñ de eere, eñ de kracht: want
„Gij hebt alle dingen geschapen, en door Uwe
„wille zijn zij eñ zijn ze geschapen:" Apo. 4:10, 11.
't Voegt dan ons, dat we ook onze elendige le-
vensstaat voor de godlijke Majesteit beken-
nen, in dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 144.)

Vers 1.

Wat is de mensch? wat zou men van hem hooren?
Hij is onrein, uit onrein zaad geboren: (a)
Zijn beste werk kan hem geen heil k leed zijn: (b)
Zijn dagen gaan voorbij, met droefgekwijn. (c)
Wat voelt hij zich door tegenheên bezwaaren!
Zijn tijd is vol verzoeking en gevaaren:
Zijn zonde voert hem weg van Gods gezigt;
Zijn schuld versteekt hem van dat zalig licht. (d)

2.

O Jezus, vrij van schulden en rein van vlekken!
Gij kunt met Uw' geregtigheid ons dekken
Voor 't heilig oog van God; naardien Uw bloed
En Geest ons wascht en reinigd in 't gemoed.
Heer! laat ons niet aan onze zwakheid over;
Laat nimmer ons 't bedorven hart betoover'.
Wees onze Borg in leeven en in dood; (e)
En maak door ons den lof Uws Vaders groot.

3.

Al zijn wij dan ellendig in dit leeven,
Van heil en van geregtigheid ontheven;
In d' eeuwigheid ontbreekt ons zulks niet
meer;
Dan zien w' U, daar wij U gelijk zijn, Heer.

De

(a) Job 14:4. (b) Jez. 59:6. (c) Ps. 90:9, 10. (d) Jez. 59:2. (e) Ps. 119:122.

De 27ste ZINNEBEELDING.




Gij doet mijne lampe lichten: de HEE-
RE, mijn God, doet mijne duisternisse
opklaaren:
(Psalm XVIII: vers 29.)

## De 27ste ZINVERKLAARING.

*Gods liefdelicht ontsteekt de ziel*
*In weêrmin die Hem welgeviel.*

De heerlijkheid Gods heeft ze verlicht,
en het Lam is haare Keersse:
(Apokalipsis XXI: vers 23.)

Wanneer een lamp haar nut aan ons zal geeven,
Zoo moet zij door twee brandbre stoffen leeven:
Het pit, dat diep in d'olie leidt,
Maakt dat zy haaren glans verspreidt.
Zoo haast men 't aan d'ontvlamde deelen
Van eenig licht of vuur laat speelen:
Zoo brengt de kaars een lamp haar licht steeds aan,
Daar z' echter met haar volle vlam blijft staan.
Dit leert ons hoe ons hart den Heer moet kennen,
En daar door aan Zijn liefd' en dienst zich wennen,
Hoe w' onze ziel tot Hem gestaâg
Verheffen (a) moeten van omlaag,
Opdat zij in Zijn licht moog' raaken
En in Zijn eeuwge liefde blaaken
Tot wedermin, door geestelijk verstand
En kennis, (b) die haar duur aan Hem verpandt.
Wil mijn gemoed, ô Bron van licht en leeven!
Regt kennis van Uw heil en waarheid geeven;

Dat

(a) Ps. 143:8 (b) Joh. 17:3.

Dat door U'w liefd', ô godlijk Lam!
Mijn hart in wederliefd' ontvlamm';
Wees Gij mijn Kaars; U'w glans en luister
Behoeden mij, in 't aaklig duister
Van 's weerelds nacht; ja deel ze mij ook meê,
U'w Naam tot eer, U'w volk' tot troost en vreê.

„In den beginne was het Woord, en 't Woord „was bij God, en het Woord was God. Dit „was in den beginne bij God. Alle dingen „zijn door het Zelve gemaakt, en zonder 't „Zelve en is geen ding gemaakt, dat ge-„maakt is. In het Zelve was het leeven, en 't „leeven was het licht der menschen. En 't „licht schijnt in de duisternisse, en de dui-„sternisse en heeft het Zelve niet be-„grepen:" dus beschrijft ons Johannis, in 't eerste hoofddeel van zijn Evangelie (vers 1, 2, 3, 4 en 5.)

In het eerste verklaart hij hier, dat Christus het leevende en eeuwigblijven-de Woord van God is, 1 Petr. 1:23. gelijk ook de Apostel in zijn Schriften Christus ons meermaal voorstelt als 't waarächtig Woord van God; zoo als wij even aan 't begin van zijne eerste Zendbrief dus verstaan: „Het „geene van den beginne was, het geene wij ge-„hoort hebben, het geene wij gezien hebben met „onze oogen, het geene wij aanschouwt heb-„ben,

„ben, eñ onze handen getast hebben van het
„Woord des leevens. (Want het Leeven is ge-
„openbaart, eñ wij hebben Het gezien, eñ wij ge-
„tuigen, eñ verkondigen ulieden dat eeuwige
„Leeven, 't welk bij den Vader was, en ons is
„geopenbaart:" (kap. 1: vs 1 en 2.) en verder (ka.
5. vs. 7.) noemt hij Hem als de tweede Persoon
in de Heilige Drieëenheid, ook het Woord.

Ten tweeden, bewijst de Evangelieschrijver
Zijn grootheid en almagt in de scheppinge
en onderhoudinge van alle dingen: Hiermede
stemmen deeze psalmwoorden ook over=
een: „Door het Woord des HEEREN zijn
„de hemelen gemaakt, eñ door den Geest Zijns
„monds al haar heir:" Ps. 33:6. „Hij spreekt
„eñ het is 'er; Hij gebiedt, eñ het staat 'er:"
vs. 9. en: „Hij zondt Zijn woord uit, eñ heel=
„de ze, eñ rukte ze uit haare kuilen:" Ps. 107:
vs. 20. Gelijk Paulus, daar hij Jezus noemt,
„het Beeld des onzienlijken Gods, de
„Eerstgeboren aller kreatuuren", bewijst,
dat alle dingen door Hem geschapen zijn:
Kol. 1: 15 en 16.

Ten derden, verklaart ons Johannis, hoe
Jezus het leeven volmaakt en eeuwig in
Zichzelven heeft; en dat niet alleen voor
Hemzelven, maar ook mede voor alle Zijne
gunstgenooten, en dus is Zijn leeven, naar=
dien Hij 't door Zijne voldoening hun deel=
achtig gemaakt en toegevoegt heeft, het
licht

licht der menschen. Want, daar zij door hunne verdorvenheid en zonden in de duisternisse van Gods regtvaardige toorn verstoken en gevangen waren, worden zij door 't zelve wederom uit die verderfenisse verlost, en getroost, geleert en geleidt in den weg van Zijn waarheid, geregtigheid en heiligheid, om Hem te verheerlijken en te dienen, onder voorwaarden van Zijn heilig genaade=verbond. (Zie Luk. 1:71--79.)

Ten vierden, leert ons de Evangelist, hoe onbevatbaar de duisternisse is voor het Licht, naardien de natuuren en eigenheden van beiden een onvereenigend onderscheid van elkanderen hebben, en dus eeuwig onveranderlijk blijven in zich zelven. Als wij deeze reede, als naar gelijkenis van het uiterlijke, in haar geestelijke en eigenlijke zin verstaan, begrijpen wij, hoe de duisternis van 't verstand der menschen het licht van de Evangelie waarheden van God nimmermeer bevatten kan. Deeze duisterheid hadt bezonder plaats onder 't verharde joodendom, wier harten, toen ter tijd, als de Evangelist dit beschreef, door die glansrijke verschijning en bestraaling van Jezus niet verlicht wierden.

Echter is en blijft Hij, zoo nu als toenmaals, dat troostrijk Leevenslicht der geloovigē, gelijk Johannis dus beschreef: „[Dit] was het „waarächtige Licht, het Welk verlicht een „iegelijk mensche, komende in de wereld:" Joh. 1:9.

Joh. 1:9. Ja Hij is het Licht, Dat hun in dit leeven, in alle nooden en zwaarigheden, in welken zij mogen raaken, en in 's doodsSchaduwe, beStraalt ja Dat hen zelfs bij 't gezigt van den dood met troost en leeven bezielt. En dus deelt Hij aan hun die dood in de zonden zijn, Zijn leeven voor eeuwig ook mede, gelijk Hij Zelf tot hunne troost Spreekt, zeggende: „Voorwaar voorwaar zegge Ik u, de uure komt, „en is nu, wanneer de doode zullen hooren de „Stemme des Zoons Gods, en die ze gehoort hebben, zullen leeven. Want gelijk de Vader het „leeven heeft in Hemzelven, alzo heeft Hij „ook den Zoone gegeven het leeven te hebben „in Hemzelven:" Joh. 5:25, en 26.

Laat ons zich met ons gansche harte tot God en Christus wenden; laat ons de Heere, door Wien het gansch heelal geSchapen is, en nog geStadig beStaat en onderhouden wordt, in waarheid beminnen en aankleeven; en Hem om Zijnen Geest, den Geest van genaade en liefde gedurig Smeeken, en bidden, dat Hij ons niet aan onze eigen zwakheid of verdorvenheid wille overlaten; maar ons kracht geven, dat we in leeven en Sterven Hem verheerlijken en dienen, en met vrijmoedigheid mogen zeggen: „De HEERE is mijn Licht en mijn heil; voor wien „zoud' ik vreezen? de HEERE is mijns leevens kracht; voor wien zoud' ik vervaart „zijn?"

„zijn?" Psalm 27: vers 1.)
't Voegt ons ook, tót Góds lóf en elks troost, aan te heffen dit

GEZANG.
(Stem: Psalm 18.)
Vers 1.

O Jezus, Die op aarde zijt gekomen,
En hier ons vleeschen bloed hebt aangenomen!
Gij hebt, door Uw' gehoorzaamheid der wet,
Uw lijden en Uw sterven, ons gereddt
Van schuld en straf, en, door Uw eeuwig leeven,
Góds heil en Zijn' geregtigheid gegeeven.
Vervul ons hart met geestelijk verstand;
Maak, dat het door Uw' liefd' in liefde brand'.

2.

O HEER! Gij doet mijn' lamp gestadig lichten;
Mijn Gód, Gij laat den nacht der zonden zwichten;
Mijn duisternis verdrijft Gij uit mijn oog: (a)
Gij troost mijn hart met heil licht van omhoog.
O Jezus! laat Uw's harten vlam m' ontsteeken:
't Geknookte riet zult G' immers niet verbreekē,
Ook blusch Gij nooit het rookend lemmet uit. (b)
Dat niets voor ons Uw' leevenslucht ooit sluit'.

3.

Gij, die Gód vreest, zoekt al uw licht en leeven
In Jezus, Die alleen dat heil kan geeven;
Drukt u 't gevoel der schuld nóg hooploos neêr,
Uw hartsberouw, uw liefd' om tót Góds eer
Te leeven, en uw afschrik van het kwaade,
Bewijst, dat gij de heiltijd van genaade
Nóg hebt, waarin gij Gód genaaken moogt,
Opdat ge Hem in eeuwigheid verhoogt.

(a) Ps. 18: 29. (b) Matth. 12: 20.

De 28ste ZINNEBEELDING.



*Gij zijt het licht der wereld:*
*(Mattheüs V: vers 14.)*

De 28ste ZINVERKLAARING.

Gelukkig die ons, door zijn' leer'
En voorbeeld, opwekt tot Godseer!

Laat uw licht alzo schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien, en uwen Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.

(Matth. V: vers 16.)

Wat was de nacht een aaklig tijdgewricht,
Indien omhoog of hier beneên
Geen groot' of kleine glans verscheen?
Hoe heuglijk schijnt in duister uur 't licht!
Wanneer de wisselende maan
Ons beurtling komt voor oogen staan,
Met op- en ondergaan!

Als aan ons oog ook zich, bij helder weêr,
't Ontelbaar starrenheir ontdekt!
De glans dier hemellichten strekt
Den mensch' alöm op weg, waar hij zich keer',
Om hem voor dwaalen te behoên.
Te leiden daar geen tegenspoên
Of rampen hinder doen.

Ons dient ook in elk huis 't ontstoken licht
Van brandbre stof met smeer of vet;
Dat met geen koren maat of bed

Bedekt wordt óf verdooft, voor ons gezigt;
Een kaars, die op een kandlaar brandt,
En 't huis, waarin hij staat ter hand,
Verlicht aan allekant.

Men trekk' hier uit een denkbeeld, tót een' leer;
Hoe noodig en hoe nuttig 't zij,
Dat elk van ons zijn leeren wij'
Met all' zijn' kracht aan 's Hoogsten dienst en eer,
Om Hem te vreezen, naar 't verbond,
Te minnen, en, met hart en mond,
Te looven, t' allen stond.
Om door zijn woord en voorbeeld van gedrag
Zijn' naasten tót hunn' deugd en pligt
Te wekken, en met troost en licht
Te sterken, en te leiden in den dag
Der zaaligheid, (a) die heden (b) is:
Opdat zij eeuwig en gewis
Ontgaan de duisternis

(a) 2 Kor. 6 :2. (b) Hebr. 3 :13.

IV. „Want alzoo heeft ons de Heere geboden, „[zeggende:] „Ik hebbe u gestelt tot een licht „ „der heidenen, opdat gij zoudt zijn tót za- „ „ligheid, tot aan het uiterste der aar- „ „de:" " Dat was het woord, het welk Paulus en Barnabas tegen de verharde

Joo=

leeden, wien anders de góddelijke genaa
dewoorden 'teerst hadden toegekomen
tot hunne beschaaminge, zeiden; Op zoo-
daanige wijze zijn zij gehoorzaam ge-
weest en gebleven tót het geene waar-
toe zij ook gezet waaren: 1 Petr. 2: 8.
en dus hebben zij, gelijk een uit hun, te
weeten, die groote Apóstel der heidenē,
van David getuigt, in hunnen tijd den
raad Gods gedient; als wij zien in. Han.
13: 28.36., alwaar, wat vers. 18.47., het
grondbegin van deeze reede verhaalt
word.

Zij hebben alóm zich als een klaarschij-
nend licht mogen vertoonen, om de ver-
dwaalden in den weg der waarheid en
geregtigheid te doen treden, hen te
geleiden en voor struikelen te hoeden,
en door de krachtigste beweegmidde-
len van waarschuwinge en van ver-
troostinge, tot het regte oogwit hun-
ner zaaligheid te brengen. Ja met zul-
ke eene ijver en genegenheid hebben al-
le de Apóstelmannen en de dienaars des
Nieuwen Testaments, gelijk weleer de wij-
zen en profeeten, naar Gods bevel zich
dienstbaar gemaakt, om Gods verheer-

lijken, te danken, en Zijne liefde te erkennen, voor dat groote heil, hun eeuwiggeluk, hun in Zijnen geliefden Zoon, door Diens verdiensten geschonken, en om, zoo veel in hun vermogen was, het zelve overal de menschen bekend te maaken en aan te prijzen, en, weetende de schrik des Heeren, hen tot het geloove te bewegen, 2 Kor. 5:11, hun leven zelfs niet duurbaar achtende voor hunzelven, Hand. 20:24, in welke elenden, benauwdheden of doodsgevaaren zij ooit mogten komen, gelijk zommige de Evangelische waarheid van dat heilrijk genade verbond, 't welk Jezus met Zijn lijden en gehoorzaamheid begonnen en ten laatsten met Zijn dood, voor eeuwig volmaakt heeft, Joh. 19:30, eindlijk met hun dood mede bevestigt hebben: Math. 14:10. Hand. 12:2. 2 Tim. 4:6. Joh. 21:18, 19. 2 Petr. 1:13, 14, 15. Openb. 6: 10.

Daarom heeft Paulus tot de Ouderlingen van Efezen, zich voor hun verontschuldigende, met vrijmoedigheid gesproken: „Ik en hebbe niet achtergehouden, dat ik u niet en zoude verkondigt hebben alle den raad „Gods;" Hand. 20:26, 27. En hoe zeer begeerig was hij altijd, dat, gelijk hij en zijn

zijne medegenooten, ook alle, tot wien hij sprak en aan wien hij schreef, ja alle, die in het toen aanwezig en 't daarnakomend geslachte, een in- of uitwendige kennis van de groote en eeuwige Godheid bevatten mogten, in die waare gelukstaat zouden mogen herstelt worden! Hoe heerlijk en aandringend luidt zijn woord tot de Filippenzers, daar men leest: „Daar wij „toe gekomen zijn, laat ons [daar in] naa „den zelven regel wandelen, laat ons het „zelve gevoelen. Weest mede mijne naavol„gers, broeders, en merkt op de geene die „alzoo wandelen, gelijk gij ons tot een voor„beeld hebt:" Filipp. 3: 16, en 17.) Hoor eens welke eene vrijmoedigheid hij had in het spreeken, gegrondt op zijne toen tegenwoordige leerens- en gedrags wijze: gelijk hij aan die van Tessalonika te kennen geeft met deeze reede: „Want gij „zelve weet, hoe men ons behoort naa te vol„gen: want wij en hebben ons niet ongeree„geld gedragen onder u:" 2 Tessal. 3: 7.) Zeker, hier van deeden zich al te klaare blijken op: want hoewel hij te vooren een vervolger der Gemeente was, 't was in zijne onweetendheid en nog onbekeerde staat; echter bleef hij het over-

nig deel van zijne leevensjaaren in de waare deugd volharden.

O christenen! neemt steeds acht op deeze stichtelijke en troostelijke voorbeelden ef voorgangers, dat ge in hun alom verspreide godlijk licht den weg tot het leeven wandelt.

Laat ons onze van God ontvangen kennis ter goede uitwerking brengen, tot nut en stichting van onze naasten; terwijl wij den Heere tot lof toezingen: „In Uw licht „zien wij het licht:" Ps. 36:10.

Dat wook aan Hem, ons Licht, wijden dit

GEZANG.
(Stem: Psalm 96.)

Vers 1

Kom, Jakobs huis! laat ons verkeeren
En wandlen in het licht des HEEREN.(a)
Dat afstraalt van Zijn' Majesteit,
En door Zijn' dienäars zich verspreidt,
Om ons den regten weg te leeren.

2.

Het hemelheir volgt reeds Zijn' wetten:(b)
Och of ook wij zich daar toe zetten!
Geef, Jezus, dat in ons Uw licht
Staäg uitblink', ons en andren sticht';
Op dat z' ook op Uw' waarheid letten.

(a) Jez. 2:5. (b) Ps. 119:69.

De



# De 29ste ZINNEBEELDING.




Een Stad, boven op eenen berg liggende, en kan niet verborgen zijn:
(Mattheüs V: vers 14.)

De 29ste ZINVERKLAARING.

't Pronkbeeld van die deugdbedrijven
Kan noch mag verborgen blijven.

Betoont uzelven in alles een voorbeeld van goede werken, in de leere [betoont] onvervalschtheid, deftigheid opregtigheid: (Titum II: vers 7.)

Wanneer een Stad op een verheerenberg=
geraart
Of hoogeheuvel leid, naar's Bouwheers wijze
ronden,
Dan wordt ze, van rondöm, van 't volk, dat
laage gronden
Bewoont, met lust beSchouwt, gezócht
en wijd vermaart.
Hoe Schoon, hoe veilig is haar Standplaats
t' allen tijden!
Daar haar geen waatervloed, óf over =
Strooming deert. (keert
En 't koestren van de zon de barrekoude
Terwijl 't gewas des dals nóg lang moetkom-
mer lijden.
Zoo is ook Christus volk, waar 't zich gpaard
bevind,
't Aanzienlijkst deel, dat Steeds van 't laag
gewoel ontheeren, (Streeven.
Elk' wekt en aanwijst om naar beeter goed te
Gelukkig, die, met hun, zich vastaan God
verbindt!
Laat ons de kennis van Góds waarheid en
genaade

Toch noott verheelen; laat ons elk' ten voorbeeld staan,
In leer' en leevenswijz'. De HEER schenkt zeegen aan
't Opregte huis en hoedt den berg des heils voor 't kwaade. (a)

(a) Jer. 31:23.

„Uwe bescheidenheid zij alle menschen bekend:" Dit was de vermaaning, welke Paulus aan de filippische Schaar gedaan heeft, Fil. 4: vers 5., en het ernstig bedoelen van dien kruisgezant was, dat elk hunner zijne kennis van waarheid en christelijke deugd, niet alleen in woorden, maar ook in daaden, uit liefde, beide aan geloovigen en ongeloovigen, liet blijken. En dat zij zich zelven en alle anderen geduurig voor oogen hielden de tegenwoordigheid des Heeren, niet alleen van Zijn Weezen maar ook van Zijne werkingen, te saame in het toevoegen van Zijn genaade en het uitvoeren van Zijn oordeelen.

Het was zijn oogmerk en zielsbegeerte dat zij naar zijne van God ontvangen Evangelieleer, elk een opwekten tot het geloove en de zuivere deugd, met een daadanig leeren en bescheidene vermaaninge, zoo als hij aan de Korinters van zijne eigene schikkingen tot dat einde verklaart,

klaart 1 Kor. 9: vs. 19 tot 23., 2 Kor. 4: vs. 2., en kap. 6: vs. 3 tot 10. Daarom beveelt hij ook de Filippenzen: „Doet alle dingen zonder „murmureeren en tegenspreeken: Op dat „gij moogt onberispelijk en opregt zijn, kin„deren Gods, zijnde onstraffelijk in het „midden van een krom en verdraaidge „slachte; onder welke gij schijnet als lich„ten in de weereld: Voorhoudende het „woord des leevens, mij tot eenen roem „tegen den dag Christi, dat ik niet te „vergeefs en hebbe geloopen, noch te „vergeefs gearbeidt:" Fil. 2: 14, 15, 16.

O christenen! wees uwen voorgangeren gedachtig, gehoorzaam en onderdaanig; 1 Tess. 5: 12, en 13. Hebr. 13: 7, en 17. En gebruikt altijd alle zorg en vlijt, om uzelven en uwe naasten te vermaanen, te leeren en op te wekken tot de vreeze des HEEREN, en 't betrachten aller pligten naar Zijne wet: op dat gij ook zelf als voorgangers en voorbeelden het licht der weereld of lichten in de weereld zijn moogt en dus als eene schoone stad, die boven op eenen berg leid van rondom beschouwt wordt, en van veele gezocht, om raadgeeving ter beveiliginge voor het eeuwige verderf. en ter verkrijginge van de oneindige zaaligheid.

Laat ons in een blijde verwachting van ons eeuwig heil, voor de medeburgers der heiligen en huisgenooten Gods weggelegd, zich aan Jeruzalem, dat boven is, met den Psalmdichter, beëedigen: (Ps. 137:5, 6.) en, tot des Heeren glorie, die God stad dus verheffen: „Schoon van gelegentheid, eene „vreugde der gantscher aarde is de berg Zi„on, [aan] de zijden van 't noorden; de Stad „des grooten Konings:" (Psa. 48:3.)

Laat w' ook Zijne lof hierbij aanheffen in dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 95.)

Vers 1.

O groote God, Die al wat leeft
't Bestaan en 't juiste weezen geeft:
Vernietig 't rijk der ijdelheden
En duisternis, en wil alöm
Uw Koningrijk, Uw Heiligdom
Verheffen(a) en met heil bekleeden.

2.

Vervul deez' aard' aan alle kant
Met Uwe kennis;(b) laat Uw hand
De Stad Uws Heiligdoms bewaaren:
Daar G' ons een veilge Toevlugt zijt,(c)
En wij, door Uwen Zoon bevrijd,
Om U te dienen, saam' vergaêren.(d)

(a) Ps. 28:9. (b) Jez. 11:9. (c) Ps. 46. (d) Ps. 48.

De



De 30ste ZINVERBEELDING.




Beneerstigt u om uzelven Gode be=
proefd voor te stellen, eenen arbeider
die niet beschaamt en wordt, die het
woord der waarheid regt snijdt:
(2 Timotheus II: vers 15.)

De 50ste ZINVERKLAARING

't Past ons, dat wij, met d'êêlster vreugd
Steeds vlijtig zijn in 't werk der deugd.

De arbeider is zijn voedsel weerdig:
(Mattheüs X: vers 10.)

Men moet gestadig in dit leeven
Aan 't werk van 's Hoogsten dienst verkleeven.
't Geloof moet, nee men kwijn',
Door liefde werkzaam zijn
't Betaamt dat wij
Daar door zich blij
Tot alle deugd, tot weldoen wekken,
En ieder een'
Door zulk' opregtigheên
Naar 't heil spoor trekken:
Opdat het geen
Wij van Jezus komst ontdekken,
Moog' tot 's Vaders lóf verstrekken.

Hij, Die voor onze schuld kwam boeten,
Leert, hoe wij Zijn' geboden moeten
Bewaaren tot Zijn' eer,
Naar Zijn' gelijknisleer (a)
Van menig knecht,
Die trouw en regt,
Huns Heeren Wijngaard werkzaam hoede
't Zij vroeg óf laat
Gehuurd in zulk' een' staat,
Nooit traag of moede
Door overmaat

(a) Matt. 20.

Van

Van de hitt', een' zwaare roede;
Wijl hun arbeid was ten goede.

Gij dan, ô christen! daarom, als ranken
Van d' eêlste Wijnstok, aan Hem danken
Ons leeven, ons bestaan,
Ons heilzaam deel daar aan, (b)
Ontzie geen leed,
Geen moeit' óf zweet,
Hoe vroeg óf laat gij zijt gekoren
Tót d' arbeid; werk
Aan u en andren sterk: (c)
Zet, naar behooren,
Elk 't regte perk:
Dat geen ranken gaan verloren;
Maar elk breng' haar' vrugt te vooren.

(b) Joh. 15. (b) Fil. 2:12.

"Maar gij, weest wakker in alles, lijdt verdrukkingen: doet het werk van een Evangelist; maakt dat men van euwen dienst ten vollen verzeekerd zij:" Zie welke een aandringende vermaaninge Paulus, in tegenstel van alle valsche leeraars en onwaarheidbeminners, aan Timotheüs deedt, om hem tót een regtzinnig en waarheidlievend Leeräar op te kweeken: 2 Tim. 4: vs. 5. In ditzelfde opzigt vergelijkt Jezus Zijne dienäars bij de arbeiders in eenen wijngaard, welks Eigenaar, hier de heer

des

des huiss genoemt, met den morgenstond uitging, om die arbeiders te huuren, (welke morgenstond bij ons 's morgens om zes uuren gereekent wordt;) en vervolgens op dezelfde wijze, te drie-, of bij ons negen uuren, voormiddags, voorts te zes-, of bij ons twaalf uuren 's middags wederom te negen-, of bij ons drie uuren, namiddags, en eindelijk te elf-, of bij ons vijf uuren, om, met alle de anderen, het overige van den dag, te weeten, tót aan twaalf-, óf bij ons zes uuren, des avonds, te arbeiden, en dan met allen tesaamen het bescheiden dagloon te ontvangen: (Zie Mattheüs 20.)

Deeze arbeid is het liefdewerk voor den Naam van Gód, om Hem te dienen, te vreezen en heerlijkheid te geven; 't welk elk christen noodzaaklijk behoort te betrachten en waar te nemen; ten eersten, in 't oeffenen en bedwingen van zich zelven, als Paulus vermaaning, een ieder opwekkende, luidt: „ Werket uwes zelfs „ zaligheid met vreezen en beeven:" Fil. 2: vs. 12., ten tweeden, in het onderwijzen en aansporen van anderen tót geloove en deugden, met Gód voor hen te danken en te bidden; dus zeide Paulus tót de Korint=

rintiers, met zulk een nadruk: „Och óf gij mij „een weinig verdroegt in de onwijsheid: (hij „meende, de góddelijke wijsheid zijner pre= „diking, die van de ongeloovigen voordwaas= „heid geacht was; 1 Kor. 1: vs. 18, en 21.) ja ook „verdraagt mij. Want ik ben ijverig over u „met eenen ijver Góds. Want ik hebbe u= „lieden toebereidt, om [u als] een reine „maagd eenē Manne voor te stellen, [na= „melijk] Christo:" 2 Kor. 11: vs. 1 en 2. Ja, hij dringt dit te sterker aan, als hij het ver= gelijkt bij 't natuurlijk voortbrengender Schep= selen, daar hij, als in de persoon óf het lich- aam van de geheele christen Kerk, tót de Galaten spreekt: „Mijne kinderkens, die „ik wederöm arbeide te baaren, tót dat Chris= „tus een gestalte in u krijge:" Gal. 4: 19. Maar dit ziet alleen op de Gódsdienstüitoeffeninge van de gansche Gemeente, tót haare vrugtrij= ke vermeeringe en uitbreidinge, geleken bij de natuurlijke arbeid der vrouwe, daar de andere oeffeningen van Góds dienst en eer zijn als een geloofswerk van elk lid der Kerke in 't bijzonder, gelijk aan het handwerk des mans.

Gelukkigen, dan, die zich altijd in zulke werkzaamheden bevinden mogen! Zij kun nen zich troosten, dat, gelijk de Apostel de Hebreeuwen moed geeft, God niet onregt

vaar=

vaardig is, dat Hij hun werk zoude vergeeten, eñ den arbeid der liefde die zij aan Zijnẽ Naame bewezen hebben, als die den heiligẽ gedient hebben, en [nog] dienen: Hebr. 6:10. en zij zullen eindlijk de heilzaame vrugt van hunnen arbeid, tót verzadingtoe, genieten: „Zegget den regtvaardigen; „dat het [hem] „„welgaan zal: dat zij de vrugt haarer wer- „„ken zullen eeten." Wee den gódloozen! het „zal [hem] kwalijk gaan: want de vergel= „dinge zijner handen zal hem, 'geſchieden." Staat 'er, (Jez. 3: vs. 10 en 11.)

Wel nu, ô volk van Gód! gedenk waartoe gij geroepen zijt, en blijf getrouw in 't zel've; verſlap niet; vertraag niet in goed te doen: weet dat de arbeider is zijn loon waardig: 1 Kor. 7: vs. 20 en 24., Apok. 2:10., Gal. 6:9., 2 Tes. 3: vers 13., Luk. 10:7., 1 Tim. 5:18.

Laat ons dan de Stemme van onzen Heere gehoorzaam en voor Hem gewillig zijn: laat ons werken terwijl 't nóg dag is; en niemand onzer onvergenoegd zijn, die langer óf zwaar ër arbeid moet uitſtaan, dan zijn medegenooten; maar laat ons geduurig den Heere ver- ër om genaade bidden: „O God der heirſchaa- „ren! keert dóch weder; aanſchouwt uit dẽ „hemel, eñ ziet, eñ bezoekt dezen Wijn- „ſtók!" Ps. 80:15. „Sterkt, ô Gód! dat Gij „aan ons gewrócht hebt!" Ps. 68:29. „En laat „niet

„niet vaaren de werken Uwer handen!” Ps. 138: 8.

Ook wijden wij onzen Jezus, ten prijs erkentenis, dit

GEZANG.

(Stem: Een zoete reuk, die 't. enz.)

Vers 1.

Welzaalig elk, die, naar des Heeren woord,
Zijn dagwerk trouw betracht, gelijk 't behoort
Hun rein geloof óf liefde mist geen vrugten;
Daar zij Zijn' Naam en eer met harten stem
Bekennen, in een goedgedrag voor Hem;
En iedereen' steeds leeren tót Hem vlugten.

2.

Regtvaardigen, het zal u wel gaan: gij,
Gij zult eerlang, van tegenheden vrij,
De dierbre vrugt uws werks blijmoedig eete
Godloozen, 't zal u kwalijk gaan: gij zlet
In 't kort, dat een vergelding u geschied',
Voor 't geen' uw hand gewrócht heeft, toegemee(ten.

3.

Grootmagtig Heer! Uw wijsheid en genaê
Is ons genoeg, (a) het zij G' ons vroeg óf spaê
Hebt tót het werk Uws Wijngaards aangenomen,
Schoon 'k al den last des daags hier in verduur;
Wie werkt van 't derd' óf 't zesd' óf 't negend uur,
Óf 't elfd', elk zal gelijk en loon bekomen. (b)

4.

Gelukkig gij, die wijsheid kent en vindt!
Want, zeekerlijk, voor u, die haar bemint
En vast bewaart, zal een belooning wezen;
Ja nooit wordt uw' verwachting afgesneên.
Al 't werk, dat wij om Jezus will' hier deên,
Zal rust en troost en blijdschap zijn na dezen.

De

(a) 2 Kor. 12: 9. (b) Mat. 20. (c) Spreuk. 23: 18. en 24: 14.



# De 31ste ZINVERBEELDING.




*Gezegend is de man, die op de HEE-RE vertrouwt, en wiens vertrouwen de HEERE is. Want hij zal zijn als een boom die aan het water geplant is, en zijne wortelen uitschiet aan eene riviere:*

*(Jerem. XVII: vers 7, 8.)*

De 31ste ZINVERKLAARING.

Die zich trouw op Gód verlaat,
Blijft steeds in gewenschten staat.

Want hij zal zijn als een boom geplant aan waterbeeken, die zijne vrugt geeft in zijnē tijd, eñ welkes blad niet afen valt: eñ al wat hij doet, zal wel gelukken:

(Psalm I: vers 3.)

Hij mag gezeegend heeten,
Die, hoe het gaa óf keer',
Standvastig op den Heer'
Vertrouwt, met goed geweeten.

Góds goedheid, ongemeeten,
Bewaart hem, tót Zijn' eer;
Hij zal hem nimmer meer
Verlaaten (a) óf vergeeten.

Hij groeit, als aan de stroom
Een schoon' en vrugtbre boom,
Voor ramp en kommer veilig.

Och! dat elk onzer ziel
En leeven aan Hem heilig',
In 't geen' Hem welgeviel. (b)

(a) Hebr. 13:5. (b) Jez. 56:4.

„Dat Hij u geeve, naa den rijkdom Zijner „heerlijkheid, met kracht versterkt te „worden door Zijnen Geest, in den inwen= „digen mensche: Opdat Christus door 't ge= „loove in uwe herten woone, eñ gij in de lief= „de geworteld eñ gegrondet zijt:" Hoor, wat heilwensch de groote Evangelietólk der heidenen ten bevoordeelinge voor de Efezeren deed; Efez. 3: vs. 16, en 17.

Dus was de hertelijke begeerte en 't ver= langen van den Apóstel, dat zijn tijd - en natuurgenooten door de genaadekracht en werking van Gods Geest weder naar 't waare en heerlijke Beeld van Gód, hunnen Maaker, mogten vernieuwt en herschapen worden, en gesterkt, om, met verzaaking van zichzelven, en al het Schepsel, het zielreinigend geloove vast te houden, waardoor Christus, als hun onwaardeerbaare Schat, in hunne herten woonde, en zij dus in de liefde van Hem en tót Hem met eene onbeweegbaare vastheid geworteld en gegrondt waren:

In de liefde geworteld en gegrondt, als wij dit saamen voegen óf vergelijken met het woord van Jeremias, dat dus luid „Gezeegend— is de man, die op den HEE„RE vertrouwt, eñ wiens vertrouwen „d

„de HEERE is! Want hij zal zijn, als een
„boom, die aan het water geplant is, en zijne
„wortelen uitscheet aan eene riviere, en en
„gevoelt het niet wanneer der een hitte
„komt; maar zijn loof blijft groen: en in
„een jaar van droogte en zorgt hij niet, en
„en houdt niet op van vrugt te draagen:"
Jer. 17:7, 8., zoo herinneren we ons de heer=
lijke aanvang en voortgang der geloovi=
gen, die elk hunner heeft óf doet in zijn
Gód verheerlijkend en zich zelven stich=
tend zielsleeren.

Want God is Liefde, 1 Joh. 4:8., Hij is de
Liefde Zelf, die, in Jezus, door Zijne vol=
doening, de grond en vastigheid van ons
vertrouwen is en blijven zal, indien wij
door voortgroeiende wedermin dezelve
aannemen en omhelzen, ja (om dus te
zeggen) doordringen daarmede: gemerkt,
dat deeze onze wedermin onze wortel is,
die, hoe langer hoe meer en dieper uit=
schietende, in die grond van ons geloofs=
vertrouwen, ons meer en meer doet vast
staan, daar elk van ons dus nabij en vat=
baar is voor de frissche waterstroomen
van Góds Geest, Die ons doet leeren en
bewaart in alle tijden van nood; zoo dat
geen tegenheden, verdrukking óf verzoe=
king, magtig zijn ons te verderven nóch te
be=

beletten dat wij voor Hem leeven, Hem eer=ren en dienen, en onze naasten, tót deugd op=wekkende, Stichten.

O wat onwaardeerbaar geluk van de mensch die in zulke eene heilStaat van God geStelt mag wezen!

O gij die nóg tót Góds ontferminge niet naaken wilt, tót waare grond van uwe zielsbehoudenis, die Jezus weldaaden, voor 't menschdom volbragt, nóg niet ter herte neemt, die den HEER met uw ge=loof en liefde niet omhelst, en dus Zijne Sterkte niet aangrijpt, of vreede met Hem maakt, gij, die uwe hulpe en Sterkte uw heil en vermaak bij óf in het Schepsel zoekt, wilt gij dus zijn als de heiden in de wildernisse, die het niet en gevoelt, wan=neer het goede komt: Jer. 17: 6. Gedenk toch dat de bijl alreede aan de wortel der boo=men legt, om ieder boom, die geen goede vrugt voortbrengt, uit te houwen, en in 't vuur te werpen: Matth. 3: 10.: laat u toch in tijds gezeggen.

En gij, die geStadig 's Vaders liefde, in Zij=nen Zoon, door uwe wederliefde begeert tot u te mogen trekken, en nóchtans on=vast en voor de verzoekingen beweeglijk zijt; hoop op Zijne verëere genade: want uwe begeerte om Hem lief en liever te

hebben, is ook een genoegzaame blijk van Zijne liefde t'uwaards. Gelooft, met vertrouwen; „dat Hij, Die in u een goed werk „begonnen heeft, [dat] voleindigen zal „tot op den dag Jezu Christi:" Fil. 1:6. Ook gij, die door een reeks van jaaren, na veele ondervindingen, door gewoonheid de zinnen geoefent hebbende tot deugd, tot een ruimer en dieper grond van verzeekeringen gekomen zijt, en uwe vrugten nog tot hunne rijpheid niet ziet komen: denk; „het is de tijd nog „niet." en ziet gij 't ook in de tijd niet geschieden; zoo troost u, dat het u in de eeuwigheid niet missen zal. Want zoo gij nu van de zonden vrijgemaakt, en Gode dienstbaar gemaakt zijt, hebt gij uwe vrugt tot heiligmaakinge, en het einde het eeuwige leeven: Rom. 6:22.

Laat ons de alöm uitgevloeide liefdeskrachten van den Allerhoogsten in ons harte, in 't binnenst van ons harte, zoeken in te drinken, door 't door liefde werkzaam geloove en vertrouwen op de genoegzaame voldoening van Jezus, onzen Goddelijken Borg en Voorspraak; Die voor ons den leevendigmaakenden Geest van de Vader verworven heeft. Laat ons dan door Hem altijd Gode opöffferen een öfferände des lofs, dat is, de vrugt der lippen, die Zijnen Naame belijden: Hebr. 13:15.

't Past ons ook zulks, ter onzer aanmoediging, te doen met dit schoon

GEZANG.

(Stem: Psalm 17.)

Vers 1.

Den boom wordt aan zijn' vrugt gekent;
Een goede boom teelt goede vrugten;
Een kwaade boom wekt ongenugten,
Door kwaade vrugten, tót het end'. (a)
Gij, die, bij all' d' omstandigheden
Van heil óf leed, op Gód vertrouwt,
Wat gij gevoelt, of wat g' aanschouwt,
Uw' wasdom wordt niet afgesneden.

2.

Laat u 't gemis van aardsch genót
Of van natuurelijke zaaken
Niet droevig óf bekommerd maaken
Wees stil; denk: „'t Is de wil van Gód!"
Uw deel is in 't aanstaande leeven,
Waarin gij, zonder iets gebrek,
Ja zonder rimpel, zonder vlek, (b)
Uw' vrugt Hem zult ten óffer geeven.

3.

O Jezus, allerduurbaarst Pand!
Laat mij in leeven nóch in sterven
't Genót van Uwe liefde derven;
Tót dat ik, in Uw' hóf geplant,
U met de vrugt van dank bewijzen
Veréeren mag in eeuwigheid,
En, met Uw troostlicht overspreidt,
Uw' Vader daarmeê juichend prijzen! (c)

(a) Matth. 7: 16, 17. (b) Efez. 5: 27. (c) Joh. 15: 8.

De



# De 32ste ZINVERBEELDING.



De regtveerdige zal groeien als een palmboom; hij zal wassen als een ce=derboom, op Libanon:
(Psalm XCII: vers 13.)

## De 32ste ZINVERKLAARING.

*Hoe zeegepraalt het vroom gemoed!*
*Het zij in voor- of teegenspoed.*

*Het heil der regtveerdigen is van den HEERE; haare sterkte ter tijd van benauwdheid:*
*(Psalm XXXVII: vers 39.)*

Wie is't, die uit kan spreeken
De heilstaat van een mensch,
Die, op deez' aardrijksgrenz',
Opregtheid aan blijft kweeken?
Die, wat hij ziet gebeuren,
Zich op den HEER' verlaat,
In weêrwil van het kwaad,
Schoon dat hem staâg doet treuren.

Hij groeit in druk en lijden,
En blijft, hoe't ook moog' gaan,
Gelijk een palmboom staan,
Die groent in alle tijden:
Men ziet hem vrugtbaar dieven,
Verhoogd en zonder schroom,
Gelijk een cederboom,
Op Libanon verheven.

Als frissche daauw en reegen
Is hem de waarheidsleer: (a)
Ja hem is God de HEER
Een Zon, (b) een Bron van zeegen.

„De

(a) Deut. 32: 2. (b) Ps. 84: 12.

„De boomen des HEEREN worden ver=
„zadigt: de cederen van Libanon, die Hij
„geplant heeft:" Zoo heeft David in zijn
Lóflied over Góds grootheid, over Zijne
werken en albestuurende voorzienigheids=
regeering opgezongen, (Ps. 104: vs. 16.)
De aandacht, die de Psalmist over 't ge=
boomte op Libanon juist vormde, schijnt
in de eerste opslag, als óf die boomen alleē
of uitzonderlijk de planting en het eigen=
dom van Jehovah waren, als hij zeid: „De
„boomen des HEEREN:" Maar wij ver=
staan dus, daar alles 't Zijne is, dat hier
mede gezien werdt op de uitmuntende
schoone gelegenheid en vrugtbaarheid
van dat gebergte, en de uitneemendheid
van die bomen boven veel ander geboom=
te, zoo dat men bekwaāmelijk de opregten
daarbij vergeleek, om hunne waardigheid,
bestendigheid, deugden en verhevenheid,
boven alle vólk: dies werdt er gezeid:
„De regtveerdige zal groeien als een palm=
„boom; hij zal wassen als een cederboom op
„Libanon. Die in 't Huis des HEEREN
„geplant zijn, dien zal gegeven worden te
„groeien in de voorhoven onzes Góds. In
„den grijzen ouderdom zullen zij nóg vrug=
„ten draagen: zij zullen vet eñ groen zijn,
„Om te verkondigen, dat de HEERE regt
„is:" Ps. 92: vs. 13, 14, 15 en 16.
Deeze worden door de dauw en regen
van Góds Woord en van Zijnen Geest rij=
ke-

kelijk verzadigt, op den verheerenen en onbeweegbaaren grond van Zijne eeuwige goedertierenheid en ontferminge: Jez. 54.

Al ziet men, dat hier een geweldddrijvende gódlooze zich uitbreidt als een groene inlandsche boom; in 't kort gaat hij door, en men ziet, hij is 'er niet [meer;] en zockt men dan hem, hij wordt niet gevonden, en daarboven, zijn einde wordt uitgeroeit, daar de vloek des Heeren voor eeuwig hem volgt: zie, Ps. 37: vs. 35, 36, 38, en 22.

Doch een beminnaar van geregtigheid mag men, in mistroostigheid vanwegen zijne gewondheid door ongeregtigheid en verdorvenheid, wel hooren klaagen: "Ik ben een dorre boom!" echter zeid Jehovah hem eene heerlijke en heilrijke Staat toe; (Jez. 56.) en hij zal groeien als een palmboom, met eene merkelijke hoogte, zomer en winter groenende, en, hoe meer verdrukt, hoe hooger opgeschoten, en wassen als een cederboom, met een schoone verhevenheid, onverwelkte bladen, en een aangenaame reuk, en, schoon aan hem weinig óf geen bloeisem gemerkt, goede vrugten voortbrengenden, en zijn standplaats zal wezen op 't gebergte van Gods heiligheid dat eeuwig vast blijft.

Laat ons geregtigheid liefhebben en gódloosheid haaten: zoo zullen wij met

Jezus vereend zijn, en als boomen des HEEREN verzaadigt worden met verheugingen van Zijn aangezigte van nu tót in eeuwigheid: na dat ons zingen was: „Loof „den HEERE, van der aarde!" Ps. 148: vs. 7.
Dat elk ook, tót Zijnen lof, zinge dit

GEZANG.
(Nieuwe wijs.)

Vers 1.

Wee mij, zoo ik mij aan de zonden over(geer'!
Maar wel mij, zoo'k voor Gód opregt en deugdzaam leer'!
Ik leef dan steeds door Zijn' genaade:
Geen bange tijd,
Noch leed, noch strijd
Doet mij hier leed of schaade;
Hij schikt ze mij,
Hoe veel ik lij',
Ten voordeel' en ten goede.
Ik zie Zijn heil te moede.

2

Of schoon ik op deez' aard' geen uiterlijk gelaat
Van Gódsvrugt slechts vertoon'; genoeg, zoo 'k met de daad
Die in opregtheid voor mag zetten.
Tót eer van Gód
En blij genót
Voor die op waarheid letten.
'k Zal in Góds Huis,
Getrouw en kuisch,
Als een' olijfboom groeien; (a)
In Jezus liefde bloeien.

De

(a) Ps. 52: 10.



De 33ste ZINVERBEELDING



Nu zijn ze voortgevaaren te zondigen.
— — Daaröm zullen zij zijn als eene
morgenwolke, eñ als een vroegkomen=
de daauw, die heenen gaat: als kaf van
den dörschvloer, eñ als rook uit den
schoorsteen wordt weggestormt:
(Hoz. XIII: vers 3.)

DER ZIELEN WEIDE.

De 33ste ZINVERBEELDING.

Wie d'aard' óf 't aardsche mint, vergaat,
Gelijk zijn keus ook niet bestaat.

Hebt de wereld niet lief, noch 't geene inde wereld is; zoo iemand de wereld lief heeft de liefde des Vaaders en is niet in hem:
(I Johannis II: vers 15.)

(Schoon
Neen, weereld! uw vermaaklijkheid en
Mag 's menschen oog en hartenzin bekooren;
Bemind' ik u, 'k ging straks met u verlooren.
Uw Oorzaak is! T, Dien 'k liefd' en eerbied toon.
Wie zijn vermaak in 't aardsche weezen stelt,
Zijn aandacht wijdt aan tijdelijke dingen
Of die bemint, voelt zich de hoop ontwringen
Op God, Die wie Hem mint met Zich verzelt.
Men ziet, hoe snel een morgenwolk verdwijnt,
Hoe ras een daauw, die vroeg komt, is vervlogen,
Wanneer de zon, al schittrend' in elks oogen,
Met haaren gloed en schoonen glans verschijnt.
Zoo zullen zij, die voort gaan in het kwaad(a)
Vergaan en in een oogenblik verdwijnen,
Wanneer de Zon van heilig regt komt schijnen;
(raad.
Tot troost vóór all' de vólgers van Góds
Góds Geest verdrijft het vólk van afgódsvrugt,
Als kaf, dat van den dórschvloer wordt verdreeven,
Als rook, die uit de schoorsteen, opgeheven,

(a) Hoz. 13:3.

Wordt

Wordt weggestormt, vernietigt in de lucht.
O groote God! Uw' gunst houd' ons in staat;
Op dat Ge door ons weldoen wordt geprezen,
En dat niet als een morgenwolk moog' weezen
Of vroege daauw, die schielijk heenen gaat.(b)

(b) Hoz. 6:4.

„Ziet, die verre van U zijn, zullen vergaan:
„Gij roeit uit allen die van U afhoereert:"
is het zeggen van Azaf, in den drie-en-tzeventigsten Psalm (vers 27.) en het geeft ons te verstaan, naar zijne opmerkingen en overweegingen deezen ganschen psalm door, in 't voorgaande, hoe hij lettê op het rampzaalig afsterven der God vergeetonden en weereldbeminners, tegen wier gedrag en leevenswijze, hij, in weêrwil van zijne onbedachtzaame nijdigheidsontsteeking, over hunne tijdelijke welvaart en voorspoed, zich waapent met de vergenoeginge, gerustheid en blijdschap in God Dien hij als zijn éénigst deel en goed in tijd en eeuwigheid erkent en aanneemt: tot Wien hij, voorts, na deeze aanmerking van hun einde, zijne aandacht heenêwendt, waar van hij uit roept: „Maar mij aangaan„de; het is mij goed nabij God te wezen: ik „zette mijn betrouwen op den Heere HEE„RE, om alle Uwe werken te vertellen!" vers 28.

De Psalmist spreekt van menschen, die verduisterd zijn in 't verstand, waar door zij de

wet

wet van God, ook de natuurwet, verzaaken, en hunne aandacht en genegenheid dē weereld en het aangenaame en bevallige deezer tijd toewijën, zoo dat zij alle vlijt en zorg aanwenden, om, hun onverschillig, 't zij, of door goede of door kwaade zaaken, rijkdom, hooge staat en eere deezer weereld te verkrijgen; die dus den vroomen onderdrukken en zich verlustigen in het overvloedig genot van de dingen en voortbrengselen der aarde: zulken zijn 't, van de welken David zeid „de lieden die van der wereld zijn, welker „deel in dit leeven is:" (Psa. 17:14.) en Paulus: „welker God is de buik:" Fil. 3: 18. 19. zoo zijn ze dan, naar 's Dichters woord, ver van God; want zij zijn dus vervreemd van het leeven Gods, (Efez. 4:18.) en zonder God in de wereld: (kap. 2:13.) en daarom zullen zij vergaan; hun einde is het verderf. elk, die met het vergangklijke of met het kwaad van God afhoereert, wordt door Hem uitgeroeit, en, ten laatsten dage, met ziele en lichaam beide verdorven in de helle, Matth. 10: vs. 28., in de eeuwige pijne, Matth. 25: vs. 46., in dat onuitbluschlijk vuur, daar haaren worm niet en sterft, ē het vuur niet uitgebluscht wordt; Mar. 9:44.

Wij moeten dan weeten, dat zulken het vergaan op eene heel andere wijze wordt toegeschreven, dan of ze, gelijk de leeren

looze

looze dingen, vergaan of vernietigt worden, zonder eenige nagevoeligheid, als een daauwwolk des morgens, die 't haar natuur is met de hitte der zon te verdwijnen, als kaf, dat, van de dorschvloer geveegt en verstoven, niet meer dan tot dun stof verteert en vernietigt kan worden, en als rook, die, uit den schoorsteen, door den wind verdreeven, geen blijvende wezenlijkheid nalaat: maar hier wordt gesproken van een lichaamelijk sterven en vergaan, dat de onsterflijke zielen brengt in 't smertlijk gevoel van Gods regtvaardige gramschap over hunne vastgehoudene en te laat berouwen de zonden, tot dat ze met de voleïndinge der wereld, met hunne onverteerbaare lichaamen, eeuwig in het vuur van Zijne allergeduchtste toorn zullen geworpen en gepijnigt worden: dit wordt ons indachtig gemaakt, ookals we leezen, dat Jezus Christus wan in Zijne hand is, en Hij zal Zijnen dorschvloer doorzuiveren, en Zijne tarwe in Zijne schuure t'saamen brengen, en zal het kaf met onuitblusschelijk vuur verbranden: Mat. 3:12. Zie ook, Ps. 35:24. Matth. 13:42. Opo. 20:10.

O gij weereldgezinden, die uwe lust, vergenoeginge, vreede en blijdschap in het tijdelijke neemt en zoekt te genieten, wilt gij dus voortvaaren te zondigen, en den afgoden uwe liefdegaven, die gij 't alleen aan God

Schul-

schuldig zijt, t'offeren; denk dan, dat ge met de verschijning van Jezus, de Zon van geregtigheid, zult verdwijnen; dat ge als kaf, en als rook zult verdreven worden, en ter eeuwige verbrandinge uitgedelgt.

Maar gij, ô Godgezinden! die, met afzien van uzelven en haat tegen alle zonde uw gantsche hart voor God uitstort, die in alle uwe wegen en omstandigheden den Heere bemint en aankleeft, en Hem vreest, eert en dient, en zich geheel op Hem verlaat, die geduurig, met den Dichter Azaf, uitroept tot Hem: „Ik zal dan geduuriglijk bij U zijn: „Gij hebt mijne regterhand gevat. Gij „zult mij leiden door Uwen raad; en „daarna zult Gij mij [in] heerlijkheid „opneemen. Wien heb ik [neffens U] in „den hemel? neffens U en lust mij ook „niets op der aarden. Bezwijkt mijn „vleesch en mijn herte, zoo is God de Rotsteen mijns herten, en mijn deel in eeuwigheid!" Ps. 73: 23 tot 26., gij moogt over uwe zonden dikwijls twijfelmoedig zijn en zuchten, maar, wijl uwe weldaadigheid niet is als een morgenwolke, en vroegkomende daauw, die heenen gaat, zult gij, die Jezus verschijninge liefhebt, de kroone der regtveerdigheid van Hem ontvangen, tot uwe eeuwige vreugd.

Laat

Laat ons ons hart den weereld ontrukken, en 't geheel aan Gód overgeeven; opdat elk onzer vrijmoedig tot Hem mo=ge zeggen: „O Gód! Gij zijt mijn Gód;" Ps.63: vs.2., en: „Ik ben de Uwe, behoudt mij; want „ik hebbe Uwe bevelen gezocht:" Ps.119:94.
Dat elk dat ook erkenne met dit

GEZANG.

(Stem: Zoo meen'gen stap, zoo. enz.)

Vers 1.

Hoe zou mij 't schoon van dit verdwijnend leeven
Beminnenswaardig zijn?
Wat rust óf vreugd zou mij de weereld geeven?
Wat zij bevat vergaat, als dampen schijn.

2.

Wat kon mij schat óf eer óf wellust baaten?
Zij worden straks tót niet,
Óf 'k moest z' in 't kort al door den dood ver=
laaten.
Gelukkig die naar beeter goedren ziet!

3.

Ach Jezus! laat de zonde mij niet lusten:
Gij zijt mijn offer waard;
In U kan ik mij verblijden kan en rusten;
Gij blijft mijn goed, schoon alles heenen vaart.

4.

Mijn aardsch gestel mag als een rook ver=
dwijnen; (a)
Gij blijft in eeuwigheid;
Sterf ik, Gij leeft, en zult aan mij verschij=
nen;
Opdat ik leev', tót Uwen dienst bereidt.

De

(a) Joh. 14:19.

## De 34ste ZINVERBEELDING.



Laat ze beschaamt en̄ achterwaards gedreven worden, alle die Sion haaten. Laat ze worden als gras op de dak en, het welk verdorret eer men het uittrekt:

(Psalm CXXIX: vs. 5, en 6.)

DERTIENDE VERKLAARING.

Die de waarheid durft belagen,
Wordt van God straks neêrgeslagen.

Dat de godlooze groeijen, als het kruid, en alle de werkers der ongeregtigheid bloeijen, opdat ze tot in der eeuwigheid verdelgt worden:

(Psalm XCII vers 8.)

(Staan,
Al ziet men 't gras nu schoon en weelig
Dat hier en daar wast lang of op de daken,
Hoe schielijk zal 't verdorren en vergaan,
Wanneer de zon het luchtgestel doet blaken!
Dit leert mij steeds gedenken aan het lot
Van die Gods volk met list of magt bestrij-
den,
(God
Hoe zij straks voor 't regtvaardig oog van
Beschaamen, en hun n'straffen zullen
lijden.
(rang;
Schoon zij hier een verheven plaats of
In schijn van deugd en heiligheid beklee-
den,
Hun wortel heeft geen grond; dus gaan
z'eer lang
Verlooren, daar Gods wraak hen zal
vertreden.
(zijn;
Dus zullen z' ook als 't gras der daken
Dat, door gebrek van leevens vocht en
aarde,
Verdort en sterft, bij droogt' en zon-
neschijn;
Dat 's maaiers hand nooit valt, als iets
van waarde;

M Dat

Dat nimmer winst aan garvenbinders geeft;
Dat zij nooit naar de Schuur in d'armen dragen;
Dat ook van geen voorbijgaand wandlaar heeft
Den zeegenwensch in 's HEEREN Naam, te slaagen.
Och dat ons hart nooit trótsch verheven zij,
Maar neerdrig in geloov' en liefde blijve,
Om Jezus dienst, voor 's weerelds lekkernij,
Te kiezen, hoe het kwaad ons rugwaards drijve.
All groenen nu de haaters van de deugd,
Die Sion fier ontrusten en bestrijden; (a)
God roeit z'eens uit, in eeuwig' ongeneugt,
Maar zal Zijn volk met eindloos heil verblijden.

(a.) Ps. 129: 5.

„Ik, Ik ben 't, Die u trooste: wie zijt gij, „dat gij u vreezet voor den mensche, die „sterven zal? en voor eenes menschenkind, „[dat] hooi worden zal?" Dit is de taal van Jehovah, door Jezaïas, de profeet, aan Israëls vólk, tót moedgevinge, in hunne verdrukkinge en gevaarlijke Staat, aan gekondigd, (Jez. 51: vs. 12.)

Dus gaf de profeet te verstaan, hoe de heidenen, die reeds vijanden waren van hunne Godsdienst waarheden, en daarom hun dikwijls naar 't leeven óf naar hunnen vrijheid stonden, slechts, als alle stervelingen, brooze schepselen waren, die straks door den dood óf door an=

andere verhinderingen, in hunne aân = ſlagen verijdelt en afgebroken worden. Hier op zag David, als hij bad: (Ps. 9: vs. 21.) „O HEERE! jaagt hen vreeze aan; laat „de heidenen weeten, [dat] zij menſchen zijn: „Sela!" En 't was voor Gods Israël een blij en troostelijk vooruitzigt, in hunne onder= drukkingen dat ze haast, op zoodaanige wijze, van hunne vijanden, door Gôds hand zouden verlóst worden: als het Somwijl wel uitriep: „Zij hebben mij dik wijls benauwt „van mijner jeugd af, (zegge nu Israël:) Zij „hebben mij dik wijls van mijner jeugd af „benauwt: evenwel en hebben zij mij niet o- „vermogt. Ploegers hebben op mijnen rug- „ge geploegt; zij hebben haare vooren lang „getogen:" (dus was de aanmoediging aan hun, die, in in zeegepraal mogten uitroepen, met erkenninge van Gôds hulpe:) „De HEERE „Die regtveerdig is, heeft de touwen der god- „loozen afgehouwen!" waarbij zij Gôds oor- deel dus inriepen over hunne vijanden: „Laat ze beſchaamt eñ achterwaards ge- „dreven worden alle die Sion haaten. Laat „ze worden als gras op de daken, het welk ver- „dorret eer men het uittrekt. Waarmede de „maaijer zijne hand niet envult, nóch de gar- „venbinder zijnen arm. Nóch die voor bij- „gaan niet en zeggen: „De zeegen des HEE= „„REN zij bij u; wij zeegenen u lieden in „„den Naame des HEEREN!"" Ps. 129.)

Men merke ook hier bij aan, hoe David de onderdrukte opregten troost met deeze reede: „En ontsteekt u niet over de boosdoen„ders: en benijdt ze niet die onregt doen. Want „als gras zullen zij haast worden afgesneden; „en als de groene grasscheutkens zullen zij „afvallen:" Ps. 37: 1, 2.)

Wij mogen, in't waare geloove, ook moed houden, dat alle onze geestelijke vijanden, de ons ingekleefde boosheid en zonden, met het verdwijnen onzer dagen, zullen vervallen en vergaan, en wij met het afsterven onzes lichaams geheel en al voor eeuwig van dezelven verlost worden, door de overwinnende kracht van onzen Heere Jezus Christus.

Gij nu, die zich vermaakt in het tijdelijke of in ijdelheden, schoon gij wel den Godsdienstpligten geen uiterlijken haat toedraagt, denkt vrij, dat gij u mede onder den geenen (die Sion haaten) moet reekenen, naadien ge door uwe verkeerde beezigheden en aanwendselen des vroomen heilige aandacht en oefeningen dikmaals verstoort. Vrees Gods wraak en geregte, en beeter u: weet, dat die dag, de dag des oordeels, komt branden de als een oven; wanneer alle hoogmoedigen en al wie godloosheid doet, een stoppel zullen zijn: en de toekomstige dag ze in vlamme zal zetten, als de

HEE=

HEERE der heirschaaren zeid, Die hen nóch wortel nóch tak laaten zal. (Maleach. 4: vs. 1.)

En gij dan, (ô kinderen van Sion!) die, in weêrwil van alle aanlókselen, hoon en bestrijdinge, zich vernedert voor den Allerhoogsten; hoop geduurig op het heil, dat u in Jezus toegezeid is; vertrouw op Zijne belóften dat de tarwe door 't onkruid niet verdórren nóch met hetzelve verbrandt zal werden; (Zie Matth. 13.) dat Hij alle plante, die n Zijn hemelsche Vader niet geplant heeft, uitroeit; (Kap. 15: 13.), en dat de poorten der helle Zijne Gemeente niet zullen overweldigen: (Kap. 16: 18.) gelooft in het Drieëenig Weezen, met aanhoudende betrachtinge van Zijne heilige bevelen: opschortende de lendenen uwes verstands, [en] nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade die u toegebragt wordt in de openbaaringe van Jezus Christus: 1. Petr. 1: 13.

Laat ons zich wachten voor alle trótschheid en strijd tegen eenige waarheidsbetrachting, maar met een zuivere Gódsdienst min, zich vernederen voor den Heere, in onderwerping aan Zijnen wille, Zijne wegen en werken, met volle vergenoeginge en blijdschap. (De HEERE bewaart alle de geene die Hem lief hebben; maar Hij verdelgt alle gódlooze: Ps. 145: vers 20.)

Dat wij ook zich en elkanderen, tot Godsdienst en eere, aanmoedigen met dit

GEZANG.

(Stem: Gelijk de Sallemand're, enz.

Vers 1.

Wat geeft ons meer vrijmoedigheid in leven
En sterven, dan dat wij
Den Heer' in al wat Hij
Beveelt en leert gehoorzaam d'eer geven;
Naar 't groote doel van Zijn' volmaaktheid streeven?
Wat onwaardeerbre zegen
Erlangt hij, die tot waarheid blijft genegen! } nog eens

2.

Gelukkig gij, die afwijkt van het kwaade,
En zich aan God verbindt;
Hem boven alles mint!
Zijn albestuur slaat u in liefde gade
En voelt ge nog de haat en ongenaade
Van hun, die u verdrukken;
Weet, dat hun woên voor eeuwig zal mislukken. } nog eens.

3.

Vergaat dan ook als gras uw tijdlijk wezen,
Hoe meer uw leeven vliedt,
Hoe eer g' in God geniet
Een leeven, dat geen einde heeft te vreezen.
O Jezus! nu en eeuwiglijk na deezen
Zijt Gij ons Licht en Leeven:
O heilrijk God! U zij all' eer' gegeeven! } nog eens

De



De 35ste ZINVERBEELDING.



Die op den HEERE vertrouwē zijn als de berg Sions, [die] niet enwankelt, [maar] blijft in eeuwigheid. Rondöm Jeruzalem zijn bergen; alzoo is de HEERE rondöm Zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid:

(Psalm CXXV: vers 1 en 2.)

Dezesste ZINVERKL. [illegible]

Wie God bemint, op Hem betrouwt,
Blijft eeuwig op een' Rots gebouwd.
Zijn grondslag is op de bergen der heiligheid.
(Psalm: LXXXVII: vers 1.)

Een wijs' voorzigtig man, als hij een huis wil bouwen
Zal zijn gebouw nooit op een zandgrond zich vertrouwen.
Dies graaft hij in de diept' en maakt zijn' vastigheid
In d'aard van sterk gesteent', waarop hij 't huis bereidt:
Op dat het vast blijv' staan, schoon zwaare regenvlaagen
Of hooge vloed, of storm daartegen zijn geslagen.
Dus is 't met elk, die naar het woord van 's Heeren mond,
In liefd' en waarheid is geworteld en gegrondt.
Wanneer Gods gramschap op het menschdom stort van booven,
Of iemand groote druk en ramp werde voorgeschoven.
Hij blijft in 't waar geloof' en reine deugden staan,
En wil met Gods bevel en heil'woord zich beraên.
Maar tegenstreevers en vergeeters van Gods wetten
Zien zich met all' hunn' sterkt' en moed daardoor verpletten; (a)
Zij storten neêr, gelijk een' ingeboogen wand,
Een aangestooten' muur, (b) of 's dwaazen huis op 't zand. (c)

M 4 Ge=

(a) Matth. 7:24--27. (b) Ps. 62:4. (c) Matt. 7:26.

Getrouwe God, wat heeft de mensch zich wijs beraaden,
Die naar Uw woord alleen zijn wandel rigt en daaden!
Wat heeft hij, die, hoe 't gaa, op Jezus zich vertrouwt,
In al wat hij begeert óf doet al wel gebouwt!

„Een iegelijk die in Hem gelooft, en zal „niet beschaamt worden;" beschrijft de heilige Paulus, daar hij, naar de profetische voorzeggingen, Jezus verklaart als Sions Steenróts, den ongeloovigen tót verdervíng, maar den geloovigen ter behoudenisse, (Romeinen negen; vs. 33.)

De (Apóstel) poogde dus (Romens Gemeente, bestaande uit Jooden en Heidenē,) onder 't oog te brengen, hoe Gód den verharden' jooden van Zijn vólk afgesneden had, om datze Christus, in plaats van tót een Róts hunner vertrouwen en zaligheid, zich tót een Steen des aanstoots, een Róts der ergernisse steldē: en vermaant hun tót een heilige afschrik van zulke en alle zonden, tót eerbiedige en ootmoedige Gódsvrees, geloove, needrigheid, zachtmoedigheid, liefde, vreede, en alle christelijke deugden: (Rom. 10, 11. enz.)

Hoe billijk behoorden wij allen zich ook hier naar te voegen, en dit alles te betrachten!

ten.

O menschen! wees niet te haastig in't o=penbaar stellen van uwe geloofsvastigheden: denk óf zeg niet te hoog óf te veel van uzelven; zoekt niet alleen uwe reedenen, maar ook uwe daaden en alle uwe geneegenheden, met Jezus woorden te evenaaren: op dat ge niet bevonden werdt valsche belijders te wezen, en gelijk aan dien mensche, die een tooren wilde bouwen, en niet konde voltooijen, en daar over bespót werdt, óf aan een koning, die met tien-duizend dien met twintig duizend dorste te ontmoeten, dóch niet magtig is dien te overwinnen. Luk. 14: vs. 28 -- 31.

Gij dan, die de Gódlijke waarheden belijdt, die Christus voor uwen eenigen Heiland, en grond van vertrouwen erkent; spreekt alzoo, eñ doet alzoo, als die door de wet der vrijheid zult geoor=deelt worden: Jak. 2: 12. Ja herdenk en betracht uws Zaligmaakers woord: „In-„dien gij deeze dingen weet, zalig zijt gij „zoo gij dezelve doet:" Joh. 13: 17. en Hij verlosse u van den toekomenden toorn.

Laat elk van ons toezien, dat hij, na een regelmaatige belijdenis, niet eindelijk, als een naam- of mondchristen, bedrogen uit-

M 5 kome:

kome: maar dat wij ons gansche leeven aan Jezus dienst verpanden, om, met Petrus, tót Hem te mogen zeggen: „Heere! tót wien zullen wij heenen gaan? Gij hebt de woorden „des eeuwigen leevens." Joh. 6:68.

Dat we zulks ook belijden met dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 73.)

Vers 1.

O groote God, Wiens majesteit
Door aard' en hemel is verspreidt! (a)
Wie U verlaat moet eerlang sneeven;
Uw vijand wordt in d' aard' geschreven: (b)
Elk, die U ongehoorzaam is,
Komt eeuwig in verdoemenis: (c)
Maar wie zich naar Uw heilwoord schikt,
Wordt eeuwig door Uw' troost verkwikt. (d)

2.

Wie is, in hemel óf op aard,
Mijn' achting, liefd' en hulde waard?
Zijt Gij Het niet, Die in den hoogen
En hier omlaag hebt al 't vermogen? (e)
Die ons Uw' waarheid hebt geleert;
Voor ons Zich hebt ter dood verneêrdt;
Ons vrijgepleit hebt en beschermt.
U loof ik, Heer, Die Zich ontfermt.

(a) Ps. 148:13. (b) Ps. 73:27. Jer. 17:13. (c) Joh. 3:36. en kap. 5:29 (d) Ps. 119:56. Luk. 16:23. (e) Ps. 73:25.

Ze

# De 36ste ZINVERBEELDING.



Deezen Berg heeft Gód begeert tót Zijne Wooninge; ook zal 'er de HEERE woonen in eeuwigheid: (Psalm LXVIII: vers 17. )

De 36ste ZINVERKLAARING.

*Wien Jezus tot Zich naadren doet,*
*Wordt met Zijn heil en troost gevoedt.*

Eñ de HEERE der heirschaaren zal op deezen berg allen volken een vette maaltijd maaken, een maaltijd van reinen wijn, van vette vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn: (Jezaias XXV: vers 6.)

Hoe heuglijk is de Staat van Jezus gunstelingen,
Die van het laag gevoel des weerelds hungemoed
Verheffen tot dien Heer', hun hoogst en eeuwig goed;
Om Zijnen will' te doen, en Zijnen lôf te zingen!

Wat troost genieten zij van d'Oorzaak aller dingen;
Van Hem, Die, door 't geloof hunn' zielen mildlijk voedt
Met Zijn gebrokē Lijf en Zijn vergoten (Bloed!(a)
Zij worden met Hem één;(b) Zijn liefde blijft hun dringen.(c)

Hun plaats is hoog en ruim; hun Saamenleeven blij:
Gelijk wanneer men op een berg gevloert eens vrij
Te saam vergaêrdt, om zich met een gastmaal te verlusten.

O Rotssteen onzes heils! laat ons, met U verzeld,
De vrugt van Uw voldoen hier smaaken: doe ons rusten.

(a) Joh. 6. (b) kap. 17:21. (c) 2 Kor. 5:14.

In U we lief'd, en in Uw Koningrijk gesteld.

„Ziet, Ik sta aan de deure, eñ Ik kloppe: in=
„dien iemand Mijne stemme zal hooren, eñ
„de deure open doen Ik zal tot hem inko=
„men, eñ Ik zal met hem Avondmaal hou=
„den, eñ hij met Mij!" Dit is de noodiging van
onzen hemelschen Bruidegom, Openb. 3:20.
weleer gedaan aan de Gemeente van Laodi=
cea, en voorts aan ons allen, Mark. 13:37.
Hier meê bewijst Hij, hoe Hij gestadig en
op eene zielroerende wijze, ons aandringt
en opwekt, om alleen en eeuwig in onze har=
ten te woonen, Efez. 3:17, onder voorwaar=
de van een gewillige gehoorzaamheid
aan al Zijn bevel en raad, met buiten=
houding van alle heerschingderkwaade
begeerten en zondige driften: op dat elk
onzer met Hem in vereeniging leere:
Hem in liefde omhelze, en zich in Zijne
genaade, wegens Zijne heilgaven, verlus=
tige.

O dwaaze eigenzinnigheid, die gedu=
rig onze harten beheerscht, om onzen
eenigen Heiland op Zijne aanklòppinge
onze inlaatinge te weigeren! Wat groote
zonde! En, wie weet, óf heden Zijn laat
ste roepstem tót ons, óf deeze óf die uit
ons, ook al geschiedt? en dan, zoo wij

naar

naar Hem niet hoorden, zal het eeuwig met ons uit zijn: dan, dan zouden wij begeeren een der dagen van den Zoone des menschē te mogen zien; (Luk. 17:22.) maar voor eeuwig buiten Zijn Huis en Koningrijk gesloten worden, waarin de regtvaardigen met Abraham, Izaäk en Jakob, zullen aanzitten: Matth. 8:11, 12.

O zondäars! die, in weêrwil van Christus roepinge, uw geld uitweegt voor het geene dat geen brood is, en uwen arbeid doet om 't geene dat niet verzadigen kan, die u verlustigt in de vermaaken van dit leeven, in plaats van in de vettigheid van Gods genadegeschenken, Jez. 55: vs. 2. Wat zal 't genót van de weereldsche wellusten u baaten, als gij naakt en ledig deeze aarde verlaten moet? Wat zal de ijdelheid, die gij hier hebt naagewandelt, u helpen, als ge voor Gods gerigte wordt gestelt? ô dan zult gij de regtvaardige bestraffinge van alle die kwaade zaaken dragen; dan zult gij, voor eeuwig van Gods aanschijn verstoten, Zijn allergeduchtste gramschap gevoelen! Blijft ge dus vijanden van Christus kruis, uw einde is het verderf, om dat de buik uw gód was, en om dat uw heerlijkheid was in

in uwe schande: Fil. 3: vs. 18 en 19. O dat toch
zulks niemand gebeure!
En gij, die, met zachtmoedigheid en vree=
zen, Jezus roepstem hoort, u door Hem
laat bewegen worden, in wat proefwe=
gen Hij u leidt, wat rampgevallen gij om
Zijnent wille ook moet ondergaan, die uw
gansche harte Hem alleen, als de regte
Eigenaar van het zelve, gewillig en blij=
moedig, in bezit geeft, en dat voor eeuwig, met
onderwerping aan Zijnen dienst, met te
vreedenheid onder, en gehoorzaamingaan
Zijn bevel, (houdt u aan Hem vast, als
ziende den Onzienlijken; Hebr. 11:27.)
mistrouw Zijne barmhartigheid niet;
weet dat Hij, Die u roept, getrouw is,
Die het ook doen zal, (1 Tessal. 5:24. En,
zijt gij nu zeer bekommerd over uwe zon=
den, en dus twijffelmoedig in 't vertrou=
wen op uwe eeuwige behoudenisse, ge=
denk, dat Hij ook u, zoowel als anderē,
dus roept: „Komt herwaards tót Mij,
„alle die vermoeid en belast zijt:" en voorts
belooft: „en Ik zal u ruste geeven:" Matt.
11: vs. 28. Want iemand te roepen, en dien,
als hij komt, niet aan te neemen, is immers
valschheid, die nooit in óf bij de Gódheid
plaats kan hebben: Zoude Hij 't zeggen,
en

eñ niet doen? ofte spreeken, en niet bestendig maaken? Num. 23:19. Vergenoeg u in Zijne wijzeen goedewille; verblijd u in Zijne majesteitsche daaden; steun op Zijne genaadeen eeuwig-ontfermen; geloof van Góds heilbelóften, en dat ze in Jezus alle ja en amen zijn: 1 Kor. 1:20. nóg eens; verlust u in de betrachtingen uwer pligten; gehoorzaam uwes Heilands Stemme en klóppen, open voor Hem uw harte, en Hij zal tót u inkomen, en, na dat gij hier u met Hem in degenietingvan't gebruik des heiligen Avondmaals verlustigt hebt, met u Avondmaal houden eñ gij met Hem, in de heerlijk Sterverhooginge, eeuwig en altoos: Openb. 3:20, 21.

Laat ons, in weêrwil van alle onze zondige driften en ijdele lusten, de waarheid in erkentenis houden; en elk van ons bidde God, om voortgang in Zijne genaade: „Zend Uw licht eñ Uwe „waarheid, dat die mij leiden; „dat ze mij brengen tót den berg „Uwer heiligheid eñ tot Uwe wooningen. Eñ dat ik ingaa tót Góds altaar, „tót den Gód, des blijdschaps mijner ver„heuginge, eñ U met de harpe love, ô Gód, „mijn Gód!" Ps. 43:3 en 4.

Dat wij ook, tót lóf van Jezus, onzen

groo=

grooten Verlósser zingen, dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 87.)

Vers 1.

In Uw geleide, ô Jezus! zijn wij veilig;
Gij zijt de Róts, Die ons ten Toevlugt strekt,
Die ons behoedt, beschut, verbergt en (dekt
Wat is de plaats, die G'ons bereidt hebt, heilig! (a)

2.

Ja, z' is een berg, waarop wij zeeker woonen,
De berg, waar op G'ons aangezigt ontwindt
Van 't geen, waarmeê 't bedekt was en ver= (blindt,
Om ons Uw liefd' en waarheid klaar te toonen.(b)

3.

Hier zullen wij met U in vreugde leeven,
Ten disch geleidt,(c) hier worden wij gevoedt
Met hemels brood,(d) en uit de reine vloed
Der Steenróts, Die ons sterkt en heil kan geeven.(e)

4

O bruilófs kroost! wat troost u zij ontwon= (den,(f)
Uw Heiland, Dien gij wacht, komt u straks bij;
En houdt met u dan Avondmaal en gij
Met Hem, Die dood en hell' eens heeft ver= slonden.

(a) Ps. 18: vs. 3. en 27: vs. 5. en 62: vs. 3, 7, 8. en 91: vs. 1, 2. en 119: vs. 114. (b) Jez. 25: 7. (c) Ps. 22. 27. (d) Joh. 6: 51. (e) 1 Kor. 10: 4. (f) Matt. 9: 15. (g) Apok. 3: 2 (h) 1 Kor. 15: 54, 55. Jez. 25: 8.

# De 37ste ZINVERBEELDING.



Als hij valt, zoo en wordt hij niet weg-
geworpen: want de HEERE ondersteunt
zijne hand:
(Psalm XXXVII: vers 24.)

De 37.ste ZIN VERKLAARING.

Al vreest een vroome voor zijn val;
Hij staat in Góds verkiezing pal.

Broeders, beneerstigt u te meer, om uwe roepinge en verkiezinge vast te maaken.

(2 Petr. I: vers 10.)

Door zwakheid óf door onvoorzigtig loopē
Gebeurt veeltijds dat iemand valt;
Maar zoo hij op gelijken grond is, zal 't
Hem niet ter dood zijn; maar hem noopen
Voorzigtiger te zijn, om, schoon zijn weg versmalt,
Met vaster schreên te gaan, en op zijn doel te hoopen.
Zoo zult gij, die tót Jezus komt, niet sneeven;
Al valt gij somtijds, als 'er voor
Uw' zwakke voet een struikelblok in 't spoor
Beronden wordt: Hij spaart uw' leeven,
Hij regt u op, (a) geneest uw' smart (b) en schraagt u door
Zijn' eeuwig' armen van genaad' op 't schoonst verheven. (c)
De vrees des doods (d) mag u al moed ont=haalen;
Maar, daar gij ver zijt voortgegaan
In 't spoor des heils, laat uw betrouwen staan
Op Góds beloften, die nooit faalen. (e)
Denk: „ Jakób zag verbaasd den on= „ meet=

(a) Ps. 146:8. (b) Ps. 103:3. (c) Deut. 33:27. (d) Heb. 2:15.
(e) 2 Kor. 1:20.

„meetbre ladder aan,
„En d'englen sterk daarop in 't klimmen
„en in 't daalen;
„Terwijl hij, min in kracht, was neêr gezegẽ
„En lag op een' onwrikbren grond
„En op 't gesteent', dat hij ten hoofdsteun
„vond:"
Wat heilge schrik in 't overwegen!
Dat Hij, daar Gód, Die Zelf op 't hoogst
dier ladder stond
Hem alle heil toezei, nóg beefd', als zeer
verlegen! (f) (ven
Vrees dan gestaâg, gij, die nu zijt verhe=
In Góds genaê, dat nimmermeer
Uw hart ontzind van Zijn verbond zich
keer',
En gij zoudt achter zijn gebleven: (g)
O neen! volhard in deugd; verlaat u op
den Heer':
Hij, Die u roept is trouw, Die ook uw
wensch zal geven. (h) (der,
Zijt gij zeer zwak, uw weg is op geen lad=
Als die der englen Jakob scheen;
Gij moogt een' berg, een vasten grond
betreên:
En, schoon gij voor den helschen add[er]
Hier vlugt, en van hem wordt bekro=
pen óf bestreên,
In Jezus kracht vertreedt gij haast di[e]
deugdbekladder.
„De

(f) Gen. 28:11--18. (g) Heb. 4:1. en 12:vs. 13. (h) 1 Tess.
5:24.

„De regtveerdige zal zevenmaal vallen, eñ „opstaan: maar de gódloozezullen in't kwaad „nederstruikelen:" dit is de Spreuk van het gezeegende voorbeeld van onzen Koning en onzē hoogsten Leeraar: (Prov. 24: vs. 16. ) Salomó had in't oog de geestelijke leevens = Staat van een herboren mensch, die door zijne natuurlijke zwakheid en de verdór = venheid van zijn onherboren gedeelte, me = nigmaal struikelt en valt; maar wiens lust en liefde echter, in, afkeer van en haatte= gen de zonden, zich tót Gód en Zijnē dienst uitstrekt, daar integendeel, die in't kwaad volharden, in en met het zelve, voor eeuwig van Góds aanschijn verstoten worden.

Wat hebben wij in onzen weg al veele voor= werpen tót aanstoot, die ons dikwijls doen struikelen en vallen! dóch, zoo wij met een rein geloove en een waarächtig deugd= beminnend harte, zich aan Jezus vasthou= den, er is voor ons geen nood; bij Hem is húlp, in Hem is kracht ten leeven; Hij zal ons we= der opregten, en vast stellen. Maar indien we ons van Hem vervreemdt houden, al mogten wij dan zeer lang onverhinderd heen gaan, onze val zal dan gewis eens komen, en ons in't verderf doen nederstorten.

Wat zullen wij dan tót u, die góddeloos zijt,

zeggen? niet anders, dan dat ge, zoo gij in de zonden blijft leeven, tót uwen val en eeuwige verwoestinge voortgaat.

Maar tót u, tót u, ô Opregten! zullen wij spreeken, u zullen wij blijmoedig aanzeegen: „Zijt gij wegens uwe groote „Schulden nog bekommerd óf verSla„gen, zijt gij twijffel moedig om uwe zon„den, en om dat ge zoo zwaar gevallen „zijt; bevindt ge uwe ziele dus ter dood „verwondt; denk geduurig, dat Jezus, „onSchuldig, alle uwe zonden, om 'er „u van te verlóssen, op Zich genomen en „in uwe plaats, daar de Straffen voor „geleden heeft. Tracht en poogt gij te „volharden in Hem, den Heere, naar „te volgen, Hij zal u oprigten en kracht „geeven: begeert ge, tót uws geloofsbe„vestiging, uwen vinger, uwe hand te ste„ken in Zijne wonden, Hij zal't u toelaa„ten. Hebt ge gezondigt tegen uw geweeten, „tegen uw licht, uw hartelijk berouw is u „een teeken van uwe haat teegen de „zonden en uwe liefde tót Hem: Hij zal „u toonen, dat gij wel zijt gevallen, maar „niet vervallen; dat uwe krankheid „niet is tót de dood, maar ter heerlijk-

„heid

heid van Gód. 't Is zeeker, gij moogt wel vree=
„zen, als ge slechts overweegt, wat het zij een
„heiligen waaráchtig Gód geterygt óf ver; =
„smaadt te hebben; evenwel, dit niet tegen =
„staande, moogt gij vertrouwen, niet op uwe,
„maar op Jezus, door Zijne voldoening voor u
„verwórven geregtigheid: er is voor u in Hem
„nog genade bij Gód, al ziet gij somwijl de hemel
„boven u toegesloten, de helle onder u geopend,
„Hij zal dóg eens uwe gevangenisse wendenen,
„Zijn troostrijk aangezigt over u doen lichten:
„ja, eens zal het gebeuren, dat gij in eeuwigheid
„geene wankeling meer zult te vreezen heb=
„ben; daar geen aanleiding tot zonde, geen
„voorwerp tót aanstoot, nóch schrede tot af=
„val kan plaats hebben. Dan zult gij, ver =
„wachters van den HEERE, de kracht ver=
„nieuwt hebben; dan zult gij opvaaren, met
„vleugelen, gelijk de arenden; gij zult loo=
„pen, eñ niet moede worden; gij zult wandelē,
„en niet mat wórden: Jez. 40: 31.

Laat ons dan, bij alle onze zwakheden en gebreken, bij al ons struikelen en vallen gestadig zien op den Oversten Leidsman onzer zaligheid, en voleinder des geloofs, Jezus, Die ons opregt, onzen weg volkomen effen maakt, ons kracht geeft, en ons door Zijne goede Geest geleidt in een effen

 land:

land: Hebr. 12:2. Ps. 145:14. Ps. 18:33. en Ps. 14[illegible]:10. daar elk van ons vrijmoedig tót Hem mag spreeken: „Gij zijt mijn Steenrótse, eñ „mijne burgt: Leid mij dan, eñ voert mij om „Uwes Naams wille:" Psa. 31: vs. 4.

Dat elk ook des Heeren Naam belijde en eere met dit schoone

GEZANG.

(Stem: Psalm 118.)

Vers 1.

Laat af, mijn ziel, van moedloos treuren,
Hoe zwaar gij struikeldet óf vielt!
'T was Jezus, Die u op kwam beuren,
Die u, hoe 't met u ging, behieldt.
Uw lót is in de beste handen;
Uw erfnis blijft in eeuwigheid. (a)
Gedenk de teder' ingewanden (b)
Van Hem, Die op uw' weg u leidt. (c)

2.

O Gód! Gij wilt mijn Vader wezen,
De trouwe Leidsman mijner jeugd: (d)
Die liefderijk mij woudt geneezen
Door 't bloed Uws Zoons, (e) en riept tót deugd. (f)
Wat zal 't m', ô Jezus, Hemelkoning!
Een blijdschap zijn, wanneer mijn oog
U in Uw' schoonheid ziet, ter wooning,
Daar ik Uw' grooten Naam verhoog! (g)

De

(a) Ps. 37:18. (b) Jer. 31:20. (c) kap. 2:17. (d) kap. 3:4. (e) 1 Petr. 2:24. (f) 2 Petr. 1:3. (g) Jez. 33: 17.

De 38ste ZINVERBEELDING




Wykt niet ter regter - ófteter slin
kerhand: wendt uwen voet af van
het kwaade:
(Proverb. IV: vers 27.)

## De 38ste ZINVERKLAARING.

*Wie wijs is, zie, met regt verstand,*
*Gods eigenschappen in 't verband!*

De HEERE is genadig en regtveerdig:
(Psalm CXVI: vers 5.)

God is volmaakt; bij Hem is geen verandering:[a]
Zijn eigenschappen zijn van Hem niet onder — scheiden,
Nóch van elkandren, nóch te saam' in twist= geding.[b]
Hij wil in 't spoor van Zijn' eenvoudigheid ons leiden.
Zoo moeten w' in dien weg, waar langs wij tot Hem gaan,
Geduurig 't een' oog naar 't bestek van Zijn' genaade,
En 't ander' oog naar Zijn' regtvaardigheid doen staan:
Dat ons 't gezigt alleen van Zijn' genaê voor schaade
Of straf nooit zórgloos maak'! dat ons 't alleenlijk zien
Van Zijn' regtvaardigheid nooit moedloos in de zonden
Doe leggen, of met schrik van Hem te rugge vliên:
Dat aan die beiden saam' onz' aandacht blijv' verbonden.
Zoo wijken wij niet af, ter regt' of slinke hand,[c]



(a) Math. 5:48. Jak. 1:17. (b) 1 Kor. 14:33. (c) Prov.

Van 't pad der waarheid, dat ons leidt naar
't eeuwig leeven. (kant
Gelijk als iemand reist, en ziet aan d' eene
Zijns wegs een' schoone beemd, in 't glansrijk
licht verheven;
Aan d' andre kant een dor en doornig
woestenij,
Daar 't schuwlijkst ondier woelt, daar 't on=
weêr 't hart doet schroomen;
Dóch echter niet vertoeft ter een' óf an=
dre zij',
Maar voortjaagt, om, ter tijd, eens tót zijn
doel te komen.
Reeds mogen w' in Góds regt, nu Christus
't heeft voldaan,
Zoowel als in Zijn' liefd' ons troosten en
vermaaken:
Hij wraakt de zond', op dat w' er niet
in t' ondergaan:
Zijn gunst bestraalt ons hart, op dat
we Hem genaaken.

„Maakt regte paden voor uwe voeten;"
vermaant de Apóstel de Hebreeuwen;
Hebr. 12:13.; dus wilde hij de vreemde=
lingen op aarde en de reizigers naar de
Hemelstad aansporen tót eene onver=
traagbaaren voortgang op 't pad der deugd,
terwijl de verkeerdheden hunner ver=
harde tijdgenooten dagelijks hen tót af=
wij=

wijking trokken, waartegen hij hen wilde versterken, en in de hoope der zaaligheid aanmoedigen.

Wie onzer gaat deeze vermaaning niet aan? wij allen hebben zich, terwijl de zonde ons ligtelijk omringt, voorzigtig te wachten voor afkeer, of traagheid, opdat we naavolgers zijn der geenen, die door geloove eñ langmoedigheid de beloftenisse beërven: Hebr. 6:12.)

Gij dan, ongeloovigen, hoe loopt ge zoo vlijtig voort in den weg naar 't verderf? keert nog weder, eer dat het te laat is, op dat ge behouden moogt worden.

En gij, die gelooft, en berust in Gods barmhertigheid, heb toch berouw van uwe zonden, en haat ze voortaan met eene volkomen haat; denk ook aan Zijne geregtigheid, die het minste kwaad niet dulden kan noch mag. Ook gij, die, bij het diep inzien uwer zonden en verdorvenheid, Zijne regtvaardigheid u ten wraakgerigte voorstelt, vergeet toch Zijne barmhertigheid niet, waar in Jezus voor u, door straflijden en gehoorzaamheid Zijne regtvaardigheid voldaan heeft: neemt Zijne genaade dan aan: werpt dan uwe vrijmoedigheid niet weg, welk eeen

 groo=

groote vergeldinge des loons heeft: Hebr. 10. die gij ten vollen zult erlangen in de eeuwigheid, wanneer er geen vrees voor afkeer, of overtredinge, ja zelfs geen gedachtenis van de zonde meer wezen zal.

Laat ons, Góds barmhartigheid en regtvaardigheid in 't verband beschouwende, altijd uitzien naar Jezus, onzen hemelschē Toevlugt: en elks woord zij: „Tot U riep ik, „ô HEERE! ik zeide: „Gij zijt mijn Toe= „ „vlugt, mijn deel in het land der leeven= „ „digen!" " Ps. 142: vs. 6.)

Zulks word' ook vervat in dit ons

GEZANG.

(Item: Psalm 142.)

Vers 1.

Hoe zou ik voor Góds regt bestaan,
Had Jezus 't niet, voor mij, voldaan?
Hoe vond ik Zijn' genaê, zoo Hij
Die niet verwórven hadd' voor mij?

2.

O groote Jezus! Gij alleen
Zijt onze Toevlugt, hier beneên.
Mijn trouwe Zoenbórg, leid me voort;
Bestier mij door Uw' Geest en woord.

De

De 39ste ZINVERBEELDING.




Niemand en kan twee heeren dienen:
(Mattheüs VI: vers 24.)

## De 39ste ZINVERKLAARING.

*Laat ons, wat wij verliezen,*
*Het waar' voor 't valsch verkiezen.*

Beproeft alle dingen: behoudt het goede:
(1. Tessal. V°: vers 21.)

Zoo 'k mijn oog en zinnen hou'
Op mijn' twee werkdoende leden,
Die ik elk' vijfledig schouw,
'k Denk dan aan verborgenheden,
Die men daarbij vergelijkt.
'k Voel mijn regtehand gereeder,
Dan de slinkse, die ligt wijkt.
'k Zal bepeinzen, wat, zoo teeder,
Jezus dus ons leeren moet:
„Laat uw slinke hand niet weten,
„Wat uw regtehand al doet." (a)
Leerwijs, dat w' u nooit vergeten!
Schoon elkander vleesch en geest
In vernuft gelijken mogten,
Hun verschil, zoo 't minst als 't meest,
Blijkt uit alle hunn' gewrogten,
Even, als aan de eene hand
Zijn de leden tegen over
Die der ander', in 't verband.
't Vleesch zij ons geen deugdontroover:
Dat het zijn' vijf werkzaamheên

Nooit

(a) Mat. 6: 24.

Nooit gebruik' om Gód t' ontëeren;
Maar laat ons z' altoos besteên
Om Zijn' glorie te vermeêren.
Dat w' in geest en lichaam saam'
Dan Gods heerlijkheid verhoogen; (t)
Daar wij ons in Jezus Naam,
Als Zijn vólk, beroemen moegen.

(t) 1 Korin. 6:20.

„En dit bidde ik [Gód,] dat uwe liefde „nóg meer en meer overvloedig worde „in erkentenisse, en alle gevoelen: Op „dat gij beproevet de dingen die [daar „van] verschillen, op dat gij opregt zijt „en zonder aanstoot te geeren tot den „dag Christi." Als wij nu deeze vermaning, van de heilige Paulus tót de Filippische Gemeente gedaan, overwegen; Filipp. 1: vs. 9, 10., hoe hij, terwijl er waren, die de leere van Christus uit eenen kwaad inzigt verkondigden, zijne leerlingen aandrong tót eene zuivere geloofsliefde tót Gód en hunne naasten: op dat zij vervult mogten zijn met vrugten der geregtigheid, die door Jezus Christus zijn tót heerlijkheid en prijs Godes vers 11., dan moeten wij in be-

beschaamdheid neêrzinken, wegens onze ondankbaarheid en minächtzaamheid voor de Gódlijke Openbaaring, door welke wij het waare van het valsche op 't kenneljkst van elkänder zijn geschift, en ten vollen onze pligt mogen verstaan, hoe wij den Heere, onzen Gód, zullen aanbidden en Hem alleen dienen: Matth. 4:10.)

Wie nu tót een regt beseffen gekomen is, dat niemand twee heeren kan dienen, met die beiden even gelijke liefde óf achting toe te draagen, maar evenwel nóg haakt naar rijkdom, eere óf wellust dezer waereld: ô, waart gij eens geneigd om, in plaats van naar dit vergangl̄jke, naar de eeuwige Gód en Eigenaar aller dingen, te verlangen, te dorsten en te zoeken: ja mogt gij nóg van nu aan, ook nog in deezen uwen dag bekennen het geene tót uwen eeuwigen vreede dient!

En gij, die, door uwe onderscheidende kennis tusschen goed en kwaad, een diep inzien van uwe verdorvenheid hebt gekreegen, en, daar door genoodzaakt, tót Jezus uwe toevlugt neemt;

dóch

dóch nóg te zeer beschroomd zijt, om tót
Hem te naderen óf Hem als uw deel aan
te neemen, wegens de boosheid die ge in
u bevindt, als zijnde daaröm ten hoog=
sten strafschuldig; 't is zoo, gij hebt het
doodsvonnis reeds in u zelven, Kor. 1,
maar weet voorzeeker, dit was het doel=
einde, waaröm Hij in deeze weereld ge=
komen is, de wettige gehoorzaamheid, het
Gódlijk regt vervult heeft, Zijn bitter
lijden heeft uitgestaan, en dien smaade=
lijken, smartelijken en vervloekten
dood ondergaan is: deeze dingen hadde
immers geen plaats kunnen hebben,
zoo de mensch zonder zonde geblee=
ven ware. En óf gij ook dacht te twijfe=
len aan uwe zaaligheid, om dat ge, na
uwe verlichtinge in uwe verdórvenheid
en in Góds genade, in Jezus voldoening
u beschooren, nóg de wortels en ranken
van zulke snoode en hemeltergende
zonden bevindt, herinner u dan, dat als
het gebód gekomen is, de zonde weder
leevendig geworden is, doch gij gestór=
ven zijt; Rom. 7:9; want het maakt een
oneindig verschil, óf gij in de zonde
leefdet, dan of gij in u, die der zonden
gestórven zijt, de zonde, als leevendig,
en als uwe grootste doodvijand, ziet woe=
len,

len, en u voelt benaauwen. Wat onbehoorlijke trekken gij gevoelt, 't zijn slechts aandringselen uwer verdorvenheid, die nóg in 't aardsche lichaam woont; wat booze gedachten er in uw hart ook al oprijzen óf woeden, 't zijn maar afgeperste denk = woorden door den boozen vijand. Het is niet uit uwe eigen zielsgenegenheid, het is immers niet met een boos opzet van uwe eigen wil óf lust, uit haat tegen Gód en liefde tót de zonde; maar het is tegen het gansch beleid uws harten, tót uw allerbitterst wee: en dies moogt gij zich vergewissen, dat Jezus door Zijn kruisdood u van vloek en straf voor eeuwig verlóst heeft, en, daar ge u de troostrijke voorbeelden van David, Zacheüs, dē gekruisten moordenaar, Petrus, Paulus en andere geloovigen, moogt herinneren, gij zult eens met het sterven van uw lichaam ook alle zonden en zondige gedachten afsterven, in eeuwige zaalige vertroostingen van uwen Gód.

Laat ons, die alrede 't verstand hebbē gekregen om onze regtehand voor onze slinkehand te kennen, 't welk voor de oude Nineviten verbórgen was, beproeven wat den Heere welbehaagelijk zij; Efez. 5:10., en verstaan, welke de wille des Heeren

ren zij: vs. 17., en elk van ons bidde dē HEERE, met den Psalmdichter: „Leert mij „eenen goeden zin eñ weetenschap!" Psalm 119: 66.)

't Voegt ons ook tót Zijn' eere en onze stichtinge aan te heffen dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 63.)

Vers 1.

Mijn ziel kleeft U, ô Jezus! aan;
Uw regtehand, zoo sterk en heilig,
Strekt mij ten steun en leidt mij veilig: (a)
Uw woord doet mij Uw wil verstaan:
Op dat ik 't waar' voor 't valsch' moog' kennen;
Geen' weereldsche begeerte voed';
Maar U beminn', als 't hoogste Goed,
En blijv' aan Uwen dienst gewennen.

2.

Wij danken U, getrouwe Heer,
Dat Gij ons van het booze leeren,
Van deeze weereld hebt ontheven: (b)
Op dat ons weldoen nimmermeer
Met boozen handel word' vermongen. (c)
Laat dan Uw' waarheid en genaê
Ons tóch behoeden vroeg en spaê: (d)
Zoo wordt door ons Uw' lóf gezongen.

(a) Ps. 63: 9. (b) Gal. 1: 4. (c) Matth. 6: 3. (d) Ps. 61: 8.

De

# De 40ste ZINNEBEELDING.



Zijt daaders des woords, eñ niet alleen hoorders, uzelven met valsche over-leggingen bedriegende. Want zoo ie-mand een hoorder is des woords, eñ niet een daader, die is een man gelijk, welke zijn aangebooren aangezigt be-merkt in eenen spiegel. Want hij heeft hemzelven bemerkt, eñ is weggegaan, eñ heeft terstond vergeeten hoedaa-nig hij was:

(Jak. I: vers 22, 23, en 24.)

De 40ste ZINVERKLARING.

Deugd en plicht te zien of hooren
Zonder volgen, is verlooren.

Zalig zijn ze, die Zijne geboden doen:
(Openb. XXII: vers 14.)

O Gelukkig mensch die ooren en oog ontdekt
Aan d'ijdelheid en 't kwaad: gij die gedurig
Op 't heilig woord der waarheid let, en vuurig
Betracht al 't geen waartoe het u verwekt.
In tegendeel gij, die een hoorer zijt
Van 't woord, en zich daar meê slechts houdt
te vreeden,
Vergeefs is 't, zoo g' u houdt aan booze zeeden,
Hoe ijvrig g' u in zigtbre Godsdienst kwijt.
Gij spiegelt u somwijl wel in Gods wet,
Hoe ongelijk gij zijt aan Zijn bevelen;
Maar straks gaat gij weêr in uw wellust
deelen
Waardoor gij ras vergeet uw schuld en smet.
Is 't zonde, zoo men weet van goed te doen,
Maar deeze deugd en plicht laat achterblijven(a)
Hoe grooter zonde is 't, zoo wij 't kwaad bedrij-
ven,
Terwijl w' ons hart met d' edelste kennis voen?
Och of ons hart verëend waar' met ons oor!
Hoe weldoen zij ons voorwerp van betrachten!
O Jezus! Speel in onze zielsgedachten:
Op dat w' in U gelooven uit 't gehoor.(b)

(a) Jak. 4:17. (b) Rom. 10:17.

„ Ja zalig zijn de geene die het Woord Gods
„ hooren, en dat zelve bewaaren;" sprak Je-
zus tot de vrouwe, die uit de schaare de
stemme verheffende, tot erkentenisse
Zijner heiligheid en waarheid, tot Hem
zeide: „ Zalig is de buik, die U gedragen
„ heeft, en de borsten, die Gij hebt gezogen!"
Luk. 11: vs. 27 en 28. De heilige Lukas, na
onze overzettinge, vaardt 's Heilands ant-
woord aan, met deeze zegwijze: „ Maar,
„ Hij zeide," met welk woordtje Maar,
ons te kennen wordt gegeeven, dat Jezus,
zoo wel als Hij met het woord Ja, des vrou-
wen geloovige erkentenis billijkte en toe-
stemde, ook haar leeren wilde, dat het
alleen niet genoeg is, de Godlijke Evan-
geliewaarheden te hooren, maar ze ook
te omhelzen, en met handel en wandel te
eerbieden en bekrachtigen.

Dus spreekt de Heer Jezus zalig dengee-
nen, die het woord van God hooren en dat
zelve bewaaren: en gebiedt hiermede
aan elk van ons, dat wij het niet bij het
gehoor des woords alleen zullen laaten;
maar ook, uit een' goeden zin, navolgen
en doen, al wat ons in en door het zel-
ve geleert en bevolen wordt: opdat nie-
mand onzer, naar Jakobus vergelijking,
zij, als een man, die zijn aangeboren aan-
ge-

gezigt bemerkt in eenen spiegel, en dus zichzelven bemerkt hebbende, is wegge-gaan, en terstond heeft vergeeten hoedanig hij was: Jak. 1: vs. 22, 23, en 24. Maar dat van elk önzer waar zij het tegendeel hier van, waartoe ons de Apóstel ook deeze zeegeSpreuk opgeeft: „Maar die in-„ziet in de volmaakte wet, die der vrijheid „is, en daar bij blijft, deeze geen vergeetelijk „hoorder geworden zijnde, maar een daa-„der des werks, deeze, [zegge ik,] zalge-„luk zalig zijn in dit zijn doen:" vers 25.)

Helaas! wat baate 't ons, indien we door 't leezen óf hooren prediken des woordskomen in te zien, hoe ellendig, hoe diep verdorven door de zonden en hoe walgelijk voor God wij zijn, maar Straks deeze onze jammerStaat zouden vergeeten, en ons gemoed vleien met waan of eigen geregtigheid? wat baate 't ons, zoo wij door de kennis aan des Heeren wet voor een oogenblik nu óf dan gevoel kreegen van Gods onëindige gramSchap, maar dan ons geweeten weêr in den Slaap zóchten te Sussen, door valSche beSeffen van Góds barmhartigheid, en om in ijdele begeertens voort te gaan? wat baate 't ons, als wij door de Evangelieleeren duidelijkSte de kennis hadden van onze verlóssinge van zonden en straf, door Jezus, onze

O 2.

onze Zoenberg, en zulks beleden, zelfs voor veele getuigen; maar; door verlie=ring op weereldsche genoegens aan ijdel=heid verknocht, geen belang stelden in alle Zijne heilverdiensten, met Hem, in liefde en opregtigheid, in vollen afkeer van de zonden, te omhelzen? óf wat baa=te 't ons, óf wij nu voor eenen tijd de zoete blijdschap in het toekomende heil, 't welk Christus Zijnen uitverkoorenen wil schenken, mogten smaaken, maar de genademiddelen, tot dat einde be=scheiden, niet zóchten en aannamen?

Maar zoo wij ons zelven te elkens met Góds wet opwegen, onszelven strafschul=dig keuren in de hoogste graad, en daar=om met alle begeerte naar geregtigheid en heiligmaaking streeven, onszelven, in afwijking van alle kwaad, voor Gód verootmoedigen en Hem bidden, om de genaade en sterkte Zijns Heiligen Geestes, ter verwakkering en voldoe=ringe van ons heilgeloof en onzche=melschgezinde lusten, betrachtingen en ijveringen, op dat wij in een blijde ver=wachting vrijmoedig mogen uitzien naar die onwaardeerbaare zaligheid, die Je=zus Zijn volk beschooren heeft, om Hem eeu=

eeuwiglijk te dienen en verheerlijken, zoo zullen wij ook eens dat groote doel wit van ons beoogen, die eeuwige heerlijkheid in Christus, genaaken, en het genadeloon van Zijne verdiensten, tot onze zaligheid ontvangen, daar wij, in Zijne lieflijke nabijheid, Hem zullen zien gelijk Hij is, en Hem zullen gelijk wezen.

Laat ons dan niet vertraagen in Góds woord te hooren, en, daar door ons geloove versterkende, waardiglijk den Heere, Kol. 1:10., waardiglijk het Evangelie van Christus, Fil. 1:27., en waardiglijk der roepinge, met welke wij geroepen zijn, wandelen, Efez. 4:1. Opdat wij Jezus genadeverdiensten zich mogen toeëigenen, ter wijl wij alle onze zintuigen aanwenden en gebruiken om Gód te dienen en Zijnen lóf te verbreiden, en dus, met den dichter, te zeggen: „Ik zal Uwe bevelen overdenken; „en op Uwe paden letten. Ik zal mij zelven vermaaken in Uwe inzettingen; Uw „woorden zal ik niet vergeeten!" Ps. 119:15 16.

Kom, verheffen wij, wegens dit gebruik, ook vrolijk onze lóf stem tót den Heere, met dit

## GEZANG.

(Stem: Nadien het bitter gaat voor 't zeet.

Vers 1.

Wat kóstelijk geschenk, ó Heer!

Is ons Uw heilig Woord,
Die troostrijk' Evangelieleer,
Waar uit men vreede hoort! (a)
En waare vreugd, voor allevolk bereid! (b)
O HEER! Die door Uw woord en Geest ons leidt (geef;
En leert, Gij zijt gezeegend: leer m', en
Dat ik naar 't geen Gij ingezet hebt leev'! (c)

2.

Dat wij als in 't voorbijgaan niet
Beschouwen onze staat,
Of 't geen Uw wijsheid ons gebiedt;
Maar blijven bij Uw raad.
Hoe kwaad is 't, als w' ons keeren van Uw woord: (hoort;
't Is niet genoeg als slechts ons oor het
't Is niet genoeg dat wij den zin verstaan,
En Uw bevel door ons niet wordt gedaan.

3.

Neen! 't baat ons niet, wat schijndeugd wij
Vertoonen, zoo ons hart
Zich houdt aan d' aardsche slaavernij,
In ijdelheên verwart. (moed
O Jezus! dat Uw Geest ons gansch ge
Verlicht, bestier' en met Uw waarheid voed'; (wijz',
Dat zich Uw Beeld in al ons doen be=
En 't menschdom sticht, tot 's Vaders eer en prijs! (d)

De

(a) Efez. 2:17. (b) Luk. 2:10. (c) Ps. 119:12. (d) Matth. 5:16.



De 41ste ZINNEBEELDING.




Wij zien nu door eenen spiegel in een
duistere reeden:
(1 Korinth. XIII: vers 12.)

De 45ste ZINVERKLAARING.

*Geen vast bestaan is in dit leeven;*
*De tijd kan geen volmaaktheid geeven.*

Want wij kennen ten deele, en wij profetee-
ren ten deele: Doch wanneer het volmaak
te zal gekomen zijn, dan zal het geene dat
ten deele is, te niete gedaan worden:
(1 Korinth. XIII: vers 9 en 10.)

Waar 'k mij op aarde heen' moog' keeren;
Al wat ik zie of hoor' of merk';
Al wat ik overleg of werk',
Ik moet volkomenheid ontbeeren.

Hoe groot mijn kennis moog' vermeêren,
Mijn kennis heeft reeds maat en perk:
Hoe 't zich en andren sticht' en sterk',
Ten deel' is nog dit profeteeren.

Gelijk men in een Spiegel niet
Het eigen beeld van 't weezen ziet,
Maar een' afschaduwing der zaaken:

Zoo zien w', als door een spiegel in
Een' duistre reede, niet te naaken, (a)
Nóch vatbaar voor onz' aardsche zin.

(a) Rom: 3:12.

„Wij wandelen door geloove, en niet door „aanschouwen:" dus hooren wij Paulus, in zijne aanmoediging van de Korinthers, tot hun spreeken, in 't vijfde Hoofdstuk van zijn tweede brief, aan hun geschreeven, het zevende vers, als een tusschengestelde bewijsreede daarin gevoegd.

Het oogmerk des Apostels was, om zijne geloovige tijdgenooten dier Gemeente bij hunne kommerlijke ziels- en lichaamelijke gesteldheid staande te houden in de blijde verwachting op hunne zielsontbindtenis en zalige overbrenginge in de hemelsche rustplaats; tot welke vastgestelde hoope hij hen door de krachtigste beweegreedenen opwekte en aanmoedigde.

Gelukkige, wie onzer hier door geloove zijnen wandel rigt naar Gods welbehaagen, in Evangeliesche waarheid en deugden; zalig wij, zalig zij, in wien dit Godlijk deugdebeeld uitblinkt, en langs hoe meer werkdaadig wordt bewezen! Want Gods belofte luidt dus: „Wie [zijnen] weg [wel] „aanstelt, dien zal Ik Gods heil doen „zien." Ps. 50: vs. 23.

Gij dan, ô mensch, die zich in ongeloof

loof verhardt, óf die waant te geloovẽ, doch met geene betrekking op uzelven; herinner u, dat het zonder geloove onmogelijk is Góde te behaagen: want die tot Gód komt, moet gelooven, dat Hij is, eñ een Belooner is der geener die Hem zoeken: ai! neemt dit ter harte.

En gij, opregte geloovigen, wier wandel is in de hemelen, waaruit gij ook den Zaaligmaaker verwacht, blijf wat u wedervaart, in die hoope, met blijdschap volharden; Hij zal eens uw vernederd lichaam aan het Zijne, dat op 't hoogst verheerlijkt is, gelijk maaken, daar Hij uw Hoofd en Koning eeuwig wezen zal.

Laat ons, gelijk wij dan Christus Jezus, den Heere, hebben aangenomen, [alzoo] in Hem wandelen: Kol. 2:6. Zoo zij mede in ons bewaarheid en van ons beleden het geene Petrus aan de vreemdeen verstrooide christenen, als een erkenning van hun geloof, dus troostrijk schreef: „Den „Welken gij niet gezien en hebt, eñ [nóch„tans] lief hebt: in den Welken gij nu, „hoewel [Hem] niet ziende, maar geloo„vende, u verheugt met eene onüitspree„kelijke eñ heerlijke vreugde: Verkrij„gende het einde uwes geloofs, [namelijk] „de

„de zaligheid der zielen:" 1 Petr. 1:8,9. En wij alle met ongedekten aangezigte, de Heerlijkheid des Heeren [als] in eenen spiegel aanschouwende, worden [naa] het zelve beeld in gedaante verandert, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest: 2. Korint. 3: vs. 18.

Dat we onze liefde tot Jezus ook uiten met dit heuglijk

GEZANG.

(Stem: Psalm 16.)

Vers 1.

Onzigtbaar doel en voorwerp van mijn zin!
Het lust mij, dat ik, boven al 't genoegen
't Welk 't schepsel geeft, U hartelijk beminn'
En aankleev', om zich naar Uw' wil te voegen. (a)
Heer! zie ik nu U door 't geloofsvertrouwen;
Hier na zal ik U zelfs nabij aanschouwen.

2.

Hebbe U vrij dank! 't is door Uw' vreede- (raad,
Dat wij de baan' des leevens mogen loopen: (b)
Wij maaken op Uw' heilverdiensten staat,
En zullen op Gods troostbeloften hoopen,
Want, Heer! in U zijn z' alle ja en amen;
Op dat wij God vereeren all' te saamen. (c)

(a) Psa. 18: 2. en 63: vs. 9. (b) Efez. 2. (c) 2. Korinth. 1: vs. 20.

De



# De 42ste ZINNEBEELDING.



*Voorwaar, voorwaar zegge Ik u, Indien het tarwegraan in de aarde niet en valt en sterft, zoo blijft het zelve alleen: maar indien het sterft, zoo brengt het veel vrugt voort:*

*(Johannis XII: vers 24.)*

## De 42ste ZINVERKLAARING.

Men werpt zijn best kleinood zelfs uit,
Om rijker winst of eedler buit.

Het geene gij zaait, en werdt niet lee
vendig, 't enzij dat het gestorven zij:
(1 Korinth. XV: vers 36.)

De bouwman spaart nóch zórg nóch vlijt
nóch Schatten;
Maar wijdt aan d'aard' zijn kostlijk graan,
En laat het in het slijk vergaan;
Om in den oogst een rijker deel te vatten:
Dus wacht hij, met behaagen,
Langmoedig op die dagen,
Waarin zijn arbeid raakt gedaan
En hij door 't Albestuur zijn noodig werk
ziet kroonen
Met rijpe vrugten, die zijn' moeit' en zweet
beloonen. (a)
Zoo moet het ook met Jezus volgling wee(zen.
Hij acht zijn leeven, eer en goed
Voor zich niet duurbaar: zijn gemoed
Wijdt zich aan Hem, Dien 't gansch heel-
äl moet vreezen:
Hij acht hier alles Schaade
En drek, en schuwt het kwaade,
Terwijl hij liefd' en ijver voedt,
Om Christus, Die hij tot zijn deel kiest, te
gewinnen
En eeuwig, als de Bron van alle goed, te
minnen. (b)

(a) Jak: 5:7. (b) Fil. 3:7,8.

vitls

„Als sterrende, eñ ziet, wij leeren:" Zoo is de betuiging van Paulus en zijne Medeäpostelen, met hunne Korinthische geloofsgenooten, in 't zesde hoofddeel van zijn tweede zendbrief, aan hun geschreeven, (vers 9.) De kruisgezant, met de heugelijkste verrukking aangedaan en opgetogen, wegens 't gelukkig voorregt dat zij van God in Christus genooten, hun wezenlijk en eeuwig belangen, te weeten, hunne verändering van hartetogten, zeden, handel en wandel, door eene waare gemoedsvernieuwing, door den Heiligen Geest, poogt zoo zijn eigen als hun aller afsterven van den ouden mensch die verdórven werdt door de begeerlijkheden der verleidinge, en verleevendigende vernieuwing in den geest hunnes gemoeds, en de aandoening van den nieuwen mensch, die naar God geschapen is, in waare regtvaardigheid en heiligheid. (Efez. 4: 22, 23, 24.) bekend te maaken, en tot herinnering te brengen: gelijk hij, in zijne brieven, meermaal verklaart, als hij zeidt: (1 Kor. 15:31.) „Ik sterve alle dage, ['t welke ik betui-„ge,] bij onzen roem, dien ik hebbe in Chri-„stus Jezus, onzen Heere." en in een ander: „Ik ben gestórven." Rom. 7:9. en
we=

wederom: „Ik ben met Christus gekruist,
„en ik leev'; doch niet meer ik: maar Chri-
„stus leeft in mij, en 't geene ik nu in het
„vleesch leeve, dat leev ik door 't geloove
„des Zoons Gods, Die mij lief gehadt heeft,
„en Hemzelven voor mij overgegeeven heeft:"
Galaten 2: vers 20.)
Wij moeten ons leeven, dat is, de bewegin-
gen en uitwerkingen van onze verdorven
natuur, hier, om Jezus wille en des Evan-
gelies wille, verliezen, zullen wij het zel-
ve, namelijk een naar Zijn Beeld her-
schapen, geheiligd en aan Zijne eere
en dienst toegewijd leeven, (behouden;
(Mark. 8:35.) bewaaren tot het eeuwige
leeven; (Joh. 12:25.) Dus moeten wij niet
anders roemen dan in het kruis van on-
zen Heere Jezus Christus door Welken
de weereld ons (gek) ruiciqt is, en elk
van ons den weereld: Gal. 6:14. Ja, zoo
dragen we altijd de doodinge van onzen
Heere Jezus Christus in onze lichaa-
men om, tot dat ook Zijn leeven in) de
zelven geopenbaart worde: (2 Kor. 4:10.)
Want indien wij met Hem eene plante
geworden zijn in de gelijk maakinge
Zijns doods, zoo zullen wij het ook zijn
[in de gelijk maakinge Zijner] opstandin-
ge: Rom. 6:5. O zaalige gemeenschap met
Jezus! dies mogen we, met den Apostel
zeg-

zeggen: „Dit is een getrouw woord: want
„indien wij met [Hem] gestorven zijn, zoo
„zullen wij ook met [Hem] leeven: In-
„dien wij verdragen, wij zullen ook met
„[Hem] heerschen:" 2 Timoth. 2: vs. 11 en 12)
O ellendige rampzalige menschen! die
noch van uwe aardschgezinde lusten, nóch van
uwe zondige driften afstand doen wilt, niets
zal, ja de gehéele weereld zelfs kan in 't
einde u niet baaten, nóch uwe zieleschaa=
de vergoeden! ó bedenk, beken dan ook
nog, in deezen uwen dag, wat tot uwe eeu=
wige vreede dient.

Verneug u tóch, liefhebbers van Scho=
vah! gij, die met traanen zaait, zult ein=
delijk eens met gejuich maaien, Ps. 126.
en, schoon het somtijds schijnt, of gij nog
leeft in uwe verdorvenheid en zondige
natuur; uw rusteloos verdriet, uw kom
mer over die elende staat geeft klaar
het teegendeel te kennen. Is de zonde
niet uwe allergrootste vijand, uw al-
lerheerigste pijniger? is niet enkel het
denken aan de zonde uw bitterst wee,
uw smertelijkst verdriet, ja u schrik
en angst in 't gemoed verwekkende?
daaróm, dewijl gij door den naam van de
zonde zelfs ontroert wordt en beeft, en,
met geleerig weldoen, u aan Gods gereg-
tig-

ligheid en genade toevertrouwt, Psal. 62: vs. 12, 13. 92: vs. 16., 116: vs. 5., en 119: vs. 137.) zoo zult gij eenmaal (gelijk de beregtigden vrugtbaare aarde geeft zaad den zaaijer en brood den eter, (Jezaias 55: vs. 10.) door 't heilrijk woord van God gezegend en vergeestelijkt, de waare vrugten uwer geregtigheid tot haare volle rijpheid brengen, en t' uwer tijd zult gij maaijen, zoo gij niet verslapt, eenen overvloedigen oogst van onverderffelijke heilgoederen die door Jezus Christus eeuwig zullen zijn tot dankbaarheid tot heerlijkheid en prijs voor God.)

Laat ons altijd ijveren en zoeken om Christus te kennen en de kracht van Zijne opstandinge, na dat wij waare gemeenschap hebben aan Zijn zoenlijden, en dus met het gehoorzaam sterven van onzen ouden natuur (gelijk geworden zijn aan Hem in Zijnen dood, dien Hij voor de zonden gestorven is, en dat eens voor al) daar Zijn leeven eeuwig en onveranderlijk is in Gode: Rom. 6: 10.) Zus mogen nu ook) wij lieden, vrijmoedig, het daar voor houden dat wij wel der zonde dood zijn, maar Gode leevende zijn in Christus Jezus onzen Heere: vers 11. Opdat elk onzer zich hier meê trooste: „Het leeven is mij Christus, „en het sterven is [mij] gewin:" Fil. 1: vs. 21.

Onze

Onze toeëigening, verbindtenis en verpligting aan Jezus, worde door eeniegelijk onzer dus Hem vrolijk toegezongen, met dit Stichtelijk

GEZANG.

(Toon: De wereld als ik sterf zal enz.)

Vers 1.

Beminnenswaardigst Vrind, Heer Jezus, nooit volpreezen,
Waarächtig eeuwig God, (a) begin van 't mensch-lijk weezen!
Die voor ons door Uw bloedend kruisdood hebt geboet;
Als d' Eerstgeboren uit den dooden ons behoedt. (b)

2.

Gij zijt mijn kracht, mijn hulp, mijn heil, mijn licht mijn leeven,
Mijn eer, mijn zaaligheid, Die 'k nie ik niet vergeeven
Noch wisslen wil, voor al wat iemand hoog waardeer',
Voor duizend weerelden of eindeloos veel meer.

3.

Mijn lijden zij voor U; (c) ai! dat ik met U waak'
En bidd', op dat ik in verzoeking niet geraak'
In dit volängstig uur; (d) maar dat ik met U sterv', (e)
Op dat ik met U leev', (f) ja alles met U erv'. (g)

(a) 1 Joh. 5:20. Prov. 8:23, 24. (b) Kol. 1:18. 1 Kor. 15:23. Openb. 1:5. (c) Fil. 1:29, 30. (d) Matth. 26 vs. 40, 41. (e) Luk. 22:33. (f) Joh. 14:19. (g) Rom. 8: vs. 28. Openb. 21:7.

D

# De 43ste ZINNEBEELDING.




Alle de beeken gaan in de zee, noch-
tans en wordt de zee niet vol: naa
de plaatse daar de beeken heenen
gaan, derwaards gaande keeren
zij weder:
(Prediker I: vers 7.)

## De 43ste ZINVERKLAARING.

's Menschen leeftijd, wien z' ooit vliet,
Gaat straks uit in d' eeuwigheid.

De mensche gaat naar zijn eeuwig huis:
(Prediker XII: vers 5.)

Ai! zie deez' wondren loop
Van zoo veel waatren voortgestoeid,
Uit lucht en afgrond saamgevloeid,
Tot in d' onmeetbre hoop
Van 't rusteloos golvend nat:
Die beeken maaken zelfs de zee
Niet voller, wijl haar loozing mee
Een' andren weg bevat. (a)
Hoe sterk wij zijn en frisch,
All' onze dagen, hier beneên,
Gaan schielijk, als een stroom daarheen,
Hun eind, hun uitgang is
In d' eindelooz' eeuwigheid, (b)
Zij ons ten smert' of zaalge vreugd. (c)
Dat dit elk' aanspoor' tot de deugd,
Eer d' ontrouw' word' beschreid.
Dat al het volk, in nood,
Op Jezus zie, ja tot Hem koom',
Hem aanloop' als een waaterstroom,
Nooit maakt Hij 't schaamens rood. (d)
Was Hij om onze schuld
Vergramt; in Hem, Dien 't nooit be-
rouwt,

P    Is

(a) Ekkl. 1:7. (b) Job. 14:1,5,4. (c) Joh. 5:29. (d) Ps. 34:6.

Is d'eeuwigheid, tót onsbehoud;
Daar ons Zijn heil vervult. (e)
De mensch in vreugd óf wee
Ontslaapen, gaat daar nimmer uit:
Zoo blijft de boom, náár 't noord of 't zuid
Gevallen, in haar' Ste. (f)
O eeuwig leevend God!
Leer ons Uw' vreez' en dienst volmaakt;
Terwijl de zeekre dag genaakt
Van ons onëindig lót.

(e) Jes. 64:4. (f) Ekkl. 11:3

„Leert [ons] alzoo onze dagen tellen, „dat wij een wijs harte bekomen;" bad Mozes, Psalm 90: vers 12.; na eene opmerkzaame herinnering en uitboezeming van Gods eeuwige Zelfstandigheid en alvermogen, en des menschen broosheid en kortheid des leevens, en hoe men, als nietige schepselen, ja als doemschuldige stervelingen, voor Zijne grootheid bukken en Zijne heilige majesteit en regtvaardig oordeel altoos duchten moet. En voorts bad hij Hem om Zijne genaadige bijstand voor zich zelven en voor zijn volk, zoo na, als in dit leeven.

Deeze bede is in de grondtaal: „Leert „alzoo onze dagen tellen, dat wij een wijs „harte bekomen;" de profeet gebruikte di

kort=

kortheid in 't spreeken in dezelfde zin van onzen tekst. De kern zijns gebeds was niet, om een enkel besef en naagaan van de ras voorbijvlugtende dagen dezes leevens, maar zijn begeerte en lust was, om geene dier dagen in zonde, onnuttelijk of zorgeloos omtrent het goede door te brengen, maar ze alle tot deugd en in Gods dienst te besteeden: als of hij zeide: „Leer ons alzoo onze „dagen tellen, dat wij herdenken, tot welk „einde Gij ze ons doet genieten, dat het is „om onze pligten te betrachten, Uwe wille „te volgen: Leer ons alzoo onze dagen tellen, „hoe kort, hoe weinig ze zijn, en óf zij ook al „misschien of bijna of geheel ten einde zijn „geloopen: Leer ons alzoo onze dagen tellen, „hoe ze, zonder terugkeering, ons al brengen „tot onze eeuwige bestemming en ons, „wie weet hoe naast, gewisselijk zullen „doen komen voor Uw heilig gerigte: Geef, „Heer, dat ons hart door deeze herinne„ringen Uwen vreeze toegedaan en dus „wijs en wijzer worde."

Allerbetaamelijkst is het dat elk een van ons ook zich waapene met die noodige gedachten; om door den schrik des Heeren bewogen te worden tot het geloove, (2 Kor. 5: vs. 11.) en wel met David, te bidden:

 („HEERE,

„HEERE, maakt mij bekend mijn einde,
„en welke de maate mijner dagen zij; dat
„ik weete hoe vergangelijk ik zij:" Ps. 39:5.
Gij weereldgezinden, wat maakt u ooit on-
vergenoegd over de kortheid uws leevens?
de weinigheid uwer dagen? is het niet uw
laagheid in't Stof, uw gekluisterdheid aan
de aarde, uw verslaafdheid aan vlee=
schelijke lusten en driften? dewijl zulks
uw gezigt op hooger goed geheel verblindt
heeft: och! verlaat toch nog van nu aan
die ijdelheid en zonden; bedenk u, eer het
te laat, voor eeuwig te laat is!

Maar, volk van God! gij, die u, in dit lee-
ven, zeer verheugt, wanneer ge, in de bij-
eenvergadering der Gemeente, te saamen
Hem uwen Schepper en Weldoener, en Je-
zus, uwen Verlosser, moogt verheerlijken
en lofen dankofferen; tot uw eigene en
aller Stichting, uw oor en hart openen voor
de herinneringen en bepeinzingen der
Goddelijke waarheden, en de beoefening
van Zijnen heiligen dienst dus, als het heer-
lijkst deel uwer gemeenschap met den Hoo-
gen God, bijwoonen en aanschouwen, is
het dat u ooit een gedachte van door den
dood dit zielsvermaak eenste zullen moe-
ten missen, eenigzins mogt schijnen te
willen bedroeven, denk dan, tot uwer

troostinge, dat gij, na dit leeven en na de vernieuwinge aller dingen, in eene heiliger vergadering, zelfs in de nabijheid van God en uwen Zaligmaaker, uw stem, met die van het choor der engelen en alle gezaligde menschen, eeuwig zult paaren, tot Zijne verheerelijking, en Hem dienen zonder afbreeken of verflaauwen. (Openb. 7:10.15)
en wanneer u het verlies van uwe geliefde naastbestaanden of duurbaarste vrienden, als iemand hunner door den dood u ontrukt is, doet billijk treuren, troost u dan ook met deeze gedachte: „Deeze mijne droefſe„nis zal ook haast voorbijgaan; eens, en „misschien heel gaauw, zal ik ook mijnen „tijd voor de eeuwigheid verwisselen: en of „de nacht van ons ontslaapen nog lang duu„re, mijn ziel zal, ook dien tijd, in Jezus, in „de zoetste blijdschap en vergenoeginge, „rusten, en, na de wederöpstandinge, zal „ik, in een beeter lot, en in een beeter ge„zelschap, dan nu op aarde, mij verblij„den, en God en mijnen Zaaligmaaker „en den Geest der waarheid, mijnē Ver„trooster voor mijn onschatbaar heilgoed „verheerlijken en danken in eeuwigheid."
Laat ons, met het heenvlieden van onze tijd, zich tot Jezus wenden, om in Zij-
ne

ne algenoegzaame en onüitputbaare volheid van genaade ons eeuwig verblijf te vinden, daar Hij, als 't Lam van God, in 't midden des troons, ons zal weiden en een Leidsman zijn tot leevende fonteinen der waateren: Apoka. 7: vs. 17.)

Onze aandacht sta op den Heere ook in dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 13.)

Vers 1.

Niet t' angstig nóch te zeer gerust!
Ik leef nog, van Gods hulp bewust; (a)
Doch eerlang zal geen tijd meer wezen. (b)
Wie zou Gods hoog gezag niet vreezen?
Zijn dienst en eer zij onze lust!

2.

Hier vloeit een kristallijne stroom
Naar 't grondloos diep: ginds valt een boom,
Tót werk gebruik óf brandhout neder:
Zoo keert men van zijn lót nooit weder,
In welk' een' staat men sterrend koom'.

3.

Geef, Jezus, dat U d' aard' velij',
En vol van 's HEEREN kennis zij,
Gelijk de waatren wijd verstrekken,
Den bodem van de zee bedekken: (c)
Op dat elks hart aan U zich wij'.

(a) Joz. 14: 10. (b) Apok. 10: 6. (c) Jez. 11: 9.

De

# De 44ste ZINVERBEELDING.




Een osse kent zijnen bezitter, eñ een ezel
de kribbe zijns heeren: [maar] Israël en
heeft geen kennisse, Mijn volk en verstaat niet:
(Jez. I: vers. 3.)
Zelfs een ojevaar aan den hemel, weet zij-
ne gezette tijden, eñ een tortelduif, eñ kraan
en zwaluw nemen den tijd haarer aan-
komste waar: maar Mijn volk en weet het
regt des HEEREN niet:
(Jer. VIII: vers. 7.)

## De 44ste ZINVERKLAARING.

*Wie God niet zoekt te kennen,*
*Zal zich Zijn' liefd' ontwennen.*

Want Zijne onzienelijke dingen worden van de scheppinge der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijne eeuwige kracht en Goddelijkheid: op dat zij niet te verönt schuldigen en zouden zijn:

(Romeinen I: vers 20.)

Een os, hoe dom en zonder reeden,
Kent zijn' bezitter, wie hij zij:
Een ezel gaat, met zachte schreden,
Den kribb' zijns heeren niet voorbij.(a)
Zoo weet een ojevaar de tijden,
Waarin hij 't best zijn welvaart heeft;
Hij zoekt zijn ongeval te mijden,
En voegt zich waar hij 't veiligst leeft:
Gelijk een tortelduif de dagen
Der blijde lente niet vergeet;
Een kraan, en zwaluw zijn behaagen
In 't aangenaam saizoen besteedt. (b)
Och! moet ons dit gediert beschaamen
In kennis en voorzigtigheid!
Daar w' ons zoo min veraangenaamen
Met kennis van Gods majesteit,
Van Zijn bevel en heilge regten,
En 't goed', door Jezus ons gedaan.
O schand! dat wij, als zulke slechten,
O zonde! dat w' ons dus misgaan!

Och

(a) Jez. 1: 3. (b) Jer. 8: 7.

Och Heer! verwakker onze zinnen:
Zoo maaken wij geen uitbeding,
Eer wij een' goede zaak beginnen;
Maar doen die zonder aarzeling. (a)
Uw Geest verlicht' ons hart genaadig:
Dat elk van ons zijn' wegen rigt'
Naar Uw' geboôn, en dus gestadig
Beantwoord' aan zijn' duure pligt.

(a) Luk. 9:59, 61. kap. 14:18, 19, 20.

„En dit is het eeuwige leeven, dat zij U „kennen, den eenigen waarachtigen „God, en Jezus Christus, Dien Gij ge„zonden hebt:" dus sprak Jezus van Zijne uitverkorenen tot Zijnen Vader, in Zijn hoogepriesterlijk Gebed, Joh. 17: vers 3.)

Onze Heiland spreekt hier niet van eene bloote of werkelooze kennis, of die slechts bestaat in eene vleeschlijke weetenschap, van welke Paulus zeid: „De „kennisse maakt opgeblaazen, maar de „liefde sticht;" 1 Kor. 8:1.; welke waanwijzen Christus ook dus bestraft, daar Hij zeid: „Gij geveinsde! het aanschijn der aar„de en des hemels weet gij te beproeven, „en hoe en beproeft gij dezen tijd niet?" Luk. 12:55. 56.; maar Hij spreekt van eene regtzinnige kennis, die met de liefde gepaart is, en regt werkzaam in alle deugd en pligten.

Wij allen, wij hebben ook heden nog de tijd, in welke we ons in de waare kennisse van God

God en den Heere Jezus, Zijnen Zoon en Heilsgezant, mogen oeffenen: gelijk de godspraak luidt: „Zij zullen Mij alle „kennen van den kleinen onder haar tót „den grooten onder haar:" Hebr. 8: vs. 11. want alle die heilmiddelen die wij dagelijks van Hem genieten; de openbaare verklaaringen van Zijne wet, en van de leere Zijner genaade en der vergeeninge door Christus, de verzekeringen van Zijne beloften en bedreigingen, voor ieders oog en oor op 't duidelijkst ten toon gespreid; die geduurige beoeffening en herinnering van de Doopsverzeegelingen, alle de herhaalde troostrijke Avondmaalhoudingen; daarbeneven ook alle tijdlijke zeegens en goede gesteldheden, en, als mede, alle zwaarigheden, rampen en schrikkelijke oordeelen die ons dikwijls te beurt vallen; zijn als zoo veel Godlijke roepstemmen, om ons van alle zonden en ijdelheden af te trekken, om ons tót kennisse en gehoorzaamheid van Gods wille en raad te brengen, ons voor 't oneindig verderf te waarschuwen, en, voor tijd en eeuwigheid, aan Zijne eere en dienst te verpanden, ons eeuwig gelukkig te maaken.

Neemt toch dit ter harte gij die nóg in onkennis van God en Christus leeft.

En gij, die Hem nu reeds bij aanvang moogt kennen bid Hem om Zijnen Geest, tót meer en meer licht in Jezus voldoening.

Laat ons zich en anderen aankweeken en vermaanen tót eene werkdaadige liefdekennis van den hoogen Gód; laat ons den Heere bidden: „Strekt Uwe goedertierenheid uit over de geene die U kennen:" Ps. 36:11.

Dat we dat zelfde ook bevestigen met dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 32.)

Vers 1.

Ai! laat ons, wars van 't kwaad, voorzigtig wandlen,
Niet dwaas, maar wijs, getrouw en billijk handlen:
Laat ons, opregt, de heiltijd gadeslaan,
Opdat wij in geen' boozen dag vergaan. (a)
O mensch! wil Gód, als 't hoogste goed erkennen
In liefd' u aan Zijn' vreez' en dienst gewennen:
En kust Zijn' Zoon, Dien Hij gezonden heeft; (b)
Gelooft in Hem, Die 't eeuwig leeven geeft. (c)

2.

O Gódsprofeet! ô Leeraär, vol vermoogen! (d)
Die ons den weg der waarheid stelt voor oogen,
Die door Uw woord en Geest ons leert en leidt,
En onze ziel bij 's leevensbronnen weidt,
Duldt nooit, dat wij niet van Uw weldaân weeten,
Noch, dat ons hart Uw roepstem zou vergeeten.
Gij, Jezus, hebt in zeegepraal gestreên
Voor ons behoud; en heerscht in eeuwigheên.

(a) Efez. 5:15, 16. (b) Ps. 2:12. (c) Joh. 10:28. (d) Matth. 7:29.

De

De 45ste ZINNEBEELDING.




Een man, die zijnen geest niet wederhouden en kan, is een open gebroken stad, zonder muur:
(Proverb. XXV: vers 28.)

De 45 ste ZINVERKLAARING.

Wij steunen, in ons angstig lijden,
Op Jezus overwinnend Strijden.

Ik, elendig mensche! wie zal mij verlossen uit het lichaam deezes doods? ik dank e God door Jezus Christus onzen Heere!
(Romeinen VII: vers 24, en 25.)

O tans ellendig mensch, die steeds uw goede (Schat,
't Bezit uws harten, met veel vreez' en Strijd omvat,
Ja t'elkens tot een prooi des vijands bloot moet geven,
't Heeft reeds dat ge zucht, en 's doods angst u doet beeven,
Dewijl g' om 't boozeheir te keeren weerloos (zijt,
Onmagtig; als een Stad met opgebroken muuren, (a)
Die geen beschutting heeft voor roovers woed' en Strijd:
Doch houd; verSlaagen ziel, houd moed; zie Gods beStuuren.
Denk, dat d' Almagtig' u uw hart' dus weck wou maaken, (b)
Op dat gij in Zijn' vreez' en dienst volhardt, hoe 't gaa.
Kom, wend uw treurig oog, bij 't waar beSef der zaaken,
Door achttien eeuwen heen' te rugg' naar Golgotha,
Daar zijt gij voor Gods regt volkomen vrijgeSproken; (c)

(Spreu. 25: 28. (b) Jer. 23: 16. (c) Luk 23: 34. Joh. 19: 30.

Daar is den slang zijn' kóp en all' zijn' magt
verbroken; (d)
Daar staat de kruisbanier, waar voor de
vijand zwicht,
Doch u de moed herleeft, nóg vóór u opge-
(rigt,
Waaraan uw Heiland eens het handschrift
van uw' schuld
Heeft uitgewischt, (e) uw' vloek gedraagen
met geduld (f)
Terwijl Hij, 's leevens Vorst, u' tregt en 't goede
leerde, (g)
En over hell' en dood in 't sterven triomfeer-
(de; (h)
Die eeuwig leeft en heerscht. Ai! naa-
dert ras tót Hem;
Wees sterk, heb goeden moed breek klóek
door 's vijands schaaren:
Op dat g' eerlang Hem ziet, in 't nieuw
Jeruzalem, (i)
En altoos bij Hem woont, beveiligd voor ge-
vaaren.

(d) Gen. 3:15. (e) Kol. 2:15. (f) Gal. 3:13. (g) Luk. 23: vs. 34, 43, 46. Joh. 19:26; 27. (h) Kol. 2:15. (i) Open. 21:2.

„Maar mijne vijanden zijn leevende, wor-
„den magtig: en die mij om valsche oorzaa-
„ken haaten, worden groot. En die kwaad
„voor goed vergelden, staan mij tegen; om
„dat ik het goede naajaage," was Da-
vids bittere klagt, in zijne ootmoedige
vernedering voor Gód en bekommerdheid
wegens zijne zonden, Psalm 38: 20 en 21, ter-
wijl hij te elkens als balling moest doolen -;
in

in vervólging van zijne vijanden, door welke tegenheden zijn doodsgevaaren vermeêrden en zijn lijden verzwaarde. Wat smertlijk en knaagend gevoel gaf hem het besef van zijn zonden en inwoonende verdórvenheid, die hem gedurig drong en aanporde tót alle ongeregtigheid, waarvan hij in deeze en andere zijner harpgezangen doorgaans veel gewag maakt, als Psalm 6, 25, (deeze 38ste,) 40, 51, 77, 88, 130, en 143. Behalven dat zijn lichaamelijke vervólgers en bestrijders, de menschen, die, de deugd haatende, dies hem zijne zaligheid, de welke hij in de zelve smaakte, benijdden, dikwerf hem ter dood toe belaagden en ter prooi zóchten. Echter heeft zijn geboorig vertrouwen op zijnen God hem behouden, en de Heer, bij de uitkomst zijne hoópe vervult en hem zijnen wensch gegeeven.

Ziet, hoe veelen uit ons, hebben van wegen hunne zielvervólginge, aanvechtingen en andere saamenkomende drœvige onheilen, tans gewigtige stóf, om te klaagen, met David: „Kwaaden, tót „zonder getal toe, hebben mij omgeven, „mijne ongeregtigheden hebben mij aan„gegrepen, dat ik niet en hebbe konnen zien;

zij

„zij zijn menigvuldiger, dan de hairen
„mijns hoofds, eñ mijn harte heeft mij ver=
„laaten!" Ps. 40:13. „De vijand vervolgt
„mijne ziele, hij vertreedt mijn leeven ter
„aarde, hij legt mij in duisternisſẽ, als de
„geene die overlange dood zijn!" Ps. 143:3.
en, met Heman, :„Ik ben geworden als een
„man, die krachteloos is!" Ps. 88:5. Maar
de triomfeerende kracht van Christus
en Zijn verzoenend genadewerk doet
ons onbeschaamd en onbeschroomd, door
Zijnen goeden Geest, tót den Gód onzes
heils naderen.

Och! waren zij, die als onder den magt der
duisternis gebonden zijn, eens waare voor=
werpen van het heilig licht!

Een droevige aanſpraak, mijn be=
minde medestrijdgenooten, moet ik u
doen, van wegen uw allerdeerniswaar=
digst lót, uwe ellendige zielestaat,
terwijl tans de geweldhebbers der dui=
ſternisſe, die booze geesten, en uw be=
dórren hart, met alle uwe zintrekkin=
gen, saamenspannen, om uw verderf
en eeuwige ondergang te bewerken. Óch
óf zij ook afgeſneden wierden die u on=
rustig maaken! immers zijn uw zinnen
en gedachten, in hunne werking, als aan
't kwaad verbonden; rijzen er niet dik
maal

maal gedachten in u, van de gruwelijkste lasteringen tegen Gód? komenze u somtijds niet voor, als uw eigen meening? valt u daar door niet wel eens in, dat ge tegen den Heiligen Geest gelastert zoudt hebben? Maar weet, dat dit is het middel, door 't welke de duivel den geloovigē zoekt af te trekken: want eerst perst hij, in weêrwil van uw lust, u zulke denkingen af, en dan beschuldigt hij u daar over door Góds allerschrikkelijkst oordeel. Gij gevoelt immers in die gedachten niet de minste lust, maar 't smertlijkst wee. Dies moogt g'u op Jezus verlaaten; heilig Zijn bloed, dat, met een eeuwig testament, u reinigt van alle uwe zonden: adem geduurig Zijnen Geest in, en strijd volstandig tegen 't kwaad: eenmaal zal Hij 'er u geheel en voor eeuwig van verlóssen: dan, dan zal uw hart de verschrikkinge vergeeten; dan zult gij, in 't bezit van de hemelsche goederen, een eeuwige troost genieten, in de zaalige nabijheid van den Gód des vreedes Die dan den satan onder uwe voeten verplettert heeft.

Laat ons dan strijden den goeden strijd des geloofs, en grijpen naar het eeuwige leeven: ja de overwinnende kracht van Christus doe ons uitroepen: „Gode zij dank „Die ons alle tijd doet triomfeeren in „Christus!" 2 Kor. 2:14.

Kom zingen we, tot zulk een einde, dit GEZANG.

(Stem: Psalm. 54.)

Vers 1.

Treur, treur, mijn ziel, het past u wel;
Daar staag de boosste dwingelanden,
Verzelt met d'ergste stookebranden,
Ja d'overheid en magt der hell',
Mij, die van weêrstand lig ontbloot,
Gansch overremplen en belaagen,
Verwoesten, wonden, plundren, plaagen,
En wreed vervolgen tot den dood.

2.

Laat dan de vijand nimmer af?
Of moet ik nu als balling zwêrven,
Door ramp op ramp ellendig sterven,
Als voorwerp van Gods strenge straf?
O neen! mijn ziel, wees stil, grijp moed
U'w dierbre Jezus zal nooit scheiden;
Maar u door 't roofheir heen' geleiden:
Hij heeft voor uwe schuld geboet.

3.

O Jezus, allersterkste Held!
Gij kunt en wilt mijn' ziel bevrijden;
Gij voert hen aan, die voor mij strijden,(a)
Tot weering van 't godloos geweld.
Elk booze vall' in eigen net;
Tot dat ik, door Uw' hand beveiligd
Voorbijgegaan ben,(b) en geheiligd
Aan Uwen dienst en liefdewet.

(a) Ps. 54: 6. (b) Ps. 141: 10.

De

# De 16.Ste ZINVERBEELDING.



Daaröm dan ook, alzoo wij zoo groot een wolke der getuigen rondöm ons hebben liggende, laat ons afleggen alle last, en de zonde, die [ons] ligtelijk omringt:
(Hebr. XII: vers 1.)

DE 46ste ZINVERKLAARING.

Dat elk zich, door Gods heilge booden,
Naar 't zalig Vaderland laat' nooden.

En laat ons met lijdzaamheid loopen de loopbaane, die ons voorgesteld is: Ziende op den Overfsten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus: (enz.)
(Hebr. XII: vers 1 en 2.)

Als de wolken in de lucht
Tot een' hoop te saam' vergaêren,
Kan dat vreugd of vreeze baaren
't Nat verkwikt en veld en vrugt;
't Onweêr doet het Schepsel beeven.
Dies wordt ook des reizers moed
Aangewakkert, om, met Spoed,
Naar 't gewenschte doel te Streeven
Welk een hoop, wat groote wolk
Van ontelbre Godsgetuigen
Leeren ons, zich neêr te buigen
Voor den Vôrst van alle vôlk!
Zien wij, welk' een reeks profeeten
Oudtijds Isrêl 't heilpad wees;
En, hoe Jezus kwam in 't vleesch
Om des zondäars Borg te heeten:
Luistren wij naar Zijne leer,
Door veel' heilgen, in hun leeven,
Ons, ter reegling voorgeschreeven;
Wij bevinden, dat de Heer
Alle middlen aan wou wenden,

Q Om

Om ons, door het spoor van deugd,
Tót Zijn' eeuwge zaalge vreugd
In te leiden, uit d'ellenden.
Houden wij dien grooten wolk
Van getuigen dan voor oogen:
Laat ons, tót geloov' bewoogen,
Kiezen 't spoor van 's Heeren vólk.
Dat, met afkeer van de zonden,
Elk van ons vrijmoedig gaa
Tót den troon van Zijn' genaê; (a)
En in Jezus word' gevonden. (b)

(a) Heb. 4:16. (b) Fil. 3:9.

(u) Niet dat ik het alreede gekregen
„hebbe, ófte alreede volmaakt ben:
„maar ik jaage daarnaa of ik het ook
„grijpen mogte, daar toe ik van Chris-
„tus Jezus ook gegrepen ben!" was de
Sluitreede van Paulus ernstige poo-
ginge van zelfverlooch eninge en wee-
reldverzaakinge, om in eene Gód=
zalige wandel te herleeren, en Chris=
tus tót zijn deel te hebben, (Fil. 3:12.)
O! mogt elk van ons beseffen door ei=
gene en waare ondervindinge, wat het
zij, in Christus gevonden te worden,
zonder zich van eigen geregtigheid
te willen zoeken te bedienen, maar met
de Gódlijke geregtigheid, die in Hem is,
zich toe te eigenen in geloove en liefde!
wat

wat blijde verwachting van een zaalige onsterflijkheid, en eeuwige heerlijkheid zou ons allen bemoedigē en versterken.
Ziet, wat eene ontzaaglijken hoopwaarheids getuigen ontdekken wij in de heilige Schriftuure van 't oude en nieuwe Verbond; hoe veele oog- en oorgetuigen, die aanschouwers geweest zijn van de Goddelijke Majesteit, en de stemme van de hoogwaardige heerlijkheid gehoort hebben; hoe veel bloedgetuigen, die de waarheid van 't eeuwig Evangelie zelfs met eene marteldood bevestigt hebben; ja, hoe veel leeräars strekken tot op heden ons ten getuigen van deeze waarheid; dat de zaaligmaakende genaade van God is verschenen allen menschen, eñ ons onderwijst, dat wij de godloosheid eñ de weereldsche begeerlijkheden verzaakende, matiglijk, eñ regtveerdiglijk eñ godzaliglijk leeven zouden in deeze tegenwoordige wereld: Verwachtende de zalige hoope en verschijninge der heerlijkheid des grooten Gods eñ onzes Zaaligmaakers Jezus Christus, Die Hemzelven voor ons gegeven heeft, op dat Hij ons zoude verlossen

sen van alle ongeregtigheid, eñ Hemzelven een eigen volk zoude reinigen, ijverig in goede werken: Titus 2: vs. 11-14.

Onfaalbaare Getuigen! — Want, drie zijn 'er, Die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord eñ de Heilige Geest, eñ Deeze Drie zijn Eén: 1 Joh. 5: 7., En drie zijn 'er, die getuigen op de aarde, de Geest, eñ het waater, en het bloed; en die drie zijn tót één: vs. 8.

Gij draagers en torssers der zonden, wilt gij dien last niet afleggen; hoe zult gij dan op Jezus zien, daar immers Hij uw Leidsman dus niet wezen kan, en wat dan! wee u, zoo ge daarin volhardt! dan hebt gij Hem niet te wachten, als de Volëinder uws geloofs, maar als de Volvoerer Zijner gramschap over u. Ach! beeter u dan: en 'er is, indien gij weldoet, nóg verhooging: Gen. 4: vs. 7.

En gij haaters van het kwaade, wordt gij nóg van de zonde ligtelijk omringt, schuw en bestrijd ze; volhardt in geloof en deugd: zie op den oversten Leidsman en Volëinder des geloofs Jezus, Die, om uwe zonden, voormaals, als een toonbeeld van de Góddelijke regt=

regtvaardigheid, aan 't vloekhout stierf, tot doodinge van dezelve; maar nu in den hemel eeuwig leeft, en daar over dezelve triomfeert, als uw Sterke Verlosser. Eenmaal ja eenmaal zal het gebeuren dat u de last der zonden niet meer drukken of omringen zal, dan zult gij, gelijk 't den mensch gezet is, eenmaal te sterven en daarna het oordeel, Christus Die eenmaal geoffert is, om veeler zonden weg te nemen, ook andermaal zonder zonden zien, zoo als ge Hem verwacht hebt tot zaligheid: (Hebr. 9:27, 28.)

Laat ons dan, op Gods getuigenissen lettende, alle kwaad afleggen, den weg van deugd betreden, en, zonder tusschenpoos, met verhevene genegenheid, zien op den Oversten Leidsman onzer zaaligheid (Hebr. 2:18.) Jezus, de Welke, voor de vreugd, die Hem voorgestelt was, het kruise heeft verdraagen, en schande veracht, en is gezeten aan de regter-[hand] des troons van God: Kap. 12:2. Hij zal ons leiden door Zijn raad, en ons (in heerlijkheid opneemen: Ps. 73:24.)

Dat we ook elkanderen troosten en Gods Zoone verheerlijken met dit

# GEZANG.

(Stem: Psalm 39.)

Vers 1.

Bekommerd vólk, dat om uw' misdaên (treurt,
Bezwéken onder 't zondenpak,
Den last, waaraan g'u ligtlijk hebt verbeurt,
Die u nu 't bitterst ongemak
En leed verwekt, leg dië gewillig af:
Bid om verschooning van uw straf.

2.

Uw Middelâären Zoenbórg, Jezus, leeft:
Vertrouw en staarööq tóch op Hem:
Hij roept u nóg in 't woord, dat Hij u geeft;
Hij noodt u door Zijns dienäärs stem:
Hij roept u, met een onweêrsprekbre taal;
Ook troost Hij u in 't Avondmaal.

3.

Wat dank zijt gij Hem schuldig! buk en kniel
Voor Hem, Die zelfs Zijn eigen bloed
Gegeven heeft tót losprijs van uw' ziel:
Hij heeft voor all' uw' schuld geboet.
Geen pénningje, geen stip hoe min 't ook zij,
Bleef onbetaald: dus zijt ge vrij.

4

O Jezus, Die, om onzent will' geheel
In armoêk waamt, hoe rijk Gij waart;
Die door dat leed Uw' rijkdom maakt ons deel;
Die vreêd' in hemelen opaard
Gemaakt hebt door Uw kruisbloed!
Gij hebt d'eer
Van onze zaligheid ô Heer! (a)

(a) Kol. 1:20.

De

De 4de ZINVERBEELDING.




Mijne Duive, zijnde in de kloven der ſteenrotſen, in 't verborgene eener ſtei-le plaatſe, toont Mij uwe gedaante, doet Mij uwe ſtemme hooren:
(Hoogl. II: vers 14.)

De 47ste ZINVERKLAARING

'sVroomen ziel is, in haar vreezen,
Een' verblijfplaats aangewezen.

De sterkten der steenrötsen zullen zijn hoog vertrek zijn:
(Jez. XXXIII: vers 16.)

Als een Duif, die in een' kloof
Van de rötsen schuilt, gevlodan,
Voor gediert' of onweêrs nooden,
Opdat zij niet word' ten roov'.

Zoo vindt elk, die, in 't geloov',
Zich aan Jezus heeft geboden,
Schuilplaats, als hem 't kwaad wil dooden;
God houdt Zich dan niet als doof.

Houd dan moed, gij vólk des Heeren;
Schroom niet, gij, die Hem blijft eeren
Met uw' gansche leevenswijz'.

Juich dan, in uw angst en vreezen!
Jezus wil, Zijn' Naam' ten prijz',
U een Rots een Toevlugt weezen.

„En geeft aan het wild gedierte de ziele
„Uwer Tortelduive niet over: den hoop U-
„wer elendigen en vergeet niet in eeuwig-
„heid. Aanschouwt het verbond; want
„de duistere plaatsen des lands zijn vol
„wooningen van geweld. Laat den ver-
„drukten niet beschaamd wederkeeren;
„laat den elendigen eñnooddruftigen Uwẽ
„Naame prijzen:" Dus bad de Dichter,
Ps. 74:19, 20, 21. terwijl hij Gods Gemeen-
te juist in de uiterste benaauwdheid
en verdrukkinge onder de woede Zij-
ner vijanden bevond.
Zoo wordt ook het uitverkoren volk in
meer plaatsen der Schrift vergeleken
bij een duive; als onder anderen in
Salomons Hooglied: kap. 2: . en 6:
vs. 9., in de achtenzestigste Psalm; vs.
14., ook bij Mattheüs, kap. 10: vs. 16. zoo
wenschte David wiens ziele dus van
zijne vijanden verwezen wordt; als
zij zeiden: „Zwerft heenen [naa] ulie-
„der gebergte, als een vogel;" (Ps. 11:
vs. 1., in zijn druk en kommer, de vlug-
heidskracht van een duif te bezitten,
tot zijne ontkominge, daar hij zeide:
„Och dat mij iemand vleugelen, als ee-
„ner duive, gave! ik zoude heenẽ vlie-
„gen, waar ik blijven mogte:" Ps. 55: 7.
Christen, bevindt ge u niet dikwerf
in

in eene staat of gelegenheid, die u tot zulken wenschinge kan aanspooren? als u de haatelijke vijand zoekt te verderven, of de tijdelijke zwaarigheden en rampen u benaauwen en zeer bekommeren, neemt gij uwen toevlugt tot Jezus; hoe zijt ge dan nog zoo beducht voor uwe eeuwige verwoesting? hoe zijt ge nog zoo onvrijmoedig, zoo verstomd door verslagenheid? echter hoort gij Zijne roepstem: „(Mijn „duif, zijnde in de kloovren der steenrots„sen in 't verborgen eener steile plaatse, „toon Mij uwe gedaante, doe Mij uwe „stemme hooren:" als of Hij zeid: „(Mijn „Beminde) Schaam u Mijne belijdenis „voor de menschen niet; kom vrij uit in u„we liefde tot Mij, en in uwen ijver voor „Mijne eer, en voor Mijnen Naame en „zaak, en laat uwe Stem Mij heerlijkheid „geven."

Juich dan, christen, in de verbreiding en grootmaaking van uws Heilands lof. Haast zult gij, Jezus Beminnaars, onbevreesd het hoofd omhoog steeken, in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods: Rom. 8. — Al laagt gijlieden tusschen twee rijgen van steenen, [zoo zult gij dog worden als] vleugelen eener duive, overdekt met zilver; en wel=

welker vederen zijn met uitgegravenē geluwen goude: (Ps. 68:14.)

Laat ons onzen Jezus bekennen, dienen en verëeren, met ons gansch vermogen; opdat geduurig de taal van ons hart zij: „Wien heb ik [neffens U] in den hemel? „neffens U en lust mij ook niets op deraarde!" (Ps. 73:25.) „Ik zal Uwe sterkte zingen, eñ des morgens Uwe goedertierenheid vrolijk roemen; om dat Gij mij een hoog vertrek zijt geweest, eñ eene toevlugt ten dage, als mij bange was:" Ps. 59: vs. 17.

Ai! troosten we elkanderen dan met dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 146.)

Vers 1.

Zalig die bij d' Opperkoning
Zich verbergt voor storm en vloed;
Laafnis zoekt, en vast zijn' wooning
Houdt, wanneer de hitte woedt,
In Zijn' schaduw, die hem dekt;
Daar Hij hem ten Rotssteen strekt.(a)

2.

Juich dan christnen, schroom geen' teuglen:
Straks vernieuwt g' uw' moed en kracht;
Dan, dan vaart gij op met vleuglen,
Zelfs als d' arenden, vol pracht;
Daar gij onvermoeid en schoon,
Wandlen zult voor Jezus troon.(b)

(a) Jez. 32:2. (b) Jez. 40:30. Apok. 7:15. en 21: vs. 24.

De 48ste ZINVERBEELDING.




Ik ben een muur, eñ mijne borsten
zijn als toorens:
(Kantika VIII: vers 10.)

## De 48ste ZINVERKLAARING.

*Geen aardsch genoegen kan ons voên;*
*Niets weerelds onzen lust voldoen.*

Het vaste fondament Gods staat, hebbende deezen zegel; „De Heere kent de „geene die Zijne zijn:" eñ; „Een iegelijk, „die den Naame Christi noemt, sta af „van ongeregtigheid:"

(2 Timoth. II: vers 19.)

Ai! hoe verzeekerd en van duur
Acht zich een Stad, wier sterke muur
Met toorens pronkt, waar op of binnen
De wachter waakt, de held zich weert,(a)
Als 't vijandsheir zich derwaards keert
En zoekt haar' vesting t' overwinnen.
De liefd' en vreê maakt Jezus Kerk
Door saamenbinding vast en sterk:
Zijn woord en teeknen van genaade
Bevestigen haar' hoop' en stand,
Opdat zij waakend hart en hand
Besteên tót weering van het kwaade.
'k Zie tusschen die heils middlen nu
Nóg d' open poort, voor mij en u,(b)
Die naar volmaaktheid(c) hongren, dors=
Hoe zaalig elk, die, als een kind (ten.(d)
Van 't Wijf des Lams,(f) dat heil bevindt,
Die zuigt uit haar' vertroostingsbors=
ten! (g)

(„Ik

(a) Jez. 21: vs. 8. (b) Ps. 118: 19. Openb. 22: 14. (c) Matt. 5: 48. (d) vs. 6. (e) Open. 12: 5. (f) kap. 22: 9. (g) Jez. 66:

„Ik zal mij vermaaken in Uwe geboden, „die ik liefhebbe. Eñ ik zal mijne handen opheffen naa Uwe geboden, die ik „liefhebbe; eñ ik zal Uwe inzettingen „betrachten:" dus verhief David in ernst zijne Stemme tot Gód, Psalm 119: vs. 47, 48. en welke eene zuivere en onbezwijkbaare liefde teekent hij hiermede van zichzelven af, welke eene sterke geneegenheid tót Gód en Zijnẽ zaligen dienst, gelijk die liefde ook zeer uitmuntende was in de harten van het eerste Christendom! zoo leezen we van die gódvrugtigen: „Zij waren volhardende in „de leere der Apóstelen, eñ in de ge„meenschap, eñ in de breekinge des „broods, eñ in de gebeden:" Akt. 2: 42. Deeze hoofddeugd blijft ook door alle eeuwen heen' onze noodzaakelijke pligt.

O christen! vertraag niet ook altijd gebruik van de zelve te maaken.

Hoe zalig wij allen! zoo wij al ons leeven, alle onzẽ wandel, en ons gedrag schikken, overëenkomstig Góds heilig Woord, zoo wij dus opregt, geloovig en getrouw, naar 't volmaakte Voorbeeld van onzen Verlósser, gelijk we zeggen dat wij in Hem blijven, ook

zel=

zelve alzoo wandelen, gelijk Hij gewandelt heeft: 1 Joh. 2:6., zoo wij de Sabbath, den Dag des Heeren, den dag onzer zaligheid, houden, dat we dien niet ontheiligen, maar denzelven in Zijne liefde=dienst besteden, met onze waare en eeuwige troost in Jezus te zoeken, en zoo wij dus zich vast houden aan Zijn verbond, Zoo zal Hij ons ook brengen tót Zijnē heiligen berg, en Hij zal ons verheugen in Zijn Bedehuis; onze brandöffers eñ onze slagtöffers zullen aangenaam wezen op Zijnen altaar: Jezaïas 56.

Hoe gelukkig wij, die gedoopt zijn! zoo wij geduurig aan die inlijving in Góds Gemeente, door 't bloed en den Geest van Jezus Christus, aan die heilrijke op=draaging aan den Drieëenigen Gód, met persoonelijke betrekkinge op onszelven, gedenken: zoo wij die vraage eener goe=de konsciëntie tót Gód, door de opstan=dinge van Jezus Christus, (1 Petr. 3:18.21.) met ons in- en uitwendig leeven getrouw en standvastig beantwoorden: zoo mo=gen wij, daar we t'elkens, als wij den doop zien oeffenen in de Gemeente, zich op nieuw onzen doop herinneren, in Góds onveränderlijk genadeverbond, om de waardigheid en verdiensten van Christus be=

berusten; zoo mag een iegelijk van ons vrijmoedig tót JEHOVAH, pleitende op Zijne bondbelóften, smeeken: „Gedenkt, „HEERE, Uwer barmhertigheden, eñ „Uwer goedertierenheden; want die zijn „van eeuwigheid. Gedenkt niet der zön„den mijner jongheid, nóch mijner over„tredingen; gedenkt mijner naa Uwe „goedertierenheid, om Uwer goedheid „wille, ô HEERE!" Ps. 25: vs. 6 en 7.

En hoe zaalig zullen wij ook weezen, indien wij met eene brandende begeerte naar Gód en Jezus zoeken, en, met een volkomen haat alle zonden en boosheid tegenstaande, Hem, als ons hoogste goed, en als onzen heilverdienenden Zoenbórg, beminnen en erkennen; indien wij, dus geneegen, om Zijn heilig bevel te vólgẽ, in alles, en in zijn vollẽ naadruk te betrachten, bij elke bekwaame tijdsgelegenheid, het Avondmaal houden, om ons geloof te versterken, onze belijdenis te bevestigen, onze verbindtenis met den Heere en Zijn gunstvólk te vernieuwen, en elkanderen door leer en leeven, eene hemelschgezinde wandel, een voorbeeld te strekken, te stichten en te bemoedigen, en dat zelfs in de donkerste en treurigste omstandigheden en onspoeden: zoo mogen wij zich ook, met toe=
ei=

eigening aan onszelven, verheugen in die troostvolle toezeggingen des Heilands, daar Hij spreekt, Luk. 22: vs. 28, 29 en 30.: „Gij zijt de geene, die met Mij „steeds gebleven zijt in Mijne verzoekin„gen. Eñ Ik verördineere u het Koning„rijk, gelijkerwijs Mijn Vader Mij [dat] „verördineert heeft: Op dat gij eet eñ drinkt „aan Mijne tafel, in Mijn Koningrijk, eñ „zitt op throonen, oordeelende de twaalf ge„slachten Israëls." En in dien grooten Avondmaalsdag, als Hij, onze Bloed-bruidegom, tot Zijnen bruiloft komt, dan zal Hij elk van ons, met de teederste lief-detaal, ook toespreeken: „Wel, gij goede „en getrouwe dienstknecht, (en dienst„maagd!) over weinige zijt gij getrouw „geweest, over veele zal Ik u zetten: ; „gaat in, in de vreugde uwes Heeren:" Matth. 25:21. dan zullen wij met de Bruidegom ingaan tót de bruiloft; vs. 10., en wij zullen aanzitten met Abraham, Izaäk en Jakob, in het Koningrijk der hemelen; Matth. 8:11.)

Laat ons nu hongeren en dorsten naar Jezus, onze gerechtigheid, zoo zullen wij van Hem verzaadigt worden in eeuwigheid: Mat. 5: vs. 6. Want deeze God is onze God, eeuwiglijk eñ altoos; Hij zal ons geleiden tótter dood:

dood toe: Psalm 48: vers 15.

Dat erkennen wij ook met dit schoon

GEZANG.
(Item: Psalm 65.)

Vers 1.

O heilig' en geduchte Koning,
Die zoo veel schooner zijt,
Dan 's menschen kind! (a) hoe praalt Uw wooning
Met heil, dat ons verblijdt! (b)
Hoe zaalig, die zich lieten nooden
Ten Bruilofts Avondmaal
Van 't Lam, (c) Dat, door Zijn' trouwe boodē,
Ons roept, met zachte taal.

2.

O Lam van God, Dat 's weerelds zonden
Reeds wegneemt, door Uw bloed! (d)
Maak ons geheel aan U verbonden;
Dat wij, opregt en goed,
Zich vast ~~met~~ U, ons Hoofd, verëenen,
Gelijk d' Efezer schaar,
Vleesch van Uw Vleesch, been van Uw Beenen,
Zoo vlekkeloos en klaar. (e)

3

Gij wilt, Gij zult ons nooit verlaaten,
Wat wissel' of verkeer':
Wie kon zijn eigen vleesch ooit haaten? (f)
En wij zijn d' Uwen, Heer! (g)
Gij zult ons onderhouden, voeden, (h)
En met het noodig deel
In tijd en eeuwigheid behoeden.
Wat zijn Uw weldaên veel!

(a) Ps. 45: 3. (b) Ps. 96: 6. (c) Openb. 19: 9. (d) Joh. 1: 29. 1 Joh. 1: 7. (e) Efez. 5: 23, 30, en 27. (f) vs. 29. (g) Ps. 119: 94. (h) Efez. 5: 29.

De

De 49 ste ZINVERBEELDING.




Die in de duisternisse wandelt, en weet niet waar hij heenen gaat:
(Johann. XII: vers 35.

## De 49ste ZINVERKLAARING.

*Dat ieder, eer hem 't duister treff',*
*Den toegang tót hét Licht beseff'.*

Want ziet, de duisternisse zal de aarde bedekken eñ donkerheid de vólkeren: dóch over u zal de HEERE opgaan, eñ Zijne heerlijkheid zal over u gezien worden: (Jezaïäs LX: vers 2.)

Hoe aaklig, hoe gevaarlijk is't, te gaan
In 't duister, 's nachts, wanneer geen star óf maan
Haar' glans vertoont, wijl 't zwarte wolkgevaart
En neevelvogt zich uitstrekt over d'aard':
Dan is de vrees des wandeläars zeer groot;
Hij loopt gevaar van ongeluk en dood.
Dus moet elk, die 't geloofslicht niet wil achten
In 't donker gaan, met ramp op ramp te wachten.
Zoo zal hij, als de heildag, met den tijd
Zijns leevens, is verdweenen, onbevrijd,
Voor eeuwig zijn verstoken van het licht,
En in den gloed van Góds ontvlamd gezigt.
Maar gij, die 't Licht, terwijl ge 't hebt, erkent,
Daarin gelooft en wandelt, (a) tót uw end',
Zult eeuwig voor het aangezigt des Heeren,
In 't licht van Zijn' genaad' en troost, Hem eeren.
O Leevensvórst, uit Wiens volkomenheid
't Waaräçhtig licht voor 't menschdom zich verspreidt!
Dat Uw genaad' en liefd' ons hart bestraal';
Op dat nooit een van ons in 't duister dwaal'.

R ,,De

(a) Joh. 12:35, 36.

„De menschen hebben de duisternisse liever „gehadt, dan het licht: want haare werken „waren boos:" Ontzettende verwijtsreede! dewelke Jezus, als't waare Heillicht, in de wereld gekomen zijnde, ten oordeele over de ongeloovigen uitspreekt; Joh. 3: vs. 19. Hoe dikwijls bevinden wij ook tegenwoordig die onreedelijkheid en kwaade geneegenheid in veele menschen, dat zij de duisternis liever hebben, dan het Licht; die, als met spreekende daaden, het licht duisternisse, en de duisternisse licht noemen! Jez. 5: 20., en dus alle verkeerdheid beminnen! Och of wij alle, te allen tijden, ook in de donkerste uitzigten, zich gedroegen als opregte voorwerpen van het waarächtige Licht!

O Vader der lichten, van Wien alle goede gaave en alle volmaakte gifte afdaalt! Schep en vermeer in ons tóch het licht Uwer góddelijke kennis: O Zoon, Gij, Zon van geregtigheid! gaa over ons op met Uw licht, dat Uw glans en liefdegloed ons hart in wederliefde doe ontvonken: O Heilige Geest, door Wien de hemelen verciert zijn! laat Uwe Straalen van eeuwige vertroosting meer en meer onze zielen verhelderen: op dat wij hier en volkomen in de Hemelstad, met den glans van U, ô vlekkeloos Drieëénig Opperweezen! elkänderen oneindig toelichten, tót Uwe verheerlijkinge!

Maar, ô mensch! dan, wandel in den weg der

der waarheid, nu u het evangelielicht nóg in dezelve toestraalt, volvoer uwe pligt, volhardt in 't werk van geloof en liefde, terwijl het dag is, eer de nacht komt, dat niemand werken kan: Joh. 9:4. Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is: roept Hem aan, terwijl Hij nabij is: Jez. 55: vs. 6.

En gij, gódvrugtigen, gij uitverkoren geslacht, gij koninglijk priesterdom, heilig en verkregen volk, verkondig de groote deugden van Hem, Die u uit de duisternisse geroepen heeft tót Zijn wonderbaare licht: 1 Petr. 2:9. En is het, wegens uwe verdórvenheid en de kommervolle omstandigheden, die gij in dit leeven aantreft, somtijds nóg rondom duister op uwen weg; verbeid getrouw en standvastig, met lijdzaamheid, de uitkomst, waarbij gij klaar bevinden zult dat het niet te vergeefs is, Gód te dienen, daar 'er ook een gedenkboek voor Zijn aangezigte is geschreven, voor degeenẽ, die Hem vreezen, eñ die aan Zijnen Naame gedenken: Mal. 3. En gij immers hebt een afkeer van het booze, eñ hangt het goede aan: maar misschien zal iemand uwer zeggen: „Ik weet niet, óf zulks wel „uit den regten grond van mijn geloof in „en mijne liefde tót Gód voortkomt!" doch uw lang in deugd geoeffend gemoedsbestaan getuigt heel anders. Hoe menig-

maal hebt gij Gód als uwen Vader aange=
roepen? hoe menigmaal hebt gij uwen Zaa=
ligmaaker in liefde omhelst? hoe menig=
maal hebt gij uwen mond en uw harte be=
geerig geopent voor den invloed van den
Heiligen Geest? gelijk gij nóg geduurig doet
Wie is 'er onder ulieden, die den HEERE
vreest, die naa de stemme Zijnes knechts
hoort? als hij in de duisternisse wandelt, eñ
geen licht en heeft: dat hij betrouwe op den
Naame des HEEREN, eñ steune op zijnen
Gód: Jez. 50:10. Ja gelooft den Mond der
waarheid, die u ook toespreekt: Joh. 8: vs. 12.
„Ik ben het licht der wereld: die Mij vólgt
„en zal in de duisternisse niet wandelen;
„maar zal het licht des leevens hebben."
en haast zult gij, Jezus vólgelingen, eens
voor altoos vrij worden van dien zwarten
duisternis der zonden en verdórvenheden
die u nü doet struikelen en vallen, dan
zal uw ziel in haare goede betrachtingen
en beezigheden niet meer door de zwak=
heid, benaauwdheid óf pijnelijkheid uws
lichaams, bedwelmt, belemmert óf belet
worden, en eindlijk, bij de wederäanneе=
ming van het zelve, zal 't met uwe ziel, aan
Christus heerlijk Beeld gelijk wezen, daar
u geen nóod nóch leed meer zal kwellen;
dan zal de HEER u wezen tot een eeuwig
Licht: Jez. 60:19. dan zult gij, zaligen, in 't
heer=

heerlijk licht van Gód en 't Lam wandelen: Apo. 21:23. met de honderdvieirenveertig-duizend, die het Lam vólgen waar Het ook heenen gaat: Apok. 14:4.

Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen: Rom. 13:13.; laat ons geen gemeenschap hebben met de onvrugtbare werken der duisternisse; maar ze ook veel eer bestraffen: Efez. 5: 11., en laat ons danken den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel [te hebben] in de erve der heiligen in het licht, Die ons getrokken heeft uit de magt der duisternisse, en overgezet heeft in 't Koningrijk des Zoons Zijner liefde: Kol. 1: 12 en 13. Dan heeft ook elk van ons vrijmoedigheid, om, bij alle gelegenheden, te mogen zeggen: „De HEERE is „mijn Licht, en mijn heil:" Ps. 27: vs. 1.

Dat zij ook onze erkentenis in dit troostrijk

GEZANG.

(Stem: Psalm 102.)

Vers 1.

Ach! wat duisternis van zonden
Houdt mij nóg aan 't stóf gebonden!
Maar Gij, Gód mijns heils, alleen
Zijt mijn Licht, in duisterheên. (a)
Laat vrij Hermon van mij waagen;
D'echo baauwen van mijn klaagen: (b)
Gij kunt al mijn' angst en kwijnen
Door Uw troostlicht doen verdwijnen.



(a) Psa. 112:4. (b) Ps. 42:7.

2.

Tasten wij, ô Jezus' vrinden!
Tans in 't donker, als de blinden,
Naar den wand; (c) óf zitten wij
Hier in 't duister, nooit laat Hij
Zich in ons verdriet en lijden
Onze vijandin verblijden;
Neen, Hij, Die ons op wil rigten,
Zal ons door Zijn' glans verlichten. (d)

3.

Waak dan, christen, die van zonden
Rein wordt, en van straff' ontbonden
Door het Bórgbloed van Góds Zoon; (e)
Die uit strafsvreez' nóch om loon
Zonden haat en af wilt weeren,
Maar, om dat ze Gód ontëeren; (f)
Denk aan 't eindloos eeuwig treuren,
Dat den zondäars zal gebeuren.

4.

Eerbied Gód in werk en wegen;
Billijk zoo Zijn' straff' als zeegen:
Wandel Jezus naar, in 't licht,
Zoo als g' aan Hem zijt verpligt: (g)
Laat Zijn' Heilgeest in u werken,
U geleiden en versterken.
Dan zal u Góds gunst verblijden,
Zelfs in 't aaklig overlijden.

5.

Ja, gij zult Hem, naar 't vertrouwen,
In geregtigheid aanschouwen,
Met Zijn heerlijk Beeld verzaadt,
Opgewekt in beeter staat. (h)
Eeuwig, eeuwig zult gij leeren,
Van de duisternis ontheeren,
In Góds lieflijkheden weiden,
En Zijn' grooten lóf verbreiden.

(c) Jez. 59:10. (d) Mich. 7: 8. (e) 1 Joh. 1:7. (f) Rom. 1
(g) Kol. 2:6. (h) Ps. 17:15.

De

# De 30ste ZINVERBEELDING




Dit is de ruste, geeft den moeden ruste:
eñ dit is de verkwikkinge: (zoo luidt de
GódSpraak :)
(Jezaïas XXVIII: vers 12.)

Daar blijft dan een ruste over voor het
vólk Góds:
(Hebreën IV: vers 9.)

## De 50ste ZINVERKLAARING.

*Geen vergenoegde rust en vreugd,*
*Dan na regt' arbeid in de deugd.*

Zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven, van nu aan: „Ja," zegt de Geest, op dat zij rusten mogen van haaren arbeid: en haare werken volgen met haar:

(Openb. XIV: vers 13.)

Hoe zoet, hoe heuglijk is't voor 't vleesch,
Wanneer men, buiten druk en vreez',
Van d'arbeid moed', is neêr gezeten,
En zachtjes rust, in 't aangenaamst
Van beemd of lusthof, daar 't bekwaamst
Der jaarSaizoens elk' heil doet weeten!
Gelukkig is de mensch, die vlijt
En zorg gebruikt in zijnen tijd!

Wij hooren heden nog de Stemm'
Des Heeren: dat w' ons nu voor Hem
Niet meer verharden; (a) maar Hem vreezen
En eeren, voor Zijn' dienst gereed.
Hij roept ons nu nog; maar, wie weet,
Of 't niet de laatste reis zal wezen?
Hoe veelen wierdt de rust ontzeid,
Om ongeloof en hardigheid! (b)

Die lijden eeuwig 's Hoogsten Straf.
Maar zoo wij van dit oogblik af
Gehoorzaam leeven en gelooven:
Zoo gaan we, na dat wij, met lust
Hier 't goede werkten, in Zijn' rust (c)
En vreugd, die alles gaan te booven,
Daar wij, in 't heerlijkst Paradijs,
Hem loven op de regte wijz'.

R 4 Lat

(a) Ps. 95: 7, 8. Hebr. 3: 15. en 4: 7. (b) kap. 3: 19. [illegible]
(c) vs. 3.

Dat nooit in iemand onzer woed'
Een ongeloorig boos gemoed,
Om ongehoorzaam af te keeren
Van U, ô leevendige God!
Maar dat w' elkändren nóg 't genót
Van Jezus zoenverdiensten leeren. (d)
O goede Geest! geef kracht, wek lust,
En leid ons tót in d' eeuwge rust.

(d) Hebr. 3: 12, 13, 14.

„Komt herwaards tót Mij, alle die vermoeid
„eñ belast zijt, eñ Ik zal u ruste geven: Neemt
„Mijn jok op u, eñ leert van Mij, dat Ik
„zachtmoedig ben, eñ needrig van herten:
„eñ gij zult ruste vinden voor uwe zielen:
„Want Mijn jok is zacht, eñ Mijn last is
„ligt:" O! welke eene zoete roepstem
onzes Heilands! (Matth. 11: vs. 28, 29, en 30.)
zoo betrekkelijk op ons, zoo zeer belangrijk
voor ons allen.

Onze aandacht heeft vier zaaken hier
in te bepeinzen en te omhelzen, als eerst, Jezus vrindelijke noodiging aan ons, als diep ellendigen; ten tweeden, Zijne troostrijke belófte aan ons, indien we tót Hem komen; ten derden, Zijn heilig bondbevel aan ons; en, ten vierden, onze zaalige bevinding van zielsgerustheid door de opvólging van Zijne liefderaad. Eerst hebben we aan te merken Zijne vrindelijke noodiging, als Hij zeid: „Komt herwaards tót Mij alle die „vermoeid eñ belast zijt:" zoo roept Hij

ons

ons allen en elk eene van ons, om, in afkeer van 't Schepsel en al wat Hem mishaagt, tot Hem, ja gansch nabij Hem te komen, terwijl ons de last onzer zonden zeer moede maakt, en in diepe ellende neêrdrukt; ja Hij roept ons tot Zich, zonder aanzien, hoe zwaar, hoe lang of hoe veel, deeze of die uit ons, tegen Hem al gezondigt hebbe: ten tweeden, hebben wij te aanmerken, wat troostrijke belofte Hij elk van ons, als een tot Hem komende zondäar, doet; Hij zeidt: „En Ik zal u ruste geven:" en dus verzeekert Hij een ieder, die tot Hem komt, dat hij, door Zijne zoenverdiensten bevrijd van zonden en vrees voor toekomstige straffe, ja zelfs van alle wroegende gedachten, in de genietingen van Zijne liefde en zoete nabijheid en gemeenschap zal rusten, en in de tijd en in de eeuwigheid. En hiermede bevestigt Jezus 't bevel ende belofte des HEEREN, aan 't oude Israël gedaan, en ons allen nóg dus toeroepende: (Ps. 95: vs. 7 en 8.) „ Heden, zoo gij Zijne stemme „me hoort, En verhardt uw herte niet." En: „ Zoo zeid de HEERE: „ Staat op de „ „ wegen, eñ ziet toe, eñ vraaget naa de „ „ oude paden, waar dóch de goede weg „ „ zij, eñ wandelt daar in; zoo zult gij rus-

 „ „ te

„„ te vinden voor uwe ziele:"" Jer. 6: vs. 16.
Onze derde aanmerking is hier, Jezus heilig verbondsbevel, als Hij zeid: „Neemt „Mijn jok op u:" dus gebiedt Hij ieder = een onzer, met blijdschap en volgenoe=gen Zijnen Naam te belijden, Zijne leer te verbreiden, en vertrouwende op Zijne genaade, Zijne smaadheid ge=willig te draagen; Hebr. 13., waarbij Hij, in eenen adem, Zijne reede dus vervolgt: „en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig „ben, eñ needrig van herte:" hiermede wil Hij, dat wij gestadig op Hem, als op een waarächtig Voorbeeld, zien, om, ootmoedig, in alle onzen omgang Zijn deugdenbeeld te vertoonen, en daardoor anderen tot de waarheid te trekken en te stichten: waar op Hij voorts, ten vierden, ons verzeekert van onze zaalige zelfsbevin=dinge, die rust vergenoeging en blijdschap, uit dat weldoen en pligtlijk heilig leeven voortspruitende, in 't gevoel van Zijn' eeu=wige liefde en 't geloovig vertrouwen op Zijne volkomene voldoening aan de gódlij=ke geregtigheid, ter onzer toeëigening van het eeuwige leeven: als Hij zeid: „Eñ gij „zult ruste vinden voor uwe ziele. Want „Mijn jok is zacht, eñ Mijn last is ligt:" op dat we bevatten, mogen, hoe aangenaam hoe verkwikkelijk, hoe gemakkelijk, hoe vreed=

vreedzaam Zijn dienst is, voor elk, die zich, hoe moede van afdwaalen en bezwaard door gruweldaaden, tot Hem wendt, uit zucht voor de zelve, uit hertelijke liefde tot Hem.

Maar vreest, vreest, gij, die als nóg het durft uithouden te weigeren tot Jezus te komen en Zijnen wille te gehoorzaamen! och! bedenk u tóch, terwijl ge nóg leeft in't heden der genaade, eer het Schriklijk vonnis van den HEERE: „Zoo hebbe „Ik dan gezworen in Mijnen toorn: „Zoo „„zij in Mijne ruste zullen ingaan!" " Ps. 95:11. en Hebr. 4:3. gelijk weleer over't verharde vólk, ook over u, wegens uw ongeloovigheid, ten vollen worde uitgevoert. ai! herinner u dat Schriklijk oordeel over de geenen, die zich niet keeren tot de Wet en tot het Getuigenisse, om naar dat woord te spreeken en te leeren; „dat het zal zijn, „dat zij geen dageraad en zullen hebben!" Jez. 8:20., ja, denk op dat vreeslijk donderwoord; „dat er, zoo wij willens zondigen, „na dat wij de kennisse der waarheid „ontvangen hebben, geen slagtöffer meer „overblijft voor de zonden; maar een schrik„lijke verwachting des oordeels en hitte „des vuurs, dat de tegenstanders zal ver„slinden:" Hebr. 10:26,27. O! dat deeze en alle andere beweegredenen der heilige Schrift nóg, als middelen in de hand des Gees-

tes,

tes, ieders herte doen smelten, om in deeze vindenstijd Gode als een waaterstroom aan te loopen.)

En gij, vólk van God, dat geduurig u benaarstigt om in die ruste in te gaan; eerlang zult gij uwe tijdelijke onrust en smert verwisselt vinden in eeuwige rust en vreugde. Nóg eens, bekommerde christenen, maakt uw zondige en bedórven aart u nog dikwerf twijfelmoedig óf vreesachtig; verlaat u gerust op Góds belóften Hij eischt van u niet meer, dan een opregt geloovig vertrouwen op Zijne schuldvergeevende genaade in Jezus Christus, door Zijne voldoening u ter eeuwige zaaligheid geschónken: en gij, die regtvaardig zijt, zult eindlijk, door den dood, uit het midden van alle de omcingelingen van onrust en kwaad worden weggenomen; dan zult gij ingaan in de vreede, gij zult rusten op uwe slaapstede, een iegelijk die in zijne opregtigheid gewandelt heeft. (Jez. 57:1,2.) en bij het slót der eeuwen, zult gij in een gansch vernieuwde gesteldheid, zelfs met uwe lichaamsoogẽ den Koning zien in Zijne schoonheid, terwijl ge in het onwaardeerbaar hemelsch Vaderland uwe woonplaats bezit. Kinderen des daags! Kinderen der opstandinge! dan zult gij, als lófgetuigen Zijner heiligheid, Hem zien,

aan=

aangezigt tót aangezigt; ja van Hem eene zaligheid genieten, die geen oog gezien, geen oor gehoort heeft, nóch ooit in 's menschen harte is opgeklommen, die Gód bereidt heeft den geenen, die Hem liefhebben. Dan zal er voor u geen aanleiding tót zonde, geen schrede tót afval, geen voorwerp tót aanstoot meer wezen; ook zal 'er geene vervloeking meer zijn tegen iemand; Op. 22:3. maar de Heer zal u vervullen met verheûginge door Zijn aangezigte: Hand. 2:28.

Laat ons dan in vreeze en gehoorzaamheid voor Góds aangezigt wandelen, en opregt zijn: zoo mogen wij vrijmoedig 't genadeloon inwachten van Jezus, Die ons toezeid: „Een goede, neêrgedrukte, „eñ geschuddê, eñ overlopende maate „zal men in uwen schoot geven!" (Luk. 6:38.) en ô! wat dankzegginge zullen wij Gode tót vergeldinge kunnen wedergeven, voor dat onwaardeerbaar eeuwig heil! met welke eene nu onnaadenkelijke blijdschap zal ik dan Gód, en mijnen Verlósser, en Vertrooster eeren! eeuwig, ja eeuwig zal ik op de allervrolijkste en dankbaarste wijze Hem toejuichen: „De zaligheid zij on„zen Gode, Die op den throon zit, en den „Lamme!" (Openb. 7: vs. 10.)

Komt

Komt, besluiten wij nu onze zielsver=lustinge, tot des Allerhoogsten lóf, met dit

GEZANG.

(Stem: Psalm 68.)

Vers 1.

Wij looven U, Immanuël! (a)
Gij, God des aanziens, (b) doet ons wel:
't Is Uw genaad' en zeegen,
Dat w' in Uw uitgespannen lucht
Nóg ademen, en onze zucht
Van liefd' U mag bewegen:
't Was Uw ontferming en geduld,
Dat Saulus, om zijn zwaaren schuld,
Op weg niet wierdt verslonden;
Maar tot een vat Uws heils gezet; (c)
En David, op zijn smeek gebed,
Verschooning heeft gevonden. (d)

2.

Omschittert dus Uw glans ons nu;
Wat zal 't dan voor ons zijn, als w' U
In d' eeuwigheid aanschouwen,
Als w' U, ô Jezus! daar G' ons weidt,
In 't Paradijs van zaligheid, (e)
Uw heilge lóf ontvouwen!
Ik zal mijn zangtoon tot Uw eer
Verheffen, met all' d' englen, Heer,
En met Uw gunstvólk saamen:
Dan houdt mijn óffer nimmer op:
Daar stijgt Uw roem ten hoogsten tóp,
Ja, van ons allen! Amen.

(a) Matth. 1:23. (b) Gen. 16:13. (c) Hand. 9. (d) 2. Sam. 12. (e) Luk. 23:43. Openb. 2:7.

# BLADWYZINGEN.

Van de beginplaatsen allerhier gesteld de Zinverklaaringen, nevens de verbeeldende Prenten, (als schaduwschaduwen van den zin deezer reedenen, ) vooräangesteld, met de ondertekeningvan een hoofdtekst op de zin van derzelver Verklaarig, welkers Zinspreuken hier slechts alleen worden aangewezen.



De

BLADWYZINGEN.



De

S De

# BLADWYZINGEN.



De

# BLADWYZINGEN.



De

# BLADWYZINGEN.